הארץ

1.35 ש"ח יום ו' כ"ט בטבת תשמ"ז, 30 בינואר 1987 VOL. 68/20598 JANUARY 30 1987

הישראלים יתוחקרו בכתב על מעורבותם בפרשת האיראנית

ועדות החקירה יעבירו השאלות לקמחי, ניר, נמרודי ושווימר

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מי עורבותם של ישראלים בפרשה האיראנית תבדק באמצעות שאלות בכתב שיוצגו להם. סיכום ראשוני על כך הושג השבוע בין נציגי ישראל לראשי ועדות החקירה המיוחדות בקונגרס. על פי הסכום יעלו חברי הוועדות על הכתב כל שאלה שירצו. כאשר יערך תאום בין ועדת החקירה של בית הנבחרים לבין זו של הסנט, שאלות תופנה ימוקש, ויתרתן יועברו לישראל למתן תשובה. חברי הוועדות יבקשו לשמוע את תשובותיהם של דוד קמחי, עמירם ניר, יעקב נמרודי ואל שווימר. לוועדות הובטח כי ישראל תשתף פעולה באופן מלא במתן התשובות. ולחברי הוועדה תשמר

(סוף בעמוד 2, טור 7)

אל תשחירו את חיינו!

כדי להתמקם מהכרעת בג"צ בעניין ששמה מילה, מציעים אנשי ש"ס להנהיג "רשימה שחורה" של גרים בעלי "סטאטוס מפוקפק". הרשימה השחורה" תשמר, קרוב לוודאי, בגנזי רות השחורות של משרד הפנים.

כדי להבריח את בעלי תווית הדלק לסגור אותן בשבת (ולפעמים, כבדרך אגב, בציבור הנהגים), מאיימים שונה חרדים בפרסום "רשימה שחורה" של תחנות דלק מחללות שבת.

כך גם לגבי מרבית תחנות האוטובוסים בירושלים. אלה הפכו כבר ל"רשימה שחורה" בפני עצמה, תרתי משמע.

הצבע השחור הוא צבע משונה. לפעמים הוא מסמל קדרות ואבל. לפעמים סוגר אלטנטיות. הגיע איפה הזמן, לחזור על הגישה האלגנטית ולהבהיר לכל אותם חוגים, כי לא נתן להם יותר, לנסות ולהשחיר חיינו.

שינוי מפלגת המרכז

פרס: עלילת שווא ורצח אופי; שמיר לשרי הליכוד: הימנעו מהתקפות
רובינשטיין מציע לקבוע תקרה מירבית לתרומת אדם פרטי למפלגה
במשרד מבקר המדינה יבדקו אם העבודה דיווחה על תרומות בלאס

יופסק הטיפול בתלונה נגד פרס; השעון מוחזר לבלאס

לשכת פרס: שווי השעון 400 שקל ● בר־לב ביטל האישור לחקור את בלאס בגלאי־שקר

מאת עקיבא אלדר, גדעון אלון וראובן שפירא סופרי "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה ומנכ"ל המשטרה דוד קראוס החליטו אמש להפסיק את הטיפול בתלונה שהוגשה נגד מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בעניין שעון היד מוזהב שקיבל כשי מדוד בלאס. חריש וקראוס הגיעו למסקנה, שאין במתן שעון הזהב משום עבירה משום שהוא ניתן לפרס במסגרת של יחסים חברתיים ולא במסגרת תפקיד הציבורי. חוק שירות הציבור (מתנות), אוסר על עובד ציבור להחזיק ברשותו מתנה שקיבל.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הודיע כי יחזיר היום את השעון שקיבל במתנה ליום הולדתו מדוד בלאס. מלשכתו של פרס הובהר כי אין מדובר בשעון זהב אלא בשעון ששוויו אינו עולה על 400 שקלים.

ראש הממשלה יצחק שמיר, ביקש משרי הליכוד להימנע מהתקפות נגד פרס בפרשת השעון, על מנת שלא להחריף את היחסים בין המערך לליכוד. שר התקשורת אמנון רובינשטיין מגבש הצעת תיקון לחוק מימון מפלגות, שתכלול תקרה מירבית של תרומה שיכול אדם פרטי להעביר למפלגה. תרומה שתעלה על הסכום שיקבע

(סוף בעמוד 2, טור 5)

מסביב לעולם ב־739 יום

אלה מסעות חברי ההנהלה הציונית והסוכנות

מאת גדעון אלון סופר "הארץ"

17 חברי ההנהלה הציונית והנהלת הסוכנות שהו אשתקד 739 ימים בחו"ל. עבור כל יום שהות בחו"ל זכאי כל חבר הנהלה (הנהנה ממעמד של שר) לתשלום של 100 דולר אש"ל.

"אלוף הנוסעים" אשתקד היה יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצין ששהה 74 ימים בחו"ל. במקום השני נמצאים אלוף (מיל') עוזי נרקיס, ראש המחלקה להסברה בהסתדרות הציונית וחבר הסוכנות עקיבא לוינסקי ששהו כל אחד 67 ימים בחו"ל.

(סוף בעמוד 2, טור 7)

רפי איתן — יועץ בטחון לקולומביה

מאת איל ארליך סופר "הארץ"

רפי איתן, יו"ר בשכר של מועצת המנהלים בחברה הממשלתית "כימיקלים לישראל" (כי"ל), החל לשמש באחרונה גם כיועץ לענייני בטחון לממשלת קולומביה. איתן, לשעבר יועץ ראש הממשלה לענייני טרור, מונה לפני כשנה לתפקידו בכי"ל ע"י אריאל שרון, לאחר שנחשף חלקו בפרשת פולרד.

לפני כשבועיים יצא איתן לחו"ל, למה שהוגדר ביקור פרטי.

מבדיקה שערך "הארץ", עולה כי איתן שהה בקולומביה, שם החל לשמש כיועץ לענייני בטחון של הממשלה. בקולומביה קיים משטר דמוקרטי, בהנהגתו של הנשיא וירג'יליו ברקו מהמפלגה הליברלית.

ואנונו מציע לג'ודי נישואין

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

מרדכי ואנונו, הכלוא במתקן של שירות בתי הסוהר, כתב מכתב לחברתו ג'ודי זימט והציע לה נישואין.

ואנונו ממשיך בשביתת הרעב שלו. הוא נבדק על ידי רופא ונמצא כי מצבו יציב. זימט אמרה אתמול: "אני לא ישנה טוב בלילה. קשה לי להתרכז. קשה לי לכתוב. אני מקווה כי הסיוט הזה יעבור".

בנשק שלוף אל ראש הפרופסור החטוף

ארגון "הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין", הטוען כי חטף את ארבעת האמריקאים בלבנון, פירסם אמש בביירות תצלום זה של אחד החטופים — פרופסור רוברט פולהיל — כששני תת־מקלעים מכוונים אל ראשו. (תצלום איי־פי).

דירקטורים לאיינהורן: אל תפרוש

מנכ"ל בל"ל הביע נכונות להתפטר

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מנכ"ל בנק לאומי מרדכי איינהורן הביע את נכונותו להתפטר מתפקידו. איינהורן אמר את הדברים במהלך הדיון הסוער שנערך שלשום בישיבת מועצת המנהלים של הבנק לגבי התשלומים שקיבל מהבנק בשנים 1985 ו־1986 בסך כולל של 780 אלף דולר, כולל שכר ובונוס.

כפי שפורסם אתמול לראשונה ב"הארץ" הביעו דירקטורים ציפיה שאיינהורן יחזיר חלק מהמענקים שקיבל. במהלך דיון זה התבטא מנכ"ל בנק לאומי שהוא מוכן להתפטר. יצויין שדרישה כזו הועלתה במהלך השבועות האחרונים על ידי פקידים בכירים בבל"ל וגם היו חברים בוועד העובדים שדרשו את התפטרותו. נודע שחברים במועצת המנהלים של הבנק דחו את הצעתו של איינהורן להתפטר ונתנו לו גיבוי להמשיך בתפקידו. סופר "הארץ" מציין שבתקופה האחרונה התבטא איינהורן במספר פורומים של בכירי הבנק שהוא מוכן להתפטר מתפקידו.

מועצת המנהלים של בנק לאומי תתכנס ביום ראשון לישיבה נוספת במיסגרתה יועלו גם נושאים שוטפים, פרט לנושאים הקשורים לנושא של ארנסט יפת.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: אלוף (מיל.) יהושע שגיא, ראש אמ"ן לשעבר

על: הבריחה של שר ההגנה המצרי נגד ישראל (עמ' 2)

*

שולץ מתנגד לועידה בינלאומית ותומך במו"מ ישיר: שמיר מרוצה (עמ' 3)

*

נסים מוהיר: הצלחת התקציב תהיה בשמירה על המחירים והשכר (עמ' 3)

מכבי ת"א ניצח את זאדאר 81—78 (עמ' 6)

שתי אחיות מצפת הורשעו בגרימת מות יולדת ברשלנות (עמ' 12)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: בהיר. הטמפרטורות יעלו. בשבת: עליה נוספת בטמפרטורות.

הטמפרטורות:
- ● ירושלים: 17—4.
- ● תל־אביב: 19—7.
- ● חיפה: 19—7.
- ● באר־שבע: 20—3.

הגולן 15—4, צפת 14—3, שומרון 17—4, נתב"ג 20—5, יריחו 22—5, אילת 24—9.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.6050	+0.0001
נוסעים	1.9077	+0.0001
שחור	1.5800	—

שער הסל

יציג	1.6785	-0.0004

בגליון זה 30 עמודים בצירוף 40 עמודי מוסף העיתון מופיע ב־3 חלקים

הפעם הראשונה חדשות הארץ

מתפרסם היום בעמודים

חלק א' 8—11

חלק ג' 1—10

הג'יהאד האיסלמי: נהרוג ארבעה חטופים אם ארה"ב תפעל בלבנון

ארה"ב הפנתה אתמול כוח משימה בראשותה של נושאת מטוסים אל קרבת חופי לבנון, על רקע משבר בני הערובה המתמשך והולך ● אין מידע חדש על הכומר טרי וייט

ואשינגטון (עיר וע"צ). ארה"ב הפנתה אתמול כוח משימה בראשותה של נושאת מטוסים אל קרבת חופי לבנון, על רקע משבר בני הערובה המתמשך והולך.

יחד עם זאת, החליטה ממשלת ארה"ב להטיל הגבלות על נסיעות של אמריקאים ללבנון, כדי למנוע מקרים נוספים של חטיפת בני ערובה.

"אי אפשר להפריז בהדגשת הסכנה המיידית הנשקפת לאמריקאים בלבנון", אמר דובר משרד החוץ האמריקאי, צ'ארלס רדמן, בתדרוך משודר בטלוויזיה. הוא הוסיף, כי משום כך בטל מעתה תוקף הדרכונים האמריקאיים לצורך נסיעה ללבנון או מעבר בתחומיה, אלא במקרים שניתן להם תוקף באופן מיוחד.

משבר בני הערובה העמיק בימים האחרונים, לאחר ששלושה פרופסורים אמריקאים ומרצה הודי נחטפו בשבת במערב ביירות המוסלמית, ובכך מגיע מספר בני הערובה האמריקאים בלבנון לשמונה לפחות. רדמן אמר, כי לפי אומדניו נמצאים כיום בלבנון כ־1,500 אמריקאים, רובם אנשים ממוצא לבנוני בעלי אזרחות כפולה.

ארגון "הג'יהאד המוסלמי"

(סוף בעמוד 2, טור 4)

הוועידה האיסלמית: להקים מדינה פלשתינית ולהפסיק מלחמת המפרץ

65,000 הרוגים ופצועים ב־37 ימי לחימה על בצרה

משרד ההגנה האמריקאי: העיראקים הדפו את האיראנים והמלחמה נקלעה למבוי סתום ● נכשלה יוזמת הוועידה לשגר משלחת לטהראן

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים ולסוכנויות הידיעות

כ־45,000 חיילים איראניים ו־20,000 עיראקים נהרגו או נפצעו מסביב לעיר העיראקית בצרה מאז ה־24 בדצמבר, אך המלחמה במפרץ נקלעה למעשה למבוי סתום — מסר אתמול משרד ההגנה האמריקאי.

הדובר בכר סימס מסר לעתונאים, כי "האבידות העיראקיות, שהן עצומות בהתחשב בגודל האוכלוסיה, עם זאת נמוכות בהרבה מהאבידות האיראניות".

הוא אמר כי קרבות עזים נמשכים מסביב לעיר שבגדוד עיראק, וכי כוחות איראניים מחזיקים ב־8 קמ"ר של טריטוריה עיראקית, במרחק של כ־10 ק"מ ממזרח לבצרה, אותו שטח בו החזיקו לפני שבוע.

"ההתקפות הטריטוריאליות האיראניות האחרונות הושגו לא על בעקבות מתקפת נגד עיראקית גדולה בשלושת־ארבעת הימים האחרונים. התפרסות הכוחות האיראניים דומה במהותה למצב שלפני שבוע", הוסיף סימס.

הפיסגה: לשים קץ למלחמה

הפיסגה האיסלאמית החמישית, שבכווית אתמול בכווית, אימצה בהודעת הסיכום את נייר העבודה של אש"ף בעניין "הבעיה הפלשתינית", ונייר העבודה הסורי בעניין הטרור הבינלאומי. הפיסגה קובעת כי החלטה 242 איננה מהווה בסיס מספיק לפתרון הבעיה וכי לא יושג שלום ללא מימוש זכויות הפלשתינים שהם השיבה, ההגדרה העצמית, כינון מדינה עצמאית ובירתה ירושלים בהנהגת אש"ף. שנודרש להשתתף בכל פתרון או דיון באופן עצמאי ובמעמד שווה לצדדים האחרים. כמו כן קראה הוועידה בהודעת הסיכום למדינות התומכות להכפלת המאמצים "כדי לשים קץ לגזענות ולציונות".

הוועידה קראה לשים קץ גם למלחמת המפרץ ושר החוץ הכוויתי הודיע, כי נכשלו המאמצים להביא לשיגור משלחת של הוועידה לטהראן. כמו כן נכשלו המאמצים לכנס מפגש בלתי רשמי של המנהיגים הערביים כדי להכשיר את הקרקע לכינוס הפיסגה הערבית.

העתון הכוויתי הפרו־איראני "אל־ראי־אל־עאם" קרא אתמול במאמרו הראשי למדינות המפרץ לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם מצרים. העתון מדגיש, כי יש להשיב את מצרים לחיק המשפחה הערבית הגדולה ולקיים עימה לאלתר שיתוף פעולה צבאי, כלכלי ומדיני.

דובר טהראן הודו מיד לדחות את הקריאה להפסקת המלחמה, והודיע כי הכוחות האיראניים עורכים עתה התקפה בשלושה ראשים.

אבנים על שיירת שרון ברצועת עזה; שלושה תלמידים נפצעו בהפרות סדר

תסיסה בעיקר בחאן יונס במחאה על גירוש מנהיג תנועת נוער יוסוף דחלאן בן 26 לירדן

מאת איתן רבין סופר "הארץ" ועתי"ם

שורה של הפרות סדר היו אתמול ברצועת עזה, בעיקר בחאן יונס, שבמהלכן נורו שלושה תלמידים. אחד מהם נפצע אנושות.

במהלך הפרות הסדר השליכו אבנים לעבר רכב צה"ל, שאיבטח סיור של השר אריאל שרון והאלוף יצחק מרדכי באיזור. מיידי האבנים נעצרו לחקירה.

הפרות הסדר נמשכו אתמול במחאה על גירושו של מחמוד דחלאן, פעיל פת"ח, לירדן.

הפרות הסדר בעיר הרצועה החלו כבר בשעות הבוקר המוקדמות עם השבתת הלימודים בבתי הספר. לאחר כניסת מטיפים של הר "שאביבה" אליהם ושיכוש הלימודים בם. מוסתים אבנים הנוזו בכבישי העיר ברצועה. צמיגי מכוניות הובערו במצחים ותלמידים מפגינים יידו אבנים לעבר חיילי צה"ל ושוטרי משמר הגבול במקרים שונים ברצועה. 11 תלמידי בית הספר התיכון לבנים "פלשתין" בעזה נעצרו לחקירה, לאחר שכוח צה"ל פיזר הפגנת תלמידים, תוך כדי שימוש ברימוני עשן.

מוקד התפרעות

עיקר הפרות הסדר אירעו בחאן יונס. עיר מגוריו של מנהיג ה"שאביבה" המגורש, מחמד שאקר יוסוף דחלאן (26). סמוך לשעה 9.30 בבוקר הוזעק כוח שוטרי מג"ב לפיזור הפגנת תלמידי בית הספר לבנים "חאן יונס" בעיר. אחד התלמידים, אחמד אל אסטל בן 18, נתפס על ידי שוטרי מג"ב הצליח להחזיק מידיהם. שוטרי מג"ב פתחו במרדף אחריו ולאחר שהוא המשיך לנוס להפרות קריאות "העצור" וירייות באוויר מעליו של כוחות הבטחון, פתחו שוטרי מג"ב בירי לעברו ופצעו אותו אנושות בחזה. הוא הועבר לבית החולים "נאצר" בעיר ולאחר שהחברה הומרת פציעתו, הועבר למרכז הרפואי "סורוקה" בבאר שבע.

מצבו ממשיך להיות אנוש.

הפגנת תלמידי בית ספר "חאן יונס" נמשכה וסמוך לשעה 11.30 הובאו שני תלמידים נוספים בני 18 לבית החולים "נאצר". אחד מהם נורה בבטן וברגל והשני נורה ברגלו. דובר צה"ל מסר, שלא ברור כיצד נורו השניים ופרטי העובדות על פציעתם נבדקים.

קיסר: ההסתדרות לא תסכים להקפאת שכר מוחלטת במהלך כל שנת 1987

"אם תהיה אינפלציה של סיפרה אחת תהיה מדיניות אחת; אם היא תהיה בעלת שתי ספרות תהיה מדיניות מקצועית אחרת" ● נסים: משרדי הבריאות והחינוך שזועקים חמס נהגו מעליה ריאלית בתקציבם ● יתכן ולא כל המענק מארה"ב בסך 3 מיליארד דולר יעמוד לרשותנו

מאת יהודית וינקלר סופרת "הארץ"

ההסתדרות לא ויתרה על תוספת שכר בתקופת תוקפה של עיסקת החבילה הדורשה במשק שנתחמה השבוע, ותעמוד ביקורת על הודעת שר האוצר בכאום התקציב, לפיה התקציב בנוי על הקפאת שכר מוחלטת.

ישראל קיסר אמר אתמול כי לבנות תקציב ממשלתי על הקפאת שכר לחודשים זו אשליה וקלות דעת הגובלת. בחוסר יושר אינטלקטואלי של אנף התקציבים שהכין את הצעת התקציב לשנת 88/87 כפי שהונח על שולחן הכנסת. קיסר הסביר שאי איכבוד הסכמי השכר והסכמי העבודה בעיסקת החבילה איננו מקרי, אלא בא להעיד על תקפותם ועל כוונתה של ההסתדרות לפתוח לקראת אפריל במשא ומתן הן במיגזור העיסקי הן במיגזר הציבורי. להלן הדגיש כי גובה תביעות השכר יהיו תלויות במצב המשק וברמת האינפלציה ומכל מקום אין להעלות על הדעת הקפאת שכר טוטאלית.

בהתייחסו לאפשרות שבכלל זאת יגובו מהציבור אגרות בריאות וחשלומים אחרים עבור שירותי בריאות, לאחר שההסתדרות נאבקה נגד כוונה זו וקיבלה על כך התחייבות מהממשלה בהסכם לייצוב המשק, הודיע קיסר כי הוא ידאה בכך סתירה שערורייתית הפרת ההסכם לייצוב המשק שהדיו טרם יבשה.

קיסר תוקף המגבות

יוחר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" בבה"ים, מוסר כי מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יצא בחריפות נגד מגמות הכלולות בתקציב המדינה, שהונח אתמול על שולחן הכנסת ושיש בהם כהגדרתו.

(סוף בעמוד 2, טור 1)

רבין תקף את ביילין בדיון פנימי: פקיד לא יכתיב מדיניות על דרא"פ

דרש משמיר לאסור על ביילין להשתתף בתכנית "מוקד"; שמיר סירב; השר עזר ויצמן הודיע: אורה על כך בתוקף תפקידי כממלא מקום שר החוץ ● רובינשטיין: להטיל עיצומים על דרא"פ

מאת עקיבא אלדר מסופר המדיני של "הארץ"

בדיון בפורום פנימי בהשתתפות ראש הממשלה ושרים בכירים תקף שלשום שר הבטחון יצחק רבין בחריפות יתצאת הופן את המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין על פעילותו בנושא יחסי ישראל־דרום אפריקה. רבין לא הכיר את ביילין בשמו ותוקף "פקיד" המבקש להכתיב לממשלה את מדיניותה. רבין האשים אותו בגרימת נזק חמור לאינטרסים הלאומיים של ישראל מתוך הוסר אחריות ודרש שיורחק מיד מכל פעילות ציבורית בנושא זה.

באותו דיון דרש רבין משמיר לאסור על ביילין להשתתף בתכנית "מוקד". אולם שמיר מיאן לעשות זאת. השר עזר ויצמן הודיע כי יורה על כך בתוקף תפקידו כממלא מקום שר החוץ. אתמול שוחח פרס עם ביילין בנושא דרום אפריקה לקראת שיחה צפויה בינו לבין רבין בעניין זה.

שר התקשורת אמנון רובינשטיין פנה במכתבים לראש הממשלה ולשרי החוץ והבטחון בדרישה להחליט על הטלת עיצומים נגד דרום אפריקה. רובינשטיין כותב כי "מדינת ישראל חושפת עצמה לאשמות קשות, שעה שהיא מגנה לבייש את תמיכת דעת הקהל הנאורה בעולם החופשי לטובת יהודי בריה"מ וסוריה למשל בגינוי של פגיעה בזכויות האדם אינה יכולה להיחשב לעניין פנימי של מדינה כלשהי, הרי בזמן היא תומכת במשטרים דוגמת משטר האפרטהייד מבלי להתחשב בפשעי המשטרים האלה נגד אזרחיהם. זאת ועוד, גם בין ידידיה הבנים של ישראל בקהילה הבינ"ל ישנם רבים אשר קשרינו עם דרום אפריקה הם לצנינים בעיניהם".

רובינשטיין מציע לאמץ את העיצומים דוגמת אלה של השוק האירופי המשותף ולהימנע "מכל צעד שעלול לסבך אותנו עם הקונגרס האמריקאי בנושא הקשרים הצבאיים עם דרא"פ".

רובינשטיין מבהיר כי בטרם כתב את מכתבו למר היטב גם את העימוקים כבדי המשקל המנוגדים את שר הבטחון. הוא אמר כי לא השתכנע מכך שישראל צריכה להישאר מחוץ למחנה המערבי.

יושב ראש ועדת החוץ והבטחון של הכנסת ח"כ אבא אבן התייחס אתמול לראשונה לנושא. הוא אמר ל"הארץ" כי "לא נוכל להתבודד מדעת הקהל המערבית בכללותה והמינימום הנדרש הוא שנלך ביחד עם מדינות פרוגרסיביות באירופה".

שוק ההון

ביקוש לצמודים

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הנפקת בנק ישראל אתמול זכתה להצלחה יוצאת דופן. הבנק הציע סדרה של צמודים מדד מסוג גליל בסכום של 70 מיליון שקל. כוונת הבנק היתה להנפיק את הסדרה ב־92 נקודות. הביקוש היה גדול מכל הציפיות האופטימיות והתכנס ב־213 מיליון שקל. הבנק מכר את הסדרה בשער של 94.5 נקודות.

עורך את העמוד: ברוך שפירא

ממ"ן-מסוף מטענים, בזק, עורק רשת זהב, האוניברסיטה העברית, חברת החשמל, אלקו, אורדן, אופטרוטק, הטכניון, קוקה-קולה...

מחשבות שונות, מחשב אחד.

מחשבי הסופר-מיני של PRIME הם האלטרנטיבה הקלאסית לדרישות מיחשוב אגרסיביות בתקציב סולידי.

למעלה מ-1700 פתרונות ליישומים מסחריים, תעשייתיים, מדעיים והנדסיים.

פתרונות PRIME הוכיחו את עליונותם באלפי התקנות בעולם ובעשרות התקנות בישראל:

- קוקה-קולה - המחשב המרכזי לעיבוד נתונים עסקי כולל - ניהול פיננסי, ניהול צי הרכב, ניהול מלאי, כח אדם, שכר וכד'. וכן, רשת מבוזרת של 6 מחשבי PRIME לניהול מערך המכירות הארצי.
- ממ"ן - מסוף מטענים - מסד נתונים מתוחכם לניהול כל מטעני היצוא והיבוא האוירי של ישראל.
- עורק רשת זהב - מערכת תקשורת בינלאומית לשרותי דואר אלקטרוני ומאגרי מידע.
- בזק - ניהול המערך הארצי לתקשורת בין מחשבים בישראל.
- חברת החשמל - תכנון הנדסי של תחנות הכח ורשת המתח.
- האוניברסיטה העברית - משאבי מחשב ללימוד ומחקר לאלפי הסטודנטים והמדענים בקמפוס הר הצופים.
- אורדן, אופטרוטק, אלקו ואחרים - תכנון ויצור בעזרת מחשב (תיב"מ).

PRIME. כאשר אתה זקוק ליותר מפתרון אחד, אך יכול רק מחשב אחד.

מחשבי הסופר-מיני של PRIME מעניקים לך עוצמה העונה על כל דרישות המיחשוב של כל הפונקציות בארגון - ייצור, עיבודים הנדסיים, פיננסים, תיב"מ... מחשבי PRIME בנויים לשיתוף נתונים מלא עם מחשבי IBM, דיגיטל, CDC, ואחרים, הפועלים אצלך או בארגונים איתם יש לך קשר.

חברת המחשבים המצליחה ביותר ב-'85 ו-'86. PRIME מציגה קצב גידול נד"ר של כ-19% בשנה, זו השנה ה-13 ברציפות. כולל ב-1985 ו-1986 שהיו שנות משבר קשות בתעשיית המחשבים העולמית.

במאמר שפורסם לאחרונה במגזין BusinessWeek חוזים מומחים כי הישגיה הטכנולוגיים והעסקיים של החברה הם המבוא לעידן PRIME בענף המחשבים.

כאן ועכשיו. PRIME מיוצגת בישראל ע"י חברת סיסטמטיקס בע"מ המעסיקה צוות מעולה ביחס גבוה של אנשי תמיכה מול מיורכות מותקנות.

מבנה זה מבטיח שרות זמין, תמיכה טכנית ברמה גבוהה ואמינות תפעול של למעלה מ-99%.

בהחלט, הגיע הזמן שתתמחשב בנו. 03-7510351.

Prime™

הגיע הזמן שתתמחשב בנו.

Systematics · סיסטמטיקס בע"מ

בית הקרן, רח' ביאליק 155-157, ר"ג 52523. טלפון 03-7510351.

שירה, מאיר & שקולניק

صكنا من الاحل

ראש ממשלת אוסטרליה: אציג את עמדתכם בפני סין ובריה"מ

הוק סירב להשמיט איזכורה של מדינה פלשתינאית בנאומו למרות בקשת שמיר

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ" המדיני

בשיחה ארוכה שנמשכה לתוך הלילה הבטיח הוק לשר החוץ שמעון פרס כי יבוא בדברים עם מנהיגי סין ובריה"מ ויציג בפניהם את עמדת ישראל ביחס לאפשרות שיתופם בתהליך השלום. הוק הביע תמיכה בתהליך השלום כפי שהציג בפניו מר פרס. שר החוץ טען כי אין כל שינוי בעמדת אש"ף המנהיגו יאסר ערפאת לא מסוגל לקבל החלטות אמיצות ולפיכך אין אש"ף יכול להיות שותף למו"מ ויש למצוא תהליך ליצוג הפלשתיני. פרס אמר כי מצרים יכולה לשמש גרעין למו"מ ישיר בלויר של פורום בינלאומי.

עם צאתו של ראש ממשלת אוסטרליה בוב הוק מהארץ נודע כי סביב נאומו בארוחת הערב שערך לכבודו ראש הממשלה יצחק שמיר התעוררה מחלוקת חריפה. על פי סיכום מוקדם, הציגו שני האישים זה בפני זה את הנאומים שעמדו לשאת באותו ערב כבר בפגישה שקיימו בשעות הצהריים. מנכ"ל משרד רה"מ יוסי בן אהרון שקיבל את נוסח הנאום של הוק הבהיר ליועציו כי שמיר יאלץ להגיב בתקיפות על המשפט שכלל הצעה להקים מדינה פלשתינית. משרד החוץ לבקש מהנשיא הרצוג שבסעודת הצהריים שערך באותו יום לכבוד האורח, ינסה לשכנעו למחוק את הפיסקה. הנשיא שוחח אמנם עם הוק בנושא, אולם שעה קלה לפני סעודת הערב של שמיר בכנסת התברר כי הוק לא מחק את הפסקה הרגישה ובמקום זאת הוסיף משפט על רעיון הקונפדרציה. מתברר כי שמיר לא סמך על ההבטחות האוסטרליות והכניס מראש לנאומו פיסקה שביטלה מכל וכל את רעיון המדינה הפלשתינית.

עזר ל"עבודה": אחזיר כל אגורה

עזר ויצמן ותנועת יחד היו אתמול לחלק ממפלגת העבודה — זאת, לאחר שמרכז העבודה הצביע ברוב קולות בעד המיזוג. ויצמן הבטיח לחברי המרכז כי יחזיר למפלגה כל אגורה שהעבירה ליחד לצורך סילוק חובותיה, ע"י כך שיגייס אותם מהתומכים למפלגה. יו"ר יחד דיבר בהתרגשות רבה על הצטרפותו למפלגת העבודה. שמעון פרס על שילובה של יחד למפלגת העבודה הזמין את חבריו להמנע ממיקוח ומסולמות ולאשר ברוחב לב את האיחוד. פרס סיים באמרו "מאחורי הקמה של ויצמן מסתתר אדם מעמיק וחשוב מאוד". (כתב: עקיבא אלדר; צילם: עודי קרן).

ראיתי שמעתי

גם שיראק אינו מתלהב מהוועידה הבין לאומית לשלום

סגן השר רוני מילוא, חיפש את ראש הממשלה, יצחק שמיר, בהתמודשות נוספת במאבקו נגד הוועידה הבינלאומית לשלום. מילוא דיווח משטרסבורג כי בפגישה שקיים בארמון הקונגרסים של מועצת אירופה עם ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, אמר ראש הממשלה כי רעיון הוועידה אינו נראה לו מעשי. מילוא סיפר גם ששיראק הביע את רצונו להפגש בקרוב עם שמיר, בירושלים או בפאריס.

א. לם

פני שיטרית לאתגרים בכנסת ובממשלה

ח"כ מאיר שיטרית אמר אתמול כי הוא מיצה את עצמו בתחום המקומי־מוניציפלי, וכעת בכוונתו להקדיש את כל מרצו וכשרונו, אשר הפכו להדריו את יבנה מעיירת עולים קטנה לעיר משגשגת בהנהלתו, לנושאים ממלכתיים־כלל ארציים. בתום תקופת כהונתו ברשות מועצת יבנה, ולאחרונה כראש העיר, נפגש ח"כ שיטרית עם עיתונאים, סייר איתם בעיר, וענה לשאלות. "התפטרותי באה בראש וראשונה, כדי להראות לציבור כי אסור להידבק לכיסאות" אמר שיטרית, והוסיף שפניו כעת לאתגרים גדולים יותר "בכנסת, ואולי אף בממשלה", שם היה רוצה לפעול בתחומי החינוך, השיכון או הפנים.

ח"כ מאיר שיטרית

שיטרית אמר שהחליט לא להציג את מועמדותו לבחירות הבאות בתחום המוניציפלי, לאחר שזכה לשלוש קדנציות בראשות העיר יבנה, ולאפשר לסגנו, יהודה ברוש, להגיע לבחירות המוניציפליות הבאות, בעוד שנתיים. במרכז שדה הפעולה המיידי שלו, רואה שיטרית את המאבק לשינוי שיטת הבחירות, כדי להבטיח בחירה אישית של נבחרי ציבור.

ע.ת"ם

מושל סאן פאולו לשער הנגב

היום יגיע לישראל מושל מדינת סאן פאולו, קאטוריסיה אורסטה, כאורחו של צבי זהן, ראש המועצה האזורית שער הנגב, וכאורח משרד החוץ. מדינת סאן פאולו היא המדינה הגדולה ביותר בברזיל ומונה 25 מיליון תושבים. אורסטה יהיה גם אחד המועמדים הראשיים לנשיאות ברזיל בבחירות הקרובות. לפני שנים אחדות נחתם הסכם ערים תאומות בין העיר סאן פאולו לבין שער הנגב, המונה חמשת אלפים תושבים. בעקבות ההסכם הוזמן צבי זהן לביקור בסאן פאולו, במהלכו גם שימש כשושבין בחתונתו של אורסטה שהיה רווק מבוקש. אורסטה החליט לבוא לארץ ולהיפגש כאן עם ראש הממשלה, ממלא מקומו ומזכ"ל ההסתדרות. הוא גם ינסה לבדוק אפשרות להקמת מפעלים ולהחלפת ידע בנושאי אנרגיה חקלאית.

ע.ר

ראש עיריית יוהאנסבורג לראשון לציון

ביום ראשון יגיע לישראל ראש עיריית יוהאנסבורג שבדרום אפריקה, כאורחו של ראש עיריית ראשון לציון, מאיר ניצן. חרף המצב המדיני הרגיש, החליט ניצן לארח את ראש העירייה, לאור העובדה שבשנה האחרונה עלו לראשון לציון כעשר משפחות יהודיות מדרום אפריקה, ואף החלו למעגן בהקמת שכונת וילות. ניצן אומר שלמען העליה של יהודי דרום אפריקה יש לשמור קשרים טובים עם אנשי הממשל.

ע. שרשן

חילופי גברי בוועדה לבחירת שופטים

בוועדה לבחירת שופטים יהיו בימים הקרובים חילופי גברי. לשכת עורכי הדין (שיש לה שניים מתוך תשעה החברים בוועדה שבראשות שר המשפטים, אברהם שריר) החליטה למנות את עו"ד יואל פלומן, יו"ר הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בחיפה, לנציגה בוועדה, לצידו של עו"ד צבי מיתר, במקומו של עו"ד יצחק נבו.

ג. אום

ויקטוריה פרינסיפל פורשת מדאלאס

השחקנית האמריקנית ויקטוריה פרינסיפל, המגלמת זה תשע שנים את דמותה של פמלה יואינג בסדרת הטלוויזיה הפופולארית "דאלאס", עומדת לפרוש מן הסדרה בתום העונה הנוכחית. על כך מסר אתמול סוכנה של השחקנית בלוס אנג'לס. החוזה בין פרינסיפל לבין החברה המפיקה את הסדרה, חברת "לורימר טלי־פיקצ'רס", עומד לפוג בסוף עונת 1986/87, והשחקנית החליטה שלא לחדשו. הסוכן ציין, כי השחקנית מנהלת מגעים עם חברות אחרות על קבלת תפקידים חשובים בסרטי טלוויזיה.

גם השחקנית [illegible], המגלמת זה שבע שנים את דמותה של דונה קרבס, אשתו של ריי קרבס, הודיעה כי יש ברצונה לעזוב את הסידרה בתום העונה הנוכחית.

ע"צ

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: אלוף (מיל') יהושע שגיא, לשעבר ראש אמ"ן
על: הכרזתו של אבו־גזאלה נגד ישראל

הוא דווקא לא נחשב לקיצוני

ההכרזה של שר ההגנה המצרי, שלמרות הסכם השלום, ישראל היא האויב העיקרי והיחידי של מצרים, הפתיעה אותך?

ראשית אני מטיל ספק אם אבו־גזאלה אמר את הדברים האלה. אבל גם בהנחה שהוא אכן התבטא כך, אינני מופתע. מצרים מעולם לא התמה על חוזה שלום נפרד עם ישראל והיא אף פעם לא ניתקה את עצמה מהעולם הערבי. מי שמשתייך לעולם הערבי צריך להתנהג בהתאם לקונצנזוס הקיים שם. בזמנו, כשנחתם הסכם השלום, אמר סאדאת שחתימת ההסכם איננה מבטלת את ההתחייבויות האחרות שיש למצרים עם מדינות ערב, ביניהם ברית ההגנה. כלומר אפילו ברית ההגנה של מצרים עם סוריה עדיין קיימת.

מדוע אתה מטפק אם אבו־גזאלה אמר את הדברים המיוחסים לו?

כי זה לא נהוג במצרים, שפקיד באיזה שהוא דרגה, אפילו אם מדובר בשר ההגנה, יתבטא בצורה כזו.

אולי תסביר מדוע דבריו לא הפתיעו אותך. בכל זאת יש יחסי שלום בין ישראל ומצרים.

מעולם, גם שכיהנתי כראש אמ"ן, לא חשבתי שהמושג של שלום כפי שאנו תופסים אותו, דומה לתפיסה המצרית. למרות שחלפו עשר שנים מאז חתימת הסכם השלום, שום דבר לא התבצע חוץ מהחתימה על ההסכם עצמו.

גם ההצהרה שמצרים לא תהסס להעביר נשק לסוריה, לא הפתיעה אותך?

זה הפתיע אותי מאוד. הצהרה זו מחזקת את דעתי שאבו־גזאלה לא אמר את הדברים. כי אילו הוא היה אומר זאת, היה בכך איתות לחידוש היחסים בין מצרים לסוריה והבריתי ועידות הפיסגה בכווית שהסתיימו היום. ראינו שלא חלה התקרבות בין שתי המדינות. באשר להתבטאותו לגבי סיוע בנשק שמצרים תושיט לסוריה, אלה דיבורים בעלמא. אלה מילים שאין מאחוריהן שום תוכן. איזה נשק הם מסוגלים לתת לסוריה?

מה ניתן ללמוד מהעובדה שהשלטונות המצריים החרימו כ־40 אלף עותקים של אחד מעיתוני האופוזיציה שפירסם את דבריו של אבו־גזאלה?

קודם כל על החשש מתגובת ארה"ב. שנית, שהייתה זו התבטאות בלתי מוצלחת של שר ההגנה המצרי שדיבר מהרהורי ליבו, ללא תיאום עם מובארק.

להערכתך, הכרזתו של אבו־גזאלה משקפת הלך רוח בצמרת המצרית?

הצמרת המצרית זהו מושג מאוד ערטילאי. אבל ברחוב המצרי משמעות כל הזמן התבטאויות כאלה נגד ישראל. אני מציע לכולנו, שלא להתייחס למצרים כאל מדינה במלחמה נגדנו, אבל לזכור היטב שזו מדינה שיש לה אפשרות פוטנציאלית לחזור למעגל המלחמה.

הכרת אישית את אבו־גזאלה. איזה מין אדם הוא?

הוא דווקא אדם נחמד. עם רקע אירופאי־מערבי ששימש במשך שנים כנספח צבאי בוואשינגטון. הוא אדם בעל אופקים רחבים שאינו נחשב לבעל עמדות קיצוניות.

הג'יהאד

(סוף מעמוד 1)

לשחרור פלשתין", קיבל עליו את האחריות לחטיפתם של שלושה פרופסורים אמריקאים ומרצה הודי בלבנון, איים אתמול לרצוח את החטופים במקרה שתערך התקפה צבאית אמריקאית.

האיום כלול בהודעה בכתב־יד אשר נמסרה למשרדי סוכנות הדשות בינלאומית בביירות.

"לאחר שנתברר כי האמריקאים מתכוונים לערוך התקפה צבאית בעזרתן של כמה מדינות, הרינו מודיעים כי נוציא להורג את ארבעת בני הערובה האמריקאים כצעד ראשוני, בו ברגע שתתחיל התקפה כלשהי", נאמר בהודעה.

ההודעה איננה מבהירה, היכן להערכתה עלולה התקפה הזאת להתחולל.

הודעת ארגון הטרור כתובה על פני עמוד אחד והיא הוגשה יחד עם צילום של הפרופסור האמריקאי רוברט פלהיל. בתמונה נראה הפרופסור ניצב ליד הקיר ושני רובים מכוונים אל ראשו.

אין ידיעות על ווייט

בלונדון נמסר ממקורות הכנסיה האנגליקנית, כי אין לה כל ידיעות על גורלו של הכומר טרי ווייט, אשר בא ללבנון כדי לתווך בשחרורם של בני הערובה ועקבותיו נעלמו לפני כעשרה ימים. מאז העלמו אין כל קשר עימו והשמועות על גורלו הן שונות ותגורות. יש אומרים כי הוא ממשיך במשא ומתן חשאי עם החוטפים, ואחרים אומרים כי הוא עצמו נחטף ונהפך לבן ערובה.

טחן: עזרו לי לראות את ילדי

נפגש בכלא, לבוש בגדים אדומים, עם עורך דין לידסקי

מאת איתן רבין ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

כשהוא לבוש בבגדים אדומים של נידון למוות, נפגש אתמול יוסף טחן, מבריחי הסמים הישראלי שנידון למוות בקהיר, עם עורך דינו הישראלי עו"ד צבי לידסקי.

עו"ד לידסקי הגיע לכלא באב אל חאלק עם הציר בקונסוליה הישראלית רוד אפק. הם פגשו את טחן בשעות הצהריים בחדרו של מנהל הכלא. נמסר כי טחן רזה מאוד, והוא שרוי בין תקוה ויאוש. עו"ד לידסקי קיבל אישור מהשלטונות המצריים לתת לטחן עותק מבקשת החנינה שהוגשה לנשיא מובארק.

טחן אמר ללידסקי, כי הוא בכלא נתא בודד בתנאים קשים. הוא נמצא סמוך לגרדום. הוא ביקש מעורך הדין הישראלי לעשות הכל למען ילדיו שיוכלו לראותו.

יופסק הטיפול

(סוף מעמוד 1)

תהיה בלתי חוקית הן מבחינת התורם והן מבחינת המפלגה.

פרס דוחה ביקורת הליכוד

באומו במרכז מפלגת העבודה תקף אתמול שמעון פרס את הליכוד בחריפות רבה ואמר "לא מפלגת העבודה גייסה כספים מפרסומי קרקעות. בליכוד מספיק כח למשך מיצים, טפלו עלי עלילות שווא, לא נבהלתי ולא נשברתי.

עכשיו בא מיכאל איתן — אדם שמטבעו אינו מסוגל להבחין בין אמת לשקר — ומעמיד מבחן פוליגרף, מיכאל פוליגרפסקי". פרס קרא בזעם "מי שהוא חושב שרד... סציה זו ריאקציה בריחה ממה שהוסכם? הוא זה בטעות. גם אם זה מלווה ברכילויות וזדוניות שמפיצים ברחובות, אני מקווה שהפעם הציבור לא יקנה זאת. אם הליכוד חושב שיאסף שוב נקודות ע"י רצח אופי — הוא טועה".

בתגובה להתקפות שהושמעו במרכז מפלגת העבודה אמר יו"ר סיעת הליכוד בכנסת ח"כ חיים קופמן, כי במקום להכות על חטא, תוקף המערך את אמצעי התקשורת והביקורת הציבורית. הוא האשים את המערך בכך שבמקום לבקש סליחה מעם ישראל ומהבוחר שרצנו עוזה, יצא המערך בהתקפה נגד מבקריו.

סוכם כי התלונות הנוגעות לתרומות למפלגות יועברו לביקורת ולבדיקתו של מבקר המדינה והתלונה נגד סגן שר האוצר עדי אמוראי על תשלומים שקיבל מדוד בלאס בתמורה לייעוץ פיננסי שנתן לו, תועבר לטיפול ובדיקה של יו"ר הכנסת. רק אחרי שיבדקו הגורמים האלה את התלונות ויביעו את דעתם יוחלט אם יש מקום להתערבות כלשהי של המשטרה בנושאים שעליהם הוגשו התלונות.

(ע). שר המשטרה חיים בר לב חזר בו מן האישור שנתן לחקור את דוד בלאס בגלאי שקר, משום שלדבריו, בקשתו של ח"כ איתן להתיר בדיקה כזו לא נעשתה בתום לב.

בר לב ענה אתמול לשאלות כתבים, בתום סיור שערך במטה המתגבר של משמר הגבול בירושלים.

ביום ג' פנה ח"כ מיכאל איתן לשר המשטרה וביקש שיאשר בדיקתו של דוד בלאס בגלאי שקר, לגבי טענותיו, כי העביר תרומות לאישים במפלגת העבודה.

"האמנתי לאיתן כאשר ביקש לבדוק את בלאס במכונת אמת" — אמר בר לב — "כי טען שהוא עושה זאת כדי לא לצאת בהאשמות שוא, ובמה עושה הבן אדם. הוא יוצא עם אתן האשמות והאותן הטענות בכלי התקשורת. לכן אני חוזר כי באפשרות זו מאוד והוא לא בא בידיים ריקות".

בר לב סרב להתייחס לפרטי החקירה, אך הוסיף "במישור העקרוני אני מבין רוחה כשאש נפש את הפיכה הזו לבוא למשטרה בתלונות כשהמבעיים שלום הם מציעים לא בהדייב. אם אדם קיבל מתנה כן או לא, ספק רב אם זה עניין למשטרה". הוא דחה את טענת צעירי הליכוד, כי המשטרה כבר חקרה בעבר את נושא התרומות למפלגות. "משטרת ישראל לא חקרה בנושא התרומות לליכוד, אלא שתוך כדי החקירה בנושא הקרקעות, עלה גם נושא התרומות וזה נושא של מסמך מבקר המדינה".

(ע). המשטרה תפנה למשרד מבקר המדינה, כדי לבדוק אם אכן מסרה תנועת העבודה פרטים למבקר המדינה, לפי חוק מימון מפלגות, אודות תרומותיו של בלאס למפלגה.

ההחלטה על כך התקבלה בעצה אחת בין היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש לבין מפכ"ל המשטרה דוד קראוס וראש אגף החקירות במשטרה, בישיבה שהתקיימה בלשכתו של חריש ביום ד' בערב.

הישראלים

(סוף מעמוד 1)

הזכות להוסיף עוד שאלות בשלבים מאוחרים יותר של החקירה אם יהיה צורך בכך.

מקורות בקונגרס מסרו כי מטרת השאלות תהיה לאמת מידע שנמסר וימסר על ידי הגורמים האמריקאיים המעורבים בפרשה, וכי הם רואים בכך "עזרה מסייעת" בלבד ולא כלי כדי לנגוע בו את ישראל. בינתיים לא ברור אם החוקר המיוחד שמונה לבדיקת ההיבטים הפליליים של הפרשה יסתפק בתשובות בכתב או שיבקש לתשאל ישירות את הנציגים הישראלים. עד כה טרם הופנתה בקשה בעניין זה לישראל, שכן החוקר המיוחד טרם החל בעבודתו.

מקורות אמריקאיים הוסיפו עוד כי עיקר הקושי בנושא זה הוא בתאום בין ארבעת ועדות החקירה השונות: ועדת החקירה הנשיאותית, שתי ועדות החקירה של הקונגרס וחקירת התובע המיוחד. לדבריהם טרם הושג סכום מלא לשיתוף פעולה בין הוועדות ולרכוז השאלות לישראל.

עניין אחר שהועלה על ידי מספר חברים הוא בקשתם שמעבר לשאלות הכתובות תשמר לחוקרים האופציה לתשאל בעל פה את הנציגים הישראליים. [illegible] כי לא תהיה בכך בעיה אך הנושא טרם סוכם.

מסביב

(סוף מעמוד 1)

במקום השלישי — ראש המחלקה לארגון, פרופ' יצחק ורשבסקי (66 ימים) ואחריו ראש מחלקת העליה חיים אהרון (64 ימים).

ב־1985 נסעו 17 חברי ההנהלה הציונית 72 פעמים לחו"ל ושהו שם במשך 782 ימים. את ניצב בראש הרשימה יצחק מאיר שצבר 76 ימים. ב־1984 נסעו 15 חברי ההנהלה הציונית 58 פעמים לחו"ל והיו זכאים ל־736 ימי אש"ל.

ועדה ציבורית בראשות נשיא ביהמ"ש העליון לשעבר השופט משה לנדוי המליצה לשחרר את יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצין מן הטיפול בנסיעותיהם של חברי ההנהלה (שאינם נזקקים לאישור ועדת השליחות) ולמנות ועדה שתורכב מנציג ההנהלה ואיש ציבור שיהיו אחראים לאישור נסיעות חברי ההנהלה לחו"ל.

קיסר: ההסתדרות לא תסכים

(סוף מעמוד 1)

להגדיל את הפערים החברתיים בארץ. בהרצאה שנשא אתמול "בפורום בתיים", מיפגש חברתי־כלכלי שנערך ב"מגדלי הים התיכון", אמר קיסר, כי מהתרשמות ראשונה של הצעת התקציב, שהוא עדיין לא עיין בכל סעיפיו, נראה לו שנקודת חיוב אחת בו שהוא מאוזן "ואפילו יש בו עודף תקציבי של הממשלה".

לדבריו מעוניינת ההסתדרות בהמשך שמירת היציבות במשק והורדת האינפלציה אולם ישנם כמה תחומים שלא נעשה בהם די, לפני שפוגעים ברמת ההכנסה של העובדים:

● שער המטבע. הממשלה תצטרך לשמור לאחר ביצוע הפיחות על שער יציב במשך חודשים ארוכים.

● רמת המחירים. לדבריו נחשפת היום "צביעות קולקטיווית" כאשר מתברר שדווקא בעלי רמת ההכנסות הגבוהות הם שקראו להידוק החגורה. ההסתדרות תנקוט במדיניות מקצועית לפי התפתחויות וצעדי הממשלה במשק. "אם תהיה אינפלציה של סיפרה אחת תהיה מדיניות אחת, אם תהיה אינפלציה בעלת שתי ספרות תהיה מדיניות מקצועית אחרת", אמר.

● עלות ההון. בעוד ששכרו של העובד נשחק הרקיע לדבריו עלות ההון שחקים. מזכ"ל ההסתדרות הביע את דאגתו מאובדן שלטון החוק הדמוקרטי בישראל אם ילכו ויגדלו הפערים החברתיים והכלכליים בארץ כתוצאה ממדיניות הממשלה. הוא יצא נגד המגמה של הגדלת ההכנסה הפנויה אשר תהיה בידיו של העובד השכיר אולם תצטרך להיות מופנת לרכישת שירותים רבים ויקרים יותר.

עליה ריאלית בחינוך

אריה לביא, מוסר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר כי דווקא משרדי ממשלה שזועקים זמם על תקציבם החדש הם אלה שנהנים השנה מעליה ריאלית בתקציבם. כך אמר אתמול שר האוצר משה נסים זמן קצר לאחר שהניח על שולחן הכנסת את הצעת התקציב.

בהופעה במועדון "שערים" של האוניברסיטה העברית תקף שר האוצר את משרד החינוך והתרבות שיהנה מעליה ריאלית של 6 אחוז בתקציבו, כולל 130 מיליון שקל תוספת שכר לעובדים בעקבות המלצות ועדת עציוני. הקיצוץ בהוצאות המשרד אמר נסים הוא מיזערי. למשרד זה, כמו למשרדים אחרים, בריאות למשל, יש יכולת ספיגה. גם תקציב הבריאות לא קוצץ ריאלית אמר שר האוצר.

שר האוצר אמר שיתכן מצב שבו לא כל המענק האמריקאי בסך שלושה מיליארד דולר יעמוד לרשותנו. בחלק אחר מנאומו אמר שהעובדה שהשנה אנו לא מקבלים את המענק המיוחד בסך 750 מיליון דולר גורמת נזק לישראל.

נסים ציין שהשנה בניגוד לשנה הקודמת תנאי המשק העולמי אינם פועלים לטובתנו. מחירי הדלק נמצאים בעליה, יש דרישות תקציביות גבוהות, תביעות השכר לא פתורות. המצב בשנת 1988 יהיה גרוע אף יותר בגלל ההתחייבות לפרוע את מניות הבנקים.

זכו בפיס

בהגרלת רב־פרס מצטבר של מפעל הפיס מס. 05/87 שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 180,000.00 ש"ח זכה המספר 524638.

הפרס המצטבר בסך 300,000 ש"ח עובר לשבוע הבא. מכסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 580,000 ש"ח (כולל צבירה).

בסך 12,000 ש"ח זכה המספר: 277299.

בסך 6,000 ש"ח זכו המספרים: 777141 864925.

בסך 300 ש"ח זכו המספרים: 034173; 075482; 145896; 186222; 258832; 265658; 290309; 365966; 384033; 398542; 405250; 459923; 471666; 501359; 529516; 558826; 562601; 575548; 589202; 602039; 610722; 627227; 673151; 674897; 677791; 708397; 708886; 70773; 739923; 836758; 854301; 892396.

בסך 150 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 3762; 9395.

בסך 25 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 623; 950.

בסך 16 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 454; 464; 742.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 0 זכו בסך של 2.50 ש"ח.

בסך 5.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 015; 030; 071; 186; 207; 212; 216; 224; 239; 286; 306; 349; 351; 396; 416; 501; 535; 562; 649; 698; 733; 847; 865; 894; 957; 975.

בסך 2.50 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 05; 04; 11; 12; 14; 21; 24; 26; 27; 29; 33; 34; 41; 45; 53; 56; 57; 60; 64; 69; 74; 87; 89; 93; 97.

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	−5	0	בהיר	−2	1
אתונה	13	20	מעונן	10	18
בוקרשט	−5	−2	שלג	–	–
בריסל	−5	1	מ"ח	−8	1
וינה	−5	−1	מ"ח	−2	0
ז'נבה	−3	0	מ"ח	−1	5
לונדון	−3	3	מ"ח	−1	6
ליסבון	11	15	גשם	13	15
מדריד	7	13	גשם	5	12
ניו־יורק	0	3	מ"ח	−11	−1
פאריס	−5	1	מ"ח	−1	3
פרנקפורט	−8	−2	מ"ח	−5	2
ציריך	−5	−1	מ"ח	–	–
קהיר	11	20	בהיר	8	21
קופנהאגן	−14	−10	שלג	−11	−6
רומא	10	15	גשם	8	18
שטוקהולם	−22	−15	שלג	−21	−13

השמש המאושר
אל על ELAL

מעונינים בשותף
(רצוי פעיל)
לעסק מסחרי משגשג
השקעה 50,000 – 70,000 ש"ח + הלוואת בעלים בסך 50,000 ש"ח
להתקשר 03–831656
בשעות העבודה

RAOUL WALLENBERG IS ALIVE!

by ERIM MOSHINSKY
The Amazing Autobiography Of The KGB Officer Who Arrested Him In 1945
RESCUE PUBLISHING COMPANY, Jerusalem, Israel

הספר החדש והחשוב ביותר בעולם!
להשיג בעת אצל סטימצקי ובכל חנויות הספרים.
הפצה — 02-525353

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES

It is possible – it is honestly possible – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. May I air mail you free information, without obligation? Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 228 Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

להברנו **אילן שחורי**
אתך באבלך על מות
האם
אגודת העתונאים בתל־אביב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו
טוני ירמיצקי
ההלוויה תתקיים ביום ראשון ב' בשבט תשמ"ז 1/2/87 בשעה 2 אחה"צ בבית העלמין בנחלת־יצחק
נפגשים ליד השער
האבלים: בעלה: מישה ירמיצקי
בנה: עודד ירמיצקי
בתה וחתנה: אורנה ואדי קלוצמן
נכדיה
וכל בני המשפחה

רבקה פרנס
אלמנת אליעזר פרנס ז"ל
הלכה לעולמה בשיבה טובה
נפרדים ממנה:
בנותיה וחתניה
רחל ודוד טנא
אסתר ודוד אור
בניה וכלותיה
נסים ואילנה פרנס
משה ויהודית פרנס
וכל נכדיה, ניניה ומשפחותה
הלויה תצא היום, יום ששי, כ"ט בטבת תשמ"ז, 30.1.87 בשעה 11.30 לפנה"צ מבית הלויות העירוני ברחוב שמגר, ירושלים, להר הזיתים
יושבים שבעה בבית טנא, רח' הרב ברלין 38, ירושלים

תמי מוזס **דדי בורוביץ**
נשואים
החופה נערכה בחוג המשפחה
תל אביב 29/1/87

לתמי (מוזס) ודדי בורוביץ
ברכות לנשואיכם
שרית (יעני) מיה וגדעון לוי

נסים הציג את התקציב ל־88/87 והזהיר: הצלחתו תהיה בשמירה על המחירים והשכר

הבטיח כי יישמר שער חליפין יציב לאורך זמן ● מדיניות התקציב – העומד על 39,294 מיליארד ש"ח – מבטיחה לדבריו כי התוצר המקומי העסקי יעלה השנה בכ־4% ומאזן התשלומים ישתפר עד שנת 90 בכ־500־400 מיליון דולר לשנה. קצב האינפלציה בשנת 1987/88 יירד לרמה שנתית נמוכה מזו שהיתה בשנה החולפת ● נסים הזהיר כי במשק בלתי יציב עלול פידיון מניות הבנקים ב־1988 להיות בעיה מוניטרית ממדרגה ראשונה

מאת עדנה ,אבירם קופרית
"הארץ" לענייני כלכלה

המשק מצוי כיום בפרשת דרכים. תהליך הייצוב אמנם זכה להצלחה אך הוא חשוף עתה לסכנת כרסום ממשי, הן בשל הדרישות בכרסום על להרחבת תקציב המדינה והן בגלל עליית יותר של השכר במשק. היענות לדרישות להרחבת התקציב תפגע ביציבות המשק ובסיכויי צמיחתו. הרחבת התקציב פירושה הגדלת הגרעון שיערער את יציבות המחירים. הרחבת התקציב המתממנת באמצעות הגדלת נטל המס והגדלת החוב פנימי מונעת סיכויי הצמיחה של המשק.

אזהרה זו השמיע אתמול שר האוצר משה נסים בעת שהניח על שולחן הכנסת את תקציב המדינה לשנת 1987/88 בסכום של 39,294 מיליארד ש"ח. תקציב מתוח שב־נוסס על הקפאת שכר המחירים ואין בו תשובה למקורם של העלאות מחירים בשוקי העולם ולסיוע למגזרי משק שנקלעו למצוקה. לדברי השר המפתח לשמירת היציבות גם בשנה הבאה יהיה השכר המחירים.

לדבריו רמת השכר הקיימת כבר היום במשק, ושעור העלה עם תשלום תוספת היוקר הקרובה, מסוכנת הן ליציבות המחירים והן לתעסוקה. נסיגה מגישרול תוספת היוקר או תוספות שכר בשנה הבאה לא יתרמו דבר לעובד. נומינלית הוא אולי יקבל יותר אך ריאלית שכרו ישחק, כי תוספת שכר נומינלית תביא להאצה באינפלציה שהיא האויב הגדול של כל שכיר, אבן עדים כבר היום, אמר נסים, לתהליכים וגברים מסקטורים שונים, בייחוד במגזר הציבורי להעלאת שכר. לתביעות אלה מתנסיסים את המשק והורמים לאווירת חוסר יציבות וציפיות לעליות מחירים. המדיניות היתה, והוסיף להיות שמירה על שער חליפין יציב לאורך זמן. שינויים בשער החליפין עלולים לבוא רק בתנאים של עליה ממשית במחירים הבינלאומיים או על ידי פריצת מסגרת השכר.

מדיניות התקציב, תוכנית הפיתוח והייצוב הכלכלי לשנת 1987/8 מיועדת להשגת עליית התוצר המקומי העסקי בכ־4% ושיפור מאזן התשלומים נטו עד שנת 90 בכ־500־400 מיליון דולרים לשנה. הורדת קצב האינפלציה בשנת 1987/88 לרמה שנתית נמוכה מזו שהיתה בשנה החולפת וזאת לאחר התייקרות החד פעמית של מחירי היצוא המשך הקטנת המשק הציבורי.

עומק הקיצוץ המוצע של 400 מיליון ש"ח בתקציב המדינה אינו העומק הרצוי אך הוא מהווה פשרה בין הרצוי למצוי, בין עומק הקיצוץ הנדרש לבין היכולת לרסן את תקציב הממשלה. שנת 1987, אף שמבחינה כלכלית היא פחות נוחה משנה 1986, עדיין היא שנה אפשרית מהשנים שלאחריה לעריכת תיקונים כלכליים. נסתפק בציון העובדה שבאוקטובר 1988 צפוי פידיון מאסיבי של מניות הבנקים.

בכלכלה יציבה ובמשק הון מתוקן ורגוע, לא יביא הפידיון כל זעזוע, אולם במשק בלתי יציב וכשאווירת ציפיות עלול הפדיון להיות בעיה מוניטרית ממדרגה ראשונה.

אם לא נעשה מבית נוהגו לעתידנו, אמר נסים, יידרש איזון לתקופה נוספת של שנה שנתיים, להקטין את הצריכה הציבורית ואת הצריכה הפרטית, לעבוד יותר ולהפיק יותר. הגדלת התקציב מעבר למסגרת המוצעת תחזיר אותנו לתקופת האינפלציה והקיפאון. אני קורא לחברי השרים ולחברי הכנסת להבין את מלוא המשמעות של מצב זה.

הדיונים באישור יחלו כבר בשבוע הבא בועדת הכספים של הכנסת.

ח"כים נגד התקציב: העשירים יוציאו מיליארדי שקלים על צריכה ראוותנית

אולם המליאה
/ עמוס בדרוד

חברי הקואליציה שפתחו אתמול את הדיון בתקציב המדינה החדש התרכזו בדברי ביקורת קשים על התקציב. הדיון נפתח אחרי דברי שר האוצר משה נסים, ואחרי שהכנסת הסמיכה את ועדת הכספים להתחיל בהכנת התקציב לקריאה שניה ושלישית בטרם תסתיים הקריאה הראשונה. ראשון הדוברים היה איש האופוזיציה יאיר צבן (מפ"ם). הוא סיים את דבריו בקריאה לממשלה "למען העם, לכו וקחו את התקציב הזה אתכם".

לדברי צבן רומס התקציב את כל מה שנלחם עליו במשך שנים מתנה תנועת העבודה. אין הוא מבטיח צמיחה, אך הוא מבטיח הטבות מפליגות לעשירון העליון. אלה יהנו ממיליארד שקלים, ובוודאי יוציאו אותם על צריכה תוללת וראוותנית, ולהברחות הון לחו"ל. רוב ההטבות יינתנו לשכבת המנהלים הבכירים במדינה, שהם 40,000 איש ומשכורותיהם בלי ההטבות הן 4,000 ש"ח בחודש.

יורם ארידור (ליכוד־חרות) אמר שההישג העיקרי של השנה וחצי הקודמות היה ייצוב המשק. צמיחה לא הולה, למרות תנאים חיוביים לכך בעולם, והאינפלציה עלולה להתעורר עקב הפיחות האחרון שעשתה הממשלה. מבחינת המשק היה עדיף לדבריו להשיג הסכם על עיקור תוספת היוקר בלי פיחות.

חיים רמון (מערך) טען גם הוא נגד ההיגיון שבפיחות. עצם הצעד הזה הוסיף עד 500 מיליון ש"ח לנטל החוב הגדול של הממשלה. לדברי רמון יש כנראה גורמים אינטרסנטים במשק שאינפלציה במימדים כמו 50% או 100% בשנה נוחה להם. אלה להוציא בביזונים המחודשים את האינפלציה. בשנת 1984 הרוויחו גורמים אלה מיליארד שקלים מן האינפלציה.

הוא טען גם נגד חלוקת הרפורמה במס. נהנים משמעותית המאיון העליון של קבוצות ההכנסה במשק, 17,000 מפרנסים, והם יקבלו כ־300 מיליון ש"ח מעלות הרפורמה שהיא 600 מיליון ש"ח. חמשת האחוזים העליונים יקבלו שני שלישים מסכום עלות הרפורמה בתור הקלות במס. לא אותם צריכה המדינה לחזק אלא את שכבות הביניים, המורכבות ממהנדסים, רופאים, טכנאים בכירים, חשבים. האנשי מחשבים, הד משתכרים בין 2000 ל־3000 שקלים בחודש. אלה הם חוט השדרה של המשק, והם יורדים מן הארץ. יש לדאוג, הוסיף רמון, שיהיה חינוך חינם גם בעתיד.

המשך הדיון – ביום ב' הקרוב.

ד"ר עמנואל ולד בכנס על המזה"ת

"מאז 1967 כוחה הצבאי של ישראל הולך ונחלש"

(ע). מאז 1967 מסתמנת מגמה של היחלשות מדינת ישראל בכל תחומי המדיניות, הצבא, הכלכלה והמורל – הלאומי והחינוך; המדיניות שקיפה בחשיבה המדינית והצבאית של הממסד, כדי להחליף ממצב מראיע זה – אמר אתמול ד"ר עמנואל ולד בכנס על "אסטרטגיה, צבא ושחור במזרח התיכון" שנערך בבית סוקולוב בת"א.

הוא אמר כי על היחלשותה של ישראל במישור הצבאי, ניתן ללמוד מתוצאות המלחמות האחרונות. אם ב־1967 זכתה ישראל בניצחון מוחץ ומהיר בשלוש חזיתות, הרי במלחמת יום הכיפורים כבר נדרש מאמץ רב וקורבנות חמן כדי להשיג תיקו. ב־1982 בלבנון, לא הצליחה ישראל בתנאים האופטימאלים ביותר, להשיג הכרעה אפילו בחזית אחת ויחידה...

ד"ר ארים שפי טען כי ...באיזור הן מאפשרות כפי שהוא מתאר "למדינות באיזור להתקוטט ביניהן מדי פעם והן מגבילות התקוטטויות אלה להעמקת השפעתן במרחב".

פרופ' יהושפט הרכבי אמר, כי ערביי יהודה ושומרון מעדיפים הסדר מדיני עם ישראל. לדעתו, הם לא רוצים להיות קרבנות המצב, "המוכנים להיות מתוקמים עם ישראל מאשר נושלים בלעדיה".

ישראלים בלונדון ויתרו על אזרחותם הישראלית במחאה על מס הנסיעות

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). כ־100 אזרחים ישראלים המתגוררים בלונדון ומחזיקים בשני דרכונים, ביטלו באחרונה את אזרחותם הישראלית בגלל מס הנסיעות. פניותיהם של מבקשים רבים נוספים נדונות עתה על ידי משרד הפנים. התהליך נמשך בין 3 ל־5 חודשים וברוב המכריע של המקרים בקשת הביטול מאושרת.

המבטלים, חלקם בעלי משפחות, עשו זאת בגלל רצונם לבקר את קרוביהם וחבריהם בישראל בלי לשלם על כך תשלום נוסף, אשר מגיע היום למחיר של כרטיס צ'ארטר מלונדון לתל־אביב. אלפי ישראלים אזרחים החיים בבריטניה הביעו בצורה זו או אחרת את זעמם על אכיפתו של המס ובפגישות שונות אשר יזמו, קראו לממשלה לבטל את מה שכינו "הנסיון להרחיק אותם מן הארץ ולחסל סופית את סיכוייהם לשקול את שובם לישראל".

יצוין כי ישראלים רבים מסרבים לנסוע ארצה בגלל המס, אף מסיבות "עקרוניות", לאו דווקא כלכליות. אולם המס פוגע בעיקר במשפחות הנאלצות לשלם סכום של כ־500 לישי"ט נוספת במבצע, "כך בזמן שבכספי הזה אנו יכולים לבלות הרפשה של שבועיים בספרד", כפי שאמרו אזרים לקונסול הכללי יצחק פרי.

ראש מה"ד חדש מהיום: אלוף רובין

מאת סופר "הארץ"

תת־אלוף דורון רובין יתמנה היום לראש מחלקת ההדרכה במטה הכללי ויועלה לדרגת אלוף. תת־אלוף דורון רובין בא במקומו של אלוף יצחק מרדכי שנתמנה ב־24 באוגוסט 1986 לאלוף פיקוד הדרום.

תא"ל רובין נולד ב־1944 במושב בוסתן הגליל, בוגר אוניברסיטת ת"א, התגייס לצה"ל ב־1963 והתנדב לצנחנים. במלחמת ששת הימים היה מפקד פלוגה בצנחנים. בין השנים 1972 ו־1974 היה מג"ד בצנחנים ובתפקיד זה לחם במלחמת יום הכיפורים בסיני. בשנים 1975־1977 למד בבית הספר למלחמה בפאריס. בין השנים 1977־1979 שימש כמפקד בית הספר לקצינים. בין השנים 1979־1981 היה מפקד חטיבת צנחנים ולאחר מכן עבר הסבה לשיריון. ב־1982 נתמנה למפקד חטיבת שיריון תפקיד שמילא במלחמת לבנון. בתום המלחמה נתמנה למפקד עוצבה בלבנון.

ערכה את המדור: אורית גלילי

שופט הורה למחוק קובלנות מתנחלים נגד חיילי צה"ל

מאת נדירה אביתר

שופט בית משפט השלום בפתח תקווה, שלי טימן, הורה אתמול למחוק קובלנה פלילית שהגישו מתנחלים מיהודה ושומרון נגד חיילי צה"ל שמנעו מהם להיכנס למתחם קבר יוסף ביום הכיפורים השנה.

בקובלנה טענו המתנחלים, כי הם פונו ממקום בכוח. השופט טימן קבע בהחלטתו, כי הקובלנה הפלילית לא הוגשה כדין, כיוון שלא ניתנה עליה הסכמת היועץ המשפטי לממשלה – כנדרש בחוק. יצוין, כי בכל הידוע זו הקובלנה הראשונה המוגשת נגד חיילי צה"ל והדבר עלול היה לגרור שורה של קבילות מסוג זה.

עורך הדין אל"מ אילן שיף, הסנגור הצבאי הראשי המייצג את הנתבעים, טען בבית המשפט כי הקובלים שהו במקום התקרית, שלא כדין ומורשיו מעלו לפיטנים תוך מילוי תפקידים "בהיותם בשרות מעיל בצה"ל ועל פי הוראות הממונים עליהם". לפיכך, טען עורך הדין שיף, הלה מגבלה על הגשת קובלנה פלילית.

מכבת "ראש קטן"

"התוצאה המסורה של מבול קובלנות כאלה כנגד שוטרים וחיילים עלולה להיות שאלו המופקדים על שמירת בטחונו של הציבור ועל הסדר הציבורי יבקשו להמנע מכל פעולה ממשית שתבשיל אותם ותגרור אחריה הגשת קובלנה" אמר השופט וקבע כי "הדבר יתר מדי תפגע בתפקודם המבצעי ותרחיב את התופעה הרווחת היום ומכונה בפי העם 'ראש קטן'".

עוד נאמר בהחלטת השופט טימן, כי מטרת החוק, לשמור גם על חיילים מפני קובלנות סרק כפי שמשמרים עובדי המדינה האחרים".

במלון גני מוריה ★★★★ כל ההנאות חינם

56 ש"ח ליום בשלושה תשלומים*
כן, זה קורה עכשיו בגני מוריה:
★ בריכות מחוממות של מי ים המלח, ג'קוזי, סאונה - חינם.
★ אפשרות ל־3 תשלומים באמצעות כרטיס אשראי לשוהים 3 לילות ומעלה.

★ המחיר בתוקף עד ה־28.2.87
★ כל המחירים כוללים מע"מ ודמי שרות.
★ המחיר לאדם ליום בחדר זוגי כולל לינה וארוחת בוקר.
★ המחיר לבודד ליום בחדר זוגי - 85 ש"ח.
★ תוספת לארוחה - 22 ש"ח.
★ 50% הנחה לילדים מגיל 2-12 בחדר ההורים.
*להזמנות בשיתוף מוניות מהבית למלון - בתשלום.
*המחיר יכול להשתנות בהתאם למדיניות הממשלה.

מלונות מוריה - הופעה של טעם ליותר מכעב.
להזמנות: מלונות מוריה ת"א 03-219166, 03-217088
מלון גני מוריה 057-84411, 057-84351

שמיר מרוצה: שולץ חושב שוועידה בינ"ל לא תקדם את השלום במזה"ת

שר החוץ האמריקאי תומך במו"מ ישיר: הרעיון שאנשים יבואו לוועידה ,יישבו מסביב לשולחן וינהלו דיון כללי ומו"מ על נושאים רגישים אלה, אינו מועיל להלוטין

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ ג'ורג' שולץ מתנגד לכינוסה של ועידה בין לאומית כבמה לדיונים על פיתרון הסכסוך במזרח התיכון.

ג'ורג' שולץ.

בשידור טלוויזיוני בין לאומי שעורכת מדי פעם סוכנות האינפורמציה האמריקאית, אמר שולץ בתשובה לשאלה מישראל, כי "הדרך הטובה ביותר להתקדם היא באמצעות מו"מ ישיר בין המדינות. השאלה היא, האם ועידה בינלאומית יכולה להיות לעזר, כדי להביא למו"מ ישיר. אין זה בהכרח כך.

אך אם היא יכולה לתרום משהו ביחס לתוצאה, אזי אני סבור שאפשר לומר משהו לטובתה. אולם הרעיון שאנשים יבואו לועידה וישבו סביב לשולחן וינהלו דיון כללי ומו"מ על נושאים רגישים אלה, אינני חושב שרעיון זה יהיה מועיל להלוטין". שולץ סבור עוד, כי שותפה של בריה המועצות במסגרת בינלאומית יוכל להתקבל רק לאחר שהיא תשנה מדיניותה כלפי זכויות יהודי בריה"מ וחידוש הגירתם ממנה.

עקיבא אלדר סופר המדיני של "הארץ" מוסר: ראש הממשלה יצחק שמיר הגיב אתמול בסיפוק על הסתייגותו של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ מרעיון הועידה הבינלאומית.

באותה שעה ממש אמר מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס במרכז מפלגת העבודה כי לא יציע למפלגה להישאר בממשלה שתנסה "להרוס את אשר הושג ולהחזיר אחורה החלטות והדעות שנמסרו.

הוא הסביר כי בשובו מעצרת האו"ם באוקטובר 1985 מסר הודעה בכנסת בעניין מו"מ ישיר בליווי פורום בינ"ל והחולט להצביע בעד.

עתיד המפעל המדעי מוטל בספק

המו"לים של כתבי הרצל לא ישתפו יותר פעולה עם ההיסטוריון נולטה

טען במאמר כי איומי היהודים להילחם נגד גרמניה הם שגררו את היטלר להגיב בהכחדתם

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). המשך התמיכה הכספית במפעל מו"ציא השלם של הוצאת כתבי זאב הרצל, מוטל בספק, לאחר שהמוציאים לאור הידוע כי אינם מוכנים להמשיך לעבוד עם פרופ' ארנסט נולטה, ההיסטוריון הברלינאי המנהל את הפרויקט.

במאמר שפירסם בינוי 1986, בעיתון "פרנקפורטר אלגמיינה", טען פרופ' נולטה, לפחות באופן מובלע, כי איומי היהודים להילחם נגד גרמניה הם שגררו את היטלר להגיב בהכחדת היהודים.

פרופ' נולטה קבע באותו מאמר, כי "היטלר היה רשאי לראות ביהודים שבויי מלחמה". הוא ביסס זאת בהכרזה מ־1939, שיוחסה לחיים ויצמן, כי היהודים בכובי העולם יילחמו לימין אנגליה, וכן בחיבור של יהודי בשם תיאודור נ. קאופמן, משנת 1940, שנשא את הכותרת "גרמניה חייבת להיכחד".

שלושת המוציאים לאור של המהדורה המדעית של כתבי הרצל, אלכס ביין ומשה שרף מישראל ויוהאנס וכלייס שחם מאוניברסיטת ויסבורג במערב גרמניה, הבהירו בימים אלה, שלא יוכלו מוכנים להמשיך בפרוייקט אם ימשיך פרופ' נולטה לנהל אותו, ולשאת באחריות המדעית וההאדמיניסטרטיבית כלפי המממן של הפרוייקט – "האגודה הגרמנית למחקר" בבון.

אחד ממנהלי האגודה, סילווסטר רוסטובסקי, אמר אמש ל"הארץ": "השקענו בשש השנים שחלפו כשבע מאות אלף מרק בפרוייקט. אנחנו עומדים עתה לפני השאלה, אם להמשיך את התמיכה בהוצאת כתבי הרצל. בדרך כלל איננו נוטים להיות בקשת של מדענים אך זה מפני שהם מעורבים בוויכוח אקדמי, אך שהתיות שלהם שנויות במחלוקת. הוחלטה בנושא נקבל כבוראה בעוד כחודשיים".

המנהל המדעי והאדמיניסטרטיבי של הפרוייקט היה בתחילתו פרופ' תומס גרייבה מן המחלקה למדעי היהדות באוניברסיטת קלן. אך הוא נרצח ב־1985 בידי סטודנטית בלתי שפוייה בדעתה.

שליטא: אלמוזלינו נכנעה לשחל בנושא רידינג ג'

תושבי השכונות באזור הירקון דנו בדרכים למנוע הפעלת תחנת הכוח

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

יו"ר ועדת המשנה המיוחדת של ועדת הפנים של הכנסת לעניין הפעלת טורבינת הגז רידינג ג', ח"כ בני שליטא, מאשים את שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, בכניעה על רקע פוליטי לשר האנרגיה, משה שחל, בעניין הפעלת תחנת הכוח המדוברת.

בשיחה עם סופר "הארץ" אמר שליטא, כי שעה שהשר שחל הבהיר, כי יקבל כל החלטה של משרד הבריאות בנושא, גם אם תהיה שלא להפעיל את תחנת הכוח הסמוכה לאזורי מגורים בתל־אביב, כבר נכנעה שרת הבריאות לדרישתו להפעיל את הטורבינה.

"שוחחתי עם השרה, אמר שליטא, והבנתי מדבריה, כי היא תומכת בהפעלת תחנת הכוח. לדעתי, מניעיה אינם עניינים הייתי מצפה משרת בריאות, שתפקידה להגן על בריאות הציבור, להיות הרבה יותר נחרצת בנושא. מתוך שבריתים במ־משלה בנושא היה דווקא השר לשעבר, יצחק פרץ, המתנגד להפעלת הטורבינה, ולא שרת הבריאות. עתה היא מנסה לשכנע שלא יהיה בהפעלת הטורבינה כל אסון. למרות שאת נושא הפעלת טורבינת הגאז במסגרת תפקידי בכנסת, ולאחר ששמענו חוות דעת שונות מסקנתי ברורה, כי אסור להפעיל את תחנת הכוח.

דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, דחה בתגובה את דבריו של ח"כ שליטא. הוא אמר, כי מלכתחילה התנגד משרד הבריאות להפעלת רידינג ג', ואולם מרגע שיש החלטת ממשלה להקים את הטורבינה, חייב משרד הבריאות באלץ להסכים לכך והוא צריך לפעול למינימום פגיעה בציבור במסגרת החלטה זו. מסקנות ועדת ברנר שדנה בנושא מחמירות ומציבות שורה של הגבלות על הפעלת התחנה, וזאת רק לשעת חירום.

תושבי שכונות עבר הירקון מתארגנים

ועד הפעולה של תושבי שכונות עבר הירקון בתל־אביב התכנס אתמול, לאחר מפגש עם השר משה שחל, והחליט לפעול לבלימת כל אפשרות של הפעלת תחנת הכוח. בהודעה שפירסם הוועד הוא הודיע, כי התרשם לרעה מחוסר הכנות של השר ומנסיונותיו להצות שיקולים כספיים ולהפחית מחומרת האסון האקולוגי הצפוי לשכונות בצפון תל־אביב.

הוועד הודיע, כי פגיעה בבריאות התושבים תהפוך למרגע בריאותי ופוליטי. הוועד הודיע עוד, כי יציב משמרות מחאה מול לשכת שר האנרגיה בתל־אביב ובירושלים.

הודעה ואזהרה לרוכשי מכשירי SONY

לאחרונה הופיעו בשוק כ־1000 מכשירי רדיו טייפ מתוצרת "סוני", דגם CFS-46, אשר נתפסו ע"י המכס בשנת 1982 מיבואן בלתי ידוע לנו.

לאחר שמכשירים אלה היו מאוחסנים במחסני המכס כ־5 שנים, הם שוחררו בחודש ינואר 1987 ע"י רשויות המכס.

חברת "ישפאר" מדגישה כי ייצור הדגם הנ"ל הופסק ע"י חברת "סוני" בשנת 1982.

חברתנו לא תוכל, איפוא, לספק חלקי חילוף עבור מכשירים אלה ומסירה מעצמה כל אחריות למתן שירות ו/או תיקון המכשירים.

חברתנו לא רואה שום הצדקה לשחרור מכשירים כאלה ע"י המכס למטרת שיווקם לציבור כיום וסבורה כי רכישת מכשירים אלה עלולה לגרום להפסד ועוגמת נפש לצרכן, בגלל אחסנתם הממושכת ונזק כבד למוניטין של חברת "סוני".

בכבוד רב
א. הרציקוביץ־ מנכ"ל

נ.ב. אנו מבקשים מקהל הלקוחות להקפיד בזמן רכישת מכשירי "סוני" לקבל תעודת אחריות מקורית של חברת ישפאר ובזאת תשמר זכותם לשירות. ללא תעודת אחריות זו, אין בחובת חברת ישפאר לתת שירות, או חלפים.

ישפאר חברה אלקטרונית למסחר בע"מ
סוכנים בלעדיים של חב' "סוני" בישראל.

20%-40% הנחה לסוף העונה

תל־אביב: בגד עור דיזנגוף – דיזנגוף סנטר. תל־אביב: בגד עור בן יהודה – בן יהודה 104. יפו העתיקה: בגד עור יפו – סמטת מזל דגים 13. הרצליה: בגד עור מגדל דניאל – מלון מגדל דניאל. ירושלים: בגד עור קרדו – הרובע היהודי, העיר העתיקה. ירושלים: אקסקלוסיב בגד עור – מדרחוב, בן יהודה 2. חיפה: בגד עור פנורמה – שד' הנשיא, מרכז פנורמה.

אפשרות ל־3 תשלומים

אופנת עור בינלאומית
Beged-Or
פירגנתי לעצמי בגד עור

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית
והמרכז לחנוך לבריאות עורכים:

קו פתוח לבריאות הציבור

כל מה שרצית לדעת וכל מה שכדאי לדעת.
צוות רופאים מהמכון האנדוקרינולוגי לילדים ולמתבגרים במרכז הרפואי בילינסון בפ"ת ישיב טלפונית לשאלות הציבור, גם בעילום שם בנושא:
בעיות
גדילת ילדים
אבחון וטיפול

במבצע מיוחד שייערך ביום ב' 2.2.87
בין השעות 16:00 עד 19:00

בהשתתפות:
פרופ. צבי לרון
פרופ. עתליה פרצלן
הפסיכולוג אבינועם גלצר

בטלפונים:
03-217078, 03-433306, 03-433300, 03-433500

קופת חולים
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
שוב יותר בריאות!

הבית יצחק קלג' – מכון למדעי היהדות
מברך את קיבוץ יהל
חלוצי ההתיישבות הרפורמית בישראל
בחגיגות שנת העשור
כה לחי!
אלפרד יהואל גוטשלק, נשיא · ריצ'רד ג'. שייאר, יו"ר חבר הנאמנים

מפעל מצליח וידוע בענף המתכת
המייצר מוצרים ייחודיים
ומוצרים מתוחכמים
מעוניין בשותף או במיזוג
ההשקעה הדרושה
כ־200,000 דולר
חלק בביטחונות
לפנות לטלפון 03-481236 (גם בשבת)

האוניברסיטה העברית בירושלים

המכירה הפומבית של נכס ברח' מרכוס 1 ירושלים 30070 חלקה 143, שנדחתה בשעתה תתקיים ביום חמישי 5.2.87 שעה 17.00, בבית בלגיה. מחיר ההתחלתי יהיה שווה ערך בשקלים לפי שער יציג ל־$1,000,000 ארה"ב.

פרטים וטפסים בטלפון 02-584773

هكذا من الاجل

גלגל הבורסה / אריה לביא

פעילות חיובית

שוק המניות התיצב אתמול לאחר המגמה המעורבת שאפיינה את המסחר ביום הקודם. במניות הבנקים היתה נטיה קלה לעליית שערים, בעיקר בזכות המשך זרימת כספים לקרנות, כאשר עיקר ה כספים, 4 מכלל 7 מיליון שקל שהופנו לקרנות הנאמנות, היו לקרנות המתמחות במניות.

מספר המניות שעלו וירדו היה זהה. כדרך כלל לא נרשמו תנודות חריגות פרט לכמה מקרים יוצאי דופן. בלט ביקוש גדול לכלל תעשיות שהוסיפו בעליית שער של 7.1 אחוזים בלבד. המשקיעים נטו להמתין, ולראות את ההתפתחויות בשבוע הבא. ההערכות בקרב המשקיעים סותרות. חלקם סבורים שרמת חלק ניכר מהמניות גבוהה. לעומתם סבורים אחרים, שהסכם התבילה שנחתם והפעלת התוכנית החדשה, יגרמו לאופטימיות לקראת פעילות המשק בעתיד.

מעורב בספקולטיביות

בניירות ערך ספקולטיביים היתה מגמת המסחר מעורבת, כאשר חלק מהניירות עלו בשיעור חד, ובחלקן סבלו ניירות אלה מהצעים. העליה של 19.6 אחוז במניות חברת אפיק היתה אופיינית, וכן רישום ניירות דוזקר כקונים בלבד בעקבות הידיעות שרובינשטיין מבקשת לרכוש את השליטה בחברה. דוגמא נוספת היא העליה של 10 אחוז במניות בנק יעסור העומד לאבד את רישיון הבנק למשכנתאות. העליה דומה במניות קונסורציום ש-השתתפה מניהול חברת יישום שהביא לה בינתיים תועלת.

לעומת אלה נרשמו ירידות של מספר מניות, שירכזו עד לא מכבר פעילות ספקולטיביות, כמו בן יקר גת, מן, פראויל ומרכז הקבלנים, שירדו כ-10 אחוז.

	מדד יומי	שינוי ב%
מדד מניות כללי	112.22	+0.32
כללי ללא בנקים	124.42	+0.79
מדד אג"ח כללי	109.06	+0.23
אג"ח צמוד מדד	110.01	+0.28
אג"ח צמוד מט"ח	103.33	+0.08

פעילות מעורבת במניות הבנקים

מניות הבנקים שבהסדר מכלו מהצעים שהסתכמו בכמיליון שקל, ונרשמו בהן תנודות של עד אחוז אחד. התשואה הגיעה לכ-17.5 אחוז כפי שניתן לראות בטבלה:

	תשואה שנתית ריאלית ב%
בל"ל 0.1	17.48
הפועלים ש	17.50
אי.די.בי. רג	17.51
דיסקונט א	17.47
המזרחי ש	17.48

תנודות קלות באגרות חוב

בשוק הצמודים נרשמו תנודות קלות שהגיעו בדרך כלל עד לאחוז. בצמודי מדד נרשמו ביקושים של כ-5 מיליון שקל, צמודים למט"ח ביקוש של כמיליון שקל. המחזור במק"מ הגיע ל-5.1 מיליון שקל.

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
217	5	99.73	1.66
227	12	99.36	1.64
237	19	98.99	1.64
247	26	98.63	1.65
317	33	98.25	1.64
327	40	97.87	1.65
337	47	97.50	1.65
347	54	97.12	1.65
417	61	96.76	1.65
427	68	96.39	1.66
437	75	96.01	1.67
447	82	95.63	1.67

הודעות לבורסה

● ארגמן– עברה במחצית השנה שהסתיימה בספטמבר 1986 להפסד של 864 אלף שקל, לעומת רווח של 1.1 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

● משולם לוינשטיין – הרווח הנקי גדל במחצית הראשונה של השנה, סוף ספטמבר 1986 ל-512 אלף שקל, פי ארבע ויותר לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

● מתכת מרום עברה לרווח של 48 אלף שקל בסוף ספטמבר 1986, לעומת הפסד של 100 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

● תים הבהירה לבורסה כי הירידה החדה ברווח המתואם, ירד באוגוסט–ספטמבר 1986 מ-2.5 מיליון שקל ל-372 אלף שקל, עקב שינויים בפעילות החברה.

● משאבים, חברת ההנפקות של המזרחי, פירסמה תשקיף לגיוס 7.5 מיליון שקל באגרות חוב צמודות. שיעור הריבית יקבע במכרז.

● אלתא הוליכה להקצות מניות לתעשיה האוירית בעקבות רווחי החברה בסך 2.7 מיליון שקל.

חברת חשמל מחוז ירושלים בע"מ

ירושלים, 29.1.87
מס' 1/65

הודעה בדבר הפסקת זרם החשמל

חברת חשמל מחוז ירושלים בע"מ מודיעה בזה כי היא נאלצת להפסיק את זרם החשמל מעל קו יריחו ביום שבת 31.1.87 משעה 08.00 עד שעה 14.00 באזורים הבאים. אזור מעלה אדומים – מחנה ענתות, ישוב ענתות – מחנה אישאי, קליה, אלמוג, קיבוץ הפועלים, כפר אדומים, קומראן, מצפה יריחו, ורד יריחו, ישוב נעמה. הנהלתנו מבקשת את סליחת הצרכנים על ההפרעה שתיגרם להם כתוצאה מפעולה זו הדרושה בשל חיבור קוים חדשים על רשת המתח הגבוה ובשל עבודות אחזקה בקוי החשמל באיזור.

ההנהלה

שערי המניות 29.1.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
א.ה.ה. ש	25050		27	-200	-0.8	-27
הספנות 0.1	1624		4575			-2750
הספנות א 0.5	976	בה	1634	+10	+1	+188
הספנות אפ 2	1318	תב	1405	+95	+7.8	+2105
כללי לא בהסדר	22400		127	-700	-5	-133
בנק צנאצמי 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צנאצמי 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	4900		5399			+761
פ.ב.ב. 0.5	6160		3382			+849

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אידיבי רג 100.0	87510		1036			
אידיבי ב 100.0	88000		18			-19
אידיבי בב א	539000	שב				
אמר 0.1	65500		102	+120	+0.2	+89
דיסקונט ב	112000		12			-7
דיסקונט א	111830		210	-20		-98
דיסקונט שה ב	13150		28	-50	-0.4	-120
המזרחי ש	36030		1796			-789
המזרחי ב	36000		44	-51	-0.1	-41
המזרחי שה 9	16700		44	-150	-0.9	-182
הפועלים מבב	90000	תב	4	-8002	-8.2	-4
הפועלים ש	59495		1856			-1263
הפועלים ב	59490		263	-20		-243
כללי א 1.0	151940		92	-60		-76
כללי שה 7	7380		55	+80	+1.1	+55
כלל 0.1	37820		3647			-1701
כלל שה 11	14205		666	-110	-0.8	-483
מימון וסחר 1.0	50800		17	-300	-0.6	-16
מימון וסחר 5.0	25400		4	-400	-1.6	-4

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אדנים 0.1	43672	תב	58	+3970	+10	+185
לאומשכנ' ש	10700		324			-79
לאומשכנ' ב	10721		108	+1		+3
כרמל ש			—	הפסקת	מסחר	—
כרמל שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
בנין ב' ש 5.0	12645	בה	239	+1150	+10	+683.5
פת משכ ש	3315		592			-192
משכן ב ש	3860		611	+170	+4.6	+344
עצמאות 0.1	15000		68			+32
טפחות מבב ש	22800		18	+500	+2.2	+18
טפחות רג ש	20380		23	+200	+1	+122
טפחות שה 1	9420	שב				
טפחות שה 2	5005		70	-15	-0.3	-21
יעסור 1.0	1849	בה	84	-106	-5.4	-504
יעסור 5.0	1195	תב	544	+109	+10	+624
מירב 1.0	8145		163			

מוסדות מימון

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
שלמון אש	738		9892			-5702
חקלאות מבב א	170000	לב				
חקלאות מבב ב	148000	לב				
לאומי תעש' א ש	10148		187	-60	-0.6	-171
פתוח תעש' מבב	103115	לב				
פת תעש' בב ג	306000	לב				
פת תעש' בב גג	195000	לב				
פת תעש' בב גגג	201500	לב				
פת תעש' בב ד	205000	לב				
פת תעש' בב דד	65801	לב				
ברים קבלנים 5.0	1395	בה	3122	-155	-10	-6184
תיירות בב	169000	לב				
כלל ליסינג 0.1א	24100		75	+800	+3.4	+69
כלל ליסינג 0.5ב	19000		147			-63
כלל ליסינג אגוח	15190		128			-83

ביטוח

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
איתן	282		16029	+7	+2.6	+9081
אריה 0.1	1700	בה	880	+94	+5.9	+1530
אריה א 0.5	985	תב	9172	+50	+5.4	+5299
בטוח משנה 0.1	528		203	+12	+2.5	+765
בטוח משנה 0.5	188		11963			-6328
הדר 1.0	385		4111	-10	-2.5	-9466
הדר 5.0	233		7208	-2	-0.9	-7708
הסנה ש	384		35862	-5	-1.3	-61654
הפניקס 0.1	899		3516	+9	+1	+3893
הפניקס 0.5	857		1246	+7	+0.8	+658
המנהר-הראל 1.0	7100		86			[illegible]
המנהר-הראל 5.0	3900		206			
מנורה 1.0	2617		152	-45		[illegible]
מנורה 5.0	1299		811			
סהר ג 1.0	5928		1181	+210	+3.7	+1197
סקורית 0.1	1065		3548			
צור ש	363		7454	+3	+0.8	+1445
ציון החזקות 1.0	10200		10			
ציון החזקות 5.0	3250	תב	928	+240	+8	+922

מסחר

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אירגון באמצ 1 ש	7739		540	-160	-2	-1920
אירגון באמצ 5 ש	3810		1369	-130	-5.3	-827
מריר עזרא 1.0	1500		2150	+14	+0.9	+1901
כלל סחר	346		72495			-10608
אבן 4	261		22352	+5	+1.2	+25818
אבן 2	124	תב	61138	+8.5	+7.4	+222412
קריסטל 1.0	780		1386	-25	-3.1	-2580
רפק 0.1	31310					
רפק 0.5	9447	קב		+497	+5.6	+318
שופרסל א 2.0	10290		877	+340	+3.4	+1254
שופרסל ב 10.0	8280		1587			+271

שירותים

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
דלק ג ש	4340		1412	+80	+1.9	+790
הראל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
הראל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מבנות התעשיה 0.1	17599		165	+600	+3.6	+258
מבנות התעשיה 0.5	7950		364	+60	+0.8	+195
קידר 0.1	1101		3256			-3072
קידר 1.0	212		79286	+7	+3.3	+67945
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מגדל שרותי 0.1	3600		2595	+150	+4.4	+3445
מגדל שרותי 0.5	1475	תב	6042	+90	+6.5	+9627
קונסורציום 0.1	3960	תב	529	+360	+10	+469
קונסורציום 0.5	2770		2605	-101	-3.5	-2463

מלונות ושירותי תיירות

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זוהר 1.0	6085	תב	147.6	-765	-10	-229.5
גלי זוהר 5.0	4980	תב	248.1	+450	+10	+97.9
מלונות דן 1.0	1735		348	+20	+1.2	+33
מלונות דן 5.0	1499	תב	501	+99	+7.1	+501
חוף הכלמוני 1.0	5780		160	-100	-1.7	-25
בנם פר 1 ש	2511		50	-89	-1.7	-24.5
מלונות הירדן	2400		360	-91	-3.4	-149

מושבים ושירותי מושבים

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
איגוד מושבים	1730		3158	+20	+1.2	+5119
דגה מיכון 1.0	8250		470	+200	+2.5	+195
תרגלגל 1.0	29000	בה	73	+757	+2.7	+40
יעבץ 1.0	12105		65			-62
כלל מושבים 1.0	15290		206	-1		-19
מהל. 1.0	11280		27			-302
מהל. 5.0	4020	תב	920	-230	-5.4	-928
משב מושבים 1.0	600		4210	+10	+1.5	+7819
משב אפ	500		1040			-862
ניקוב מושבים ז	15099		49			-34
ניקוב כותל 5	8350		461	-40	-0.5	-437
תיק מושבים 1.0	1050		2924	+2	+0.2	+513

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אבוהם בינוי ש			—	הפסקת	מסחר	—
אבוהם בינוי בש			—	הפסקת	מסחר	—
אזורן 1.0	845		846	-5	-0.6	-1660
אזורן 5.0	416		737	-1	-0.2	-157
אזורים 1.0	1070		15241	-20	-1.8	-25447
אזורים אפ	775		5914	-13	-1.7	-7249
אזורים אגח	132.6		17821			+13821
אילון 1.0	620		10928	+12	+2	+15109
אל-רוב 1.0	1590		2751	-10	-0.6	-771
אלמנים 1.0	3540	תב	389	-340	-8.8	-269
אפריקה 0.1	47900		227	-60	-0.1	-132
אפריקה 1.0	40800		189	+200	+0.5	+255
אפריקה אפ	22750		159	+51	+0.2	+54
אריים	2800		321	-90	-4.1	-306
אלדן 0.1	2840	תב	696	-210	-7.4	-1429
אלדן 0.5	1900		986	-20	-1	-466
בן-יקר גת 1.0	5851	תב	511	-665	-10	-659
בינוין 1.0	3480		1153	-70	-2	-741
בינוין 5.0	2500		940			-97
דנקנר 1.0	4990		138	-110	-2.2	-579
דוזקר 1.0	546	קב		+27	+8	+5659
דוזקר 5.0	452	קב		+21	+5.1	+9957
הדקר 0.1	11900	תב	565	+800	+7.2	+575
הדקר 0.5	8700		1062	+390	+4.7	+663

(נדל"ן — המשך)

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
המכלול 1.0	1700	תב	1679	+146	+9.4	+2428
המכלול 5.0	1299	תב	2807	+67	+5.4	+2620
הל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
הל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	4785		2061			-915
גבים 0.1	5620		873			-165
גבים 0.5	4860		920			-550
הכשרת הישוב ש	77500		96			-96
ישפרו 0.1	5399		759	-71	-2.1	-833
ישראלום 1.0	1640		958			-958
ישרס 10.0	18790		144	-110	-0.6	-153
בתי פיתוח 1.0	10500		112	-103	-1	-216
כלל נדל ן	637		13472	+10	+1.6	+13094
לומיר 1.0	5181		193	+1		+318
לומיר 5.0	2399		903	-71	-2.9	-1259
מ.ת.מ. 1.0	461		32837	+11	+2.4	+22394
מ.ת.מ. אגח	111		35710	-0.5	-0.5	-12801
מאגר בניה 1.0	863		11165	-27	-3	-14178
מישבאל 5.0	498		2818	+4	+0.9	+108
מרב 5.0	2200		2106			
מרלו 1.0	815		5081	+6	+0.7	+13
לוינשטין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לוינשטין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
לישפיץ 1.0	1700		346	-1	-0.1	-46
לישפיץ 5.0	999		3630			-683
נאות אביב 0.5	10250	תב	449	-550	-5.1	-1800
נכסי אדרים	1230		4461	-5	-0.4	-5465
פרי החזקות 1.0	17360					
פרי החזקות 5.0	13300		20	-200	-1.5	-11
מפי 1.0	6800	תב	109	-500	-6.9	-156
מפי 5.0	4000		40	+100	+2.6	+55
עמר והלע פר 1 ש	761		3743			+632
עמר 3.0			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	3150		165	+120	+4	+194
קיסריה 0.5	1650		1044	-35	-2.1	-1044
רומבין 1.0	370		7116	+2	+0.5	+5138
רומבין 5.0	196		11849	-2	-1	-3849
רומבין אפ	899		1500	-39	-4.2	-1605
רומבין אג"ח	113.5		43510			-3576
רסקו מבול	7100	תב	62	-571	-7.4	-500
רסקו רג	6500		217	+100	+1.6	+291

חקלאות

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
מטעי הדר 0.1	3578		1452			-237
מטעי הדר 0.5	2780	תב	879	+170	+6.5	+1144
מהדרין 0.1	12100		382	+550	+4.8	+683
נכסי הדרים 1.0	1825		3269			-1830
פרי אור 0.5	4200		362	+50	+1.2	+404
עבודר 5.0	18500		67			-99

מזון וטבק

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אסם	1650		1631	+30	+1.9	+1403
גולדפרוסט 1.0	3280		5			
גולדפרוסט 5.0	2240		356			-34
גולדפרוסט אפ 1	1300		100	+50	+4	+100
דובק מב ש	5020		1016	+70	+1.4	+1538
דובק מב ם	5020		1210	+60	+1.2	+1429
הגלכל 1.0	1220		1240			-760
הגלכל 5.0	938		1394			-1394
פרי-גת 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-גת 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
טמפו בירה 1.0	27199		130			
טמפו בירה 5.0	20300		195	-800	-3.8	-519
יטבד 1.0	1436		1345	-2	-0.1	-634
יטבד א 5.0	795		3850			-1371
מן 1.0	856	תב	1288	-95	-10	-4314
מן 5.0	432		2515	-17	-3.8	-1589
מעפרוס 1.0	13730		110	+20	+0.2	+151
עלית	19500		383	+200	+1	+192
עסיס ב 0.5	395		10975	-19	-4.6	-26616
אגל שקל 1	3000		754	-80	-2.6	-722
שמן מבב א	5999		574	-18	-0.3	-436

טכסטיל והלבשה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
ארגו פר 1 ש	770		7036	-2	-0.3	-3612
אופס 1.0	1502		1592	-28	-1.8	-1432
אפמת ברוך 1.0	675		6131	-28	-4	-21694
אפמת ברוך 5.0	448		11342	-6	-1.3	-23285
אפ א	420		9771			+12063
ארגמן רג ש			—	הפסקת	מסחר	—
דלתא-גליל 1.0	3992		1428	+80	+2	+1679
דלתא-גליל א 5.0	3250		1258			-450
מטוית מאוחד 1	1680		10	+19	+1.1	+10
מטוית מאוחד 5	945		439.7	+35	+3.9	+871.1
ויסלס 1.0	1690		522	+40	+2.4	+567
ויסלס 5.0	1165		356			+44
חדיגן 1.0	8280		415			
ויקית 1.0	2600		321	+30	+1.2	+790
ויקית 5.0	1785		3276	-5	-0.3	-3076
לודזיה 0.1	3400		391	+20	+0.6	+601
לודזיה 0.4	2020		1097	+25	+1.3	+1750
ליגת 1.0	942		4094	+10	+1.1	+3452
מים גליק	890		1742	-11	-1.2	-1408
מקס 0.1	5000		154	-130	-2.5	-502
מקס 0.5	2865		761	-85	-2.9	-778
עים 1.0	28700		172	-90	-0.4	-161
עים 5.0	10500		116			
עסק סריגה 1 ש'	1822		3555			-3463
פלגת א 0.1	4800		1291	+100	+2.1	+1187
פלגת ב 0.4	3580		5865	+110	+3.2	+6069
פולימן א 0.5	9100		261	-120	-1.3	-241
פרגוד	4424		139			-124
גיבור סבירינה	16210		134	+10	+0.1	+118
תעש רוגוזין 1.0	2772	בה	419	-28	-1	-53

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אקסטין 5.0	3250		982	+100	+3.2	+735
אורדן 0.1	8990		583	-470	-5	-1464
אורדן 0.5	8250	תב	189	-850	-9.3	-345

תעשיות שונות

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אלומית 1.0	7210	תב	234	+500	+7.5	+75
אלומית 5.0	4980	שב				
כבלים ש	25000		3			
התכוף 1.0	7075		185	-135	-1.9	-92
התכוף 5.0	4980		72	-18	-0.4	-253
התכוף אפ	3850		130	-50	-1.3	-445
דיקה 1.0	5510		94.6	+170	+3.2	+321.6
דיקה 5.0	2100		526.5	-48	-2.2	-596
קוממיות פז 1.0	3800		3303			-5847
קוממיות פז 5.0	3750		1119	-9	-0.2	-996
מתכת מרום 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלכלי ציון 1.0	2600		1271			-929
כלכלי ציון 5.0	1410		3600			-2494
כלכלי ציון אפ	615		1555	-21	-3.3	-2621
מורגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מורגן אפ א			—	הפסקת	מסחר	—
קרטון 1.0	237		13495			+6391
קרטון 5.0	141		52137	+2	+1.4	+50962
מחשבון 0.1	39601		16	+1		+28
מחשבון 0.5	12900	תב	230	-1000	-7.2	-851
פקר פלדה 1.0	16600		160			-294
קינג 1.0	1015	תב	600	-76	-7	-346
קינג 5.0	590		154			
קליל 1.0	7960		380	-60	-0.8	-260
קליל 5.0	5758		220			-220
שלדות 5.0	7260		611	+180	+2.5	+269
תעשיות לכיש 1.0	1255		485	+60	+5	+1262
תעשיות לכיש 5.0	710		2226	-10	-1.4	-2343

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אלביט 5.0	511000		32	+11000	+2.2	+39
אלקו 0.1	7650		73	+250	+3.4	+50
אלקו 0.25 ש	4700	תב	2665	+301	+6.8	+5435
אלקו 0.25 ב	4564		234			-209
אלקטרה 0.1	2431		1120	-50	-2	-990
אלקטרה א 0.5	1288		1533	-50	-3.7	-1480
אמנ 5	1175		6977	-21	-1.8	-4528
אמנ 3	124		64709	-1	-0.8	-67781
אלרון 3.0	429000		25	+6000	+1.4	+35
אריה 1.0	31100		108	-200	-0.6	-52
כלל תעש אלק	2579		1820			-1973
טמקטרוניקס 1.0	2780		1104			-1023
טמקטרוניקס 5.0	1945		3059			-2046
פריכמגר 1.0	615		9839			-6284
פריכמגר 5.0	450		10470	+5	+1.1	+10944
ציקלון 1.0	2267	בה	115	+22	+1	+307
ציקלון 5.0	1040		82	-9	-0.9	-512
קונטרול אילר 1.	6166		144			-93
קונטרול אילר 5.	4900		337			-324
תאת 1.0	5130		450			-221
תאת 5.0	2879		3716			-5355
תאת אפ 3	20100		34			-6
תדיראן	11970	תב	382	+800	+7.2	+739

מוצרי בניה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
א.פ. תעשות 1	1190		18664			-11984
א.פ. אפ	626		6200	+36	+6	+12527
א.פ. אגח	122		109100			
				-0.5	-0.4	-16135
אלקול 5.0	3640	תב	325	-180	-5.5	-218

(מוצרי בניה — המשך)

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אקרשטיין 1.0	1119		3922			-1682
אקרשטיין 5.0	829		1460	+39	+4.9	+2287
אקרשטיין אפ	433		14371			-12301
אקרשטיין אגח	119		35552	+1.5	+1.3	+15508
בטון תדיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר-כון 1.0	1630		723	-50	-5	-966
בר-כון 5.0	640	תב	4622	-58	-8.3	-3592
טרומאכסטס 1.0	8250		20.1	-100	-1.2	-25.2
טרומאכסטס 5.0	4186		252			-103
מ.ל.ם. 1.0	900		1525	+40	+4.7	+671
מ.ל.ם. 5.0	608	שב				
מודול השק מתעש	7800		221			
מוגויקה ולבמן 1	18000	לב				
מוגויקה ולבמן 5	13700					

כימיה, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אגן 5.0	18000		167			-28
אליאנס ב	2599		655	+99	+4.3	+579
גל תעשיות 1.0	14700		15	-45	-0.3	-15
גל תעשיות 5.0	10000		86	-50	-0.5	-50
דקסטר 1.0	3200		8	-30	-0.9	-30
רשפים 0.1	4950	תב	54	+250	+5.5	+376
רשפים 0.5	1550		2604			-2469
חישה כמי 10.0	612		15828			+4803
מבע ש	12550		1479			-527
ליפסקי 1.0	2800		648			-1012
ים המלח	3420		4888	+22	+0.7	+895
מכתשים 10.0	600		25247	+10	+1.7	+25156
מקסימה 1.0	7700		33	-45	-0.6	-9
מקסימה 5.0	4600		588	+90	+2	+459
מקה כימיקל 1.0	7070		207	+70	+1	+48
סנו 1.0	20300		82	-500	-2.4	-166
סנו 5.0	14950		114	-460	-3	-223
פריקלאס	581		12927	+21	+3.8	+12911
פריקלאס אפ	234		20735			+4033
קים כימיקל 1.0	10725		81			-61
תגל. 1.0	4764		171			-71
תגל. 5.0	3850		204	-50	-1.3	-204
תאו 5.0	12150	תב	130	-650	-5.1	-165
פטרוכים 10.0	14200		36			-6
תרו א 5.0	10600		98	-131	-1.2	-149

עץ, נייר ודפוס

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
כתר	250		32368			-31538
רפרן 1.0	7800		24			-24
רפרן 5.0	4780					
תגב. 1.0	7200		285	-150	-2	-424
יפה 1.0	5150		195	+8	+0.2	+63
לבידי אשקלון 1	540		4542			+7
לבידי אשקלון אפ	1023	תב	305	+108	+11.8	+1035
מלט ב 0.5	55055		5			-5
מפעלי נייר 10.0	355000		20	+5000	+1.4	+38
סקופיה 1.0	3990		779			-60
רים 0.1	2815		409	+115	+4.3	+86
רים 0.4	1860		1073			-406
תעל ב 0.2	19999		700	+399	+2	+431
אגיין 1.0	8600	תב	227	-550	-6	-455
אגיין 5.0	4530		1442	-90	-2	-1300
המישה יוד	11532	תב	239	-668	-5.5	-251
הגנפלק 1.0	1980		935	-100	-5	-1506
הגנפלק 5.0	1354		1347	+30	+2.3	+1771

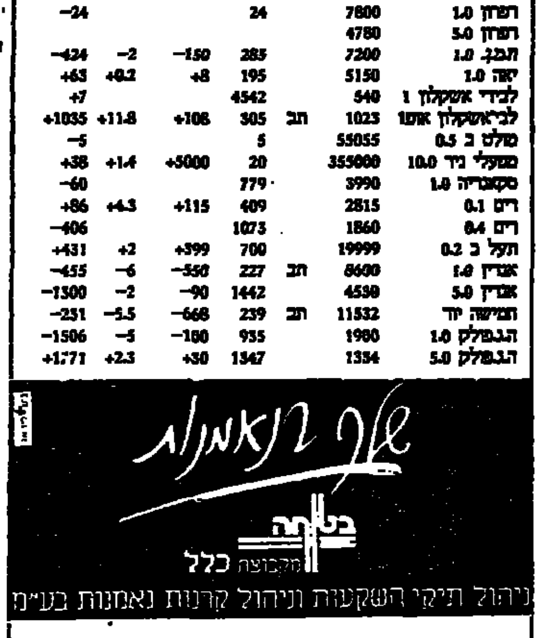

השקעות בתעשיה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
מרכזית ב 0.1	10600		416	+200	+1.9	+304
כור כב ש	9465000		2	+95000	+1	2
כלל תעש' 1.0	2250	תב	33985	+150	+7.1	+50402
מאגרי טכנולוגיה	543		5119	+18	+3.4	+2853

חברות השקעה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
אמיקו ש	7030		165			-5
אידיבי פתוח 2.0	7810		4418			-1928
אינקוה 0.1	112		63205	-13	-1.3	-81183
אלגר ש	15750		107			
אלגר ם	15700		6	+280	+1.8	+34
אלון ש	5100		2458	+150	+3	+2062
אלון ם	5200		397			-104
אמישר כב	30000		137.5	+900	+3.1	+152.5
אפיק 1.0	323	בה	40707	+42	+15	+73124
אפיק 5.0	250	תב	25000	+41	+19.6	+78343
בולת 1.0	1550		150	-50	-3.1	-447
חברה לישראל 1.0	14600		899	+300	+2.1	+552
חברה לישראל 5.0	12600	תב	1097	+900	+7.7	+1481
חלפמן 0.1	134000		.9			.2
חלפמן ם 1.0	27900		131	-102	-0.4	-135
אמצא א 0.5	19581		101	+400	+2.1	+235
פועלים השק ש	8180		1378			-581
דיסקונט השק ש	4338		6633			-6822
מזרחי השק ש	33000		121	-1000	-2.9	-107
מר השקעות 124	12300	שב				
ורדון 1.0	3705		3586			-1375
ורדון 5.0	1564		4130	+10	+0.6	+2883
ישום והחזקות	242		11700	+1	+0.4	+1522
יצוא ש	12900		169			-108
ירדן א 0.1	3750		1089			+583
כלל 10.0	1295		12110	-2	-0.2	-18289
כלל 50.0	1200		2267	-20	-1.6	-2275
לבקיק 0.1	3195	בה	679	-355	-10	-861
לבקיק 0.1	1201	תב	2007	+83	+7.4	+1910
מגור 0.1	801		2389	-9	-1.1	-5047
מגור א 0.5	525		2750	-5	-0.9	-2032
אגוו 1	117		30698	-5	-4.1	-72228
עין השק ב 0.1	3700		200	-95	-2.5	-165
עין השק ג 0.5	2090		638			-120
פז השק ש	3220		1322			
פנה א 0.1	13081		21	-499	-3.7	-90
פנה 0.5	7699		470			+35
פריון ב 2.5	6400		775			-375
צגאמריקאי 1.0	350		993			+163
צגאמריקאי 5.0	304		2110	+11	+3.8	+1210
כראיל 1.0	200		19424			
כראיל 5.0	163.5	תב	40590	+9	+5.8	+58719
גליל טכנולוגיות			—	הפסקת	מסחר	—

חיפושי נפט

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
דלק חיפושים 1.0	3927		458	-122	-3	-1341
דלק חיפושים 5.0	2856		1254			-656
דלק חיפ' אפ 2	1895		2232			+420
מ חיפושי נפט	26620		95	+1000	+3.9	+460
יואבל 5.0	4710		1738			-898
מ.ב.ב. 1.0	11449	בה	456	+749	+7	+448
מ.ב.ב. 5.0	2992		1501	+42	+1.4	+27
פואיל ב 0.5	8325	תב	85	-925	-10	-198
נפטא ש	2410000		2			+3

נסחרות במט"ח

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח על
כית ב			196	-4	-2	-435

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5060.99	4988.52	38.33	0.77
אבוכה	472.43	463.43	2.72	0.59
אגוז	225.02	220.63	0.58	0.26
אייר	1516.13	1486.24	1.25	0.08
אדם	2465.27	2418.12	10.72	0.45
אופיר	1783.98	1771.16	1.26	0.07
אור	408.21	399.70	-0.56	-0.14
אוריון	152.19	149.17	0.23	0.15
אורנית	245.66	243.99	0.45	0.18
אורן	738.40	724.05	2.08	0.29
אייל	3658.23	3586.79	-7.03	-0.20
איילת	4946.14	4837.11	42.29	0.88
אירים	4908.04	4884.40	18.88	0.39
איתן	683.91	670.10	1.78	0.27
אלון	553.66	542.12	1.01	0.19
אלמוג	666.37	653.39	1.48	0.23
אלה	648.82	636.55	2.98	0.47
אס	158.45	157.68	1.33	0.85
אשל	178.20	174.71	0.17	0.10
אתרוג	219.63	217.53	0.09	0.04
בדולח	2407.90	2362.26	15.56	0.66
ברוש	503.58	493.97	1.25	0.25
ברק	504.19	494.28	1.63	0.33
ברקת	818.74	802.65	-0.48	-0.06
גביש	1369.53	1359.68	5.91	0.44
גבעה	993.44	978.86	4.17	0.43
גדי	706.68	693.12	1.89	0.27
גיא	9035.78	8901.82	25.82	0.29
גיל	3026.21	2969.88	7.64	0.26
גליל	574.63	571.80	0.67	0.12
הדסים	384.89	381.39	1.50	0.39
[illegible]	673.63	660.57	2.63	0.40
[illegible]	209.62	205.20	0.38	0.19
[illegible]	1412.07	1384.86	3.53	0.26
[illegible]	241.10	236.43	-0.32	-0.14
[illegible]	504.84	495.66	1.28	0.26
[illegible]	405.49	398.04	0.77	0.19
דקל	406.29	398.71	1.25	0.31
הדס	378.17	374.76	0.50	0.13
ורד	489.80	480.86	0.79	0.16
זהבית	2763.99	2708.00	0.00	0.00
זוהר	19086.40	18804.81	27.94	0.15
זיו	17570.57	17310.18	63.16	0.37
זמיר	982.31	963.86	4.50	0.47
חוחית	137.88	134.83	0.31	0.23
חליפין	126.69	126.15	0.26	0.21
חלמיש	635.76	623.52	1.91	0.31
חן	131.82	131.29	0.24	0.18
טופז	1280.81	1251.43	-4.08	-0.32
טל	5064.89	4994.61	29.35	0.59
יובל	801.89	786.62	2.19	0.28
יהלום	2258.92	2216.00	10.06	0.46
יסודות	407.98	404.14	-2.93	-0.72
יערה	651.51	637.42	1.64	0.26
כוכב	1128.54	1106.98	5.10	0.46
כחל	126.38	123.90	0.23	0.19
כלנית	558.26	548.24	1.28	0.23
כספית	689.44	682.58	0.18	0.03
כרמל	140.44	137.61	0.71	0.52
להב	1077.51	1056.85	3.01	0.29
להט	4343.70	4261.83	12.15	0.29
לטספורט	110338.50	108288.42	-55.72	-0.05
לפיד	392.42	384.84	0.38	0.10
לשם	1685.71	1651.54	-0.71	-0.04
לשם	973.68	955.22	4.78	0.50
מבחר	1177.49	1154.74	4.46	0.39
מגמה	3414.67	3383.61	17.84	0.53
מגן	216.13	212.93	0.27	0.13
מגוון	3266.39	3235.14	7.60	0.24
מגל	729.84	716.27	1.40	0.20
מור	1773.79	1749.02	12.75	0.73
מורן	884.77	876.83	4.86	0.56
מטח	26844.66	26353.83	-177.86	-0.67
מיכל	875.34	957.99	1.56	0.18
כשף	4068.01	3989.83	14.26	0.36
מעיין	742.90	728.71	2.63	0.36
מפשה	1003.04	984.28	2.37	0.24
מרגלית	1325.32	1299.70	5.20	0.40
מרווה	108.98	108.59	0.22	0.30
מרום	1156.18	1133.75	6.85	0.61
נגוה	25987.01	25607.15	104.45	0.41
נסיף	925.81	908.13	6.14	0.68
נסע	487.94	482.33	2.88	0.60
נילי	6101.55	6012.74	35.98	0.60
נביון	582.19	571.50	2.13	0.37
סגולה	130.15	127.61	0.22	0.17
סהר	977.48	958.87	1.44	0.15
סגנית	692.65	679.17	2.31	0.34
ספר	779.23	764.68	3.36	0.44
ספיר	527.02	524.40	-0.23	-0.04
סייף	850.41	840.95	3.01	0.36
עדית	2346.91	2302.46	15.03	0.66
עידן	7061.28	6957.95	20.62	0.30
עובר	1170.48	1145.60	-4.44	-0.39
ענת	2442.89	2419.34	21.28	0.89
עפרוני	641.53	633.03	1.93	0.31
ערמון	140.36	137.68	0.19	0.14
פיא	1503.52	1492.02	7.03	0.47
צבר	530.47	519.97	1.13	0.22
צופית	649.98	642.05	2.25	0.35
צוק	116.00	115.54	-0.06	-0.05
צמיר	977.48	957.10	1.11	0.12
צמיחה	7852.40	7738.58	9.83	0.13
צפרית	1671.20	1638.19	1.69	0.10
קליש	2114.94	2104.38	6.59	0.31
רויה	17522.48	17362.00	94.96	0.55
רימון	116.14	115.90	0.12	0.10
רפפת	678.75	666.91	1.76	0.26
רשף	711.41	696.33	0.60	0.09
שבים	771.65	762.31	2.27	0.30
שחם	876.22	867.91	-1.08	-0.12
שירה	400.35	397.67	1.74	0.44
שכוי	353.09	350.57	0.44	0.13
שנהב	861.39	849.48	7.57	0.90
שמש	853.57	833.22	-5.17	-0.62
שקד	178.08	174.59	0.02	0.01
תאנה	236.12	234.09	0.38	0.16
תבור	738.39	730.17	-19.41	-2.59
תהל	532.26	529.61	1.30	0.25
תירוש	493.10	487.17	0.83	0.17
תפוז	214.64	210.56	0.26	0.17
תפוח	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תרשיש	1433.72	1428.04	2.36	0.19
תשרי	467.87	461.12	2.06	0.45

שערי אגרות החוב

3% מלווה פיתוח (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3601	40961	+1220
3602	36589	+20
3603	33972	-181
3604	31531	+926
3605	27528	+15
3606	25868	-273
3607	23976	-443
3608	22711	+12
3609	21977	-243
3610	19994	+168
3611	19256	-459
3612	18867	-90
3613	18026	+486
3614	16968	-320
3615	15681	-302
3616	14369	-281
3617	13688	+100
3618	13004	+97
3619	11980	+91
3620	11255	-321
3621	10905	-310
3622	9844	-285
3623	9553	+238
3624	9010	+228
3625	8166	+4
3626	7565	+4
3627	7026	+3
3628	6562	+46
3629	6159	+44
3630	5832	+42
3631	5103	-89
3632	4811	-85
3633	4635	-82
3634	4218	+74
3635	3994	+71
3636	3852	+69
3637	3527	+2
3638	3287	+2
3639	3012	+1
3640	2484	+2
3641	2155	+1
3642	1961	-50
3643	1704	-44
3644	1499	-45
3645	1379	-40
3701	1200	+1
3702	892.9	+26.5
3703	789.4	+25.2
3704	677	+20.2
3751	340.2	+0.2
3752	159.7	-2.5
3753	134.3	-2.4
3901	127.7	+0.1
3902	121.7	+0.1
3903	120.9	+0.1
3904	119	— —
3754	120.7	-0.2
3755	119.7	-0.1
3756	115.6	-0.1
3757	113.5	-0.1
3758	110.8	+0.1
3759	110.5	+0.1
3760	109	— —
3761	106.7	— —
3762	104	+0.1
3826	118.3	— —
3827	119.4	+0.1
3828	115.3	+0.1
3829	113.2	+0.1
3830	111.3	+0.4
3831	111	+0.4
3832	109.6	+0.4
3833	107.3	+0.4
3834	104.5	+0.4

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי
4101	567	+3.2
4102	142.9	+0.1
4103	137.5	+0.1
4104	133.3	+0.1
4301	133.3	+0.1
4302	126.7	+2.3
4303	126	+2.3
4304	124.2	+2.4
4105	108.6	+0.1
4106	103.8	— —
4201	122	+0.2
4204	116.8	+0.3
4205	114.7	+0.3
4206	112.6	+0.3
4207	112.4	+0.4
4208	110.9	+0.3
4209	108.6	+0.3
4210	105.9	+0.4
3203	212000	— —
3204	212860	+60
3205	212400	+105
3206	208190	+205
3210	205100	+100
3211	218794	— —
3212	202977	— —
3213	201000	— —
3214	191900	— —
3501	179000	— —
3502	177000	— —
3503	181416	— —
3504	157075	— —
3505	155000	— —
3521	154000	— —
3522	155670	— —
3523	144000	— —
3524	143000	— —
3525	141280	— —
3526	137500	-2000
3527	137200	— —
3528	132690	— —
3529	131150	+150
3530	129400	— —
3531	128100	+100
3532	124600	— —
3533	124500	+100
3534	116700	+200
3535	117400	+300
3536	117700	— —
3537	116200	+500
3538	113000	+3100
3539	111000	+200
3540	109800	+250
3541	106500	+300
3542	106500	+457
3543	100500	+600
3544	103605	— —
3545	100679	+55
3549	99301	+52
3552	91377	+48
3554	91426	+48
3555	91426	+48
3546	101908	+734
3547	101694	+756
3548	101587	+757
3550	100513	+742
3551	100143	+745
3553	91649	+620
3556	87229	+46
3558	87325	+46
3559	84248	+44
3560	79956	+42
3557	87500	-471
3572	79956	-468
3561	79684	+42
3571	79471	+42
3573	80073	+233
3574	73843	+214
3577	73968	+221
3578	68545	+204
3575	73451	+59
3576	73234	+59
3579	67775	+56
3580	63198	+34
3581	57625	+30
3582	53275	+28
3583	51119	+26
3584	48784	+26
3585	48208	+24
3586	42630	+23
3588	42679	+25
3589	38968	+20
3587	43225	+109
3591	39501	+588
3592	39460	+584
3593	39398	+585
3590	38469	-214
3595	36745	-211
3594	38192	+1065

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	230.8	+1.8
7002	223.5	+1.7
7003	211.1	— —
7004	193.9	+0.1
7005	181.9	+0.5
7006	176.7	+0.5
7007	164.2	-0.4
7008	155.8	-0.4
7009	154.9	+1.4
7010	142.7	+0.1
7011	134	— —
7012	129.2	+0.1
7013	122	+0.1
7014	106.9	+0.9
7015	90.6	— —
7016	89.4	— —
7017	88.3	— —
7018	88.1	— —
7019	88.5	+0.1
7020	88.2	— —
7021	87.4	+0.1
7201	83.7	+0.1

5% מלווה פיתוח (גרירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	146150	+150
2002	147159	— —
2003	145400	— —
2004	147300	+400
2005	138100	— —
2006	136900	+200
2007	134700	+100
2008	134500	— —
2009	135200	+600
2010	135312	— —
2011	131700	— —
2012	130100	+700
2013	131900	— —
2014	128850	+100
2015	126700	+150
2016	129450	+400
2017	127000	— —
2018	126000	+450
2019	124900	+150
2020	122000	+100
2021	122050	+100
2022	114659	— —
2023	115100	+200
2024	108000	+50
2025	108600	+100
2026	108700	-1300
2027	105600	-1400
2028	105100	+150
2029	98700	+100
2030	107000	— —
2031	96800	— —
2032	101105	-2465
2034	98649	-2437
2033	100394	+66
2035	92563	+45
2036	89906	+1936
2038	85855	+1918
2040	82910	+1924
2037	86943	+458
2039	84078	+569
2041	76492	+41
2052	70858	+38
2051	78098	-1089
2053	71806	+30
2055	66492	+35
2054	69786	+32
2056	64850	+30
2057	65444	+31
2059	89964	+28
2058	63495	+25
2060	58948	+25
2061	48881	+21
2062	47318	+19
2063	35655	+19

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	12875	-4
6102	7825	-27
6103	6444	-14
6104	6806	+4
6105	8486	+4
6106	5507	+36
6107	5485	+28
6108	3773	+16
6109	3877	+16
6110	3515	+16
6111	3939	+22
6112	2858	+21
6113	1919	+20
6151	721.6	+2.4
6152	690.8	+3.5
6153	506.6	-6.2
6154	388.4	-4.3
6155	377.9	+1.6
6156	887.8	-0.1
6157	228.5	-0.1
6158	216.2	-0.1
6159	182.9	-0.1
6160	170.8	+0.9
6161	164.9	+0.9
6162	146.6	-2.5
6163	137.4	-2
6164	132	-2
6165	124	-1.8
6166	119.1	+1.1
6167	116.4	+1
6168	114.6	+2.1
6169	107.5	— —
6170	99.5	-1.6
6171	71.8	+0.5
6172	70.6	+0.5
6001	80.9	+0.1

ארזים

סדרה	שער	שינוי
2501	167.2	-1.6
2502	163.8	-1
2503	159	-0.3
2504	157.4	-0.8
2505	150.3	-1
2506	146.2	-1.2
2507	143	-0.6
2508	130.6	-2.1

מט"ח 100%

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1070	-1
[illegible]	170.6	— —
[illegible]	1075	+30
[illegible]	58.9	— —
[illegible]	446	+10
[illegible]	114.4	+0.9
[illegible]	415	— —
[illegible]	214.7	— —
[illegible]	165.8	— —
[illegible]	130	-2.8
כלל	400	-1
[illegible]	204.2	— —
[illegible]	208.7	+0.5
[illegible]	348	— —
[illegible]	300	— —
[illegible]	109.5	— —
[illegible]	210	+4

פרי/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
[illegible]	181	-3
[illegible]	126.3	-0.1
[illegible]	138	— —
כלל	171.8	— —
[illegible]	190.0	— —
[illegible]	185.1	— —
[illegible]	183.5	— —
[illegible]	120.2	— —
[illegible]	117.6	— —

שערים בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 29.1.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.5415/1.5425	ל"ו שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7837/1.7847	ל"ו $ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	1.0100/2.0110	"
פרנקים שוויצריים	1.5005/1.5015	"
פרנקים בלגיים	36.90/36.94	"
פרנקים צרפתיים	5.9480/5.9525	"
לירטות איטלקיות	1268.00/1269.00	"
ינים יפניים	151.50/151.60	"
$ ארצות הברית	1.2560/1.2565	ל"ש.ד.ר.

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לזהב 411.00 $

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.5356/1.5369	1.4971/1.4986	1.7818/1.7822
3 ח'	1.5230/1.5245	1.4905/1.4920	1.7747/1.7759
6 ח'	1.5071/1.5086	1.4818/1.4836	1.7648/1.7674

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שערי מטבע חוץ 29.1.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5950	1.6150	1.56	1.63	1.5950	1.6190	1.56	1.63	1.5950	1.6151	[illegible]	0.0003
1 לירה שטרלינג	2.40	2.51	2.4579	2.4887	2.41	2.53	2.4564	2.4870	2.42	2.53	2.4603	2.4943	2.4735	-0.0097
1 מארק גרמני	0.88	0.91	0.8951	0.9063	0.88	0.92	0.8941	0.9052	0.87	0.92	0.8937	0.9049	0.8964	0.0014
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2684	0.2717	0.26	0.28	0.2686	0.2720	0.26	0.28	0.2679	0.2713	0.2696	0.0011
1 גולדן הולנדי	0.78	0.81	0.7947	0.8047	0.78	0.82	0.7940	0.8049	0.78	0.82	0.7931	0.8033	0.7981	0.0000
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.09	1.0658	1.0792	1.05	1.10	1.0662	1.0795	1.04	1.09	1.0623	1.0736	1.0678	-0.0016
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2484	0.2516	0.24	0.26	0.2478	0.2500	0.24	0.26	0.2480	0.2511	0.2490	-
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2302	0.2330	0.23	0.24	0.2302	0.2331	0.22	0.24	0.2300	0.2330	0.2316	-0.0007
1 כתר דני	0.22	0.24	0.2362	0.2382	0.23	0.24	0.2365	0.2394	0.23	0.24	0.2358	0.2388	0.2371	0.0003
1 מרק פיני	0.35	0.36	0.3552	0.3586	0.35	0.37	0.3580	0.3594	0.34	0.37	0.3547	0.3592	0.3570	-0.0006
1 דולר קנדי	1.16	1.21	1.1863	1.2012	1.16	1.23	1.1884	1.2008	1.16	1.22	1.1841	1.2000	1.1929	-0.0000
1 דולר אוסטרלי	0.98	1.08	1.0567	1.0699	1.02	1.09	1.0481	1.0652	1.02	1.10	1.0508	1.0671	1.0600	0.0032
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7792	0.7880	0.58	0.70	0.7789	0.7886	0.47	0.69	0.7796	0.7896	0.7840	-0.0040
10 פרנק בלגיים	—	—	0.4321	0.4376	—	—	0.4326	0.4380	—	—	0.4322	0.4376	0.4357	0.0007
10 שילינג אוסטריים	1.25	1.30	1.2729	1.2889	1.25	1.31	1.2730	1.2889	1.25	1.31	1.2740	1.2900	1.2810	-0.0007
1000 לירות איטלקיות	1.22	1.29	1.2560	1.2727	1.23	1.31	1.2589	1.2738	1.23	1.31	1.2579	1.2737	1.2645	0.0006
100 ינים יפניים	1.03	1.08	1.0525	1.0637	1.03	1.08	1.0525	1.0667	1.03	1.08	1.0526	1.0660	1.0597	-0.0052

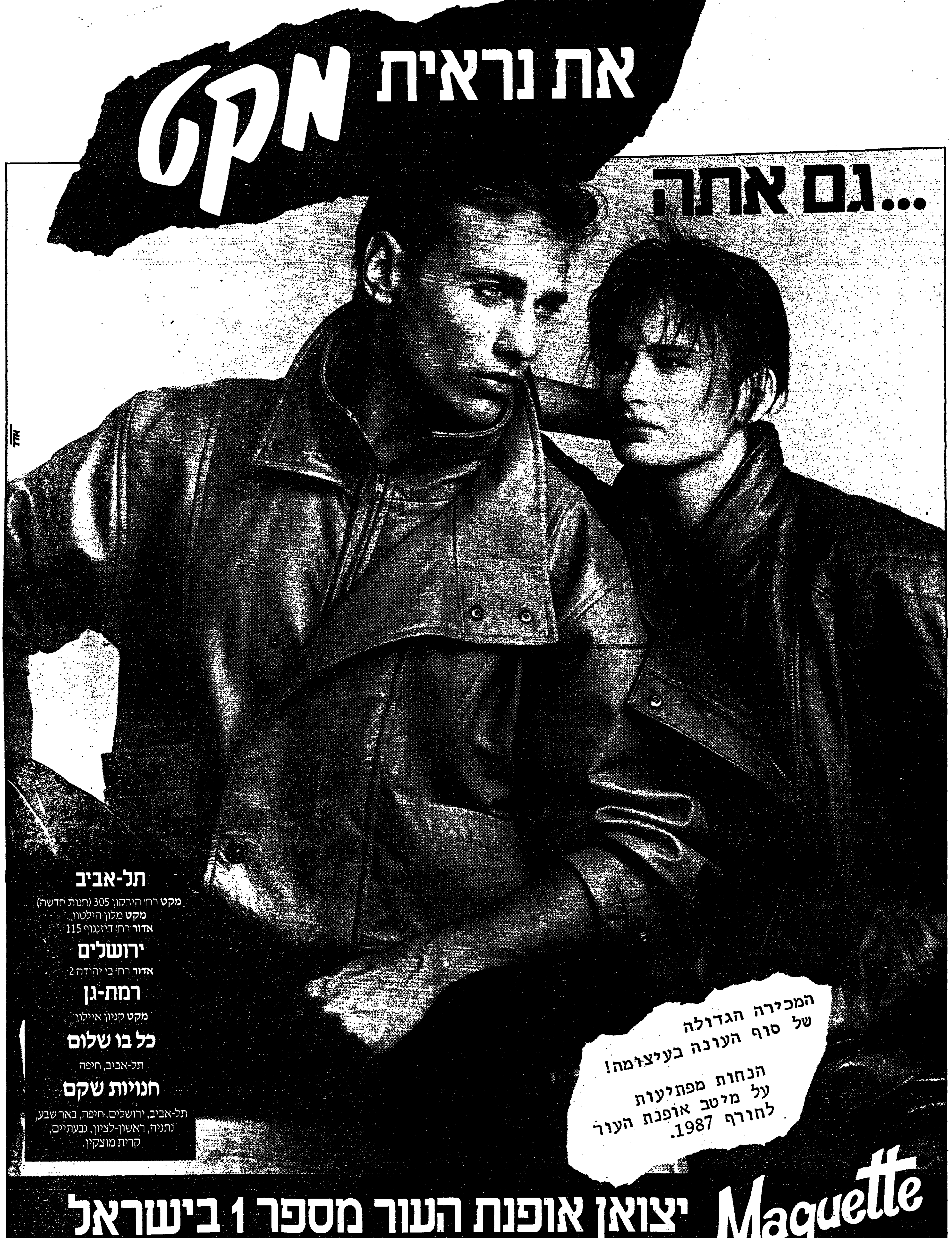

هكذا في الاصل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יוחאל ארזי

שרף: נשארנו בלי רכזים אבל בסיום נחלצנו גם מזה

ג'ונסון ממשיך להאמין בהופעה בגמר

מה הם אמרו

זאדאר (שרות "ספורט הארץ"). "ניצחון חשוב", אמר אמש מאמן מכבי תל אביב, צבי שרף, בתום העימות הדרמאטי עם זאדאר. "אסור לשכוח שהיו לנו בעיות חמורות, כמו העובדה שדורון ג'מצ'י התקשה לפעול".

גם אמש, למרות הניצחון, עשו שחקני מכבי כמה משגים בשלבי הסיום של המישחק. שרף מודע לכך ומוטרד מזה: "היו לנו טעויות בסוף המישחק. וזה קורה לנו, תמיד, במישחקים האחרונים; במיוחד כשאנו תחת לחץ. זה מטריד. אבל בסופו של דבר, זה מעלה את ערך הניצחון". שרף הוסיף: "נשארנו בלי רכזים בסוף המישחק, אבל הצלחנו לעמוד בזה".

מוטי ארואסטי בילה במישחקים האחרונים דקות רבות על הספסל. אמש זכה לשחק זמן רב. "הכי חשוב שחזרתי להאמין בעצמי. חשבתי כל הזמן שאם אקום מהספסל, עלי להיות טוב. הייתי חייב את זה לעצמי ולקבוצה. עוד מישחק כזה ואני חוזר לעצמי".

לי ג'ונסון, שהיה השחקן המצטיין, עדיין חושב על הגמר. "יש לנו עדיין סיכוי להגיע לגמר. אבל אנחנו צריכים להתקדם למטרה מישחק אחר מישחק".

בחזרה מהפגרה: רק בית"ר ירושלים מחוסן מזעזועים

יוכתר רשמית לאלוף החורף עוד לפני מישחקו נגד מכבי בפ"ת ● מכבי חיפה בשכונת התקוה

התחזית שלי

מאת סופר "ספורט הארץ"

הליגה הלאומית מגיעה למחצית הדרך דווקא לאחר פגרה ממושכת, בגלל השתתפות נבחרת הנוער בטורניר הקדם עולמי בנדרלנד. ההפוגה קטעה את התנופה של קבוצות מסויימות, אבל עשויה בהחלט להועיל לאחרות.

עוד לפני שריקת הפתיחה למחזור ה־15, אפשר להכתיר את בית"ר ירושלים כאלוף החורף, בזכות ההפרש הגבוה שהשיג, ובלי שום קשר לתוצאות מישחק החוץ שלו נגד מכבי פתח תקוה. בפתח תקוה יהיה בשבת מישחק נוסף, כבר בשעות הבוקר (10.45), בין הפועל פתח תקוה לשמשון תל אביב. גם מועדי שריקות הפתיחה של המישחקים בבלומפילד שונה: המישחק המוקדם בין מכבי תל אביב לבית"ר נתניה יחל בשעה 13.00, והמישחק בין הפועל תל אביב להפועל לוד בשעה 15.00. השעה הראשית למישחקים — 14.30.

מכבי פתח־תקוה — בית"ר ירושלים

הבית"רים יבקשו להוכיח כי הפגרה לא קטעה את התנופה הגדולה שלהם, וספק אם מכבי פתח־תקוה מסוגל להערים בדרכם מכשולים מיוחדים.

● התחזית שלי: ניצחון לבית"ר.

בני־יהודה — מכבי חיפה

מיבחן אמיתי לשתי קבוצות צמרת, העשוי להתפתח למאבק מעניין ואיכותי. התועלת שביתרון הביתיות, במקרה זה, עשויה להיות מיזערית בלבד.

● התחזית שלי: תיקו.

הפועל כפר־סבא — מכבי יפו

היפואים עדיין מחפשים את התפנית המיוחלת, ללא הצלחה יתרה. ספק אם מישחק חוץ בכפר־סבא מתאים להשגת המטרה.

● התחזית שלי: ניצחון לכפ"ס.

הפועל תל־אביב — הפועל לוד

האלוף החל את הפגרה עם טעם מתוק, לאחר ניצחון חוץ 0–3 על בית"ר נתניה. יתרון הביתיות יאפשר לו לחוש את הטעם לשבוע נוסף לפחות.

● התחזית שלי: ניצחון לת"א.

טבלת הליגה הלאומית

.1	בית"ר י־ם	14	16–35	33
.2	בני יהודה	14	11–18	24
.3	הפועל לוד	14	8–16	22
.4	הפועל כפ"ס	14	16–20	22
.5	מכבי חיפה	14	10–13	22
.6	הפועל פ"ת	14	14–19	22
.7	מכבי ת"א	14	12–19	20
.8	שמשון ת"א	14	9–14	20
.9	הפועל ת"א	14	11–13	19
.10	מכבי פ"ת	14	12–13	17
.11	מכבי נתניה	14	20–14	16
.12	הפועל ב"ש	14	11–8	15
.13	מכבי יבנה	14	16–12	15
.14	בית"ר ת"א	14	21–14	15
.15	מכבי יפו	14	23–10	10
.16	בית"ר נתניה	14	35–7	7

מכבי תל־אביב — בית"ר נתניה

מכבי תל־אביב אמנם סובל מחוסר יציבות, אך ספק אם נתניה בכושרה הנוכחי מסוגלת להפיק מכך תועלת כלשהי.

● התחזית שלי: ניצחון לת"א.

הפועל פתח־תקוה — שמשון תל־אביב

שתי הקבוצות יצאו לפגרה עם הפסדים צורבים. מפגש זה יעניק לשתיהן הזדמנות להתאושש, גם אם בצורה חלקית בלבד.

● התחזית שלי: תיקו.

הפועל באר־שבע — מכבי יבנה

מכבי יבנה הוכיח כי הוא מסוגל להצליח גם במישחקי חוץ, אך ספק אם הפועל באר־שבע יתחשב בעובדה זו, עקב מיקומו הלא נוח בתחתית.

● התחזית שלי: ניצחון לבאר־שבע.

מכבי נתניה — בית"ר תל־אביב

הכל מודעים לפוטנציאל הטמון במכבי נתניה. העובדה שקבוצה זו השלימה זה כבר את מיכסת ההפסדים למחצית העונה, אינה מבשרת טובות לבית"רים.

● התחזית שלי: ניצחון לנתניה.

מנחשי הטוטו מתוחים הרבה יותר מהקבוצות

גביע הטוטו

השלב הראשון של מישחקי גביע הטוטו לקבוצות הליגה הארצית יסתיים במחזור מפוצל שיהיה היום ומחר. יהיה זה מחזור פורמאלי בלבד. הפועל עכו מבית א' ומכבי שעריים מבית ג' כבר הבטיחו את עלייתם לחצי הגמר בשבוע שעבר. להפועל חיפה, המדורג ראשון בבית ב' ולהפועל חולון, המוליך את בית ד', שלוש נקודות יתרון על המדורגים אחריהם. לחיפה ולחולון גם הפרש שערים מצויין, כך שרק נס ספורטיבי ימנע את עלייתם לחצי הגמר. לחיפה הפרש 10 שערים על טבריה, השנית בבית ב', ולהכוח רמת גן בבית ד' הפרש נאות ב־14 שערים מזה של חולון.

אפשר לקבוע בוודאות שצופים מעטים בלבד יחזו במישחקים, שגם כך לא משכו קהל. למרות זאת, יעקבו הצופים בעניין רב אחר התוצאות. הסיבה: הפרס הגדול בפרוטוטו, המובטח למנחשי 14 (מינימום 1,500,000 ש"ח), יציל את המישחקים מדחיקה לקרן זוית.

ארבעה מישחקים יהיו היום (כולם בשעה 15.00). בבית א': הפועל חדרה — הפועל עכו, בבית ב': הפועל חיפה — הפועל בית שאן, בבית ג': מכבי שעריים — הפועל דימונה, מכבי רמת עמידר — הפועל רמת גן.

שלושה מישחקים יהיו מחר בשעה 14.30: הפועל ירושלים — הפועל יהוד (בית א'), הפועל טבריה — בית"ר רמלה (בית ב') והפועל מרמורק — הכוח רמת גן (בית ד'). המישחק השני בבית ד' יהיה בחולון בשעה 11.00 ויפגיש את הפועל "צפריר" עם בית"ר נהריה.

טבלת בית א'

.1	הפועל עכו	5	1–6	11
.2	הפועל יהוד	5	9–9	7
.3	הפועל י־ם	5	4–5	5
.4	הפועל חדרה	5	10–4	4

טבלת בית ב'

.1	הפועל חיפה	5	4–15	11
.2	הפועל טבריה	5	5–4	8
.3	בית"ר רמלה	5	10–7	5
.4	בית שאן	5	8–3	3

טבלת בית ג'

.1	מכבי שעריים	5	5–7	10
.2	רמת עמידר	5	5–6	6
.3	הפועל ר"ג	5	9–8	5
.4	הפועל דימונה	5	6–4	5

טבלת בית ד'

.1	הפועל חולון	5	2–12	11
.2	הכוח ר"ג	5	6–2	8
.3	בית"ר נהריה	5	5–4	4
.4	הפועל מרמורק	5	9–4	4

אן. בי. איי.

סיאטל הפתיעה את הלייקרס 101–121

ניו יורק (איי־פי). סיאטל סופרסוניקס הפתיעה את הלוס אנג'לס לייקרס 101–121 בליגה המקצוענית בכדורסל.

תוצאות אחרות: בוסטון — שיקאגו 103–132, פילדלפיה — קליוולנד 107–109, פיניקס — גולדן סטייט 104–151, קליפרס — ניו ג'רזי 91–98.

לאחר הניצחון הגדול 81–78, אמש על אלופת יוגוסלוויה

מזאדאר בתקווה: לוזאן שוב קורצת

בניצוחם של ג'ונסון (24) ומגי (23) נחלץ מכבי מאי־נעימות בגלל חוסר ריכוז בסיום

גביע האלופות

זאדאר, יוגוסלוויה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). גמר גביע אירופה, ב־2 לאפריל בלוזאן, עדיין רחוק ממכבי תל־אביב. אבל האלוף שלנו עשה כאן אמש צעד משמעותי, העשוי להשאיר אותו בתמונה עד למחזור האחרון. הניצחון 81–78 (39–38) על אלופת יוגוסלוויה, זאדאר, במישחק הסבוך, הוכיח שוב כי מכבי אינו נופל משום קבוצה בבית הגמר, ואם לא ישחק בגמר, יהיה זה בראש וראשונה בגלל ההפסד הביתי למילאנו.

פעם נוספת נחשף חוסר היציבות של האלוף הישראלי, שבצד דקות של כדורסל אתלטי ויעיל, היו לו גם הרבה דקות של מישחק מפורר שכלל איבודי כדור, החטאות מרגיזות וחוסר תיאום במיגרש, שהכניסו את השחקנים שלא לצורך ללחץ ולוויכוחים שנראו לעיני כל. אבל הפעם לפחות היה הסיום חיובי, למרות החולשה הגדולה של דורון ג'מצ'י והעובדה שמכבי שיחק ב־10 הדקות האחרונות ללא קווין מגי שיצא בחמש עבירות.

שופט ביתי מדי

על כורחם נאלצו המכבים להסכים למינויו של שופט יוגוסלבי במקום הבולגרי איזונוב, שנתקע בגלל התשופה של בלגראד. והשופט הזה כמעט וגזל מהם את הניצחון בכמה החלטות "ביתיות" מאד בשלבים המכריעים.

שש דקות לסיום, הוביל מכבי ביתרון 60–71 למרות שמירת הלחץ של זאדאר. יציאתו של הצעיר שארליה, אחד הטובים בזאדאר, גם הוא בחמש עבירות, איזנה במידת מה את אבדן מגי בדקה ה־30. אבל אז קרה מה שקורה יותר מדי למכבי בעונה זו. ממצב של 63–73 לזכותם, איפשרו המכבים ליריביהם לקלוע 11 נקודות, ללא מענה ולהוביל 73–74 כשנותרו שלוש דקות ו־47 שניות לסיום.

מצב זה התאפשר בגלל שני איבודי כדור של ארואסטי, עבירה טכנית על קורנליוס שניתלה על טבעת הסל בניסיון בלתי מוצלח להטביע, ועוד זריקה חטאה אחרית של שחקן זה. אחרי שתי דקות ללא נקודה בא הסל החשוב ביותר במישחק מידיו של האוי לאסוף ש"הרים" את מכבי מן הקרשים. הבי הבים עלו ל־77–74 ונראה שהיה ניתן לנשום לרווחה. אבל איבוד כדור של ליפין ועבירה שלו, ולאחר מכן עבירות תוקף של ג'ונסון, שב איימו על הניצחון הישראלי. למזלם החטיאו היוגוסלווים מקו העונשין בעוד שמיקי ברקוביץ' קלע את שני הסלים האחרונים של מכבי שהעלו אותו ל־76–81. הסל האחרון, 14 שניות לסיום, היה תוצאה של מחשבה מהירה של ג'ונסון וברקוביץ' שניצלו את העובדה שהשופט הורה לג'ונסון להוציא את הכדור החוץ בתוך מחצית המיגרש של זאדאר. בעוד היוגוסלווים יצאו קדימה ללחוץ על שחקני מכבי, פרץ מיקי לכדור הבטיחו את הניצחון הרביעי של מכבי בבית הגמר והשישי שלו ב־13 מישחקים ביוגוסלוויה.

ג'ונסון — הכוכב

מכבי ניצח משום שלא איבד את הראש בשלוש הדקות האחרונות ומשום שבניגוד לאורתז, זאדאר היא קבוצה בלתי מאורגנת שתרמה במשגים ובשטויות שלה לניצחון הישראלי.

גם אמש היו למכבי בעיות בהתקפה ואחוז הקליעה של שחקניו היה נמוך. לי ג'ונסון היה יעיל מאד בהתקפה במחצית הראשונה, בעיקר בהטבעות (החטיא מחצי מרחק) והגיע ל־19 נקודות מתוך 39 שקלעה הקבוצה. אבל במחצית השניה הוסיף רק חמש נקודות וכמה מהחטאותיו פשוט קשה להסביר. מאידך שיחק שוב יוצא מן הכלל בהגנה, נישול לגמרי את הענק (2.15) וראצקוביץ' והיה גם הריבאונדר מספר אחד במיגרש. קווין מגי היה חלש מאד במחצית הראשונה (6 נקודות בלבד) ואף הוחלף בדקה ה־14 ע"י קורנליוס אחרי שצבר 3 עבירות. אבל מגי פתח נפלא את המחצית השניה הרבה בזכותו פתח מכבי פער שהגיע ל־11 נקודות. אילולא יצא בחמש עבירות, אין ספק שמכבי היה זוכה בניצחון גבוה יותר. שתיים מהעבירות שנזקפו לחובתו לא היו ולא נבראו.

אמש הוכיח האוי לאסוף פעם נוספת את חשיבותו למכבי ואולי "שיכנע" את המאמן שרף שכדאי למכבי לשחק עם שלושה גבוהים. הוא סחט עבירות, קלע היטב מן הקו, עשה עבודה מצויינת בהגנה ואחרי יציאתו של מגי קטף גם כמה ריבאונדים חשובים. וכל זאת בשקט וקור הרוח המאפיינים אותו.

מישחק טוב היה גם למוטי ארואסטי, וחבל שקילקל את הרושם בשני איבודי כדור אומללים.

הוא נכנס בדקה ה־11 כשליפין צבר את העבירה השלישית שלו ומכבי הוביל 18–17. מישחקו האנרגטי סייע למכבי לעלות ל־39–33 אבל זאדאר סגרה את הפיגור לנקודה אחת בהפסקה. גם לאחר מכן המשיך מוטי במישחק מצויין וכמה מהאסיסטים שלו הזכירו את ימיו הגדולים. חברו מיקי ברקוביץ' החטיא כמה פעמים בצורה מרגיזה, אבל היה שוב במקום הנכון ברגעות החשובות ביותר, בסיום.

במאבק המוחות של המאמנים יכול צבי שרף לרשום לעצמו נקודות זכות על יריבו יוסיפ דרוגיה. אם היה מכבי מפסיד אמש, זה היה בהחלט לא מוצדק ולא הוגן כלפיו. ולכן אפשר להביא את שמותיו

מכבי תל־אביב — זאדאר 81–78 (38–39)

★ המצטיין: לי ג'ונסון

● למכבי קלעו: ג'ונסון 24, מגי 23, לאסוף 14, ברקוביץ' 10, ארואסטי 4, ג'מצ'י 3, קורנליוס 3.

● לזאדאר קלעו: פטראבוביץ' 17, מאטולוביץ' 16, שארליה 15, פופוביץ' 9, בלאזביץ' 6, קוסאוץ' 5, אבאר 5, וראצקוביץ' 4, פאוליץ' 1.

● שפטו: האודינג (הולנד) ומארטוליה (יוגוסלוויה), 4,000 צופים באולם.

בסיום, כאשר פרץ למיגרש התחבק עם עוזר יאיר שרון.

לזאדאר מהווה הפסד זה סוף פסוק בבית הגמר. בצורה ששיחקה אמש היא לא ראויה ליותר מזה. מכבי יכול להמשיך לחלום על הגמר בלוזאן. יש לו עכשיו שלושה שבועות להתארגן ולאגור כוח לקראת המשימה הבאה — טרייסר במילאנו ב־19 בפברואר.

לי ג'ונסון — גיבור הניצחון של מכבי אמש על זאדאר

ריאל ניצחה את קובנה 101–96

מילאנו — אורתז 84–75

ריאל מאדריד ניצחה אמש באולמה את אלופת בריה"מ, ז'לגיריס קובנה, 101–96 אחרי שפיגרה 52–43 בהפסקה.

במילאנו הביסה טרייסר את אלופת צרפת, אורתז, 84–75.

טבלת בית הגמר

.1	מילאנו	6	451–489	11
.2	מכבי ת"א	7	572–572	11
.3	אורתז	6	467–481	10
.4	קובנה	7	590–572	9
.5	ריאל	6	517–516	8
.6	זאדאר	6	509–460	8

דוהאן הפתיע את יאריד בסידני

סידני (איי־פי). הטניסאי האוסטרלי הבלתי מדורג פיטר דוהאן חולל כאן הפתעה, כאשר הדיח את השוודי אנדרס יאריד (מדורג 2) כדי לעלות לרבע גמר אליפות ווילס הדרומית החדשה. דוהאן, המדורג רק 180 בעולם, ניצח 6–3, 3–6, 6–1.

ספיחי בריסל: המזכ"ל הבלגי מואשם בהריגה

בריסל (שרות "ספורט הארץ"). המזכיר הכללי של התאחדות הכדורגל הבלגית, אלבר רוסנס, מואשם בהריגה בעקבות מותם של 39 אוהדי כדורגל באיצטדיון הייסל במאי 1985.

פרקליטו של רוסנס אמר כאן, שמרשו האשם בהריגה כיוון שלא פיקח היטב על מכירת הכרטיסים למישחק הגמר על גביע אירופה בין יובנטוס וליוורפול. מסיבה זו נמכרו כרטיסים לאוהדי שתי הקבוצות לאותו יציע, דבר שגרם בסופו של דבר להתכתשות הגדולה שהסתיימה במותם של 39 איש ולפציעתם של רבים אחרים.

גביע אנגלי

לוטון הדיחה את ליוורפול 0–3

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). אחרי שני מישחקים ללא שערים נגד לוטון, הודחה מחזיקת הגביע ליוורפול 0–3 במישחק השלישי, שנערך אתמול על מישטח הדשא המלאכותי בלוטון.

לוטון הציגה יכולת מרשימה והבקיעה ע"י בריאן סטין בבעיטת עונשין בדקה ה־34, מיק הארפורד בבעיטת 11 מ' בדקה ה־80 ומייק ניואל בדקה ה־81.

לוטון תארח מחר בסיבוב הרביעי של הגביע האנגלי את קווינס־פארק ריינג'רס, באחד משלושה מישחקים שיפגישו קבוצות מהליגה הראשונה. באולד טרפורד תארח מנצ'סטר יונייטד את קובנטרי, ואילו ביום א' תכחק ווטפורד בביתה נגד צ'לסי.

רק 14 מישחקים יהיו בסיבוב הרביעי, באחר ונותרו עוד שני מישחקי השלמה לסיבוב השלישי: ווסטהאם — אולדהאם, והאל — שרוסברי.

ארבעה מישחקים יפגישו קבוצות מהליגה הראשונה והשניה: ברדפורד סיטי — אוורטון, ווימבלדון — פורטסמות, טוטנהאם — קריסטל פאלאס, ארסנל — פלימות. שני מישחקים יהיו בין קבוצות מהליגה הראשונה והשלישית: צ'סטר — שפילד וונסדיי, וויגאן — נוריץ'. מישחק אחד יפגיש קבוצות מהליגה הראשונה והרביעית — ניוקאסל נגד פרסטון.

יתר המישחקים: וולסול (ג') — ברמינגהאם (ב'), סווינדון (ג') — לידס (ב') ביום א', אולדרשוט (ד') — בארנסלי (ב'), סטוק (ב') — קארדיף (ד'). סטוק הביסה במישחק שלישי בסיבוב השלישי את גרימסבי 6–0.

טניס

צור ומרנשטיין נוצחו ברבע הגמר

שתי הפתעות נרשמו אתמול בשלב רבע הגמר בסבב ישראל בטניס, כששניים ציון גבר על מנשה צור 6–2, 7–5, 7–5 וגיורא בראון על בועז מרנשטיין 6–3, 7–5.

יתר התוצאות: אורן מוטוסל — יובל קרוצ'י 6–1, 6–4; רביב וייסנפלד — אמיר בן מרדכי 6–3, 6–0.

נשים: ענת ורון — יעל מילין 6–1, 6–2; רנה כרמי — מיכל יפרח 6–2, 6–1; יעל סגל — שרון פליישר 6–0, 6–4; יעל שביט — סופי רפאל 6–3, 6–3, 7–6.

היום אחר הצהריים יהיו בפתח תקוה מישחקי חצי הגמר, ובשבת בבוקר — מישחקי הגמר.

איאן ראש נוגח, אבל לוטון ניצחה את ליוורפול 0–3 והדיחה את מחזיקת הגביע האנגלי מהמערכה. (צילום־רדיו איי־פי)

במלאת 3 שנים לפטירתו של יקירנו
אליעזר בלומברג ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון ב' בשבט תשמ"ז (1.2.87) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון — בת־ים
נפגשים בשער הישן בשעה 2.45 אחה"צ
המשפחה

ביום ראשון, ב' בשבט תשמ"ז 1 בפברואר 1987
יום השלושים לפטירת יקירנו
פרופסור **מנשה מרכוס** ז"ל
נעלה לקברו
נפגשים בשעה שלוש וחצי אחרי־הצהריים בהר המנוחות בירושלים
המשפחה

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למתמטיקה ולמדעי־הטבע
המכון למדעי־החיים המחלקה לגנטיקה
מוזמנים לאזכרה
לפרופסור
מנשה מרכוס ז"ל
ביום השלושים לפטירתו
ביום ראשון, 1 בפברואר 1987, בשעה 5 אחרי הצהריים, במועדון הסגל של המכון למדעי־החיים, קמפוס גבעת־רם, ירושלים

אנו אבלים על מותו של ראש משפחתנו וחברנו
גבי פלד
ההלוויה תתקיים היום יום שישי כ"ט בטבת תשמ"ז 30.1.87 בשעה 12.00 בבית העלמין של משק רגבה
היציאה מבית העם
המשפחה
ובית רגבה

על מותו של מ/ר
דב גלין ז"ל
אבלה ושולחת תנחומים למשפחה
צים חברת השיט הישראלית

במלאת שנה לפטירת יקירנו
גד כהן ז"ל
נעלה לקיברו ביום ב' ג' בשבט 2.2.87
בכפר סמיר בשעה 3.30
נתייחד עם זיכרו ב־4.30 בבית בירם
זיוה יכין בעז ואוהד
ובני משפחתם

למר גולדשטיין
משתתפים בצערך במות
אמך ז"ל
קיסריה גלנוים
התעשיות בע"מ

ליוסף גולדשטיין
איתך באבלך על מות
אמך ז"ל
הנהלת "דלק"

תשלובת מילואות
מרכינה דגלה
ומשתתפת עם המשפחה
ובית רגבה,
בצערם
עם פטירת חברנו
מזכ"ל מילואות
גבי פלד ז"ל
מילואות

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר
יעקב כרמל (קרמר)
ההלוויה תתקיים היום יום שישי כ"ט בטבת תשמ"ז 30.1.87 בשעה 11.00
מחדר ההלוויות העירוני של בית חולים איכילוב ברחוב דפנה תל אביב
לבית העלמין בנחלת יצחק
יושבים שבעה בבית המנוח ברחוב דפנה 14 תל אביב
המתאבלים: רעיתו: פנינה
בניה: עמיחי ואהוד וב"ב
נכדיו ונכדותיו
אחיו: אליהו כרמל וב"ב
יוסף כרמל וב"ב
גיסתו: סימה יזרעאלי וב"ב
גיסו: יוסף פיינשטיין וב"ב
גיסו: צבי ומרים גרודז'ינסקי

לצבי בש ומשפחתו
אתכם באבלכם על מות
אם המשפחה
בית תעבורה

לצבי בש
מנכ"ל תעליפלסט
אתך באבלך הכבד על מות
אמך ז"ל
רז לבנת
תלתן-סוכנות לביטוח

ביום השלושים למותם הטרגי
באסון המטוס בחוף השנהב
של הורינו האהובים וחברינו
שושנה ומאיר חדש ז"ל
נקיים ערב אזכרה
ביום ראשון (ב' בשבט תשמ"ז) 1.2.87 בשעה 18.00
בבית עובדי העיריה, רחוב פומבדיתא 4 ת"א
מוקירי זכרם מוזמנים
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה
המשפחה
בית המשביר לצרכן

עם משפחת טרייטל
כואבים את מותו ללא עת
של יקירנו
ר ע נ ן
משפחת מור
ובית קבוץ חצרים

לחברנו **אריה רודיך**
אתך בצערך על מות
אביך ז"ל
בית האגף לחינוך התיישבותי

המשרד לענייני דתות
השר, המנהל הכללי,
ומנהל האגף לעדות דתיות
משתתפים בצערה של העדה השומרונית במותו של
הכהן הגדול לעדה השומרונית
יעקב בן־עזי העבתאי
ושולחים תנחומים למשפחה האבלה

תכנית הרפורמה של גורבצ'וב נבלמה ע"י השמרנים במפלגתו

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). הוע־ד המרכזי של המפלגה הקומוניס־טית הסובייטית, בו עדיין יש רוב לחברים שנבחרו בימי ברז'נייב, הצ־ליח לבלום את תכניות הרפורמה של גורבצ'וב. נוסח נאומו של גור־בצ'וב שהתפרסם שלשום על דפי "פראבדה" שונה מנוסח החלטות הוועד המרכזי שפורסם אתמול באותו עתון. בנוסח ההחלטות לא מוזכרת אף במלה הצעת גורבצ'וב לבחירות חשאיות או למועמדים רבים שיתחרו על כל תפקיד. במ־קום זה נעשה שימוש בנוסח סתמי "דמוקרטיזציה של המפלגה", הפ־תוח למגוון של פירושים.

גם אם הצליח גורבצ'וב להביא להדחת דין מוחמד קונאייב, לא נבחר לפוליטביורו יורשו של קו־נאייב, קולבין. גם ה"בוס" של מוס־קווה, בוריס יאלצין, לא זכה להבחר כחבר הפוליטביורו ונשאר במעמד של מועמד – קודמיו בתפקיד היו חברי פוליטביורו.

עדות גלויה לאכזבה מהחלטות הוועד המרכזי נותן אחד הבולטים בפרשנים הפוליטיים של בריה"מ, אלכסנדר בובין הכותב בעתון איזווסטיה על הצלחת המנגנון השמרני לבלום כוונות של רפורמה.

מנכ"ל הבי־בי־סי התפטר בעקבות גניזת מישדר על לוויני ריגול

תאצ'ר טענה שהתוכנית היתה עלולה לפגוע בביטחון המדינה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). אליסטר מילן, מנהלה הכללי של הטלוויזיה ברשות השידור הברי־טית, בי־בי־סי, התפטר אתמול מתפקידו בעקבות שורה של זעזועים, אשר פקדו את איגוד השידור הבריטי. האחרון שבהם היה החלטתו לגנוז מישדר אשר הוקדש לתכנית ממשלה סודית להקים תחנה של לוויני ריגול בשווי של יותר ממליון לישט"ש. מרגרט תאצ'ר אסרה אישית את הקרנת התוכנית מפני שלדי־עתה היא היתה פוגעת בביטחון המדינה. מילן נימק את צעדו ב"סיבות אישיות", אך באופו־זיציה סבורים, כי הוא נכנע ללחץ ממשלתי, כפי שבא לידי ביטוי לא מכבר כאשר יו"ר המפלגה השמרנית תקף את הצורה בה סיקרה הטלוויזיה את הפשיטה האמריקאית על בירות.

"האיש העשיר בעולם" בצרות

חברת ההשקעות של חאשוגי פשטה את הרגל וביקשה הגנה מפני נושים בביהמ"ש

לוס אנג'לס (ע"ר). "טריאד אמרי־קה קורפ", חברת האחזקות להשק־עות של איל הכספים הסעודי עדנאן חאשוגי, הגישה בקשה לפשיטת רגל, מסר אתמול מזכיר בית המשפט בלוס אנג'לס.

הוא אמר, כי החברה הגישה ביום רביעי את המסמכים המבקשים להכריז עליה כפושטת רגל, וביקשה הגנה מפני נושים כדי לתת לה ארכה לגנות ולהתארגן מחדש.

חאשוגי, שנהג לתאר את עצמו כאדם העשיר שבעולם, הודה כי תיווך בשלבים ההתחלתיים של מכירות הנשק האמריקאיות החש־איות לאיראן.

נגד "טריאד אמריקה", שמושבה בסולט לייק סיטי, הגישו נושים תביעות על יותר מ־150 מיליון דולר. אולם עד לא מכבר העריכו כי לחברה רכוש העולה על 300 מיליון דולר.

הבקשה להכרזה על פשיטת רגל מעכבת לפי שעה את כל התביעות נגד החברה, עד אשר בית משפט לפשיטות רגל יבדוק את המצב הפיננסי של טריאד. שופט מיוחד יחליט אם לאילו מן הנושים תביעות ראשונות על הנכסים של טריאד.

בשבוע שעבר הורה בית משפט צרפתי מטוס נוסעים מפואר מדגם די־סי־8 השייך לחאשוגי, על פי צו שהושג ע"י חברת המיכרות הגדולה הבריטית לונרהו, שטענה כי חאשו־גי לא פרע חוב. בית המשפט ביטל לאחר מכן את הצו.

בסולט לייק סיטי מסר בינתיים עו"ד של טריאד ג'ון אשטון, כי הליכי פשיטת הרגל מתייחסים לתשע חברות הנמצאות בשליטת טריאד.

מחבלים החלו לסגת ממגדושה כדי לסיים את מלחמת המחנות בלבנון

מעריכים כי ההתפתחות הזאת קשורה בכינוס הוועידה האיסלאמית בכווית

צידון (ע"ר). המחבלים הפלש־תינים תומכי יאסר ערפאת החלו אתמול לסגת מן הכפר האסטרטגי מגדושה בדרום לבנון, בצעד שנוע־ד לשים קץ ל"מלחמת המחנות" העקובה מדם בין אל־אמל והמוסלמים השיעים.

עד־ראייה סיפרו, כי עשרות פלשתינים עוזבים את עמדותיהם המבוצרות בשטח תל במגדושה, כפר אשר נכבש ע"י הפלשתינים ממיליצית "אל־אמל" השיעית בסוף נובמבר אשתקד. המחבלים הנסוגים נטלו עמם כלי ארטילריה כבדים, כאשר ירדו במורד הגבעה לעבר מחנה הפליטים עין־אל חילווה הסמוך. זהו מחנה הפליטים הפלש־תיני הגדול ביותר בדרום לבנון ובו מתגוררים כ־30 אלף איש.

הצעדים להשכנת שלום בין הצד־דים המשתתפים ב"מלחמת המחנות" נעשו ביוזמתה של איראן. עד כה נתקלה היוזמה הזאת בקשיים, בשל חילוקי דעות בשאלה מה ייעשה קודם: נסיגת הפלשתינים ממגדושה או הסרת המצור שהטילה מיליצית "אל אמל" על מחנות הפליטים הפלשתיניים בביירות ובדרום לבנון.

עתוני ביירות מעריכים, כי יש קשר בין ההתפתחות הזאת לבין ועידת הפסגה המוסלמית בכווית, אשר בין משתתפיה היו יאסר ערפאת, נשיא לבנון אמין ג'מאייל ונשיא סוריה חאפז אל אסד, התומך ב"אל אמל".

הוריד 225 ק"ג וצריך להמשיך בדיאטה

אמריקאי ששקל 387 ק"ג עבר לגור במכון כושר כדי להגיע למשקל של 87 ק"ג

שיקאגו (ע"צ). רון האי, אמריקאי "כבד" ביותר, שכבר הוריד 225 מבין 387 קילו ממשקלו, החליט החלטה נחושה להמשיך ב־12 שעות של תרגי־לים התעמלות ביום — ולשם כך קבע את משכנו העיקרי במכון לתרבות הגוף.

לפני שנתיים שקל רון, ביום בן 34, 387 קילו ולא היה מסוגל לצעוד או להיכנס למכונית. במשך שלוש שנים לא עזב את דירת הוריו.

"אכלתי בערך 7000 קלוריות ליום, הוא נזכר. כמעט אי אפשר היה לקנות בגדים, אפילו לפי מידה".

לבסוף, לאחר שרופא הזהיר אותו כי לא יחגוג את יום הולדתו ה־34 אם לא יחליט לרזות, העתיק את מקום מושבו לאיי בהאמה, ל־9 חודשים. שם הוא הוריד 225 קילו תחת השמש הטרופית, ע"י עיסוק בהתעמלות אירובית, בשחיה, וביחוד הודות לתפריט צמחוני קפדני של 800 קלוריות ליום.

אולם רון, שמשקלו היה 260 קילו כאשר סיים את בית הספר התיכון, עדיין איננו מרוצה. הוא הכריז כי לא יעזוב את "מועדון הכושר צ'רלי" בשיקאגו בטרם ישיג את האידיאל שלו: 87 קילו לגובה של 1.80 מטר.

הלסינקי אינה רוצה בפסל לנין

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). עירית הלסינקי דחתה הצעה להקים באחת מכיכרות העיר פסל של לנין, כאות הוקרה לאיש שהעניק עצמאות לפינ־לנד וכסימן של ידידות לבר־יה"מ. בפינלנד החלו ההכנות לחגיגות יום עצמאותה ה־70 בחודש דצמבר השנה.

היה זה לנין שהחליט בדצמבר 1917, כמה שבועות לאחר מהפכת אוקטובר, להעניק לפינ־לנד עצמאות מדינית. מאז ימי נאפוליון היתה פינלנד חלק של ממלכת הצאר הרוסי במעמד של "דוכסות גדולה".

ערכה את העמוד: אורית גלילי

2 טרוריסטים סיקים —למאסר עולם בקנדה

תכננו לפוצץ מטוס נוסעים בארה"ב

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

מונטריאול (מיוחד ל"הארץ"). שני טרוריסטים סיקים נידונו במונטריאול למאסר עולם, לאחר שנמצאו אשמים בקשר לפוצץ מטוס נוסעים על כל נוסעיו. השניים סאב־סוק סינג חלה בן 25, וקאשמיר סינג דילון, 42, תכננו להניח פצצות במטוס לא מזוהה בארה"ב, ונתפסו לאחר מעקב ממושך של המשטרות הפדראליות של קנדה וארה"ב.

שני הנאשמים הצטרפו לארגון טרוריסטי קיצוני, השואף להקמת מדינה סיקית עצמאית בפנג'אב, לאחר שהצבא ההודי תקף ביוני 84 את המקדש של הכת הסיקית.

המשטרה מפקחת באופן הדוק על הנעשה בקהילות הסיקים של קנדה, מאז הפלת מטוס אייר־אינדיה. המטוס יצא מקנדה והתפוצץ ליד אירלנד ביוני 1985, פעולה טרוריס־טית שבה נהרגו 329 נוסעים ואנשי צוות.

3 ימי תרבות אידיש הסתיימו במזרח גרמניה

מאת אליהו זהבי

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). במזרח ברלין הסתיימו אמש שלושה ימי "תרבות אידיש". בתיאטרון במרכז ברלין השמעו בשלושה ימים אלה ערבי קריאה של ספרות אידיש ושירה. בין היצירות שהוקראו נמסר על יצירות סופרים החיים כיום בבריה"מ, כד הלפרן, יוסף בורג ועוד. הזמרת יאלדה ראב־לינג, הנודעת כזמרת האידיש בגוש המזרחי, השתתפה בהשמעת שירי עם באידיש.

התכנית של מארקוס לחזור לפיליפינים — לא הצליחה

פרטיה נתגלו לשלטונות הפיליפינים והאמריקאיים • בינתיים גם התמוטט סופית ניסיון הקשר נגד הנשיאה אקינו

מאנילה (ע"ר וע"צ). הנשיא המודח של הפיליפינים, פרדינאנד מארקוס, התכונן לשוב לארצו במ־טוס נחוג בידי שכירי חרב אמרי־קניים, אך הוא נטש את התוכנית הזאת לאחר שפרטיה נתגלו ע"י השלטונות הפיליפיניים והאמ־ריקניים — מסרו אתמול פקידי הממשל במאנילה.

לדברי הפקידים, תכננו מארקוס ורעייתו אימלדה "מסע מפואר חזרה הביתה", אלא שהדבר לא נסתייע בידם.

אימלדה מארקוס הכינה את עצמה לקראת השיבה הביתה ול־צורך זה רכשה בחנויות לעודפי ציוד צבאי בהוואי מדי קרב ונעליים צבאיות בסכום של 2,000 דולר.

כפי שנמסר, תכננו בני הזוג מארקוס להגשים את שיבתם הביתה בעת ובעונה אחת עם מרידה־הנפל שהתחוללה השבוע בפיליפינים, בניסיון להפיל את משטרה של הנשיאה הנבחרת, קוראזון אקינו. "אני מבין מן הדיווחים שנתקבלו, כי אימלדה כבר הכינה לעצמה מגפיים ומכנסי ג'ינס. היא התכוונה ללבוש ג'ינס ומגפיים בשובה הבי־תה", אמר דובר הנשיאות תיאודורו בנינו במסיבת עתונאים.

במקביל לביטול תוכנית השיבה של הנשיא מארקוס התמוטט סופית גם נסיון הקשר נגד הנשיאה אקינו. אחרוני החיילים המורדים אשר החזיקו בתחנת טלוויזיה במאנילה מאז עלות השחר ביום ג', יצאו משם אתמול בבוקר.

החיילים המורדים הורשו לצאת עם נשקם, והמוני תומכיהם שהתקהלו מסביב הילו דמעות בעת שראו אותם נכנעים.

החיילים הועלו על משאיות והוסעו מן המקום בליווי חיילי הממשלה ומכוניות משטרה.

אוכלוסיית העולם צפויה להגיע ל־5 מיליארד ביולי

נציג האו"ם: אני לא בטוח שזה יום חג

ניו־יורק (ע"צ). אחד מבכירי האו"ם הציע, כי 11 ביולי השנה יוכרז ל"יום חמשת המיליארדים" ברחבי תבל, שכן לפי אומדנים דמוגרפיים עומדת אוכלוסית העולם להגיע בתאריך זה ל־5 מיליארד נפש.

ההצעה הועלתה שלשום ע"י רפאל סאלאס, מנהל קרן האו"ם לעניני אוכלוסיה, בהרצאה בפני ועדת האוכלוסיה של האו"ם בניו־יורק. המרצה ציין, כי הולדתו של היצור האנושי שיעגל את המספר ל־5 מיליארד עשויה אמנם להיות סיבה להגינה עבור המשפחה העול־מית, אבל גם סיבה להרהר בעתידו של מסלול הלכת שלנו.

יצוין, כי אוכלוסית העולם נזקקה למאה שנה כדי להתרבות ממי־ליארד אחד לשניים. מספר זה הושג בשנת 1920, וארבעים שנה בלבד אחרי כן הגיעה האנושות לשלושה מיליארד. אם יימשך הריבוי בקצב דומה, הרי תגיע אוכלוסית העולם לשישה מיליארד בשנת 1999, ואילו בשנת 2010 יהיה מספר אוכלוסי תבל שבעה מיליארד.

השחקנית ג'ין מורו עם נתן שצ'רנסקי ועם שמעון ויזנטל לפני ארוחת ערב חגיגית בלוס אנג'לס ביום רביעי. ויזנטל, שהיה המארח בארוע, העניק לשצ'רנסקי את הפרס ההומניטארי של מרכז ויזנטל לשנת 1987. (תצלום אי פי)

מלון נוף בר־מצוה

תמיד תינוח ניצב לו מלון נוף מצידו האחר הצר שולחנות הסיטות וההדרים משקיף אל יפי העיר כמו מונח על כף היד: הנמל, האניות השטות בו, הגן הבהאי, כבישים מתפתלים וג־נות רעפים אדומים. עוצר נשימה.

מצידו האחר סמוך המלון אל מרכז הכרמל המגיע – חיי לילה שוקקים, גלריות ומגוון רב של חנויות יקרה, מסעדות רבות קצר המלון ממלית העתונאים המצריים שליוו את סאדאת בזמנו וכן ממבקרים אמריקאים האירופיים המת־ארחים בו שוב ושוב בבנין אוירת הבית הרוגעת השורה בו. התיירים יפים ומשופצים, בבל חדר טלפון, מכשיר טלוי־זיה ורדיו. המזון בסיגנון ביתי אירופי, כן ניתן לזכות מהד מסעדה הסינית הבשורה הי־חידה בחיפה, ממועדון הלילה המהבר המפואר. 9 קומות של הנאה אמיתית. מלון יפה בעיר יפה לרוצים ליהנות. רון. ה.

למשפחת חי ולמלון נוף
ברכות לבביות מקרב לב
מברכים: מכבסת ברק
קרית אליעזר
רחוב דוד 12 חיפה

למלון נוף בחיפה ולמשפחת חי
איתכם בחגכם
מברכים: מודיס
א. רפאל בע"מ
ומשפחת גולדשמידט

למשפחת חי
זר ברכות
עלו והצליחו
מוסך
אחים מורדי
מורדי אפרים ודוד

למשפחת חי ולמלון נוף בחיפה
ברכותינו הלבביות ביום חגכם
מברכים: א. פיכנבאום
משתלות ומגעלים

למשפחת חי ולמלון נוף
שפע ברכות ואיחולי הלבביים
מברך: כהן אריה
קבלן חשמל

למשפחת חי ולמלון נוף
ברכות מקרב לב
המשך שגשוג והצלחה
מאחלים: אברהם צוקר ובנו בע"מ
שווק למסעדות ובתי מלון של כלי בית ומטבח
רחוב המגינים 104 (מרתף)

למלון נוף ולמשפחת חי
ברכות הטובות עלו והצליחו
מברכים: קפה מאיר
הרצל 23 חיפה

מיטב הברכות
למלון נוף בחיפה ולמשפחת חי
ביום חגכם
מאחל: חיים רפוס אופסט
רחוב המגינים 58 חיפה

למשפחת חי
מיטב האיחולים ממשפחת וייצמן
חברות: דקורטיקה — מגר בע"מ

למלון נוף
מיטב הברכות
המשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים: אילון העבודות מים בע"מ

למשפחת חי ולמלון נוף בחיפה
ברכות מאליפות ביום החג
מברכים: וינר את קורצברג בע"מ
יבוא ושיווקאות של מוצרי מכולת

למשפחת חי
אתכם ביום חגכם
המשך הצלחה ושגשוג
מברך: מוטו שקמן – "הותק מהר"

למשפחת חי ולמלון נוף
ברכותינו הנאמנות
המשך שגשוג והצלחה
מאפיה קואופרטיבית מגדל בע"מ

למלון נוף בחיפה
מיטב איחולינו בחגכם
מבעלי התאורה בכל הסויטות במלון נוף
"יפית אור רונן בע"מ"
הרצל 16 חיפה

למשפחת חי ולמלון נוף
איתכם בשמחתכם — ברכות מקרב לב
מברכים: איירן בע"מ
משווק המרכזי בשר
שד' בן־גוריון 23 – חיפה

למשפחת חי ולמלון נוף בחיפה
עלו והצליחו
מסגרית אריה ובנו בע"מ
בהנהלת שורצברט אריה

למשפחת חי ומלון נוף בחיפה
מיטב הברכות
מברכת: ב.ד.ס. בע"מ
יצרני המקררות הקורטיביות במלון

למלון נוף בחיפה
מיטב איחולינו ביום חגכם
כ"בן קרור
המגינים 1 – חיפה

למלון נוף בחיפה ולמשפחת חי
ברכות לבביות והצלחה בהמשך
תרמית בע"מ
הביגוד לכל תפקיד

למשפחת חי
בעלי מלון נוף
ברכות נאמנות — המשך שגשוג והצלחה
מאחל: תומר ולמן שרות עופות

למשפחת חי ולמלון נוף בחיפה
ברכות לבביות המשך הצלחה
פרדי שוומנה

למשפחת חי, למלון נוף
וצוות העובדים
שאו ברכות ביום חגכם
מברך: פרי־גידר הנדסת קירור
תנן ומוטי

למלון נוף בחיפה ולמשפחת חי
זר ברכות ביום חגכם
עלו והצליחו
מברכים: המל סיסטם ואספקות בע"מ

למלון נוף בחיפה
ברכות שגשוג והצלחה
מנות כרמל אחווה בע"מ

ליגאל ויצחק חי
ברכותינו הלבביות
עלו והצליחו
מברכים: לבון מערבות (1983) בע"מ
תכנה ותחזוקה למלונות

למשפחת חי ולמלון נוף
ברכות לבביות, עלו והצליחו
מברך: מרדכי האס ובנו
שמאי מזון ומוצרי "של לה"

למשפחת חי ולמלון נוף
מיטב הברכות
Carlo Gal (?) בית טכסטיל לכלי מטבח הכוכב וגלינה דן

למלון נוף בחיפה
ברכה נאמנה בחגכם
מברך: מ. אקרמן בע"מ
משווקי יינות ומשקאות חריפים

זר ברכות
למלון נוף
ולמשפחת חי
הצלחה בהמשך הדרך
רמטקס בע"מ
מפעל אריגה

למשפחת חי
וצוות העובדים
ברכותינו הלבביות
מאחלת: משפי הובר
ת. הובר
כלי עבודה ואינסטלציה
יפו 54 רשפ חיפה
טל: 04-521524, 04-515584

למשפחת חי
ברכות נאמנות
והמשך הצלחה
מברכים: "לדר את קסטה בע"מ"
אזור התעשייה הדרום, ראשל"צ
ת.ד. 4470 ראשל"צ, טל: 03-9611528

למלון נוף בחיפה ולמשפחת חי
ברכות לבביות — המשיכו בפעלכם
אורליקמקס
מפעלי אריגה בע"מ

هكذا عن الاصل

هكذا من الاحتل

חדשות המשק

הוגש בג"צ נגד שרי התחבורה והאוצר על הקפאת מחירי רכב

למרות פיחות השקל ★ נתבקשו לנמק מדוע לא יימנעו מלדרוש מהיבואנים למכור כלי רכב במחירי הפסד

(ע). בג"צ הורה לממשלה, בצו על תנאי, לנמק בתוך 7 ימים מדוע אין מאפשרים ליבואני הרכב להעלות את מחירי המכוניות, עקב פיחות השקל.

העותר, איגוד יבואני הרכב, טוען כי הקפאת המחירים גורמת ליבו־אנים הפסדים כספיים ניכרים.

בג"צ ציווה על שר התחבורה ועל שר האוצר לנמק מדוע לא יקבעו מחירים עדכניים לכלי רכב, שיתנו ביטוי לשחיקת שערי החליפין של השקל. כמו כן עליהם לנמק מדוע לא יעדכנו את מחירי הרכב שנקבעו בצו הפיקוח של המחירים.

עוד ציווה בג"צ על שרי התח־בורה והאוצר לנמק מדוע לא יימנעו מלדרוש מיבואני הרכב למכור כלי רכב במחירי הפסד.

בג"צ ידון בעתירה ב־9 בפברואר, וכן ידון גם בבקשת יבואני הרכב להוציא צו ביניים, המאשר להם להימנע מלמכור כלי רכב עד לסיום ההליכים המשפטיים בעתירה.

מאבק סמכויות בכנסת על תיקון חוק ביטוח לאומי

בין יו"ר ועדת הכספים לבין יו"ר ועדת העבודה והרווחה ★ הוויכוח מעכב תכניות האוצר לעגן בחוק את המשך הפחתת עלויות העבודה באמצעות ביטוח לאומי וכן את המשך מיסוי קצבאות הילדים

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

מאבק על סמכות לתקן את חוק המוסד לביטוח לאומי ניטש בין יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, ליו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ח"כ אורה נמיר, ומעכב את תכניות האוצר לעגן בחוק את המשך הפחתת עלויות העבודה למעסיקים באמצעות המוסד לביטוח לאומי ואת המשך מיסוי קצבאות הילדים.

שר האוצר הגיש לוועדת הכנסת בקשה להעביר לדיון בוועדת הכספים ששה חוקים הקשורים ביציבות המשק, ובהם חוק להפחתת עלויות העבודה ומיסוי קצבאות הילדים.

יו"ר ועדת העבודה והרווחה, ח"כ נמיר, פנתה אל יו"ר הכנסת ואל יו"ר ועדת הכנסת והתלוננה כי העברת חוקי המוסד לביטוח לאומי לדיון בוועדת הכספים

ח"כ אורה נמיר

סותרת את התקנון, מאחר שחוקי המוסד לביטוח לאומי הם בתחום סמכותה של ועדת העבודה והרווחה.

ח"כ נמיר אמרה כי יש למנוע אות ולהמיר את העסקאות של שר האוצר עם חברי ועדת הכספים לתיקון חוקים, שנועדו לשחוק ולפגוע בשכבות החלשות.

ועדת העבודה והרווחה של הכנסת מתנגדת לעגן בחוק את הפחתת עלויות העבודה למעסיקים, באמצעות המוסד לביטוח לאומי, מחשש כי הדבר יגביר את שליטת האוצר במוסד ובמשאבים שנועדו לתמיכה בשכבות החלשות.

עקב הפניה של ח"כ נמיר לוועדת הכנסת, החליט שלא לאשר העברת הצעות החוק לוועדת הכספים. ההצעות יונחו על שולחן המליאה, וזו תחליט באיזו ועדה יידונו.

בבנק דיסקונט צפויים גם היום עיצומים של העובדים

לקוחות דיסקונט לא יוכלו לקנות תפ"ס ופק"ם ★ הסתדרות הפקידים קראה לעובדים לשוב לשולחן הדיונים

מאת יהודית וינקלר ואריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בבנק דיסקונט צפויים גם היום עיצומים, לאחר שהמו"מ בין ההנהלה לעובדים התפוצץ שלשום בלילה. כבר אתמול החריפו העובדים את העיצומים. בנוסף לכך שיפתחו את הסניפים ב־9 בבוקר, ימנעו מביצוע חלק מהפעולות הבנקאיות.

הפקידים לא יעשו מאמצים להגדיל את פעילות הבנק, לא יינתן שרות ללקוחות בלווינים במחשבים ובכספומטים. בעיקר לא ניתן יהיה לקנות בדיסקונט פק"ם ותפ"ס. ביום ראשון לא יתנו יותר אשראי מסוג חדש בשם "אקסטרה".

עובדי דיסקונט פתחו בעיצו־מים לאחר שההנהלה הודיעה להם שאין היא יכולה לשלם להם תוספות שכר, כדומה למה ששילמו הבנקים האחרים. במק־ביל לכך מסרה הנהלת דיס־קונט, שאין מנוס מלקצץ בשנ־תיים הקרובות בכ־15 אחוז מהשכר המשולם כיום וכן לפטר כ־1000 עובדים נוספים, בנוסף לאלה שכבר פוטרו.

הסתדרות הפקידים קראה אתמול לעובדי בנק דיסקונט לשוב אל שולחן הדיונים ולהי־מנע מעיצומים.

משה בית דגן, מזכיר הסתדרות הפקידים, ואלקנה לבקוביץ, האחראי לחטיבת עובדי הבנקים וחברות הביטוח, מסרו אתמול כי הצעתם לצדדים להסתפק לפי שעה בהסכם חלקי, עד ליישוב כל חילוקי הדעות בתוך חודש, נדחתה בידי הצדדים.

מהסתדרות נמסר כי בנק דיסקונט הוא היחיד בענף הבנקאות שטרם חתם על הסכם שכר עם העובדים. ההנהלה מתנה תוספות שכר בתכנית פרישה של כמה מאות עובדים.

נסתיימה השביתה בת.א.ת

מאת יונתן שרמן

השביתה בת שלושת הש־בועות במפעל ת. א. ת. בגדרה נסתיימה אתמול בתום יומיים של מו"מ אינטנסיבי. השביתה פרצה על רקע דרישת ההנהלה לפטר 80 מ־350 העובדים במפעל. הסיכום שהושג אמש בין ההנהלה, נציגי העובדים ומועצת הפועלים היא שכל העובדים יחזרו לעבודה והמו"מ לצמצום מספר המועסקים בחב־רה ייערך על פי הסכמי העבודה.

נציגי העובדים מסרו אמש ל"הארץ" כי ההנהלה איננה עומדת עוד על דרישתה לפי־טורי 80 עובדים וכוונתה לצ־מצם את מצבת כוח האדם ב־50 איש בלבד. יצויין, כי השביתה לוותה בהתנגשויות אלימות ע־קב חוסר נכונותם של כמחצית העובדים להשתתף בה.

עוד סכסוך

ארגון המרפאים בעיסוק החליט אתמול להכריז על סכסוך עבודה בשירותי הבריאות. לטענת הוועד הארצי, נשחק שכרם של המרפאים בעיסוק וצו־מצמו תקנים. הצמצומים גורמים סגירת מכונים לטיפול בילדים, במבוגרים ובמוגבלים, וכן גור־מים סגירת מחלקות לריפוי בעי־סוק בבתי החולים.

רות אלבגלי, המזכירה הארצית של המרפאים בעיסוק, אמרה כי בוגרי אוניברסיטה העוסקים במקצוע, משתכרים כ־450 ש"ח ברוטו.

35 מיליון ד' — הפסדי ענף הכותנה בארץ ב־86'

מתוך תפוקה של כ־130 מיליון דולר

מאת אברהם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ערך תפוקת ענף הכותנה בארץ היה ב־1986 כ־130 מיליון דולר, מזה כ־100 מיליון דולר יוצאו.

מועצת הכותנה, הציגה אתמול נתונים אלה במסיבת עתונאים בתל אביב, לסיכום עונת 1986.

מנתוני המועצה מתברר כי ההוצאות על תשומות יצור הסתכמו ב־1986 בכ־165 מיליון דולר, והפסדי הענף בכ־35 מיליון דולר.

מנכ"ל מועצת הכותנה, יוסף דלומי, אמר כי יש משא ומתן עם האוצר לכיסוי כמחצית הפסדים אלה בידי הממשלה. יצויין כי מגדלי הכותנה קיבלו ב־1985 כ־17 מיליון דולר לכיסוי הפסדיהם.

לדברי מנכ"ל מועצת הכותנה, בגלל הפסדי 1985, ובגלל קיצוץ מכסות המים, הופחתו בעונה שעברה שטחי המזרע ב־28 אחוז, וכשל כך פחת היצוא ב־25%, לכ־100 מיליון דולר.

בעונת 1987, שתתחיל בעוד כחו־דשיים, יוגדלו שטחי המזרע, ועל פי התחזיות, יסתכם היצוא השנה בכ־130 מיליון דולר, עליה של כ־30 אחוז לעומת 1986.

לדברי דלומי, לאחר שנים של עודפים, יש כיום מחסור בכותנה בשוקי העולם, ומורגשת זה חודשים אחדים מגמה ברורה של עליית מחירים. על אף הציפיות להמשך העליה במחירים, מכרה מועצת הכו־תנה כבר כעת כ־19 אלף טונות סיבים מתוך כ־75 אלף טונות — היבולים הצפויים בעונת 1987.

רק בעוד כחודשיים יתחילו מגדלי הכותנה בזריעת השורות.

309 מיליון ד' — הוצאות הפרסום במשק בשנת '86

מאת אברהם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ההוצאות לפרסומת במשק הסתכמו ב־1986 בכ־309 מיליון דולר, עליה של כ־50 אחוז לעומת השנה הקודמת.

כך מסר בצלאל טאו, מנכ"ל איגוד המפרסמים, במסיבת עתו־נאים בתל אביב, מטעם האיגוד, לציון 25 שנה להקמתו.

לדברי המנכ"ל, כמחצית מ־עליה זו נובעת מעליה ריאלית בהיקף הפירסום, והיתרה — מהעלאת מחירי הפירסום במשק, מיד לאחר שבוטל הפיקוח על המחירים בענף, ומהקפאת שער הדולר.

העליה הריאלית, ב־1986, בהוצ־אות לפירסום במשק היא העליה השנתית הראשונה, לאחר שנתיים של קפאון.

מנתוני איגוד המפרסמים עו־לה כי הוצאות המפרסמים לפיר־סום בעתונות היומית הסתכמו ב־1986 ב־132 מיליון דולר. חלקו של עתון "הארץ" בפירסום בע־תונות היומית הגיע ל־11 אחוז, יותר מחלקם הכללי של כל יתר עתוני הבוקר ביחד.

חלקו של עתון "חדשות" (מקבוצת "הארץ") הגיע באותה שנה ל־8% מעוגת הפירסום של העתונות היומית.

מנתוני איגוד המפרסמים עו־לה עוד כי ההוצאות של רשתות השיווק הקמעונאיות הגיעו בש־נת 1986 ל־9.8 מיליון דולר, ושל הבנקים ל־8.5 מיליון דולר. ההוצאות של כל יבואני הרכב ביחד לא עלו בשנה הנסקרת על 3.5 מיליון דולר.

יצויין, כי לעומת העליה הרי־אלית בהוצאות לפירסום, ישראל עדיין מפגרת אחרי מדינות המערב, מבחינת חלק כל ההוצאות לעומת התוצר הלאומי הגולמי. הן הגיעו בשנה הנסקרת ל־1.14% בלבד מהתל"ג, סכום השווה לרמת הוצאות הפירסום במצרים.

בארה"ב, לדוגמה, מגיעות ה־הוצאות לפירסום ליותר מ־2.3 אחוזים מהתוצר הלאומי הגולמי.

הלוח הארצי
הארץ | חדשות

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
6.13 ש"ח כולל מע"מ

הארץ

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן הדרום | הלוח הבטוח

למעבדת קופת חולים "מכבי" בחיפה
דרוש/ים
★ מיקרוביולוג/ית
תואר שני, רצוי ניסיון במעבדה רפואית
★ עובד/ת מעבדה
בעל/ת תואר ראשון או שני בכימיה או ביולוגיה
בהצעות נא לפנות לטל: 04-642549

משרד התקשורת
דרושים/ות
מועמדים/ות לניהול סוכנות דואר בשכון ג' באילת
בדבר פרטים נא לפנות למנהל דואר אילת טלפון: 059-72348

להברה מסחרית גדולה בתחום המזון
דרושים/ות
סוכני/ות מכירות
בעלי רכב פרטי
לעבודה באזור חדרה עד רחובות
טל' 03-722367; 03-725114

לרגו LARGO
ללרגו מחשבים בע"מ
דרושים/ות
מהנדס אלקטרוניקה לאגף הטכני.
בעל ידע ונסיון בתחום המיקרו מחשבים ותכנון מערכי בדיקה דיאגנוסטיים יתרון לבעלי נסיון ב־I.B.M PC.
טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה
בעל נסיון מוכח, לשרות ותקון מערכות הבנויות סביב מחשב I.B.M PC.
מ. יחסי צבור
רק לבעלי/ות נסיון בתחום המחשבים והעתונות הכתובה
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לכתובת לרגו מחשבים, קרליבך 27 ת"א, מיקוד 67132.
סודיות מובטחת

המשטרה אתגר...
לעבודת שטח מעניינת ובלתי שגרתית
דרושים
בוגרי 12 שנות לימוד, יוצאי יחידות קרביות (עדיפות לבוגרי קורס פיקודי), בעלי רישיון נהיגה אזרחי, בריאות תקינה וגיל 28
צעירים צעירות
סודיות מובטחת
תל-אביב רח' הרכבת 14, טל' 03-628290
רחובות רח' הרצל 206 (מאחורי תחנת המשטרה), טל' 08-487488

למתפרת חזיות ומחוכים "מיול" בת"א
דרוש/ה
★ מנהל/ת עבודה עם ניסיון
★ תופרות
טל. 826741

צעירים/צעירות
לעבודה אחר הצהרים
הפצת מוצרי רב־בריח
לפנות ליפה 055-57920

דרושה מזכירה
ידע בהנהלת חשבונות
★ הדפסה עברית ★ משרה מלאה
מקום העבודה ברמת־החייל
לפנות: מכון דור
טלפון: 03-295445

להשכרה
מבנה בשטח 1500 מ"ר, בקומה ראשונה מעבדות ומשרדים.
מיזוג אוויר מרכזי, אפשרות לקווי טלפון. המבנה ממוקם באזור התעשיה הדרומי (כביש ק.צ.א.א.) אשקלון
לפרטים נא לפנות לקרן אלקטרוניקה טלפון: 051-34341

דרושים
רכזת משפחה בהיקף משרה 45 ש"ש
תאור התפקיד:
★ אחריות להפעלת תכנית לילדי הגיל הרך ומועדון לאישה.
★ ריכוז והדרכה לצוות המפעיל את התוכנית.
★ גיוס והרחבת מעגל המשתתפים ויכולת ליצירת קשר טוב עם הורים וילדים.
★ נסיון בעבודה בתחום החינוך (חינוך בלתי פורמלי ריכוז והדרכה).
כישורים נדרשים:
★ השכלה האקדמאית בתחום מדעי ההתנהגות.
★ מורה גננת בכירה.
קורות חיים יש להגיש בכתב למזכירות המתנ"ס ע"ש וולדנברג רח' יעקב גרופר - אשקלון
לקבלת פרטים נוספים יש לפנות למנהל המתנ"ס מאור אבריאל טל: 39195, 051-38182

להברה קבלנית גדולה דרושים
1. מהנדס מכונות עם ניסיון של 5 שנים בתעשיה.
2. איש מכירות עצמאי בענף האלקטרו מכני עם ניסיון
3. חשמלאי תעשייתי עם ניסיון בניית לוחות חשמל וחווט
4. רתכים עם רשיונות ריתוך
נא לפנות בכתב לת.ד. 1969 ת"א מחלקת כ"א

נציבות שרות המדינה מודיעה כי
למשרד הבריאות דרושים:
— מאבטחים יוצאי צבא למשמרות ערב ולילה
— מזכירה בכירה (רצוי שפת אם אנגלית) הדפסה במכונת כתיבה עברית אנגלית
— אחים ואחיות מוסמכים ומעשיים
לעבודה בבית החולים יהודה אברבנאל בת ים
בדבר פרטים נא לפנות למנגנון בית החולים בשעות העבודה הרגילות, רח' קקל 15 בת ים

המשטרה אתגר
מעוניין/ת בתפקיד לא שגרתי?
מעוניין/ת בתפקיד עם אתגר?
מעוניין/ת במקום עבודה קבוע עם שכר ותנאי שרות הוגנים?
אם הינך בעל 11 שנות לימוד לפחות, לאחר שרות צבאי, בריאות תקינה, וגילך עד 35.
משטרת ישראל מעוניינת בך!
★ מועמדים מתאימים יוכשרו לתפקידי סיור, חקירות ובילוש.
★ לקציני צה"ל ואקדמאים מסלול מואץ לקצונה.
לקבלת פרטים נוספים, הינך מוזמן לפנות בצירוף תעודות השכלה ופנקס מילואים לאחת מלשכות הגיוס המפורטות להלן:
תל־אביב – רח' הרכבת 14 טל' 03-628290
ירושלים – רח' המלך ג'ורג' 8 טל' 02-244433
חיפה – דרך חטיבת גולני 21 טל' 04-661067
באר־שבע – רח' העצמאות 55 טל' 057-32521
רחובות – רח' הרצל 206 טל' 08-487488
סודיות מובטחת

נציבות שירות המדינה מודיעה על מכרז קיבוצי מס' 2/87
למשרות מבקרי חשבונות באגף המכס ומע"מ
מקום העבודה:
אזור ירושלים: (משרה 1)
אזור ת"א והמרכז: ת"א יפו, גבעתיים (15 משרות), נתניה (2 משרות), פ"ת (2 משרות)
אזור יהודה ושומרון: (2 משרות)
אזור הצפון: נצרת (2 משרות), עכו (2 משרות), טבריה (1 משרה), חדרה (2 משרות)
אזור ב"ש: (2 משרות)
המשרות הן בדרגות טד־טו של הדירוג האחיד (בעלי השכלה אקדמאית תואר ראשון) ידורגו בדרגות 4־7 מח"ר (לפי הכללים), כן משולמת תוספת שכר של 30%. כמפורט בסעיף ד' להלן.
תאור עיקרי התפקיד
עריכת ביקורת חשבונות בנושא תשלומי מסים, מע"מ מ"ק וכו'.
בדיקת ספרי החשבונות של עוסקים ומפעלים.
קיום ועריכת בירורים עם עוסקים ומנהלי מפעלים על ממצאי הביקורת.
ניתוח מערכת חשבונות לשם גילוי השתמטות מתשלומי מסים.
תחקור עוסקים ואחרים ועבודות שטח.
דרישות המשרה
1. השכלה תיכונית מלאה 12 שנות לימוד.
2. סוג 2 בהנהלת חשבונות.
3. ידיעת שפות מהמדוברות בארץ.
4. כושר לקיים מגע נאות עם קהל וכושר לנהל מו"מ.
5. נכונות לעבוד מעבר לשעות העבודה הרגילות.
6. באזור יו"ש דרוש ידע בשפה הערבית קרוא וכתוב.
הערות
א. המועמדים יידרשו לעמוד בבחינות בכתב ובע"פ (כולל הנה"ח לסוג 2) אשר יחלו מתאריך 10.3.87. הזמנות בציון המועד המדוייק לבחינה תשלחנה בדואר.
ב. המועמדים שיבחרו יידרשו לעבור בהצלחה קורס ביקורת חשבונות בתנאי פנימיה לתקופה של כ־3 חודשים, ולאחר מכן תקופת התמחות ונסיון של 6 חודשים.
ג. מועמדים שיבחרו וישתתפו בקורס תשולם משכורת לפי דרגה טז אחיד בלבד וכן יתחייבו לשרת באגף המכס ומע"מ בהתאם להוראות התקשי"ר.
ד. מועמדים שיסיימו בהצלחה את הקורס תשולם להם משכורת לפי דרגה טז אחיד וכן תוספת שכר של 30% מיום סיום הקורס.
ה. מועמד שיסיים בהצלחה את הקורס ואת תקופת ההתמחות והנסיון יעמוד בפני ועדת בוחנים בתום ההתמחות והנסיון ושאושר כמבקר חשבונות יוצב לעבודה באחד ממשרדי אגף המכס ומע"מ ויתקדם לפי מסלול הקידום של המשרה.
ו. המועמדים שיבחרו יועסקו עפ"י חוזה מיוחד עם אפשרות העברה למעמד קבע עפ"י הוראות התקשי"ר.
ז. הנהלת האגף ונציבות שירות המדינה שומרות לעצמן את הזכות להפסיק את השתתפותו בקורס של מועמד אשר לא ישיג את הרמה שתיקבע ו/או שלא ישתתף באופן סדיר בלימודים, או יתנהג שלא עפ"י כללי המשמעת.
ח. ועדת הבוחנים בתום הקורס רשאית להחליט על הארכת ההתמחות לתקופה של עד 6 חודשים נוספים.
ט. מועד משוער לתחילת הקורס – מחצית מאי 87.
י. בהתאם לחוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981 כל מקום במכרז זה שצויינו המילים מועמד או מועמדים המכוונה גם למועמדת או מועמדות.
את פרטי המכרז המלא והמחייב וכן טפסי בקשה ומידע נוסף ניתן להשיג באחת מלשכות של נציבות שירות המדינה כדלקמן:
באיזור ת"א־יפו – הקריה רח' קפלן מגן 10 ת"א.
באיזור ירושלים – הקריה רח' קפלן 3 ירושלים.
באיזור הצפון – רח' חסן שוקרי 10 בית הממשלה חיפה.
באיזור באר־שבע – בנין לשכת הבריאות המחוזית שכונה ד' רח' שמעון הצדיק ב"ש.
בקשות למילוי המשרה יש להגיש בצרוף מסמכים המעידים על השכלה ונסיון כנדרש, לאחת הלשכות הנ"ל.
המועד האחרון להגשת הבקשות ט"ו שבט תשמ"ז (15.2.87)

עיריית קרית־גת
המחלקה לחינוך
דרושים
פסיכולוגים חינוכיים
בעלי תואר שני לעבודה בבית־ספר
יש אפשרות לקלוט פסיכולוגים העומדים בפני סיום תואר שני
היקף המשרה - חצי משרה
תנאים טובים למתאימים
בדבר פרטים נא לפנות למחלקת החינוך בעיריית קרית־גת ת.ד. 1 קרית־גת מיקוד 82100 או טלפון: 051-874550

משרד הבריאות
דרושים עובדים לסיעוד לבתי־החולים הגריאטריים
אחיות מוסמכות לתפקידים:
א. אחראיות למחלקות.
ב. סגניות לאחראיות מחלקה לעבודה במשמרת בוקר.
אחיות מעשיות - עבודה במשמרות
כוחות עזר לעבודה במשמרות.
יאופשרו סידורי עבודה גמישים.
תחבורה מובטחת.
במהלך העבודה יקוימו קורסים והשתלמויות.
המעוניינים מתבקשים לפנות אל מנהלות שרותי הסיעוד בבתיה"ח הבאים:
בית"ח שמואל הרופא - 08-220666
מרכז גריאטרי ראשל"צ - 03-955222
מרכז גריאטרי נתניה - 053-55141
מרכז גריאטרי פרדס־חנה - 063-70057
בי"ח פרדס כץ - 03-786181
בי"ח פלימן - 04-226121
מרכז גריאטרי תלפיות - 02-712545
גיל הזהב
עבודה עם אתגר

קורספונדנט אנגלי
אומן בניסוח וסגנון
רקע אקדמאי/טכני
מעוניין בהצעת עבודה
לטלפן: 055-59825 עד השעה 15.00

רשת עמל
מדע - המכון הטכנולוגי להכשרה מקצועית
מכללה טכנולוגית למבוגרים עמל חדרה
דרושים: מרצים / מהנדסים
להוראת המקצועות הבאים (בשעות הבוקר)
הנדסת יצור | בקרת איכות
סטטיסטיקה | כלכלה / חשבונאות
נא לפנות להנהלת המכללה טל' 063-33991, רח' האלון 45 חדרה
"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי"ס תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי"ס להכנים ובתי"ס תעשייתיים, נתיבים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

למכירה
דירה 92 ממ"ר
4.5 חדרים קומה 4 + מעלית
בשדרות דרום אפריקה
(מול בנק מזרחי אבריל אשקלון)
עבודה 051-23721
בבית 051-30517

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי או הורותו אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני נחל - שורק

דרושים
ליחידת המחשב בממ"ג
מנתחי מערכות תוכניתני פיתוח

יועדפו בעלי נסיון בסביבת DB1 במחשבי I.B.M

★★★★

אנו עובדים חמישה ימים בשבוע ומקיימים מערך הסעים בכל אזור המרכז

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד בצרוף קורות־חיים ונסיון בעבודה, רשימת ממליצים ומספר טלפון למחלקת כח אדם, המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק דואר יבנה, מיקוד 70600

— סודיות מובטחת —

נציבות שירות המדינה
משרות פנויות בשירות המדינה

ביום כ"ז בטבת התשמ"ז 27.1.1987, פורסמה חוברת מכרזים פומביים (בהיתר מיוחד).
(חוברת מס' 4 ממכרז מספר 398 עד מכרז מספר 582).

החוברת כוללת משרות בתחומים הבאים:
רופאים/ות, רוקחים/ות, מרפאים/ות בעיסוק פיזיותרפיסטים/ות, אחים/ות, ביוכימאים/ות, משפטנים/ות, עיתונאים/ות, עובדים סוציאליים/ות, אקדמאים/ות במדעי החברה והרוח, מינהל ואמרכלות

החוברת נמצאת בסניפי הדואר ובלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה, לעיון המעוניינים, בקשות בצרוף העתקי מסמכים יש להגיש על גבי טופס מדף 2115 לאחת הלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה לפי הכתובות הבאות: (טפסים ניתן להשיג בכל סניפי הדואר):
ירושלים: הקריה, רח' קפלן 3, ת.ד. 776, 91007
תל־אביב: הקריה, רח' קלמן מגן 10, 61070
חיפה: רח' חסן שוקרי 11, 33105
באר־שבע: שכונה ד' (צפון) רח' הצדיק מירושלים, בנין לשכת הבריאות המחוזית, ת.ד. 4368, 84170

מועד אחרון להגשת הבקשות הוא: י"ח בשבט תשמ"ז (17.2.1987)
לרופאים: כ"ח בשבט תשמ"ז (27.2.1987)

תיקון לחוברת מס' 3

במכרז מס' 266 למנהל מחלקה גריאטרית צריך להיות תואר מוכר של מומחה בפנימית או גריאטריה ונסיון של שלוש שנים (לאחר קבלת תואר מומחה).

תנאי ההרשמה למכרז הכל הם כנ"ל.

למוסד ציבורי גדול בירושלים דרוש

עובד לניהול מטבח

המספק 3000 ארוחות

★ בעל הכשרה מקצועית מוכרת בתזונה
★ ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בניהול מטבחים או חדרי אוכל גדולים.

נא לפנות בצירוף קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 23032 ת"א, 61230, ולציין "עבור עובד לניהול מטבח"

רק המתאימים ייענו

מדינת ישראל
למוסד ממלכתי בחיפה
דרושים

דוברי רומנית ו/או הונגרית

לעבודה מעניינת בלתי שגרתית

דרישות התפקיד:
– בני 25־35
– לאחר שירות צבאי מלא בצה"ל
– שליטה מלאה בע"פ ברומנית ו/או הונגרית
– כושר ביטוי מלא בכתב ובע"פ בעברית
– תושבי חיפה והסביבה
– עדיפות לבעלי השכלה גבוהה ושפות אחרות

המתאימים יפנו לת.ד. 2133 חיפה, מיקוד 31020.
יש לצרף פרטים אישיים מלאים, תמצית קורות חיים, מס' ת.ז. ומספר טלפון להתקשרות.
יש לציין בפניה – דוברי רומנית ו/או הונגרית
רק פונים מתאימים ייענו

ארט דיירקטור

• בוגר בצלאל או דומה.
• נסיון משמעותי במשרד פרסום.
• יכולת עבודה כארט־דיירקטור־רעיונאי.
• נכונות למאמץ מתמשך.
• למתאימים תנאים מתאימים.
טל': 5101265 (החל מיום א') לבקש את אסתי.

באומן־בר־פרס

לאגד

דרושים

נהגי אוטובוסים

בסניף: ראשון לציון, רחובות בעלי פרופיל גבוה

אפשרות להכשרה בבית הספר של אגד לבעלי רשיון ב' (שנתיים) וג' בתנאים נוחים

נא לפנות במקום או מחלקת כח אדם בית אגד ת"א, דרך פ"ת 142, קומה ג' חדר 326, 327, טל' 03־432211

לעיתון כאן דרום דרושים

גרפיקאים ביצועיסטים

עם ניסיון מוכח

לעבודה ביום ג'

להתקשר מיום א' לירי טלפון:
055־21935; 055־22080;
055־34560; 055־21414

אלגת חברה לייצור האריזות בזמיקלים בע"מ

דרושים

מקדמי מכירות אזוריים

לחנויות, מוסדות, מפעלים וקיבוצים לאיזורים הבאים:
★ אשדוד, אשקלון, קרית־גת, קרית מלאכי והסביבה.
★ ראשון לציון, רחובות, רמלה, לוד והסביבה
★ חולון, בת־ים
★ באר־שבע, ירוחם, דימונה והסביבה
★ ירושלים והסביבה

מועמדים בעלי רכב מהאזורים הנ"ל יפנו בכתב יד בפירוט נסיון קודם והשכלה לת.ד. 40 קרית־גת 82100.
תנאים טובים מובטחים למתאימים.

- סודיות מובטחת -

למעונן בשליחות עם אתגר, לרוצה ומוכן לתרום בתחום הקהילתי־חברתי

מוצע תפקיד של מנהל/ת מתנ"ס
ב:— כפר יונה

דרישות התפקיד:
★ השכלה אקדמאית (ב.א. לפחות). יועדפו בעלי השכלה בתחום החינוך, מדעי ההתנהגות ובוגרי תכנית שורץ.
★ נסיון בניהול בהיקף נרחב: ניהול עצמאי של תקציב וצוות.
★ נסיון קודם בחינוך ו/או מנהל חינוכי: רצוי בתחום החינוך הלא־פורמלי והעבודה הקהילתית.
★ נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות.
מגורים במקום ותנאי חברתי

יש לפנות בצרוף קורות חיים המתייחסים לדרישות התפקיד, שמות ממליצים ופרוט מקומות עבודה קודמים, מוסדות ותחומי הלימוד.
המעוניינים יפנו בכתב עד 10.2.87 אל עמי שנב החברה למתנ"סים, בגבעת גונט ירושלים 91034.
ייענו מועמדים מתאימים בלבד

לחברה גדולה
דרושה

מזכירה לעבודה מיידית

הכישורים:
★ בחורה דינאמית וחרוצה
★ הדפסה עברית מעולה, אנגלית - יתרון
★ ידע על מעבד תמלילים - יתרון
★ ניסיון מוכח של 3 שנים
5 ימים עבודה בשבוע
נא לפנות טלפונית 03־630467/9
לשרה מיום א'

לחברת בניה גדולה דרושים

1. פקידה לאחה"צ
כולל הדפסה
2. קלדנית לחצי משרה

לפנות טלפונית: 055־24334

דרושים

לבנק ישראל עובדים לתפקידי שמירה ואבטחה

עבור סניף תל־אביב – קצינים יוצאי יחידות שדה לתפקידי אבטחה, חוגרים יוצאי יחידות שדה לתפקידי שמירה
עבור סניף ירושלים – חוגרים יוצאי יחידות שדה לתפקידי שמירה.
העבודה המוצעת היא במשמרות על בסיס של שעות ומתאימה לסטודנטים

● הכישורים הדרושים:
1. לאחר שרות צבאי מלא.
2. מצב בריאות תקין.
3. השכלה תיכונית.

למעוניינים בעלי הכישורים המתאימים, תתקיים ועדת קבלה במשרדי בנק ישראל כמפורט להלן בין השעות 09.00־14.00:
★ בתל־אביב – רח' לילינבלום 37, ביום שני 9.2.87
★ בירושלים – קרית בן־גוריון ביום שלישי 10.2.87
● על המועמדים להביא עימם תעודת זהות, תעודת שחרור מצה"ל, פנקס מילואים, קורות חיים ושתי תמונות.

משרד החוץ קורא

לבוגרי אוניברסיטאות

להצטרף לשירות החוץ

בימים אלה מתפרסם בעיתונות ובלוחות המודעות באוניברסיטאות

מכרז צוערים

באמצעותו ניתנת הזדמנות להשתלב במסגרת שירות החוץ של ישראל.
המעוניינים יפנו ללשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה לקבלת פרטים ולהרשמה:
★ בירושלים, הקריה, רח' קפלן 3
★ בתל־אביב, הקריה, רח' קלמן־מגן 10
★ בחיפה, רח' חאסן שוקרי 11
★ בבאר־שבע, בניין לשכת הבריאות

המועד האחרון להגשת בקשות הוא 8.2.87

למחלקה משפטית של מוסד פיננסי גדול בת"א
דרוש/ה

משפטן/ית

בעל/ת רישיון עו"ד או העומד/ת לקבלו עד חודש מאי 1987

נא לפנות בכתב עם פירוט תולדות חיים, ניסיון מקצועי ושטחי התמחות וכן לצרף לפנייה גליון ציונים מהפקולטה למשפטים לגבי כל שנות הלימוד לת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 69 מיקוד 61070
למועמדים בעלי כישורים מתאימים ינתנו תנאים טובים

ש. שבת שרותים בע"מ
האגף למשאבי אנוש

דרושים

מאבטחים

בנמל תעופה בן־גוריון

דרישות:
★ 12 שנות לימוד ומעלה
★ פרופיל 82 ומעלה
★ ידיעת האנגלית הכרחית
★ משך העסקה לפחות 10 חודשים

הראיון יתקיים באנגלית

לראיון נדרשות התעודות: מילואים, שבוי, שחרור ות. זהות

שכר גבוה במיוחד למתאימים!!!

לקביעת ראיון לטלפן לבבי טל' 03־232284/5/6

למפעל דויטש דגן באשקלון

דרושים

1. מהנדס תעשייה וניהול למחלקת תפ"י
* תכנון ופיקוח על הייצור בעיבוד שבבי
* יישום והחזקת שכר עידוד
* מיחשוב מערכת שכר עידוד
רצוי עם רקע וניסיון במכניקה
הכרחי ניסיון בעבודה עם מחשב P.C I.B.M

2. מנהל מחלקה
למכונות חריטה וכירסום עם בקרה סיפרתית (C.N.C)
ניסיון בעבודה דומה – הכרחי

3. עובדי ייצור
רצוי בוגרי בתי ספר מקצועיים
נא לפנות בכתב לת.ד. 5010 אפרידר אשקלון 78150 או טלפון: 051־30372

ללוח הארצי
דרושים

מקדמי/ות מכירות

1. לאיזור ת"א, גוש דן והשרון
2. לאיזור אשל"צ, נס ציונה ורחובות.
3. לאיזור אשדוד, אשקלון והסביבה.

לראיונות נא לפנות לטלפון 03־370640 ולבקש את ענת

עתון יומי דינאמי
מחפש

מנהל מכירות סופר־דינאמי

לתפקיד סופרוויזר בכיר במח' המודעות

★ עדיפות לבעלי רקע ונסיון קודם בעולם הפרסום.
★ כשר ארגון והנהגת אנשי מכירות.
★ כושר ביטוי טוב בכתב ובע"פ.
★ עד גיל 35.
★ בעלי רכב – תושבי ת"א והסביבה.

תנאים טובים במיוחד למועמד המתאים

המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד לת.ד. 32330 ת"א (עבור מנהל השיווק)
– סודיות מובטחת –

אסופא

דרושים

כתבניות עברית
לעיבוד תמלילים, משרה מלאה

עובד מזכירות ומשק
לשעות אחה"צ
מועמדים יפנו לבבי ברח' דרך פ"ת 16 ת"א טל' 384444 בין השעות 9.00־13.00 בלבד

טכנאי שירות
למכונות כביסה ומקררים בוגרי בתי־ספר מקצועיים, יוצאי יחידות טכניות.
בעלי רישיון נהיגה.
מועמדים יפנו למר מלמן, רח' המסגר 9 ת"א בין השעות 9.00־10.30

לפרויקט **כספיט**

דרושים

1. סוכני מכירות
מנוסים
2. פקידה מנוסה
במשרה מלאה

לטלפן 03־661761 בשעות 10.00־18.00

דרושים
למפעל תעשייתי באזור הדרום

מנהלי חשבונות מדופלמים
ו/או
מנהלי חשבונות סוג 3

בעלי נסיון של 5 שנים

מועמדים יפנו בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1736 ת"א, עבור מס' 420

סנפרוסט בע"מ
·מזון איכות מוקפא·

למפעלנו באשדוד
דרוש/ה

טכנולוג/ית הנדסאי/ת מזון

הנתונים הדרושים:
* הכנת מרשמים
* ידע וניסיון בנושאי בישול ופיתוח מוצרים
* עצמאי/ת בעבודה

על המעוניינים לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים וניסיון מעשי לסנפרוסט בע"מ, אגף כוח אדם, ת.ד. 2223 אשדוד 77121 ולציין על המעטפה "טכנולוג"

מועמדים הבאים בחשבון ייענו תוך שבועיים

לחברה ליבוא צמ"ה
דרוש
מכונאי צמ"ה
מנוסה
ל־5 ימים בשבוע
טל: 03־9225761 לבבי

לקידום פרויקט ארצי
דרושים
מקדמי מכירות

לבעלי הכישורים הנאותים צפויה הכנסה גבוהה
לבעלי ניסיון עדיפות
משרד "אשירם" בע"מ
03־243502;
03־589922
אחה"צ 04־672198

לכל בו ראשון לציון
של
המשביר לצרכן
דרוש/ה

מנהל/ת מחלקת ספורט

לעבודה קבועה במשרה מלאה עם יכולת לעבוד בפיצול
רצוי עם ניסיון קודם בתחום מוצרי הספורט והקמפינג
לתאום ראיון נא לפנות למשרדי כל בו ראשון לציון 03־9643737

להראל חברה לביטוח בע"מ
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת

הכישורים הדרושים:
* סוג 3 בהנהלת חשבונות.
* ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בחברת ביטוח.
* התמצאות בכל תחומי החשבונאות של חברת ביטוח.
* ידיעת קריאה וכתיבה בשפה האנגלית.

מקום העבודה: תל־אביב
5 ימי עבודה בשבוע.
נא לפנות למר יעקב
טל' 03־280151

דרושים
למפעל תעשייתי באזור הדרום

מנהלי חשבונות מדופלמים
ו/או
מנהלי חשבונות סוג 3

בעלי נסיון של 5 שנים

מועמדים יפנו בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1736 ת"א, עבור מס' 420

סיטק

גיתם מערכות תדמית בע"מ
דרוש/ה

תקציבאי/ת

ייענו אך ורק מועמדים/ות עם "עבר שיווקי" ונסיון עשיר הכולל טיפול בלקוחות גדולים במשרד פרסום.
לקביעת ראיון נא לפנות ביום ראשון, לטל. 03־250122.

- סודיות מובטחת -

לחברה גדולה בת"א דרוש

מרכיב דודי שמש בקבלנות

לפנות לדואק טל: 03־656781

לטלרד מעלות דרוש/ה

מנהל/ת ייצור

לנהול מערך הייצור במפעל אלקטרוניקה המעסיק כ־100 עובדים

הכישורים:
★ מהנדס/ת תעשיה ונהול־אלקטרוניקה בעל התמחות בנהול.
★ ניסיון מוכח של 5 שדנים לפחות בנהול צוות גדול.
★ ידע וניסיון בתחומי מטה.

המעוניינים יפנו למנהל כח אדם, ת.ד. 155 אזור התעשיה מעלות, 24952, או טלפונית 04־976715

- סודיות מובטחת -

טנא נגה

מוצרי חלב גלידות ושלגונים

דרושים:

★ הנדסאי - טכנאי חשמל ואלקטרוניקה עם נסיון בבקרה בתעשיה
★ חשמלאי - מכונאי אחזקה לתעשיה
★ מפעילי קו־יצור
★ נהג - מלגזן עם רשיון מעל 15 טון
★ עוזר אפסנאי קרור

לפנות בכתב יד בצירוף תולדות חיים לטנא נגה ת.ד. 497 קרית מלאכי מקוד 900 70 (עבור כ"א)
★ רק פונים מתאימים יענו.

חמישה ימי עבודה בשבוע
הסעה מובטחת לתושבי האזור

ארגמן תעשיות בע"מ

אזור התעשיה יבנה 08-437811

למפעלינו דרושים

1. מכונאי תעשיתי לאחזקה:
★ דרוש נסיון בעבודות אחזקה בתעשיה. (עדיפות לתעשית הטכסטיל)
★ נכונות לעבודה במשמרות

2. מסגר
★ ידע ונסיון בעבודות מסגרות שולחן.

3. חשמלאי תעשייתי לאחזקה
★ דרוש נסיון בעבודות אחזקה בתעשיה.
★ רשיון חשמלאי מוסמך
★ נכונות לעבודה במשמרות

2. עובדות יצור לבקורת בדים:
★ ראיה תקינה
★ שעות עבודה - 07:00-16:30
★ עדיפות לבעלות נסיון בתחום בקורת בדים

בדבר פרטים נא להתקשר לטל. 08-437811 כ"א

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
המעבידים צפויים לעונש על־פי החוק.

רכז סניף ראשון לציון

רקע בנושאי טבע וידיעת הארץ, כושר ארגון, יכולת עבודה עם קהל.
משרה חלקית, התחלה מיידית

המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים וממליצים למח' כח אדם רח' השפלה 4 ת"א 66183

החברה להגנת הטבע

صكنا من الامل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

חברה מתפתחת לסחר בינלאומי
מעוניינת לצרף לשורותיה
אנשים בעלי ניסיון וקשרים
תנאים מפתים למתאימים
אפשרות לשותפות.ת.ד. 45373 חיפה לשאול

למוסד ציבורי בת"א
ד ר ו ש / ה
עוזר/ת למנכ"ל
בעל/ת השכלה אקדמית (כלכלה)
ונסיון של 3 שנים לפחות
לפנות בכתב יד עם קורות חיים ופרוט נסיון קודם לת.ד. 23223 ת"א

לחברת ישראדיסק בע"מ
יצרני ומפיצי ספר קלטות
לרגל התרחבות דרושים
סוכני מכירות
★ באזור ירושלים
★ תמורה גבוהה וקבועה עבור מאמצים גדולים
★ בעלי רכב מסחרי שנתונים חדשים
נא לפנות: לישראדיסק בע"מ
יצרני ספרקלטת טלפון: 03-201352

עלי בריל בע"מ
ד ר ו ש י ם
מקדמי מכירות
לאזור הדרום
צעירים, נמרצים ובעלי רכב
המעוניינים יפנו לאגף השיווק
לקביעת ראיון 03-335128

לחברת תיירות פנים בהקמה באזור פתח־תקוה שתשרת ועדי עובדים, חברות ומוסדות
דרוש/ה
רכז/ת פרויקטים
דרישות התפקיד:
1. ניהול מו"מ עם בתי מלון, ובתי הארחה
2. העלאת רעיונות וקונספציות חדשניות בתחום תיירות פנים.
דרישות נוספות בעלות רכב רישיון מוסמך ממשרד התיירות, רצון עז להצליח וניסיון קודם.
תנאי שכר:
משכורת + השתתפות ברווחים
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 26381 תל־אביב
מיקוד 61263 עבור תיירות פנים

מכון ויצמן למדע
למרכז החישובים
דרוש
מתכנת מערכות
הכישורים הדרושים:
תואר במדעי המחשב או הנדסה
ניסיון של 5 שנים לפחות במערכות IBM/VM ו/או DEC/VMS
רצוי ידע בתקשורת מחשבים
נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים וניסיון קודם אל מחלקת כח אדם, מכון ויצמן למדע, רחובות 76100 - בציון מספר המשרה 1/87

מחפש עובדים?
ב מכון דור
ב אמצעות מודעפון
ב לוח הארצי
ת ק ב ל:
מיון ראשוני חינם
• בחינה פסיכוטכנית מלאה ראיון אישי עם פסיכולוג.
• חוות דעת פסיכולוגית עפ"י ממצאי הבחינות והראיון.
פנה ל"מכון דור"
תל־אביב רח' יהודה הלוי 108
טל. 295445

חוק הזדמנות שוות בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אותו המין לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

למכירה כ־1000 משטחי ברזל
בגודל של 2.1 x 1.0 מ'
גובה 1.7 מ'
לפנות למוסקה בגולדפרסט
טל' 055-84449/50

עיריית תל־אביב־יפו — מינהל החינוך, הנוער והספורט
למרכזים הקהילתיים ביפו
דרושים
מדריכים חברתיים לילדים ונוער
הפעילות בשעות אחה"צ והערב. סידור עבודה גמיש
למעוניינים נא לפנות למלכה או לרחל טלפון: 438269, 438165

שופר־סל
לסניף עמק הברכה
לסניפי ירושלים
דרוש
עובד מחלקת בשר
העבודה במשמרות בוקר ואחה"צ לסירוגין מועמדים מתבקשים לפנות למנהל היפרכל גבעת שאול ב' (ליד אולמי מונדיאל). אוטובוס מס' 11

ד ר ו ש
מחלק/סוכן
לחלוקת עתון בוקר
לאזור המרכז
להתקשר 03-5121331-6
למאיר

מראיינות/ים
בכל הארץ
דרושים/ות לעבודה זמנית/קבועה
שעות גמישות, שכר הוגן
יפנו רק מרואיינים/ות שזמנם פנוי
אינפורמו קטינג בע"מ תל־אביב
טל' 03-252967, 268021

למגדלי הים התיכון
מרכז מגורים לאוכלוסיה בוגרת, בת־ים
דרושים:
1. עוזרת למנהלת משק
2. עובדות משק בית
שעות העבודה נוחות ★ תנאים טובים
בדבר פרטים נא לפנות לחנה בן אהרון טלפון: 03-580161 בין השעות 13.00-15.00
★★★
3. מציל מוסמך
נא לפנות למנחם גולדשטיק טלפון: 03-580161

ד ר ו ש י ם
מחלקי עתונים
לחלוקת עתון בוקר בת"א
בעלי קטנועים
תנאים מצויינים
להתקשר 03-5121331-6 למאיר

SF סנפרוסט בע"מ
• מזון איכות מוקפא •
למכירה
גרוטאות ברזל
מהמפעל
נא לפנות אישית למר יוסף בן־הרוש במפעלנו, באיזור התעשיה, או להתקשר טלפונית: 055-20444 לקבלת פרטים

למפעל "רב תעשיות מתכת ובניה בע"מ" אשדוד
ד ר ו ש י ם לעבודה במשמרות:
★ **מסגרים חותכים עם ברנר**
★ **מכונאים** (אפשר גם ללא נסיון)
★ **2 אחראי משמרת**
למתאימים תנאים טובים
נא לפנות לטלפון 055-32435 ליהודה

לאגד
ד ר ו ש י ם
נהגי אוטובוסים
בסניף: הרצליה, כפר־סבא, נתניה
בעלי פרופיל גבוה, אפשרות להכשרה בבית הספר של אגד. לבעלי רשיון ב' (שנתיים) וג' בתנאים נוחים
נא לפנות במקום או מחלקת כח אדם בית אגד ת"א, דרך פ"ת 142, קומה ג' חדר 326, 327, טל' 03-432211

שמפניון ישראל בע"מ
לחוות השמפיניונים ברעננה
דרושות
עובדות קבועות
לקטיף פטריות במבנים מבוקרי אקלים במשך כל השנה. אפשרות לעבודה מלאה או חלקית בשכר גבוה
052-22517 בין השעות 08.00-14.00

לחברת איקונוקו
יבואנים בלעדיים של שעוני SUNLORD (שוויץ) ו־CANDINO (יפן)
דרוש **סוכן**
לעבודה באזור הצפון
● בעל ניסיון מוכח במכירות
● בעל רכב
תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות לטל' 04-645064

לאגד
ד ר ו ש י ם
נהגי אוטובוסים
בסניף ת"א
בעלי פרופיל גבוה אפשרות להכשרה בבית הספר של אגד לבעלי רשיון ב' (שנתיים) וג' בתנאים נוחים
נא לפנות במקום או מחלקת כח אדם בית אגד ת"א דרך פ"ת 142, קומה ג' חדר 326, 327, טל' 03-432211

למשרד מכירות למוצרי עור
במרכז ת"א
דרושה
מזכירה
כישורים: ידע וניסיון בניהול משרד, הדפסה, ידע כללי בהנה"ח
שעות עבודה: 8.30-17.00,
5 ימי עבודה בשבוע
לפנות בכתב יד לת.ד. 4313 ת"א
מיקוד 61042
לפרט בקצרה קורות חיים, השכלה, ניסיון קודם בעבודה

דרושה לחברה תעשייתית גדולה למשדי אגף השיווק במרכז תל־אביב
מזכירה מנוסה
★ ידיעת עברית ואנגלית על בוריין. שפת מכונת יתרון
★ ניסיון מוכח בניהול משרד
★ הדפסה עברית אנגלית
★ טלקס
★ ידע בעיבוד תמלילים יתרון
משרה מלאה

AKIM אקים
מרכז אק"ים דרושה
כתבנית/טלפנית
למשרה מלאה
הדרישה: הדפסה מהירה והתמדה
נא להתקשר מיום א' בשעה 09.00 לטלפון 03-492222 לבילהה

גרבי דלתא DELTA Socks בע"מ
ד ר ו ש
חרט כרסם
עם נסיון בעבודות אחזקה
בדבר פרטים נא לפנות לברנרד
(04) 985753/4

מכונאי מלגזות
לאכסמן המלוזים חברה להנדסה
דרושים
מכונאים
לעבודות פנים ועבודות חוץ
רצוי עם נסיון במלגזות
טלפון 03-9229294 לגרשון

מילר בלום ושות'
תכנון סביבתי בע"מ
למשרדם בתל־אביב
דרושים
1. אדריכל נוף
2. שרטט/ת
לפנות 03-216131

בראשל"צ
לעיתון
דרושים
רוכשי מודעות מעולים
תנאים טובים למתאימים
לפרטים טל. 03-993902,993424 ליגל

למוסד כלכלי בהרצליה דרוש/ה
פקיד/ה
השכלה תיכונית מלאה • גיל עד 30
נא לפנות לטלפון 052-555221

לעיתון "חדשות"
דרוש
ביצועיסט מעולה
לעבודה במוסף
העבודה בימים א, ב, ג
במשמרות ארוכות, נא לפנות בכתב עם פירוט ניסיון קודם
לת.ד. 9350 ת"א
עבור מרית

מכון דור — שירותי מיון, אבחון והשמת כח אדם
תל־אביב, רח' יהודה הלוי 108, טל. 295445
ד ר ו ש
פסיכולוג — יועץ
בכיר
נסיון רב בפסיכולוגיה תעסוקתית־יישומית
לפנות למכון דור
טל: 03-295445

שופר־סל
דרושים
קציני ביטחון
לאזור חיפה
מועמדים בעלי רכב פרטי ובוגרי תיכון מתבקשים לפנות אישית למר כהן מיכאל בהיפרכל צומת קרית־אתא ביום ראשון 1.2.87
בין השעות 10.00-16.00

לעיתון "הארץ"
ד ר ו ש י ם
סוכנים לחלוקת עיתונים למינויים
בשעות הבוקר המוקדמות
רצוי בעלי קטנוע
באזור גוש דן
להתקשר 5121331-6

למפעל תעשייתי גדול
בגוש דן
דרושים
מפעילי מכונות בייצור
העבודה במשמרות
בפרטים נא לפנות למח' כח אדם
טל: 03-740851

כ"ב
למכון רנטגן של קופ"ח "מכבי" ברעננה
דרושים
◦ **טכנאי/ת רנטגן** לעבודה בפיצול
◦ **פקידה / מזכירה** לעבודה במשרה מלאה (בפיצול) או חלקית
לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ופירוט ניסיון מקצועי והדרישות שכר אל מנהל המחוז, רח' חובבי ציון 15 פתח־תקוה עד 13.2.87

מצב בע"מ מוצרי [illegible]
דרושים
מוכרים / ות
עם "פלפל"
לעבודה קבועה בחנות
למוצרי תעשיה במפרץ חיפה
* ניסיון במכירות — יתרון
תנאים טובים
נא לפנות לצבי במח' כ"א
טל: 04-740257

לחברה מסחרית בקרבת התחנה המרכזית
ד ר ו ש
שליח בעל רשיון נהיגה על קטנוע
טל: 03-377074

לחברת ביטוח דרוש/ת
עובד/ת בכיר/ה
למחלקה האלמנטרית
בעל/ת ניסיון של לפחות 3 שנים בשטחים הבאים:
1. קבלת ביטוח משנה/משותף בכל הענפים.
2. מסירת ביטוח משנה פקולטטיבי בארץ ובחו"ל.
3. ניסוח פוליסות סיכונים מיוחדים - בעברית ובאנגלית.
4. ידיעת השפה האנגלית הכרחית
לפנות בצרוף קורות חיים וניסיון קודם בעבודה לת.ד. 3171 ת"א עבור מס' 24
- סודיות מובטחת -

לעיתון יומי דרושים
דיילי/ות מכירה
3-4 פעמים בשבוע
שעות עבודה גמישות
תעריף שעה + עמלות
להתקשר: 04-670696 ירון

ש. שבח שרותים בע"מ
האגף למשאבי אנוש
דרושים
מאבטחים למתקן בטחוני
הכישורים הנדרשים:
★ יוצאי יחידות קרביות
★ עד גיל 35 ★ פרופיל 72
נא להצטייד בפנקס מילואים, ת.ז, תעודת שחרור ותמונות.
יום ראיונות יתקיים במשרדנו ברח' העצמאות 25 חיפה ביום א' 1.2.87 בין השעות 9.00-11.00
שכר מצויין !!!

שופר־סל
קופאיות
★ לשופרסל קרית היובל, מרכז מסחרי, ירושלים
★ לשופרסל נווה, שד' הרצוג, ירושלים
– העבודה במשמרות בוקר ואחה"צ לסירוגין.
– הכשרה תינתן במקום
המעוניינות מתבקשות לפנות למנהלי הסניפים במקום

למפעל גדול באשדוד
דרוש
חשמלאי אחזקה
● בעל רישיון מוסמך.
● 3–5 שנות ניסיון בעבודות אחזקה במכונות אוטומטיות, כולל אינסטלציות חדשות.
● ידע כללי באנגלית טכנית, לשם קריאת תכניות.
● מקום מגורים: אשדוד והסביבה.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 36 אשדוד מיקוד 77100
סודיות מובטחת

הנהלת חשבונות דיזנגוף 115
מקבלים הנהלת חשבונות ודוחות לבעלי עסקים וחברות
03-231784

למפעל טקסטיל בר"ג
דרושים
עובדים/ות להפעלת מכונות אלקטרוניות
ב־3 משמרות
מ־7.00-15.00
מ־15.00-22.00
מ־22.00-7.00
טל: 03-7517327 7518414

למפעל טקסטיל בר"ג
דרושים
עובדים לביקורת טיב מיון וספירה
מ־7.00-15.00
טל: 7517327, 7519414

דרוש הנדסאי או שרטט בארכיטקטורה
משרה מלאה
טל. 03-7521921; 03-7529060

בטחונית
אצלנו העבודה לא פיקניק אבל...
אצלנו יש לך אפשרויות קידום — מהיר ושכר גבוה מאוד
לסניפנו דרושים:
מקדמי מכירות — הכשרה תינתן למתאימים
פקידת מכירות — עבודה בשעות לא שגרתיות
אשקלון
אשדוד
באר־שבע

מוסרום
רום - מכון לפסיכולוגיה יישומית דרושים
פסיכולוגים/ות
בתחום קליני/תעסוקתי/שיקומי
★ עדיפות לבעלי תואר שני
נא לפנות בכתב: רח' ברודצקי 26,
רמת אביב, תל־אביב 69051

"נעמת"
בית־ספר חקלאי "כנות"
דרושים
* **עובד מטבח**
* **טבח**
בדבר פרטים נא לפנות לטלפון 055-74294, 055-74933

אלקטרוניקה / מכונות
לחברה צעירה ברמת־השרון העוסקת במיכשור רפואי
דרושים מהנדסים והנדסאים מנוסים
לפיתוח והעברה לייצור
בשטחים הבאים: ★ אלקטרומכניקה עדינה, חיתוך ויציקות פלסטיק
★ פיקוד ובקרת תנועה אלקטרונית
★ קליטה אנלוגית לעיבוד ממוחשב של תמונות וידאו
לפרטים: מיום א' - לטובה טל: 03-492476

VW דרושים
מכונאים עם נסיון
לפולקוונ אודי
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפנות לרפי
055-22166, 055-25709
בערב - 055-59052

רכז לפעילות החברה באשדוד
ידע והשכלה בנושאי טבע וידיעת הארץ, נסיון בהדרכה או בחינוך, כושר ארגון
המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים וממליצים למח' כח אדם רח' השפלה 4 ת"א 66183
החברה להגנת הטבע

כ"ב
למכון רנטגן של קופ"ח "מכבי" ברעננה
דרושים
◦ **טכנאי/ת רנטגן** לעבודה בפיצול
◦ **פקידה / מזכירה** לעבודה במשרה מלאה (בפיצול) או חלקית
לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ופירוט ניסיון מקצועי והדרישות שכר אל מנהל המחוז, רח' חובבי ציון 15 פתח־תקוה עד 13.2.87

למפעל תעשייתי באשקלון
דרוש
מהנדס ייצור
התמחות וכישורים דרושים:
נסיון של שנתיים לפחות בשיטות שכר עידוד, שיפור שיטות עבודה, תיכנון מערכי ייצור ובקרת איכות.
בעל יכולת בניהול, ריכוז ופיקוח על מערכות דיווח.
תנאים טובים למועמד המתאים
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד, בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 12 אשקלון
— סודיות מובטחת —

פרן סוכנויות ביטוח
אנו מזמינים לקורס מכל רחבי הארץ
10 מועמדים
לקורס מכירות בענף ביטוח חיים
אנו מציעים:
● הדרכה מקצועית מושלמת.
● מסלול של קריירה, עסקית לכל החיים
● אפשרויות בלתי מוגבלות להכנסה
● מערך תמריצים והטבות
● אפשרות קידום למפקחי ניהול מכירות.
הקורס יפתח ביום א' 15.2.87
אנו מחפשים:
בגיל 27, לפחות, נשוי, שואף להצלחה כלכלית, בעל/ת יכולת ליצור קשר עם הזולת, [illegible]
נא להתקשר טלפונית לקביעת ראיון החל משעה 8.00 טל: [illegible]

הלוח הארצי

הארץ חדשות

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הגנת הרופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
רחובות 08-451333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' 20.00־8.00
בימי ו' 15.00־8.00
טלפונים: 03-433500, 03-433500
"שקמ" — שירות רפואי לקט. שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24
טל' 03-7549111 "שקמ" קוד מנוי 222
שח"ן — שירות רפואי נייד ירושלים 24 שעות ביממה כולל רופאת שיניים
מוקד יום 660585, 02-669531
מוקד לילה שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 (להשאיר הודעה לרופא תורן)
תל אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 681011 מנוי 5752 ולי השאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל. 03-284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ריינגוף (מבצר כסף 3 (ליד המשביר)) טל. 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות בהסדר טלפוני בלבד
חיפה
רח' הנגן 26, קומה ב', טל' 04-521245. שעות הקבלה כל יום 20.00—23.00
מרכז מידע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819,
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
קשב לבית —
שרות מידע לרשאה, שיקום והישוב בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
7549111 איתורית 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 669911
חיפה 04-672222/3
תל־אביב 03-261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057-48111
מרכז רפואי באר יעקב 03-223958
מרכז מידע למבוגרי להב
מטבח "מעגלים"
א' רדה 11.00־13.00
ב' רדף 16.00־18.00
רח' כאנו 13 תל־אביב
תורנות רופאים וטרינריים
ד"ר הכטר רח' העליה קטוביץ 3 ת"א 413561

תורנות בתי־חולים

תל אביב
ויקסו — (ילדים,פנימית)
איכילוב — (כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (נשים, כירורגית, אורתופדית, עיניים, א.א.ג)
שערי צדק — (פנימית)
בקור חולים — ילדים

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בבלי קואהל 1 פינת טולדנו 10 שכון בבלי 440552
בני דינגוף 174 222586
ירושלים
גינגר הפרי 12 653676

חיפה
הנשיא שד' הנשיא 53 353312
חולון
ד"ר חורי סוקלוב 70 842433
בת ים
עצמאות בלפור 75 865583

רמת גן
תן הבוטינסקי 99 7514434
פתח תקוה
כפר גנים להוסי הגיתור 6 9227416
נתניה
תרופה הרצל 2 28656
הקריות
סל העצמאות 53 קריית אתא 441288
חדרה
קופ"ח כללית השוויל 35884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אנונימי מבינה.
תל־אביב: ימים ב' ג' ד' — 16.00—19.00.
יום ו' שעות 8.30—11.00
רמב"ם 9, טל' 5101511/2
חיפה: ימים א', ד' — 16.00־19.00
רח' הנשרים 14 טל. 61520

יום שבת

תורנות רופאים

הגנת רופאים במקרים דחופים מ"6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
נהריה 923335
רחובות 08-451333
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 03-433500, 03-433500

שח"ן — שירות רפואי נייד 24 שעות ביממה כולל רופאי שיניים
מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 (להשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד)
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49 טל. 03-284649
פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף (מבצר כסף 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00, אחרי חצות בהסדר טלפוני בלבד
חיפה, רח' הנגן 26, קומה ג', טל' 04-521245. שעות הקבלה כל יום 20.00־23.00
מרכז מידע לקורבנות אונס — 24 שעות ביממה.
תל־אביב טל' 234819,
ירושלים — 245554
חיפה — טל' 04-82611
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057-48111

תורנות בתי־חולים

תל אביב
ויקסו — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)

ירושלים
שערי צדק — (ילדים)
הדסה ע"כ — (כירורגית, אורתופדית, עיניים, א.א.ג)
הדסה הר"צ — (פנימית)
בקור חולים — (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בם פרישמן 66 237326
זיוה אצ"ל 52 שכ' התקוה 378403
מנצ"ש, בם פרישמן 66 237326
מנצ"ש, זיוה אצ"ל 52 שכ' התקוה 378403
ירושלים
הר הזיתים הר הזיתים 287480
מנצ"ש, ביללה עין כרם עין כרם 446350

חיפה
הנשיא שד' הנשיא 353312
חולון
ד"ר חורי סוקלוב 70 842433
בת ים
עצמאות בלפור 75 865583
פתח תקוה
סופרפארם שפירא 43 909050
רמת גן
רשף רשף 13 7310971
נתניה
המגן ממילנסקי 9 38055
הקריות
מרקחת ליהמן ג קרית ים 753890
חדרה
קופ"ח כללית השוויל 35884

מרכזי מידע — אגד
02-528231-2 03-432777 04-549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור ע"י
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

זמן הדלקת הנרות

	כ"ש	מוצ"ש
ירושלים	4.34	5.50
תל אביב	4.52	5.52
חיפה	4.42	5.49
באר־שבע	4.51	5.50

שידורי טלויזיה מלוקסמבורג

יום ו' 30.1.1987

10.15	חדשות ולל ספורט
16.20	מוסיקה
18.25	סמרטפנולד — סדרה
18.54	חדשות
19.05	בכבביבה, קשת ומשחקים
19.15	סוסו
19.25	אנך ופלר — בריאות
19.53	חדשות זמנו
20.22	קרלבן — סדרה
20.50	ביוז ויוזק — סדרה
21.20	תחנות סרטים
21.30	מבחר סרטים
23.05	חדשות
23.15	ספורט
23.20	מוסיקה ההגברות — סרט
0.50	חדשות הבורסה מניוריורק

לקליטת תוכניות מאירופה

פנורמה
טל: 3442330, 3460850, 240799, 248305

ל"תצפית" מכון למחקר
דרושים
מראיינים
לסקר ארצי
טלפון: 02-664533 634295

למפעל באזור מעלות
דרוש
כורסם/חרט
בעל נסיון של שמונה שנים
לפנות אל מר גאל חילאי
טל. 02-976301

למפעל רהיטי משרד
דרושים:
נגרים
עובדים לקו ייצור רציף (בעלי רקע טכני)
04-710494

חברה עתירת ידע מחפשת
מזכירה לניהול לשכה

הכישורים:
- שליטה מעולה בעברית ובאנגלית, כולל יכולת ניסוח בשתי השפות.
- השכלה על תיכונית, רצוי אקדמאית.
- הדפסה עברית/אנגלית.

התפקיד במשרה מלאה, 5 ימי עבודה (07.30 — 16.45)
וכרוך בעבודה בשעות נוספות
למועמדת המתאימה מובטח
תפקיד מעניין ותנאי העסקה מעולים

נא לפנות בצרוף קורות חיים
לת.ד. 45680 חיפה
סודיות מובטחת

לודזיה רוטקס
למתפרות החברה בצפון הארץ
הנדסאי / טכנאי תעשייה וניהול
- ניסיון בארש, הדרכה ושכר עידוד
- מגורים — בכרמיאל, צפת, קרית שמונה והסביבה

יועדפו בעלי רקע בטכסטיל
לפנות בכתב יד (תוך ציון מס' טלפון) אל ת.ד. 34 חולון 58100
בוא תרגיש לודזיה

עיריית תל־אביב־יפו
מינהל החינוך הנוער והתרבות
לעיריית תל־אביב־יפו / אגף הפיקוח
דרושים
1. מפקחים
בתפקיד מפקח עירוני, לאחר שירות צבאי, 10 שנות לימוד, עד גיל 35
2. גימלאים
לרישום דרחות בנושא חניה בשעות עבודה גמישות, כולל אחה"צ ובערבים.
המעוניינים יפנו לאגף הפיקוח, רח' אידלסון 30 טלפון: 653841 בימים א'־ה' בין השעות 09.00־12.00 למחלקת כוח אדם

מכון בר
רופאים
1. ליום יומיים בשעות הבוקר
2. רופאים + רכב + א.ק.ג. נייד
לבדיקות בשטח בבאר־שבע והסביבה
לפרטים: 057-79752 (בערב)

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
מי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לע־בודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לענש על־פי החוק.

דרושים/ות
עובדי ניקיון
לבית ספר בת"א
בשעות גמישות
ובתנאים משופרים
03-217233

מתפנה
איש מחשבים
למיחשוב חברה תעשייתית
טלפון: 03-483977

אינטר אלקטריק
שרות וביצוע עבודות חשמל בע"מ
דרושים בנצרת עילית ובחיפה
- ◊ חשמלאים מוסמכים
- ◊ חשמלאים עוזרים

בעלי נסיון קודם טל' 06-574434

◊ **מזכירה בכירה**
בעלת ידע בהדפסה עברית/אנגלית
מקום מגורים נצרת־עילית
לפנות בכתב יד לת.ד. 609 נצרת עילית

לסוכנות רכב ותיקה בחיפה
דרוש
איש מכירות
נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים
ונסיון קודם לת.ד. 45600 חיפה
עבור מספר 12

בפיברוניקס
אתה בחברה טובה

דרוש/ה
מזכירת ראש מינהל יצור
תאור התפקיד:
1. עבודות משרד ומזכירות
2. הדפסות ועיבוד תמלילים עברית ואנגלית
3. קלידת נתונים ב־I.B.M. PC ובמסוף HP
4. ריכוז טיפול בבעיות עובדי המינהל
5. קשר בין העובדים לבין גורמים מפעליים

דרישות התפקיד:
1. נסיון מוכח בתפקיד דומה
2. ידיעה טובה באנגלית
3. עצמאות וכוח הנעה
4. יחסי אנוש מעולים
5. קפדנות
6. נכונות ליום עבודה ארוך — 5 ימים בשבוע.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט לגיוס עובדים" פיברוניקס בע"מ, טוכנות דואר מת"מ, חיפה 31905 סודיות מובטחת.

פיברוניקס — הקטורה סיבאופטית

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

ממיין/נת בספריה
תאור התפקיד: מיון לנושאים של ספרים ופרסומים מדעיים המתקבלים בטכניון. עדכון קטלוג הנושאים הממוחשב.
הכישורים הדרושים: בעל תואר בהנדסה, עדיפות למהנדס חשמל. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
מספר המשרה: מ/77

ספרנים/ספרניות
הכישורים הדרושים: בוגרי בי"ס לספרנות, או שלב ב' אפ"י. ידיעת השפות עברית ואנגלית, כולל הדפסה.
הערה: משרות מלאות וחלקיות.
מספר המשרה: מ/72

ממונה על ספריה מחלקתית
תאור התפקיד: ניהול וארגון ספריה טכנית מדעית.
הכישורים הדרושים: בוגר/ת בי"ס לספרנות. ידיעה טובה של השפות עברית ואנגלית. ניסיון קודם בניהול ספריה. רצוי ניסיון קודם במיחשוב ספריה. כושר לקיים מגע טוב עם קהל. נכונות לעבוד פעם או פעמיים בשבוע בשעות אחה"צ.
הערה: היקף המשרה 75%-100%
מספר המשרה: מ/71

ממונה על הספריה האור־קולית
תאור התפקיד: ארגון, ניהול ופיתוח הספריה האור־קולית.
הכישורים הדרושים: בוגר/ת בי"ס לספרנות. ידיעה טובה של השפות עברית ואנגלית. כושר ארגון ויכולת ניהול. רצוי ניסיון קודם בספריה ממוחשבת. כושר לקיים מגע טוב עם קהל.
מספר המשרה: מ/65

מועמדים/ות מתאימים/ות המעונינים/ות לדרישות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים, ניסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 8.2.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000

מכון אדם
יועצים לכח־אדם
עבור מפעל תעשייתי מתקדם בצפון
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
התפקיד:
- תחומי חשבונאות, כספים ומיסוי
- ניהול צוות של 5־7 עובדים

הכישורים:
- מנהל חשבונות מדופלם עם ניסיון בתעשייה או רואה חשבון
- הכרת מערכות הנהלת חשבונות ממוחשבות

נא לפנות בכתב בפירוט קורות חיים, ניסיון בעבודה ומס' טלפון אל "מכון אדם" רח' שמשון 1 חיפה 34614
סודיות מובטחת

לחברה לתעשיית מזון — קלקי
דרושות
1. מזכירה להנהלת המיזמי
לפנות בכתב יד
המיזמי, רח' תוצרת הארץ 13, 67891 ת"א
2. קופאית בעלת ניסיון
בתנאי המפעל לחצי משרה
טל: 256216/7 לפנות לעמי

Maquette Gpn
Leather Fashions
למפעלנו בעכו דרושה
מתאמת אופנה
- ניסיון 3 שנים בעבודה דומה (בעור יתרון)
- עדיף בוגרת שנקר

נא לפנות טלפונית: 04-919321
או בכתב ת.ד. 2226 עכו
סודיות מובטחת

למור חן בע"מ
שירותי כוח אדם / משאבי אנוש / עובדים זמניים / שירותים כלליים
דרושים
- **מלגזנים** (בעלי רשיון)
- **קלדניות** עברית / אנגלית
- **כתבניות** תמלילים עברית / אנגלית (רצוי שפת אם אנגלית)
- **מסגרים / רתכים**
- **פועלות / פועלי ניקיון** למפעלים
- **מכונאי תעשייתי** (ניסיון במפעל מזון)

נא לפנות אישית למשרדי מור־חן בע"מ, רח' רוגוזין 4, בניין פאר־לון בפסגב בשעות: 8.00־13.00, 16.00־18.00 (להביא ת.ז., פנקס יוצא צבא ותעודות מקצוע)

לבית אבות על הכרמל
דרוש/ה
עובד/ת סוציאלי/ת
דובר/ת גרמנית למשרה מלאה.
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים
לת.ד. 7711 חיפה 31076

לימית — שמירה ואבטחה
דרושים
מאבטחים
יוצאי צבא לעבודה לפי שיבוץ אישי
תנאי שכר מצוינים
לקביעת ראיון טל' 233908, 248421, 02-244974

ORS — או.אר.אס שרותי כח אדם
1200 ש"ח לחודש ויותר!!!
באם הינך
בוגר מכניקה
יוצא חיל — החימוש
או מכונאי מטוסים
בעל פרופיל 72 ומעלה אנא גש למשרדנו בצירוף פנקס מילואים, פנקס שבוי ותעודת זהות.
או.אר.אס
ירושלים, רח' אבן ישראל 5
242152, 242159

דנאל
שירותי כח אדם
לסניפנו בירושלים דרושים
- ★ **מיבנאי מטוסים**
יוצאי ח"א לעבודה בירושלים בשכר גבוה
- ★ **מסגר תעשייתי**
עם נסיון וידע בתיקון והרכבת מכונות, לעבודה קבועה בתנאים טובים
- ★ **מבקר טיב**
בענף המתכת, לעבודה קבועה במשמרות, למנוסים בלבד!
- ★ **מנהל/ת חשבונות**
סוג 2 — 3, עם נסיון בחישובי שכר וחשבונות ספקים, לבעלי נסיון בלבד. תנאים טובים וקביעות

ירושלים: רח' בן יהודה 7
טל' 2221177, 222176, 02-242801

ORS — או.אר.אס שרותי כח אדם
או.אר.אס — בכירים
- **מהנדס תכנה**
לפיתוח אלגוריתמים, עבור אותות וידאו, ידע בשפת בייסיק ופסקל, עבודה על מחשב י.ב.מ. א.ז ידע בחומרה
סיווג ביטחוני חובה — לעבודה קבועה
- **מהנדס / הנדסאי מכונות**
לפיתוח מערכת המשלבת אלמנטים של מערכים עדינים, אלקטרואופטיים — ניסיון של 3 שנים.
- **רואה חשבון / מנהל חשבונות ראשי**
5 שנות ניסיון, כושר ניהול צוות עובדים, עבודה על מחשב — לעבודה קבועה.
- **מכשירן ראשי**
בעל ניסיון עשיר בתחום פנאומטיקה, הידראוליקה, אלקטרוניקה. ניסיון קודם בתעשייה כימית — חובה.
- **מכונאי אחזקה בכיר**
ניסיון עשיר בתעשייה בתחום הידראוליקה, פנאומטיקה ומכניקה — לעבודה קבועה.
- **מחסנאי**
בעל תחקיר ביטחוני — לעבודה קבועה
- **לבורנטית**
לעבודה במשמרות מאזור הקריות, עכו, נהריה
- **חשמלאים מוסמכים / ראשיים**
בעלי תחקיר ביטחוני בלבד
- **חשמלאי מוסמך**
ניסיון של 5 שנים לפחות. התקנות חשמל תעשייתי; יכולת ביצוע עצמאי של התקנות חשמל חדשות, תיקונים במערכות חשמל הכוללות פיקוד אוטומטי.
- **שרטטי מכונות**
בעלי ניסיון בשרטוט מכונות, מערכות אלקטרו־מכניות

מועמדים מתאימים יפנו לאו.אר.אס חיפה רח' הרב הרצוג 2, ת.ד. 5346 חיפה טלפונים: 04-664002, 04-663703

דרושים בחכתשים!
למפעלינו בבאר־שבע וברמת חובב

הנדסאים או מכונאי חשמל
בעלי רשיון "חשמלאי מוסמך" רצוי
- ★ נסיון של 3 שנים בעבודה במפעל תעשייתי
- ★ שליטה במערכות פיקוד (רצוי PLC)

מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
- ★ הכישורים: נסיון בניהול מחלקת חשבונות בהיקף גדול, ידע רב ונסיון בניהול מערכות ממוחשבות רב מטבעות, ידע בנושא יבוא ויצוא.

השכלה: רואה־חשבון מוסמך, בעל/ת נסיון של 5 שנים לפחות

מועמדים יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים ותאור נסיון קודם לאגף משאבי אנוש ת.ד. 60 באר־שבע, 84100
סודיות מובטחת

יותר טוב מנפאואר

לסניף חיפה
למחלקה המשרדית דרושים
מנהל/ת חשבונות
סוג 2, 3 ועצמאיים, רצוי ידע בכספות ו/או באיזון מחסן.
שימוש במחשב. מגורים חיפה, קריות ועפולה
קלדניות מנוסות
רצוי על N.C.R. ו/או I.B.M. מאזור חיפה, קריות, עכו ונהריה
מעבדת תמלילים/קלדנית
יוצאת חיל האוויר עם סיווג בטחוני גבוה, לעבודה ממושכת.
מגורים: טבעון, עפולה, מגדל העמק והקריות
לפנות ליהודית
למחלקה הטכנית דרושים
חרטים
3 שנות נסיון לפחות, שכר גבוה
מרכיבות
שנתיים נסיון לפחות, שכר גבוה
לפנות לג'וד

העצמאות 104, א־ה 8:00-14:00
טל: 04-530051

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה
באר שבע • רחובות

למפעל באזור התעשייה יהוד דרושים
עובדים בלתי מקצועיים בשטח הבנין
03-362529

לישיבת בני־עקיבא
דרוש
מדריך
בתנאים טובים
052-29929
052-453134

אלביט
מחשבים בע"מ

לאלטיב בע"מ - משרד הנסיעות של אלביט מחשבים דרוש:

מנהל מחלקת תיירות פנים
התפקיד כולל נהול מרים עם גורמי תיירות הפנים השונים (בתי מלון, רשתות תיירות, מסעדות וכו') ובהיקפים גדולים. תאום פעילות בין גורמים ומתן שרות ברמה גבוהה ביותר לקשת רחבה של צרכנים, יוזמה לפתרון בעיות.

דרישות התפקיד:
- ★ בוגר קורס מוכר לנהול תיירות פנים
- ★ נסיון של 5 שנים לפחות במשרד תיירות פנים
- ★ ידיעת שפות זרות - יתרון!

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות לגיוס עובדים טל' 04-556623 או בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי מפורט לגיוס עובדים ת.ד. 5390 חיפה 31053
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים.

אלביט הקו הקדמי של הטכנולוגיה

דקסון DEXON
מפעל לתרופות טירת הכרמל

דרושים:
מנהל תפעול
מהנדס/הנדסאי מכונות/תעשיה וניהול/כימיה
נסיון של 5 שנים לפחות בנהול עבודה במפעל תעשייתי.

מחסנאי
12 שנות לימוד
שליטה טובה באנגלית
רשיון ג' + רשיון מלגזה
עדיפות לבעל נסיון קודם.

פקידת כח אדם
12 שנות לימוד
נסיון קודם — יתרון.

- ★ 5 ימי עבודה בשבוע.
- ★ נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ומס' טלפון לת.ד. 2115 חיפה 31020.

כפר הנוער ניר העמק עפולה — ויצו
הסתדרות עולמית לנשים ציוניות ויצ"ו
עפולה 18 445 ★ טל. 594510, 06-594385
דרושים מיידית

1. מזכירה
יכולת לנהל משרד, ידע בהדפסה, השכלה תיכונית + נסיון קודם.

2 מדריך חינוכי
נסיון בעבודה עם נוער, השכלה על־תיכונית, שליטה מלאה באנגלית.
לעבודה עם נוער מארה"ב.

3. דרושה עובדת להנהלת חשבונות
לפנות טלפונית למזכירות בית הספר בשעות העבודה.

עיריית תל־אביב־יפו
לאגף לשירותי רווחה דרושים
1. עובדים סוציאליים
בתחומי התעסוקה שונים, לקבלת פרטים נא לפנות טל. 438331
2. עובדת מטבח למעון
אחראית עם ידע בבישול, לקבלת פרטים נא לפנות טל. 379540

זמיר
שירותי כח־אדם בע"מ

שמי ענת מרכזת המח' המשרדית של זמיר בחיפה.
דרושות לנו למקומות עבודה מעניינים בעלות מקצוע מעולות בתחומי:
מזכירות, כתבנות קלדנות, הנה"ח, עיבוד תמלילים.

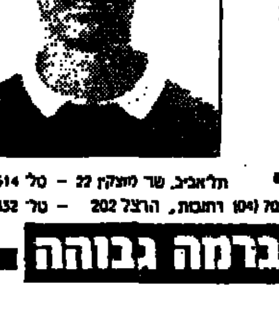

במשרדינו מובטח לכן שרות מקצועי, אמין, תנאים סוציאליים ויחס אישי.
אשמח להיפגש איתכן על כוס קפה במשרדינו.

חיפה, רח' החלוץ 3 — טל' (04) 670373
תל־אביב, שד' מוצקין 22 — טל' (03) 5484514
קרית ביאליק שד' בן־גוריון 63 — טל' (04) 709284
רחובות, הרצל 202 — טל' (08) 473852

תעסוקה ברמה גבוהה

שופר־סל
סניף שופרסל בכרמל חיפה ייפתח בקרוב מחדש!
דרושים לו:
- מנהל מחלקת ירקות עובדי מחלקת ירקות
- מנהל מחלקת בשר עובדי מחלקת בשר
- מנהל/ת מעדניה עובדי/ות מעדנים
- מנהל/ת מאפיה עובדי/ות מאפיה
- קופאיות סדרני/ות סחורה
- עובדי מחלקת חלב

המועמדים מתבקשים לפנות להיפרכל צ'ק פוסט במשך שבועיים בימים ראשון עד חמישי

هكذا من الأصل

صكنا من الاجل

עכשיו במכירה

ברשת חנויות ברונפמן
ברשת חנויות הספרים "המשביר לצרכן".
ובחנויות הספרים המובחרות.

הפצה ראשית
ברונפמן בע"מ

BRONFMAN
ברונפמן
עיתונים וספרים מהעולם כולו

2 אחיות מבי"ח בצפת הורשעו בגרימת מות יולדת ברשלנות

האשמו שלא טיפלו כראוי במרים מסרי, לאחר שילדה בן זכר בלידה ספונטנית, ולא בדקו אם היא מדממת ★ גזר הדין – בעוד כשבועיים

(עו). שתי אחיות ממחלקת היול־דות של בית החולים הממשלתי בצפת, שרה מיטלמן מכרמיאל, ואסתר שחרור, מצפת, הורשעו אתמול בבית־משפט השלום בצפת בגרימת מוות ברשלנות.

אחות אחרת, סימה נחמיאס מכרמיאל, שאף היא עבדה באותה מחלקה, זוכתה מחמת הספק.

משפטן של השלוש נמשך 6 שנים.

בסעיף העיקרי בכתב האישום נאמר כי התרשלו וגרמו למותה של מרים מסרי, לאחר שילדה בן זכר בלידה ספונטנית. היא הועברה לאחר כמה שעות למחלקה, ושם מתה סמוך ל־3 בלילה.

התביעה טענה כי שלוש האחיות לא טיפלו בה כראוי ולא בדקו אם היא מדממת.

שופט השלום בצפת, עזריאל אלופי, קבע בפסק הדין, כי תפקידה של סימה נחמיאס במחלקה היה יותר לקבל הוראות. זאת בניגוד לשתי האחיות, שרה מיטלמן ואסתר שחרור, שהיו אחראיות במחלקה, והיו אמורות לבצע בדיקות יסודיות יותר במאושפזות במחלקה, מה גם שהמנוחה התלוננה על כאבים ולא נבדקה כראוי.

גזר הדין במשפט זה יינתן בעוד כשבועיים.

הצעה לאפשר פרסום מסחרי בטלוויזיה במקביל לערוץ 2

הח"כים גולדשטיין, ליבאי, רייסר ואדרי הגישו הצעה לתיקון חוק רשות השידור

מאת עדנה אירידור, סופרת "הארץ"

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, דרש אתמול מחברי הוועדה לערוץ השני בכנסת לדאוג לגורלו של הערוץ הראשון עם הפעלתו הצ־פויה של הערוץ המסחרי. מאחר שערוץ זה לא יוכל לעמוד בתחרות עם ערוץ מסחרי, שישדר ללא הגבלה של זמני שידור. בהתחשב במשאבים הכספיים, שיועמדו לרשות הערוץ השני מגורמים מסחריים במשק, עשוי הערוץ הראשון להתמוטט תקציבית כי לא יוכל לעמוד בתחרות כזו.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, דרש אתמול בישיבת הוועדה להפסיק את התהוות של הטלוויזיה החינוכית בערוץ הראשון. זו רשת שמשדרת ללא בקרה, זו טלוויזיה לא חוקית המשדרת ללא פיקוח ציבורי ובלי ועד מנהל שיפקח על פעי־לותה, אמר פורת.

ח"כ פנחס גולדשטיין

יו"ר הוועדה לערוץ השני, ח"כ פנחס גולדשטיין, וח"כ דוד ליבאי, מיכה רייסר ורפי אדרי הגישו הצעה לתיקון חוק רשות השידור וזאת כדי למנוע מהערוץ הראשון להיות רשת נחותה לעומת הרשת השניה. בין השאר, יאפשר התיקון לערוץ הראשון פרסומת מסחרית, כדי לאפשר לו תוספת משאבים.

מעמדה של הטלוויזיה החינוכית עשוי להיפגע עם הפעלת הערוץ השני. זאת לאור להצים להפוך אותה לחלק מהערוץ הראשון במסגרת ההכנות להפעלת הערוץ המסחרי. שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ביקש את תמיכת חברי הוועדה בהפיכת הטלוויזיה החינוכית לתאגיד ממשלתי. בכך מבקש השר לאפשר לטלוויזיה להתפתח מקצועית ולהישאר בימה של תר־בות יהודית איכותית במקום להיעלם, דבר שעלול לקרות אם תאוחד עם הערוץ הראשון. את הפיקוח ישאיר השר בידיו באמצעות מינוי בכירי המשרד לחברי מועצת המנהלים של התאגיד.

הודעת רב על חטיפה הביאה להפעלת מערך חירום של המשטרה:

"חוטפי" הנער מישיבת "פאר התורה" בבני ברק אותרו ע"י המשטרה כהוריו

הסתבר כי ההורים, המתגוררים באוסטריה, הוציאו את הנער מהישיבה, לאחר שאחותו הגדולה, שהיא חוזרת בתשובה, הכניסה אותו לישיבה בניגוד לרצונם ★ ראש הישיבה: אנסה למנוע מהנער יציאה מהארץ בניגוד לרצונו

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

הודעה על חטיפת נער מישיבה בבני־ברק, שהגיעה אתמול בצהריים למוקד המשטרה בת"א, הביאה לידי הפעלת מערך החירום הארצי של המשטרה. אולם לאחר חקירה מהירה בכמה מקשות, התברר כי הוריו של הנער, בן 14, המתגוררים באוסטריה, ביקשו להוציא את בנם מהישיבה ולהטיסו לוינה, לאחר שאחותו הגדולה, שהיא חוזרת בתשובה, הכניסה אותו לישיבה בני־גוד לרצונם.

אתמול בצהריים התקשר ראש ישיבת "פאר התורה" בבני־ברק למוקד המשטרה והודיע כי גבר ואשה, שנסעו במכונית אאודי לבנה, חטפו את אחד מתלמידי הישיבה. לדבריו, ספג הנער מכות והוכה כשהוכנס למכונית.

משטרת מרחב דן נערכה מיד לפעולה מהירה. כוחות יצאו לבצע סריקות בשטח ולתחקר את תלמידי הישיבה ומוריה.

על פי מספר המכונית, שנמסר למשטרה, אותרו בעליה. שוטרים נשלחו לבית הבעלים להמתין לבואה של המכונית.

בתוך כך, נודע לחוקרים כי הורי הנער נמצאים, כנראה עדיין, בארץ ויתכן שהם עומדים לעזוב את ישראל בטיסה ישירה לאוסטריה, בשעה 2.30 מנמל התעופה בן־גוריון.

צוות שוטרים נשלח לנמל התעופה, עם אחד מתלמידי הישיבה, כדי לנסות לאתר את הנער ש"נחטף". הודעות הועברו גם לנמלי הים. השוטרים שהגיעו לנמל התעופה גילו באולם הנוסעים היוצאים את הנער "החטוף" ואת הוריו, כשעמדו לעלות על המטוס. הם עוכבו ונלקחו לחקירה.

התברר כי הוריו של הנער, שהם אנשים דתיים, לא הסכימו שבנם ילמד בישיבה ובאו לקחת אותו. הנער הביע תחילה את הסכמתו לבוא איתם, אך ברגע האחרון שינה את דעתו וביקש להישאר בישיבה. ההורים לא ויתרו, הזריקו לו זריקת הרגעה, ולקחו אותו איתם לנמל התעופה.

המשטרה בדקה ומצאה שאין שום עילה למנוע מההורים לקחת את בנם והם שוחררו. נראה כי היום ייצאו לוינה.

רב הישיבה הביע התנגדות למעשה ההורים ואמר כי ינסה למנוע מהם להוציא את הנער מהארץ בניגוד לרצונו.

מזכיר צעירי מפ"ם ערך הפגנת יחיד מול הכנסת עם שניים מילדיו נגד התוכנית הכלכלית ונגד הקיצוץ בתקציב החינוך. (צלום: אליהו הראתי)

הקצין המואשם ביציקת מים לאוזנו של חייל:

התזתי מים חמים על חיילים שישנו בטנק – כאקט חינוכי

הסניגור: המקרה אירע בשטח לבנון והנאשם הגיב באופן ספונטני

(עו). הקצין שהואשם ביציקת מים חמים לאוזנו של חייל שישן על משמרתו, טען אתמול: "מה שעמד לנגד עיני, שעה שגיליתי את צוות הטנק ישן, בשטח אויב, היו חמשת החטופים שנפלו בשעתם בידי מחבלים ושחרורם מחייב את מדינת ישראל לשחרר מבתי כלא בארץ יותר מאלף מחבלים שפוטים, והם רוצחים ופושעים מסוכנים".

התובע, עו"ד אריה בלבבן, טען בבית הדין הצבאי המחוזי־צפה, כי הקצין, בדרגת סגן, התעלל ביולי אשתקד בחייל מפיקודיו, ושפך מים חמים לאזנו כשישן. לאחר מכן, טוענת התביעה, התעכב הקצין במתן אפשרות לחייל לקבל טיפול רפואי.

הנאשם גולל לפני בית הדין, בר־אשות סגן־אלוף משה גינת, את נסיבות המקרה, וטען כי נדהם לגלות כי צוות הטנק נרדם בשטח אויב, בניגוד לפקודה שחייבה אותם לשמור על הגבול ועל חייהם.

הנאשם טען כי נטל תרמוס, ובו מים חמים, שהיה בהישג ידו, והתנ־גובה ספונטנית התיז מים בתרמוס אל ארבעת החיילים שנבו את שנתם, כאקט חינוכי. לדבריו, יתכן שטיפת מים חדרה לאוזנו של החייל, אך בכל מקום לא היתה כוונה זדונית להתעבל או להתעלל בחייל זה, וכל כוונתו היתה להעיר את החיילים משנתם. הקצין אמר עוד, כי היום לא היה נוקט צעד זה של התזת מים, אלא היה מעיר אותם בדרך אחרת.

סניגורו של הנאשם, עו"ד אהוד שמיר, טען בבית הדין כי התקרית אירעה בשעת לילה מאוחרת, בשטח לבנון, והנאשם נקט בהתזת המים הספונטנית, כאקט חינוכי, על מנת שפיקודיו ידעו "שחיילי צה"ל אינם ישנים בשטח אויב".

הקצין אמר בבית הדין כי החייל נבדק לאחר האירוע בידי רופא בהריה והוא לא ראה דחיפות מיוחדת לשוב ולשגר את החייל לטיפול נוסף.

אב בית הדין, סגן אלוף משה גינת, דחה את מתן פסק הדין לאמצע פברואר.

יימשך החיפוש אחר הימאי שמעון מלכה

הנעדר מאניית הדיג "נחשול"

מאת נדירה כהנא, כתבת "הארץ" בחיפה

עשר ספינות דיג ימשיכו גם היום בחיפושים בים מול אשדוד אחר הימאי שמעון מלכה, הנעדר מאז יום ב' מאניית הדיג "נחשול".

אתמול הוטלו מכמורות לעומק של עשרות מטרים באיזור שבו נעלם שמעון.

לדברי בני המשפחה, נמסר להם כי הוא נפל כנראה מהספינה ב־11 בצהריים בעת שמיין דגים עם עוד שני דייגים. השניים לא הבחינו בהיעדרו.

המשפחה גם טוענת כי נמסר לה שהים היה סוער, אך שמעון וחבריו לא חגרו חגורות הצלה בעת שישבו על הסיפון.

לדברי המשפחה, הודיע בעל האניה על היעדרו של שמעון רק למחרת בערב.

רחל, אשתו, אומרת כי הוא הספיק לשכן אותה בדירתם החדשה, באופק. הם שהו בה לילה אחד, לאחר שנים של מגורים אצל האם ובדירות שכורות. בשבת נסע לאשדוד לעבודה, ונעלם. בשיחת טלפון אחרונה אליה, ביום ב' בערב מנמל אשדוד הרגיע אותה, ואמר כי לא ייצא לים בגלל הסערה.

אחת השכנות של אמו של הנעדר פנתה בטלפון אל אדמו"ר מבני ברק, והוא אמר ש"שמעון חי, ורחוק במקום רחוק". על־פי הוראתו, נבדקו והוחלפו כל המזוזות בדירת האם, שברחוב שיבת ציון בעיר התחתית בחיפה.

ועדת מומחים תכין תוכנית לימודים חדשה על האיסלם בישראל

(עתי"ם למ"ם). משרד החינוך והתרבות הטיל על ועדת מומחים להכין תוכנית לימודים חדשה על דת האיסלם. על כך הודיע בכנסת סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, בתשובה לשאילתה של ח"כ בנימין בן אליעזר.

השר מסר, כי התוכנית בדת האיסלם, שלפיה לומדים כיום בבתי הספר היסודיים והעל־יסודיים הער־ביים, הוכנה בשנות ה־50. ולדעת משרד החינוך היא טעונה חידוש וד־עכון. המשימה להכין את התוכנית החדשה הוטלה על ועדה הכוללת מורים, מפקחים במקצועות שונים וקאדים (שופטים). כל חברי הוועדה הם מוסלמים.

נאשם במעשים מגונים בילדיו ובהתעללות בהם

(עו). גבר המתגורר בקיבוץ מו־אשם במעשים מגונים בבנותיו הקטנות, ובנו באשתו.

בכתב אישום שהוגש לבית־משפט השלום בנתניה, נאמר כי הנאשם, בן 40, עשה בשנים 1984־ מעשים מגונים בשתי בנותיו הק־טנות, בחדר ההורים בקיבוץ. כמו כן עשה מעשים מגונים בבנו הקטן, והגג ללוות את מעשיו בילד במכות, צביטות וגרימת כוויות בסיגריות ובגפרורים.

עקב מעשים אלה הופרדו מגורי הנאשם ואשתו והילדים ביקרו רק בחדרה של האם. בתגובה, התקשר הבעל אל חדר אשתו והשמיע איו־מים וקללות כלפיה וכלפי הילדים.

האיש נעצר ונכלא בבית־החולים "שלוותא".

ערכה את העמודה: עדה אושפיז

אזכרה לנעדרי דקר במלאת 19 שנים לטביעתה

(ס). חיל הים התייחד אתמול עם זכר 69 נעדרי הצוללת "דקר" במלאת 19 שנים לטביעתה.

בטכס הזכרון השנתי ליד האנדרטה דמויית הצוללת, בבית הקברות הצבאי, שעל הר הצופים בירושלים השתתפו מפקד חיל הים, קצינים בכירים של החיל ונאות חיילים ובני המשפחות השכולות.

האם השכולה בלומה ידלובקר הדליקה את אבוקת הזכרון וארגון בנה, בנו של דן מנור ז"ל, אמר קדיש יתום.

מפקד חיל הים אלוף אברהם בן שושן אמר, כי ממשלת ישראל, מערכות הבטחון וחיל הים ימשיכו לבצע כל אפיק פעולה אפשרי לאיתור הצוללת.

פרוייקט לבדיקת מומים בעוברים – באיזור י־ם

המדובר בזיהוי מומים מולדים במערכת העצבים כמו פגיעה בעמוד השידרה, העדר חלק מסויים מהגולגולת ומקרים מסויימים של מונגולואיזם

מאת דן כביר

פרוייקט לבדיקת כל הנשים ההרות בירושלים ובסביבתה יחל בשבוע הבא ומטרתו תהיה לזהות מומים במערכת העצבים המרכזית אצל העוברים.

הבדיקות תערכנה על ידי המחלקה לגנטיקה של בית־החולים "הדסה" בשיתוף המחלקה לשירותי בריאות של עיריית ירושלים ויתחילו ב־3 לפברואר.

הבדיקות אמורות לזהות מו־מים מולדים קשים בעוברים, כגון פגיעה בעמוד השידרה, העדר חלק בכורים בגולגולת וכן בחלק מן המקרים ניתן לזהות בבדיקה זו עוברים שסובלים ממונגולואיזם. שכי־חות הופעת מומים אלה בעוברים היא 1 ל־500/600 הריונות והם נפוצים יותר בקרב ערבים בעזה וכן באנגליה, שם השכיחות היא 1 ל־150 הריונות. לפני זמן מה נערכה באנגליה בדיקה זו בצורה הבתית. הבדיקה היא, למעשה, בדיקת דם של האם ואין בה כל סיכון לאם ולעובר. ניתן לערוך אותה בין השבוע ה־16 ל־18 של ההריון.

פרופ. גדעון בך, מנהל המחלקה לגנטיקה ב"הדסה", ממליץ לכל אישה לעבור את הבדיקה, מכיוון שלדבריו לא ניתן לקבוע כללים מוקדמים מראש לגבי הופעת המומים.

לגלות עולם נסתר

נאות הכיכר

הרצאה בליווי שיקופיות
לקראת טיולינו
בדרום אמריקה
בתקופת הקרנבל
במוצ"ש 31.1.87 בשעה 20.00
בבית ציוני אמריקה בתל־אביב
המרצים: מוש סביר ודורי גורן
הכניסה חופשית
הקהל מוזמן

האזינו הערב
לראיון השבוע
עם סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
מר יצחק נבון
בתוכנית "הטור השבועי"
שתשודר אחרי החדשות 19.00 ברשת ב' בקול ישראל
המראיין יואל רפל

להשכרה מבנה תעשייה
באיזור התעשייה חולון
1200 מ"ר, קומה ג' מחולק למשרדים ולתעשייה, מעלית וקווי טלפון.
פרטים נוספים אצל בעל הנכס טל' 03-9611903
ובשעות הערב טל' 02-341362

חברת החשמל מחוז ירושלים בע"מ
ירושלים, 28.1.87
מס' 1/65

הודעה בדבר הפסקה בזרם החשמל
בשל רצונה של חברת החשמל לישראל להפסיק את זרם החשמל ביום ראשון 1.2.87 נאלצת חברתנו למרבה הצער להפסיק את זרם החשמל באותו היום משעה 07.00 עד שעה 16.00 במקומות ובאיזורים הרים:
1. נוה יעקב, פסגת זאב, רמות, עטרות, גבעון החדשה, גבעת זאב, מחנה ראפאת, בית אל, עטרות, נוה צוף, חלמיש, עפרה, מחנה רמונים, בעל חצור.
חברתנו מבקשת את סליחת ציבור צרכניה הנכבדים על ההפרעה שתיגרם להם, כתוצאה מהפסקה זו. הנחוצה לביצוע אחזקה טכנית שוטפת בקוי חברת החשמל לישראל.
ההנהלה

פועלי כל הארצות התאחדו!
זו הדרך
ZO HADEREKH
שבועון המפלגה הקומוניסטית הישראלית
עליך ובשבילך!
בגליון השבוע:
- חינוך אפור, רפואה בתשלום. ואיפה ההסתדרות?
- פליציה לנגר: "איחוד משפחות"
- על אפגניסטן ממקור ראשון

מיבצע היכרות '87
גזור ושלח
☐ גליון חינם
מנוי בחצי־המחיר:
☐ לשנה – ~~50 ש'~~ 30 ש'
☐ לחצי שנה – ~~30 ש'~~ 15 ש'
"זו הדרך", ת.ד. 26205, תל־אביב

סיוד חדרי מדרגות בסיד סינטטי
כולל צביעת מעקה וארונות חשמל,
כולל נקיון ואם קיים שיש
בסך 350 ש"ח
ובשני תשלומים
טל. 03-379905

הזרז איננו דבר חדש
החדש הוא להיות הזרז.
כפ"ית,
אגודה לתרבות רוחנית
טלפון 02-766187

מוזיאון חיפה
רח' שבתאי לוי 26, חיפה. טל' 523255

אירועי השבוע 31.1.87-5.2.87
תערוכות
אמנות חדשה
מול הראי
הקריקטורה הישראלית עכשיו
תערוכת הקריקטורות הגדולה ביותר שנערכה בישראל, בהשתתפות: זאב, דוש, לוריא, נבון, כץ, מוסקי, שטרן, גבע, שילה, הופמקלר וחבריהם.
מוסיקה ואתנולוגיה
מגזרות נייר בעולם
כשלוש מאות מגזרות מעשר מדינות בתערוכה הגדולה ביותר מסוגה שנערכה בישראל
אמנות עתיקה
אריגים מצריים, פיסול זעיר ועוד.
שעות ביקור: א'–ה' ושבת 10.00–13.00
ג', ה' גם 18.00–21.00
תערוכה חדשה
המוזיאון הימי הלאומי (דרך אלנבי 198)
ציורי אניות עתיקות מאת האמן בן דיליה.
פתיחה: שבת, 31.1.87 שעה 11.00
שעות ביקור: א'–ה' 10.00–16.00
שבת 10.00–13.00
מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית
(שדרות הנשיא 89)
בובות הדמים בהדפסים היפניים המודרניים.
שעות ביקור: א'–ה' 10.00–17.00,
שבת 10.00–14.00
אמנות חדשה – הקריקטורה הישראלית
תיאטרון
"עכשיו הציור" עפ"י סבתה של מיכל טוניה, מוצ"ש 31.1.87 שעה 18.00
סדנא לילדים ולהורים
"עשיית נייר". יום שלישי 3.2.87 שעה 16.30
אמנות האנימציה
"המרכיב האישי" – עורך ומגיש צביקר אורן יום ג' 3.2.87 שעה 20.30
קולנוע
ערב סרטוני הומור וסאטירה יום ה' 5.2.87 18.30
הכניסה לתערוכות ולאירועים במוזיאון חיפה בכל ימות השבוע בתשלום. כרטיסי כניסה לשבת ניתן לרכוש בימי חול בקופות המוזיאונים הנ"ל בשעות הביקור ובמרכז בקופת כרטיסים "עיגור".

כולנו בעד צמיחה!
מאות אלפים כבר תרמו תרומה אישית לקרן „תנופה לצמיחה".
עשרות מפעלים כבר החלו לצמוח
ו־823 מקומות עבודה חדשים כבר נוספו.

תן גם אתה כתף לחידוש הצמיחה.
תרום תרומה אישית לקרן „תנופה לצמיחה"*
*קרן „תנופה לצמיחה" מיסודה של ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, מנוהלת ומופעלת ע"י מתנדבים בלבד.
גזור ושלח
לכבוד
מפעל תנופה לצמיחה ארלוזורוב 93 ת"א.
רצ"ב שיק ע"ס ______ ש"ח לפקודת קרן „תנופה לצמיחה" – תרומתי האישית לחידוש הצמיחה בישראל.
שם ______ כתובת ______ מיקוד ______
תנופה לצמיחה

מסרים

מטבחים
חדרי שינה, סלונים
מזנונים, פ. אוכל
תכנון אדריכלי ועיצוב פנים

דיור 2000
עד 10 תשלומים "כיווה עדיף"
מול הישר כל החדש
מסחר חיפה, צומת ק. אתא
טל' 04-720720

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לבחינות

הרשמה לבחינות משנה
ההרשמה לבחינות המשנה במועד קיץ תשמ"ז מתקיימת בימים אלה בבתי הספר. ההרשמה תסתיים ביום שלישי, י"א בשבט תשמ"ז 10.2.87.
כל הבוגרים המעוניינים להשלים לשפר או לתקן את ציוניהם בבחינות בגרות/גמר במועד קיץ תשמ"ז, יפנו מיד להנהלת בית־הספר בו סיימו את לימודיהם, על־מנת שהרשמתם לבחינות תיעשה במועד.

המרכז ללימודים מיוחדים להנצחת חללי קהילת הפודיאין
הודעה על אסיפה כללית שנתית
ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של העמותה תתקיים ביום ראשון 15.2.87 בשעה 16.0 במנ.ל.מ.
על סדר היום:
1. סקירת היו"ר ודו"ח מנהלים.
2. אישור דו"ח כספי שנתי ליום 31.12.86.
3. דו"ח כספים רציף – הוצאות והכנסות.
4. דו"ח יו"ר ועדת ביקורת.
5. מינוי רואה חשבון ועדות.
6. שונות.
חברים מתבקשים לראות פרסום זה כהזמנה אישית. אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי תדחה האסיפה לשבוע אחד, לאותו זמן ומקום והיה חוקית בכל מספר משתתפים.
מנכ"ל המנ.ל.מ.

הארץ

הלוח הארצי

הארץ חדשות

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261

המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
6.13 ש"ח כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הרצליה הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

4 חדרים ויותר

וילות ובתים

קבלנים מציעים

דירות למכירה

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות ברמ"פ

מודעות ללוח הארצי
פרסמו באמצעות
שיטפון
קבלת מודעות ללוח הארצי
לבעלי כרטיסי אשראי "ויזה" ו"ישראכרט"
פרסום שיטה
02-244543, 243076, 244564

דירות בשכ"ח

ביקוש דירות

דירות להחלפה

דירות מרוהטות

מכוניות

אודי

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אינוצ'נטי

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

הונדה

וולוו

טויוטה

מזדה

מרצדס

סובארו

פולקסוואגן

סוזוקי

סיאט

סימקה

סיטרואן

פיאט

פורד

פז'ו

לנציה

מסחריות

מלבוש

רנו

אופנועים

ביקוש רכב

הצעות עבודה

هكذا من الأصل

הכוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ירושלים

ביקוש עבודה

עסקים

שחרות ומטפלות

ת.ל.ם

חבר

שיפוצים

צילום

בית אבות

חימום והסקה

וידיאו

פסנתרים

מקררים

קונים

קורת גג

שיעורים פרטיים

שידוכים

חוגים

הובלות

כאן דרום — אזור הדרום

דירות למכירה

לוח קיד

וילות ובתים

בעלי חיים

4 חדרים ויותר

כלי נגינה

מוצרי חשמל

מחשבים

3 — 3.5 חדרים

מכונות כביסה

מכונות יבוש

מערכת סטריאו

2 — 2.5 חדרים

מקררים

צילום

שכ"ח

רהיטים

ביקוש דירות

מכוניות

אופל

שונות

תנורי אפיה

עבודת פרך

ציוד בנין

קונים

סיעור

קורסים

שיעורים

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופי או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

מדליות ומטבעות

מחסנים

מחשבים

מטפלות

מכירות

מערכות סטריאו

בריאות

בריאות יםהמלח

כלי נגינה

מבני תעשיה

מגרשים

משרדים

מחסנים

משכנתאות

חנויות

מציעים למכירה

או.אר.אס.

תיגבור

דנאל

נ.ס.או.

סובארו

סוסיתא

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיאט

פיז'ו

רנו

מסחריות

משאיות

אופנועים

מציעים למכירה

עסקים

תנויות

בריאות יםהמלח

שידוכים

הובלות

מקררים

הצעות עבודה

שחרות ומטפלות

ביקוש עבודה

מ.א.ר.
מכון לאיבחון רפואי בע"מ
ליד בי"ח "אלישע"
דרושה

מזכירה רפואית

בעלת ניסיון בעבודה עם קהל ובמעבד תמלילים.
נא לפנות בכתב יד, בפירוט נסיון קודם,
אל מר י. הייטבע, מ.א.ר. רח' יאיר כץ 12, חיפה (34636)
סודיות מובטחת

ליעקב קוהלתי הראזד
דרושה
עובדת לגן
הסעה מובטחת, עדיפות לעובדות מרמות ומבשרת ירושלים. להתקשר לטולי 02-815312

למתנס שלומי
דרוש/ה
רכז/ת
אגף נוער וילדים (למשרה מלאה)
בעל/ת השכלה פרבנוית
בעל/ת כשר תכנון וארגון פעולות חברה ותרבות לילדים ונוער.
בעל/ת נסיון של שלוש שנים לפחות בהדרכת נוער או ניהול בית נוער.
המעונינים יפנו למזכירות המתנ"ס
טלפון 04-968487

מטבחי דנאר
דרושים
1. נגרים מעולים.
2. סבל (לארונות מטבח)
נא להתקשר טלפונית 04-711252/3
או לפנות ישירות למפעל
הנס מולר 6, איזור התעשייה ק. ביאליק

עיריית תל-אביב-יפו
מינהל החינוך התרבות
למרכזים קהילתיים בתל-אביב-יפו
דרושים
מדריכים/ות לבלט ולג'ז
העבודה בשעות אחה"צ והערב
המעונינים יפנו לגב' צילה גורביץ, בית העיריה, ככר מלכי ישראל, ת"א, קומה 11 חדר 1117 בימים א' ב' ד' ר' ב' בין השעות 09.00-12.00 טלפון: 438743

דור־כימיקלים
קבוצת דנקנר
דרושים
עובדים צעירים
לקידום פרויקט חדש
לעבודה באזור חיפה והמפרץ
* העבודה במשמרות
* מיועד גם לסטודנטים
המעוניינים מתבקשים לפנות לטלפון 04-726952 בימים א'-ה' בין השעות 08.00-16.00 למחלקת כח אדם, או בכתב לפי הכתובת הרשומה מטה.
ת.ד. 10036 חיפה. מיקוד 26110

קפיטן לעיר שלם
מנהל לסופר (דרוג־סטור)
הפעילות במקום הינה בשעות 09.00—24.00, כולל מוצ"ש וחגים
בעל נסיון בתחום הנ"ל יפנה למנכ"ל במקום (אגון) בימים א'—ה'
בין השעות 0815-1500
לטלפון 02-667057

לחברה העוסקת בתחום הפרסום
דרושים
1. מקדמי מכירות/רוכשי מודעות רציניים
2. גרפיקאים/יות, נסיון מוכח
המעוניינים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד 16257 ירושלים או לטלפון 02 241349
סודיות מובטחת

בורדו טקסטיל
למפעלנו בירושלים
דרושה
מזכירה
שליטה באנגלית + הדפסה
5 ימים בשבוע 1700 — 0800
לפנות: 02-534283-4

ירושלמי/ת
אנו מציעים לך עבודה בעלת אתגר עם סיוע אישי צמוד בתחילת דרכך
הכישורים הדרושים:
בוגר/ת צבא לאחר 12 שנות לימוד, הופעה נאה, רכב (יתרון).
באם הינך עונה לדרישות הנ"ל פנה לקביעת ראיון, טל. 244550

דרוש
מיקרוביאולוג
לביצוע בדיקות בקטריאולוגיות במפעל מזון
להתקשר 055-84449/50 לד"ר פרנקפורטר

דרושה לנו
מתאמת משאבי אנוש
נסיון בהשמה ואיבחון משאבי אנוש
נסיון בעבודה עם אנשים
השכלה פורמלית בפסיכולוגיה/סוציולוגיה — יתרון
נכונות לעבודה מלאה ואתגר והרחבת שעות עבודה
מקום העבודה — חיפה
נא לפנות אלינו בצרוף קורות חיים לת.ד 45008 חיפה

עיריית הרצליה
תשמ"ז שנת החינוך בעיר
דרושים
נהגים
★ מפעילי משאיות מנוף
★ מכונות לניקוי רחובות
נא להתקשר לטלפונים
052-83981
052-82301

בירושלים דרושה
רוקח/ת
למשרה מלאה
שעות גמישות
לפנות לטלפון 02-761873

למלון הילטון ירושלים
דרושים
★ מזכירה בכירה
עברית/אנגלית, כולל הדפסות ונסיון
★ מלצרים/ות מקצועיים
02-536151 מר כה אדם

לסניף שיכבל החדש
בסנטר 1
דרושות יועצות
(רצוי אמהות צעירות)
לעבודה בבוקר או אחה"צ
לקביעת ראיון 715044

דרושה
מזכירה
ידיעת עברית אנגלית על בוריין, כולל הדפסה
לטלפון לניקי ביום א' 740656

לביה"ס ה"עמק המערבי" יפעת
דרושים/ות
מורים
למתמטיקה ד"י 16 ש"ש
ביולוגיה ד"מ למשרה מלאה.
מחשבים ד"ח. 0.57 משרה
ספרות ולשון לחט' ביניים ועליונה. למשרה מלאה
תחולת העבודה מ-1/3/87
ועד לסיום שנת הלימודים
בפרטים לפנות טל. 065-47585.41060

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
לתפקיד מעניין ובעל אתגר
הכולל ניהול לקוחות, הוצאת חשבונות והפעלת מחשב
טלפונים: 245676, 245831

לוח העיר
צומת השרון
תל אביב
גוש דן והשרון

דירות למכירה

קבלת מודעות
ללוח העיר
לא מכרת — לא שילמת
"רשפים"
טל 611389, 611623
מכבדים ויזה
ישראכרט ודיינרס

וילות ובתים

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז דירות גג

קבלנים מציעים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

גוש דן

תל אביב

מהפכה גדולה במודעה הקטנה
רק בלוח העיר
לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס באזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום תחזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 15:00-8:00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.
לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל 03-371261

ביחד
בית הורים "ביחד"
גלמבר 10 ר"ג
ביום 03-775534 בערב 03-5518927, 03-5518254
החלה ההרשמה
★ ריכוז שרותים לגיל השלישי המאפשר המשך החיים בכבוד
★ רמת חיים גבוהה במסגרת חברתית מגוונת ומעניינת.
★ צוות אחראי מאוד ואדיב של מומחים בטיפול אישי ויחס חם.
★ השגחה רפואית ושרותי אחות.
★ לחצני חרום בכל החדרים.
★ בבנין חדש מודרני, מרוהט במיוחד לבית הורים.
— בפקוח משרד הרווחה —

קבוצי הקבוץ הארצי קולטים
משפחות טכנאים, הנדסאים,
מורים ואחיות מוסמכות
בואו להתנסות בחיי קיבוץ
מתארגנות קבוצות צעירים בגילאי 20-25,
25-32 בעלי השכלה ומקצוע
אחרי שרות צבאי. מצטרפים סטודנטים
בשנה האחרונה ללימודים.
טלפונים: 03-262521, 03-216015
שדרות שאול המלך 8 קומה ב
(מחלקה לקליטה) ת"א

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשרד ת"א גוש דן והשרון

דירות וקרקעות השרון
ויצמן 17 כפ"ס 052-32690

לאנשי צעירים: דירות יד שניה החל מ-23,000 דולר.

5 בבניה ברחוב ירושלים 86,500 דולר כולל הכל.

בלב כ"ס מגרש לבניה מיידית. פרטי 75,000 דולר.

בהזדמנות 4 ח' ק"ב עם מעלית. 65,000 דולר.

לקהל לקוחות "קרקעות השרון" עברנו לויצמן 17. 052-27296, 052-32690

1—1.5 חדרים

איזור השרון

4 חדרים ויותר

תיווך הדקל
ויצמן 164 כפ"ס
טל. 052-444188

בכ"ס בנקומה 3 + טלפון + דוד"ש 29,000 .052-444188

בכ"ס 4, 140 מ"ר קו"ד בלי, בארלוזרוב. 57,000.

בכ"ס 4 מסודרת + טלפון + מעלית + מטבח אמריקאי. 052-444188 58,000

בכ"ס 4 חדשה + מעלית + חו"א + ש"ב. 67,000

לתשכורת בכ"ס בית פרטי במקום טוב. מיידי. 052-444188

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

אנגלו-סכסון
כפר-סבא
052-441521

בשכונת קוטגים 7 חדרים + 450 מ"ר + תוספת. 188,000

בכ"ס במגדלי במכלל אחד 5 + השקעות. 134,000 .052-25381

מיידית! במרכז. חזיתית ק"ב בבנין חדש. 72,000 בלבד!!

בבנית 4 + מרפסת פתוחה. גמר אוגוסט 77,000 .052-25381

בבנין קטן 5 ק"ב גמר 2/88 83,000 בלבד!!

חולון ובת-ים

ראשל"צ

נתניה

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

שכ"ח

דירות בדמ"פ

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר
לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה.

קבלת מודעות
ללוח העיר
טל. 371261

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

מכוניות

קבלת מודעות
ללוח ה"עיר"
לא מכרת - לא שילמת
"רשפים"
טל 611623, 611389
מכבדים ויזה ישראכרט דיינרס

אוסטין

אופל

אאודי

אוטוביאנקי

אינוצנטי

אלפא רומאו

אמריקאיות

לפרסם מודעה?
דחוף
לא מכרת
לא שילמת
ללוח העיר

ת"א דחוף בן יהודה
רח' בן יהודה 9
(מול קולנוע מוגרבי)
טל. 656120

ת"א דחוף אלנבי
רח' אלנבי 121
(ליד המושבות)
טל 611806

חיפה דחוף
רח' הרצל 11
טל 4 645137

ירושלים דחוף
רח' יפו 43
טל 236135

לפעמים אתה צריך פרסום. תמיד דחוף

המשך ת"א גוש דן והשרון

וולוו

ג.ס.או.

סאאב

לאדה

ווקסהול

מלבום

טריומף

לנציה

מוריס

● מוריס דרשושי 1976 טובה 794913 ובבית 258953 19173405א

מיני מיינור

מרצדס

● מרצדס 250 ישישה מודל 78 172827853 835744

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

פורד

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

פיאט

פיז'ו

רנו

מנועים

מסחריות

משאיות

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק: לוח העיר

לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס באזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 8:00-15:00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל' 03-371261

בואו וננהג כאחים בדרכים
אבנר - איגוד לביטוח נפגעי רכב
לשכת סוכני ביטוח בישראל

هكذا من الاجل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

דינמית סוכנויות

● אופנועים אז "דינמית" אנו קונים, מוכרים מחליפים ומעמידים לתצוגה אופנועים חדשים ויד-שניה ובתשלומים.

● בהספקה מיידית הקורקטים אופנועי המקורה "דה-קסל" 1987 כביש (ספורט) 350-650 סמ"ק בנזין מבצע עד 12 תשלומים.

● חדשה: אופנועי וקטנועי "דנזוזד" מ-50 עד 125 סמ"ק החל מ-1980 ש"ח.

● הצוגה והזמנות ב"דינמית" פינסקר 11 ת"א, 03-280004, 03-280429 (פתוח גם במוצ"ש).

ביקוש רכב

חלפי רכב

מכוניות להשכרה

הצעות עבודה

קבלת מודעות ללוח "העיר" לא מכרת – לא שילמת "רשפים" טל' 611349, 611623 מכבדים ויזה ישראכרט ודיינרס

אגודת המתרגמים ירושלים ת"ד 2604

שירותי תרגום 300 מתרגמים בכל הנושאים ובכל השפות המעוניינים יתקשרו בכל שעות היממה 02-237444/0008

המגוון מחפש עבודה? אצלנו תמצא עבודה בכל התחומים הנגב 4 קומה ב' טל' 372124

מרכז הלמידה

שיעורים

• מתמטיקה • מוסיקה • כימיה • אנגלית • הכתב • לשון ועוד... שיעורים פרטיים בבית או במכון בכל המקצועות והרמות

טל' ת"א 03-447404

טל' ירושלים 02-863183

טל' חיפה 04-224140

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה המדוברת. העבריינים צפויים לעונש על-פי חוק.

אחיות

גזירה ותפירה

יהלומים

מוכרים/ות

דפוס

הנהלת חשבונות

מזכירות

חרטים/מסגרים

חשמל / אלקטרוניקה

כנאים / הנדסאים

סוכנים/ות

מחסנאים

נגרים

נהגים

ספרים/יות

עובדי תחנת דלק

שרטטים וגרפיקאים

רפואת שיניים

עוזרות ומטפלות

פקידים/ות

גנן

זקוקי ציבור

שליחים/ות

פועלים/ות

לוח דנאל

החברה לשרותי כח-אדם

לבדבר פרטים נוספים לפנות לסניפנו:

תל-אביב

רח' גורדון 88 טל: 222266, 245541, 03-240878

רחובות

רח' הרצל 187 בפסג' טל: 03-455904

ירושלים

רח' בן יהודה 7 טל: 02-242501

אשדוד

רח' רוגוזין 8 טל: 33644, 055-32221

המשך ת"א גוש דן והשרון

להשכרה במרכז ר"ג
ברח' ביאליק
400 מר' ויותר
(מתאים לבית־ספר)
במחיר $7.5 למ"ר
כולל מזגנים וריהוט חלקי
לפרטים לפנות בטלפון 03-739112

קבלת מודעות
ללוח "העיר"
לא מכרת – לא שילמת
"רשפים"
טל' 611623, 611389
מכבדים ויזה
ישראכרט ודיינרס

הלבשה והנעלה

כרטיסי ביקור

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

רהיטים

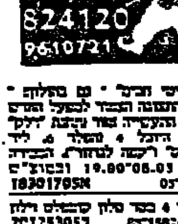

שירותים

אותיות דביקות

מדחסי אויר

מוצרי חשמל

פיזיותרפיה

ציוד והאזנה

צילום

"מצלמת העיר"
כיכר נמיר (אתרים)
טלפונים: 03-280532
03-296318

ספרים

מערכת סטריאו

תקליטים

למכירה
מלאי מיטבים
ניזוקים
מרטיבות
טל' 04-524810
04-538202

ריפוי והדיה

קרחת?
פתרון מהפכני
הדבקה שיער בשיטה
אמריקאית חדשנית
המכון לשיער טבעי

בריאות יעוהמלה

ניקוי ופוליש

חיטוי והדברה

נופש וקייט

שיפוצים

הלוואות

מקור ההלוואות
★ הלוואות לשכירים
קבועים לרכב חדש
ומשומש וכיסוי צ'קים
ושטרות מסחריים
טלפונים: 03-650527/8
04-641475

גינון

מציעים
למכירה

מבני תעשיה

מגרשים

בהזדמנות למכירה
8 דונם אדמה
גובל לבית־הבראה
"יערות הכרמל"
טל' 775687

תעיות

בתי־מלאכה

מחסנים

משרדים

אולמות

ביקוש עבודה

עסקים

קבלת מודעות
ללוח "העיר"
לא מכרת – לא שילמת
"רשפים"
טל' 611623, 611389
מכבדים ויזה
ישראכרט ודיינרס

PLAYBOY
דרושה חנות
במקום הטוב ביותר בחיפה
המעוניינת לשמש כסניף
להפצת חבורות Playboy
רציניים בלבד יפנו בכתב
ל: Playboy
ת.ד. 63805 ת"א
פניות בע"פ לא ייענו

לא מכרת לא שילמת
לוח העיר
קבלת מודעות פרסום־פון
טל. 03-727630 03-739297
לבעלי כרטיסי אשראי

هكذا من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

רוצים לקנות

מזגני אויר

וידאו

חימום והסקה

שיעור

שידוכים

קבלת מודעות ללוח ה"עיר" לא מכרת – לא שלמת "רשפים" טל' 611389, 611623 מכבדים ויזה, ישראכרט ודיינרס

חיות בית

בתזוז

הברויות

חוגים

ברווז

קח

מכונות כביסה

תנורי אפיה

הכרויות בלי סוף

5500 פנויים/יות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו – וזה... משהו!!!

1175 פנויים/יות מצינים עצמם החודש בעלוני "קשר" – וזה... משהו!!!

צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים – זה... משהו!!!

עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול!!!

עלוני קשר – עלון הפנויים/יות מס' 1 בישראל

לקבלתם: חייג/י עכשיו!! 04-446023, 03-733994 9:00 – 21:00 (+ שבת) העלונים נשלחים במעטפות סגורות ללא תו זיהוי השולח.

קח תן חצי חינם

מעוניין ב-2000 מטר צינורות שחורים או מגולבנים. משומשים או חדשים. קוטר 3 דול. דופן 2.2 מ"מ. 03-343828 בערב

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

מלגזות

מדיחי כלים

הלוח הארצי – הלוח הבטוח – חיפה והצפון

דירות למכירה

בניה קולקטיבית

ביקוש דירות

קבלנים

רמ"פ

4–4.5 חדרים

5 חדרים ויותר

וילות ובתים

תן

מיד לפה

סירות

ספר

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

קריות

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

4–4.5 חדרים

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

גליל

דירות למכירה

נצרת

דירות בשכ"ח

וילות ובתים

דירות למכירה

עסקים

חנויות ועסקים

מוסכים

תעריפים

כלי נגינה

מושב

הצטרף לענף המלונאות

מלון השרון
דרושים
★ בנאי, צבעי
★ מפקחות קומה
★ סטודנטיות למלצרות
★ טבחים
טלפון: 052-575777 לשולי

לחברה גדולה בתחום המלונאות
דרוש/ה
ראש אגף אספקה ורכש
מועמדים/ות בעלי נסיון מוכח ברכש בענף המלונאות מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 3036 ת"א.
סודיות מובטחת

הצחקת אותי?

אם כן, הצטרף לצוות הבידור של המלונות הכי מדליקים בארץ!

אם את/ה מצחיק, רוקד, שר, (או יש לך חלק מכשרונות אלה) ואתה יכול לעשות זאת בעברית ובשפה נוספת (אנגלית, או גרמנית, או צרפתית) אנו מזמינים אותך להצטרף לצוות הבידור במלונות ישרוטל שהם הכי מדליקים בארץ.
אנו מבטיחים לך כיף, שמש, מגורים, שכר הולם והזדמנות להוכיח את כשרונותיך.

צ'ופר מיוחד:
אם תעמוד בדרישותינו תסע לחו"ל על חשבוננו, להשתלמות מקצועית מיוחדת. הקורס יתקיים בין התאריכים 26.2-4.3 באילת.

ראיונות יתקיימו בישרוטל, רח' המרד 29 ת"א בין התאריכים 10.2-11.2 בשעות 09:00-18:00. לקביעת ראיונות נא להתקשר לסטיב גילסטון בתאריך 1.2-2.2.87 בין השעות 09:00-21:00
לטלפון 059-79111 שלוחה 1388.

ישרוטל
ניהול מלונות בע"מ

החלד שלמה · לגונה · ספורט · סט. טרופז · בלו ביי

אנחנו נותנים יותר!
1,200.- ש"ח לחודש
למעבדת תמלילים

יותר טוב מנפאואר.

וזה עוד לא הכל.

במנפאואר תיהני משורה של הטבות יחודיות לעובדי מנפאואר שגם הן שוות כסף רב. במנפאואר אנחנו מקפידים להתאים לך את התפקידים המתאימים ביותר לכישורייך ולאישיותך ועי"כ להבטיח לך הצלחה וסיפוק מירביים

וזה עדיין לא הכל. אנחנו שואפים תמיד לקדם את עובדינו ולכן נאפשר לך להשתלם על סוגי ציוד ותוכנות נוספים. על חשבוננו במסגרת הקורסים המקצועיים שלנו לעיבוד תמלילים
אם את מעבדת תמלילים מעולה, מגיע לך יותר ממה שאת מקבלת היום. פני אלינו בהקדם. מובטח לך שלא תתאכזבי

מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
תל-אביב רח' בן-יהודה 12. טל. (03)298877

עתון יומי דינאמי
מחפש
מנהל מכירות סופר־דינאמי
לתפקיד סופרווייזר בכיר במח' המודעות

★ עדיפות לבעלי רקע ונסיון קודם בעולם הפרסום.
★ כושר ארגון והנהגת אנשי מכירות.
★ כושר ביטוי טוב בכתב ובע"פ.
★ עד גיל 35.
★ בעלי רכב – תושבי ת"א והסביבה.

תנאים טובים במיוחד למועמד המתאים
המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד לת.ד. 32330 ת"א (עבור מנהל השיווק)
– סודיות מובטחת –

עיריית רעננה
הודעה על חידוש רשימת קבלנים למכרזי זוטא

עיריית רעננה מכריזה בזה על חידוש רשימת הקבלנים לביצוע עבודות על פי מכרז שאינו פומבי (מכרז זוטא) למקצועות כדלקמן:
1. עבודות בנאות: חדשות ושיפוצים.
2. עבודות צביעה.
3. עבודות זיפות וסיוד גגות.
4. עבודות סלילה, תיקוני כבישים ומדרכות.
5. עבודות פיתוח ועבודות עפר.
6. עבודות אינסטלציה מים וביוב.
7. עבודות ביוב וניקוז.
8. עבודות גידור.
9. עבודות גינון.
10. עבודות נגרות.
11. עבודות מסגרות ופחחות.
121. עבודות אלומיניום.
13. עבודות זגגות.
14. עבודות חשמל.
15. ניקיון מוסדות חינוך. 16. הדברה, וחומרי הדברה.
17. אספקת חומרי ניקוי. 18. הסעות ושליחויות.
19. רהוט משרדי. 20. רהוט לבתי ספר וגני ילדים.
21. ציוד משרדי. 22. חומרי בנין.

רשאים להירשם קבלנים רשומים בפנקס הקבלנים (במקצועות וסוגי עבודות החייבים ברישום) לצרף אישור על כך, כמו כן יש לצרף אישור על היותו עוסק מורשה ואישור על ניהול ספרים כחוק מרואה חשבון או מפקיד השומה, המלצות על נסיון קודם.
את הבקשות לרישום יש לשלוח עד יום 15 במרס 1987 שעה 12.00 בצהרים, למזכיר העיר או להביא אישית למזכירות העירייה.
ההרשמה תהיה בתוקף לשנה אחת לאחר אישורן ע"י ועדת המכרזים.

ב. וולפוביץ, ראש העיר

למפעל במפרץ חיפה
דרושה
מזכירה/פקידה
בשפות: אנגלית גרמנית ועברית.
הדפסה חובה
07.00-16.00 ש"ע
5 י"ע בשבוע
נא לפנות בכתב לת.ד. 1606 חיפה

למכון דוד
דרושים
מקדמי/ות מכירה
בתחום משאבי אנוש
עדיפות לבעלי ניסיון
לפנות מכון דוד
טל: 03-295445

האגודה לקידום החינוך ירושלים
פנימיה ע"ש שטיינברג כפר סבא
דרושים
★ **מדריך חברתי**
(2 משרות) (אפשרות גם לאוג)
חובת מגורים במקום
★ **אם בית קבוצתית**
(1 משרה) עבודה בפיצול ללא מגורים
בדבר פרטים נא לפנות
לטלפון 052-25917 בשעות העבודה
או ברחוב גאולה 32 כפר־סבא

למפעל תעשייתי בכפר־סבא דרושות
1. מזכירת יבוא בעלת סוג וידע בזהתהדש ממוחשבת, נדרשת שליטה מלאה באנגלית כולל הדפסה.
2. פקידת מנגנון וכח אדם בעלת כושר אדמיניסטרטיבי, בעלת סוג בזהתהדש ממוחשבת הדפסה
במכונה (במעבד תמלילים יתרון)
לפנות בכתב־יד בצירוף קורות חיים וניסיון קודם לת.ד. 1009 כפר־סבא מיקוד 44100
- סודיות מובטחת -

עיריית תל-אביב-יפו
עיריית ת"א
דרושים
מורים
1. למילוי מקום בחטיבות הביניים ובבתי הספר העל־יסודיים העירוניים במקצועות מתמטיקה, אנגלית.
2. חינוך מיוחד — מורה להוראת אנגלית בכיתות ז'-י"ב עד סוף שנת הלימודים
בעלי כישורים מתאימים יפנו למינהל החינוך המנער והתרבות, בניין העירייה, חדר 227, בימי ב,ה, בין השעות 08.30-13.00

לבי"ס ערב לבגרות למבוגרים
דרושה/ים
★ **מזכירה**
★ **מורים**
למתמטיקה, פיזיקה ריאלית
בעלי ניסיון בהכנה לבגרות.
לפרטים טל. 052-541262 לשמעון

דרושה
מזכירה מעולה
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה בשתי השפות
נא לפנות לתייד 7699 רם 91076

איש עסקים נוסע לריו וקרקס
5.4.87 — 22.2.87
מוכן לטפל בנושאים מעניינים
לפנות 02-226341 בשעות 08.00-13.00
ת ד 284 ירושלים

הבית קר? יש פתרון
★ רוברט, המומחה שלך להתקנות ותיקוני רדיאטורים, נזילות במערכת ההסקה, מבצע כל עבודות האינסטלציה מערכות מים וביוב
★ מחירים נוחים ואחריות
ר. רוברט 851244

לזיקים בע"מ דרושים חשמלאים + חווט לוחות רצוי מאזור ראשל"צ 03-9612855-6

סוכן/ת
בעל/ת
רשיון מורשה לסוכנות נסיעות
נסיון עבודה במשרד נסיעות הכרחי
ליום עבודה מלא
סופרג'ט טורס, רח' שמאי 17, ירושלים

קינג בע"מ
למפעל מתכת באזור התעשייה החדש בראשון לציון
דרושים
★ **עובדי ייצור**
למכונות עיבוד שבבי
★ **עובדות/ים**
לעבודות מיון
- תנאים סוציאליים מלאים
- כולל ארוחה חמה
- 5 ימי עבודה
תושבי האזור יתקשרו 03-9612199

מעוניין להכפיל את הכנסתך?
לחברת פרסום והוצאה לאור
דרוש:
סוכן/ת מכירות
באזור ירושלים או תל־אביב
עם נסיון, רצוי רכב
נא לפנות לדני או חנן 02-234131

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

דרוש הנדסאי או שרטט בארכיטקטורה
משרה מלאה
טל. 03-7521921; 03-7527060

אם אתה זקוק לאחות - עוזרת מטפלת
פנה לטלפון 03-736871
שרות 24 שעות ביממה

היידנט מעבדת שיניים בע"מ
דרושים
טכנאי שיניים
טלפון 03-7519320

דרושה
ספרית מומחית
שכר גבוה
03-736871

דרושים
לחברת כ"א ארצית
דרוש/ה
סוכן/ת
בעל/ת רכב וקשרים
ת.ד. 5320 קרית ביאליק 27135

להפצת מוצר אופנתי
דרושות **נשות מכירה**
עקרות בית, סטודנטיות וכו', אפשרי
בשעות הפנאי רווחים גבוהים 241412

הצעות עבודה

המשך חיפה

משרדים

מבני תעשיה

שיפוצים

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אלפא רומאו

מזגנים

שעונים

מחשבים

רהיטים

טלוויזיות

וידאו

כלי נגינה

תנורי אפיה

מקרר

יד שניה

מעוניינים לקנות

חיות בית

מכירות

שונות ומשפחות

ביקוש עבודה

صكا عن الأصل

صكنا من الاهل

הלוח הארצי
הארץ חדשות

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג 3 או מדופלם
ידע מקיף בהנה"ח
נסיון של שנתיים לפחות
גיל עד 35
טלפון: 7-514265-05

למשרד עו"ד בחיפה
דרוש/ה לתחום האזרחי
עו"ד
ת.ד. 4899 חיפה

דלתא גליל תעשיות בע"מ
למפעלנו בכרמיאל
מכונאי אחזקה
★ יוצא צבא בעל נסיון של 5 שנים במפעל תעשייתי
★ עבודה במשמרות
חשמלאי תעשייה
★ יוצא צבא נסיון של 5 שנים.
★ בעל רשיון חשמלאי, עוזר לפחות.
★ לעבודות אחזקה במשמרות.
★ מגורים בכרמיאל חובה, תנתן עזרה בדיור
גזרן
למחלקת גזירה בהקמה
* נסיון קודם יתרון.
* לפרטים נא לפנות למזכירות המפעל 04-986911
DELTA

למעבדה קופת חולים "מכבי" בחיפה
דרוש/ים
★ מיקרוביולוג/ית
תואר שני, רצוי ניסיון במעבדה רפואית
★ עובד/ת מעבדה
בעל/ת תואר ראשון או שני בכימיה או ביולוגיה
בהצעות נא לפנות לטל: 04-642549

למשרד כימי גדול
באזור חיפה
דרושים/ות
טכנאי כימיה
לעבודה זמנית במעבדת המחקר
★ בוגרי בית ספר מוכרים.
★ נסיון קודם אינו הכרחי.
נא לפנות לת.ד. 612 ק. ביאליק
מיקוד 2700 עבור 117
בצרוף קורות חיים מלאים
סודיות מובטחת

מלון ציון חיפה
למלון ציון, בו עומד להיפתח בקרוב
בית הורים דרושים/ות:
1. מנהל/ת מקצועי/ת
בעל/ת נסיון מוכח בהנהלת בתי הורים
ברמה גבוהה
2. אם בית / מנהלת משק
נא לשלוח קורות חיים בכתב יד, כולל המלצות
לת.ד. 4071 חיפה — 31040
סודיות מובטחת

קליל kil
קליל תעשיות בע"מ
דרוש
כרסם
הכישורים הדרושים
* בוגר בי"ס מקצועי
* בעל נסיון של 5 שנים לפחות
* תושב עכו או הקריות
המעונינים יתקשרו למר שמואל בן־חקון
טלפון: 04-711161
סודיות מובטחת

חוק הדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

למפעל ליצור לוחות חשמל
דרושים
חווטי חשמל
בעלי נסיון
5 ימי עבודה בשבוע
לטלפן: 04-211321

לבית אבות על הכרמל
דרושה
אם בית
ידיעת השפה הגרמנית הכרחית
המשרה כרוכה במגורים במקום
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים
לת.ד. 7606 חיפה 31076

ההסתדרות הציונית העולמית
לבי"ס רמב"ם במונטראול—קנדה
דרושים
מורים שומרי מצוות ובוגרי מוסדות דתיים
במקצועות היהדות (משנה, תלמוד, לשון, ספרות, הסטוריה של עם ישראל. עם נסיון של 5 שנים (לפחות) בהוראה בבתי"ס יסודיים ו/או חטיבת הביניים. שני בני הזוג מורים, או מורה רווקה (בעלי תעודת הוראה) תחילת העבודה — ספטמבר 1987 או ספטמבר 1988
בדבר פרטים — נא לפנות למחלקה לקהילות ספרדיות בהסתדרות הציונית העולמית רח' קפלן 17, תל־אביב טלפון 03-261356 בין השעות 10.00—14.00, או בירושלים 02-667175

להלם חיפה הנביאים 28
דרושים
1. **מנהח' ראשי** מדופלם למשרה מלאה.
2. **מנה"ח סוג 3** נסיון בהוצאות ספקים לקוחות למשרה מלאה.
3. **חשמלאי ראשי**
קורא תכניות ומפרטים. מנהל צוות עובדים. מנהל עבודה. ניהול משא ומתן עם לקוחות.
4. **מכונאי אחזקה**
נסיון במשאבות ומדחסים. תחזוקה מפעל כימי. בעל ידע בקריאת שרטוט.
רהף

ORS שדרת כח אדם
או.אר.אס שרותי כח אדם
לאו.אר.אס. חיפה
דרושים/ות
מרכיבות/מלחימות
לעבודה מיידית לתקופה ממושכת
חרטים למחרטות רגילות
ניסיון מעל שנתיים לפחות
לעבודה במשמרות
שכר גבוה למתאימים
העבודה מתאימה גם לתושבי העמקים ונצרת
מפעילי מכונות
לעבודה בהפעלת מכונות למשקאות
למשרה קבועה
עדיפות לנשואים
04-664002 ;04-671937
רח' הרב הרצוג 2 חיפה
רהף

למפעל תעשייתי גדול בגוש דן
דרושים
1. מכונאי אחזקה
בוגרי בי"ס מקצועי
2. חשמאלי מעשי/מוסמך
תעודת חשמלאי
מעשי/מוסמך – חובה
ניסיון של שלוש שנים בתעשייה
לאחר שירות צבאי. העבודה בשלש משמרות. מגורים באזור גוש דן חובה.
המתאימים יפנו למח' כוח אדם
טל: 03-740851
רהף

בי"ת אליין
דרושה
מטפלת חינוכית למעון תינוקות
להתקשר להוה בימים א'—ה'
בבקר 02-412251/43, ובערב 02-536063

לחברה קבלנית גדולה
דרוש
מנהל עבודה
עם נסיון עשיר
04-707995

ORS שדרת כח אדם
או.אר.אס שרותי כח אדם

★ **מסגרים**
- בעלי ניסיון של שנתיים ותעודה מתאימה.
- פרופיל צבאי גבוה.
- תושבי אזור ת"א

★ **עוזרי חשמלאים**
- בעלי ניסיון של שנתיים לפחות.
- רשיון של עוזר חשמלאי.
- פרופיל צבאי גבוה.
- תושבי אזור ת"א

★ **חשמלאים מוסמכים**
- בעלי ניסיון בחווט לוחות פיקוד.
- רשיון של לחשמלאי מוסמך או מעשי
- פרופיל צבאי גבוה.
- תושבי אזור ת"א.

★ **רתכי CO_2 ולחץ גבוה**
- בעלי ניסיון לעבודה באזור חולון.

★ **טכנאי מכונות / אלק' / כימיה**
- בעלי ניסיון של 3 שנים בניהול קבוצת עובדים.
- העבודה באזור ת"א ושעות נוספות.

★ **מבנאי מטוסים**
- יוצאי ח"א.
- רקע בקריאת שרטוט.
- בעלי פרופיל צבאי גבוה לעבודה במפעל בטחוני.

★ **למחלקה המשרדית בתל־אביב**
דרושות

מזכירות עברית אנגלית
- הדפסה בשתי השפות.
- העבודה במשרה מלאה.

מעבדות תמלילים
- מעבדות תמלילים עברית ו/או עברית אנגלית על כל סוגי התוכנה.

כתבניות
- כתבניות עברית רק עם ניסיון.
- כתבניות אנגלית רק עם ניסיון.

או.אר.אס ככר אתרים 134, ת"א
טל. 03-202460
רהף

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס. ח/200/87
הנדסאי/ת אדריכלות
המחלקה להתישבות מקום: תל־אביב
הכישורים הדרושים:
1. בעל/ת תואר הנדסאי/ת אדריכלות, בעל/ת ידע בתפוקה בשטח יתרון
2. בעל/ת נסיון של לפחות 3 שנים
הערה: המועמד/ת שיתקבל/תתקבל יועסק/תועסק על פי חוזה מיוחד.
הדרגה המוצעת: 4—7 בדירוג המקצועי
התאריך האחרון להגשת הצעות: 12.2.87

לסוכנות ביטוח גדולה
דרושה
מפקח/ת
עם נסיון רב
לפרטים לפנות לטל. 04-522394 או 04-533972

Budget rent a car
לסניפנו בחיפה דרושים:
דיילים/ות להשכרת רכב
הכשורים הנדרשים:
★ ידע ונסיון בענף התיירות
(עדיפות לבעלי רקע במכירות בענף זה).
★ הכרת השוק העסקי באיזור חיפה
★ ידיעת השפה האנגלית
★ נכונות לעבודה בשעות בלתי שגרתיות
★ רשיון נהיגה
מועמדים/ות העונים/ות לדרישות הנ"ל יפנו אישית לבאדג'ט, דרך יפו 145 חיפה, (בסן פורד) או בטלפון 04-538558 04-524474

קרית אתא
המחלקה לחינוך ותרבות
דרוש/ה:
ספרן/ית
ל,70% משרה
שעות העבודה 15.00 — 9.00
5 ימים בשבוע
* בוגר/ת אס"י
המעונינים יגישו הצעותיהם בכתב
למחלקת כ"א ת.ד. 1 ק. אתא
עד תאריך 15.2.87

לחברת מחשבים
דרוש
איש מכירות
★ בעל נסיון במכירות של חומרה ותוכנה
★ רצוי הנדסאי מחשבים
★ רצוי בעל רכב
02-245630 ,02-525181

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש
מנהל מדור עץ
הכשורים הדרושים:
★ בוגר בי"ס מקצועי במגמת עץ
★ כושר נהול צוות עובדים
★ כושר נהול מו"מ עם לקוחות וספקים
★ הכרת השוק הישראלי בנושא עץ
★ ידע של השפה האנגלית
★ מגורים באיזור חיפה
נא לפנות מיום א' 1.2.87 לטל. 04-662161
קו פנימי 307

למוסך מרכזי גדול
דרושים
1. **מכונאי רכב בכיר לתפקיד ניהולי**
בעל תעודת הסמכה
2. **מכונאי רכב**
בעל סוג 2-3
3. **חשמלאי רכב**
בעל סוג 3. בעל נסיון של לפחות 3 שנות עבודה
4. **פחח רכב מנוסה**
נא לפנות לטל: 03-7550233

המרכז הקהילתי מורשה בע"מ
דרוש/ה
רכז/ת להכשרה ולפיתוח כח אדם שכונתי
דרישות התפקיד:
★ בעל ניסיון קודם בעבודה חינוכית/חברתית
★ בעל כושר אירגוני ויכולת ליצירת קשר ויחסי אנוש
בעל תואר אקדמאי ראשון בתחום מדעי החברה חינוך, ייעוץ חינוכי, מקצועי
היקף משרה: מלאה
תנאי העסקה: בהתאם לכישורי המועמד
תחילת עבודה: מיידית
מתאימים יפנו למרכז — הקהילתי — מורשה
טל' 289229 — 285035

Triumph INTERNATIONAL
לטריומף אינטרנשיונל בע"מ ירושלים
למפעלינו דרושים:
1. עובד אחזקה
בוגר בית ספר מקצועי, בעל רקע טכני במכניקה עדינה, רצוי ידע בחשמל ואלקטרוניקה.
2. מזכירה למחלקת השיווק
השכלה תיכונית. הדפסה בעברית רצוי גם הדפסה בשפה לועזית. דייקנית ומסודרת. ידיעת השפה האנגלית/גרמנית יתרון.
3. נהג
לאחר שירות צבאי בעל פרופיל רפואי גבוה, רשיון נהיגה ג' הכרחי. צעיר ונמרץ בעל נכונות לעבודה מאומצת.
כל המשרות המוצעות הן לעבודה במשרה מלאה. שעות העבודה 16.00—7.00. 5 ימי עבודה בשבוע.
המעונינים יפנו למחלקת כח אדם טל: 02-715255 או בכתב יד לת"ד 10146 ירושלים 91101

קרמירה בע"מ • carmira ltd.
WANTED
SALES ENGINEERS FOR INDUSTRIAL AND SCIENTIFIC OPTICAL INSTRUMENTS
sales engineer who's keen to make a name for himself and take rewards, consider the advantages of working for a If you're a in the field of scientific instrumentation. home the resulting plus innovatine uncentive plan. company that is a market leader Confidentiality assured. You'll benefit from a high basic salary
Call David or Walter at 02-811051, 810531.

למפעל תעשייתי גדול
דרושים
◇ **מכונאי למכונות** תפירה תעשייתיות
◇ **חשמלאי מוסמך**
נא לפנות טלפונית 06-571020

לארגון מוכר
דרושה
מזכירה
הבקיאה בסטנוגרפיה צרפתית ואנגלית.
וידיעה טובה בשפות אלה.
ידיעת העברית חיונית.
ידיעה במעבד תמלילים רצויה.
מקום העבודה בירושלים
נא לפנות בכתב לת"ד 104 ירושלים

DANISH דניש
לדניש סטודיו — רהיטים
דרוש:
איש מכירות מעולה
* למשרה מלאה — יום עבודה מפוצל
* ידע בעיצוב פנים ובאנגלית — יתרון
רציניים בלבד נא להתקשר לקביעת ראיון
לעמוס 04-330792 בין 10.00-13.00

לחברה מסחרית
כימיקלים למעבדות
ותעשיות עתירות ידע
דרוש
מקדם מכירות
הכישורים:
★ השכלה אקדמאית ו/או ניסיון תחום הנ"ל.
★ כושר למו"מ ברמה אקדמאית.
★ שליטה באנגלית ועברית.
★ רשיון נהיגה.
נא לפנות בכתב יד כולל קורות חיים
ת.ד. 6 רמה"ש 47100

לפרסום אימפקט דרושה
סופרוומן
● מזכירה צעירה, דינמית ובעלת יוזמה.
● נסיון של שנתיים לפחות בניהול משרד
● הדפסה עברית ואנגלית
● ידע בהנה"ח
● נכונות לעבוד קשה.

לקביעת ראיון אישי נא להתקשר לטל. 04-826603 החל מיום א' בבוקר.
רק מועמדות מתאימות ייענו!

למוסד ציבורי
דרושים
רכזי גיוס משאבים
במשרות חלקיות
דרישות התפקיד:
— השכלה אקדמאית
— ידיעת השפה האנגלית
— אישיות נמרצת, יוזמה, יכולת יכולת להפעיל אנשים
יועדפו בעלי נסיון בעבודה קהילתית, שווק, ארגון ארועים וקרנות.
נא לפנות בצרוף קורות חיים מודפסים לת.ד. 3489, ירושלים, עבור "גיוס משאבים"

ברסל קור בע"מ
התקנה ושירות למערכות מיזוג אויר
דרושים
☆ טכנאי מיזוג אויר
☆ עוזר לטכנאי מיזוג אויר
04-703214 717782

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לנוער והחלוץ
מפעלי קיץ
דרושים/ות
מדריכים/ות
לעבודה חינוכית בארץ עם נוער וסטודנטים מחו"ל
המטרה: לעזור למשתתפי התוכניות להכיר את הארץ על מרכיביה השונים ולחזק את זיקתם לעם היהודי.
★ המדריך יהיה צמוד לקבוצה במשך כל שעות היממה, במקומות שונים בכל רחבי הארץ.
★ עבודה רצופה מ־6 — 3 שבועות בתקופה שבין מאי — אוגוסט 1987
★ המועמדים נדרשים להשתתף בסמינר בת 5 ימים בחודש מאי.
הכישורים המדרשים:
— השכלה תיכונית מושלמת כולל בגרות
— לאחר שירות צבאי/לאומי
— שליטה טובה באנגלית או צרפתית
— נסיון בהדרכת נוער (בתנועה מתנ"ס, מחנות קיץ)
— עד גיל 30
להצעת מועמדות יש לפנות באחת מהאפשרויות הבאות:
בטלפון: אנגלית 02-208522/415 צרפתית 02-208500
אישית: (עם תמונה) ירושלים, רחוב קרן היסוד 19 א' בשעות 15.00 — 09.00. ההרשמה תסתיים 27.2.87
אין ההסתדרות הציונית מתחייבת לקבל הצעה כלשהי

מכבי
רופאים
בירושלים ובחיפה
1. כללי/משפחה לחצי משרה
2. חפאים + רכב + א.ק.ג נייד לבדיקות בשטח
לפרטים בירושלים 02-669513
בחיפה 04-247336

לארכיון הישראלי לסרטים סינמטק ירושלים
דרושים
1. לתפקיד ניהול כספים ואדמיניסטרציה איש/ה צעיר/ה ודינמי/ת
נסיון קודם הכרחי, ידע בניהול חשבונות וכספים, כח אדם.
2. עוזר/ת למנהל התכניות.
הכישורים: יכולת התבטאות בכתב, בעברית ובאנגלית כושר ארגון, רצוי ידע בכתיבה עתונאית.
נא לקבוע ראיון בטלפון 02-724131.
לפנות לשושי או יונה.

דגאול
לסניפנו
בירושלים
דרושים
★ מקדמי/ות מכירה
למוצר יחודי בענף הרכב שכר בסיסי גבוה + עמלה גבוהה + בונוסים,
בונוס מיוחד — כרטיס טיסה לחו"ל!!!
★ סוכן מכירות
בעל נסיון רב במכירת מרכזיות טלפונים
שכר בסיסי + עמלה גבוהה + בונוסים
ירושלים: רח' בן יהודה 7
טל' 02-242801 ,222176 ,222177

למפעל מזון גדול בדרום דרוש
מנהל מעבדה
כישורים נדרשים:
1. תואר M.S.C/B.S.C באחד התחומים הבאים:
א. מיקרו ביולוגיה
ב. כימיה/ביוכימיה
ג. מדעי המזון והטכנולוגיה
2. עדיפות לבעלי ניסיון בתעשיית המזון.
3. מגורים באזור רחובות, אשקלון, קרית גת והסביבה
פניות בכתב־יד לת.ד. 2168 יבנה 70600 עבור מנהל מעבדה
- סודיות מובטחת -
רהף

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
דרושה מנהלי/ות חשבונות עצמאיים/ות
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה.
בעל/ת סוג 2 או 3 בהנהלת חשבונות.
רצוי ניסיון של מספר שנים בעבודה עצמאית בהנהלת חשבונות.
מספר המשרה: 79
מודד/ת מתחזק/ת ציוד גיאודטי
תאור התפקיד:
עזרה למורי הסגל בתרגולי מעבדה ושדה
סיוע למורי הסגל במחקר.
אחריות על תפעול הציוד כולל אחזקה ותיקול
הכישורים הדרושים:
בוגר/ת בי"ס למדידות או הנדסאים
וותק של 10 שנים לפחות בעבודה מדידה
ידע ונסיון במדידות גיאודטיות מדויקות ובפוטוגרמטריה
יכולת לנהל מחסן ציוד. כולל טיפול ותחזוקה
הכרת המחשב. ניסיון בהכנת קבצי נתונים ובתוכנות הכנה
ניסיון בהכנת עזרי לימוד ומחקר.
יכולת ניידות לביצוע עבודות כמודד שדה
מספר המשרה: 15
פקיד/ת רישום ומעקב
תאור התפקיד:
מתן עזרה בעבודות המקצועיות לגופי סגנון
מיסוך חומר בצורתו.
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה.
ידיעת השפה העברית על בוריה, כולל הדפסה
ניסיון בעבודות משרד מגוונות
ניסיון בעבודה עם מחשב
יכולת לקיים קשר נאות עם הקהל.
נכונות לעבוד שעות נוספות.
מספר המשרה: 71
מזכיר/ה לתזמורת הטכניון
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה
בעל/ת רקע מוסיקלי
שליטה מושלמת בשפה העברית ואנגלית כולל הדפסה
כושר ארגוני.
ניסיון קודם בעבודות משרד מגוונות.
מספר המשרה: 33
מועמדים/ות מתאימים/ות המעוניינים/ות לדרישות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים, ניסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 8.2.87 אל: אגף כח אדם טכניון קרית הטכניון, חיפה 32000

הארץ

יום ו', כ"ט בטבת, תשמ"ז
30 בינואר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, ת"ד 233 מיקוד 61001 5121212 — טלקס 33748 מקס' 810012

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 275 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך גלון
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בהבהרה
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

תקציב מקסימום, יעדי מינימום

ראשי האוצר מודים כי הצעת התקציב שהגיש שר האוצר אתמול לכנסת היא מתוחה וללא מרווחים. יש ממש באמירה זו, וההוכחה אינה רק בגירעון הגדול יחסית בתקציב — 1.4 מיליארד שקלים, לעומת עודף של כ־350 מיליוני שקלים הצפוי בתקציב השוטף. כדי לממן את הגירעון בתקציב 1987 יזדקק האוצר למקדמה המרבית שמתיר החוק לקחת מבנק ישראל בשנת הכספים הבאה. כל חריגה מהתקציב תחייב איפוא מציאת פתרון במסגרת התקציב (קיצוץ הוצאות אחרות) או יצירת מקורות הכנסה חדשים.

חריגות עשויות בהחלט להיות. ראשי האוצר טרחו להדגיש שהתקציב אינו כולל הקצבות למימון שני משברים כספיים, אחד ודאי (משבר הקיבוצים והמושבים) ואחר אפשרי ומסתבר (משבר התעשיות הביטחוניות, בין השאר בגלל הלביא). בשני המקרים מדובר בהוצאות של מאות מיליוני שקלים בשנה. גם בצד ההכנסות יש אי־ודאויות, לדוגמה: האם תאשר הכנסת את אגרת החינוך המתוקצבת (110 מיליוני שקלים ברוטו) והאם יצליח האוצר לאלץ את משרד הבריאות להגדיל כמתוכנן את הכנסותיו מאגרות שונות (30 מיליוני שקלים). הרזרבה בתקציב זה קטנה מאוד וספק אם תספיק למימון הוצאות צפויות, שלא לדבר על הוצאות לא־צפויות.

יש לכאורה בתקציב "הגורות ביטחון" מסוימות, בעיקר בהקטנת שיעורי מס ההכנסה והקטנת הסכומים שהממשלה תספוג משוק ההון (והעמדתם לרשות המגזר העסקי). הממשלה תוכל להגדיל את הכנסותיה על־ידי נסיגה משתי רפורמות חשובות אלה, אולם תהיה זו נסיגה גם ממדיניות ההבראה הכלכלית והצמיחה. קשה יהיה להסביר — לציבור וגם לידידינו בארה"ב — נסיגה כזאת.

התקציב אינו מבשר מהפך גדול במשק: אם יתגשם ככתבו וכמספריו — ולא יחולו התפתחויות שליליות לא־צפויות בארץ ובחו"ל — יקטן הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים בשנה הקלנדרית 1987 בכ־300 מיליוני דולרים, האינפלציה לא תעלה על 20 אחוזים, התוצר העסקי יגדל בכארבעה אחוזים והאבטלה לא תחרוג מרמתה הנוכחית. אלה יעדים צנועים ביותר, אם מביאים בחשבון כי מדובר בתקופה המתחילה שנה וחצי לאחר המהלך של יולי 1985, שנועד לסמן את ראשית התנופה לייצוב המשק והבראתו. כל תוצאה פחותה מאלה תיחשב לנסיגה וכשלון בחזית הכלכלית. לכן חייבת הממשלה לעמוד בתוקף על מסגרת התקציב כפי שנקבעה בעקבות ההחלטות (וההתפשרויות) האחרונות, ולהגן עליה כעל קו נסיגה אחרון.

הצלחה חלקית לגורבצ'וב

לפי חוקת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, חייב הוועד המרכזי של המפלגה להתכנס לפחות פעמיים בשנה. מזכ"ל המפלגה קרא אשתקד כמה פעמים לקיים את מושבה השנתית השנייה אך היא נדחתה שוב ושוב. סובייטולוגים פירשו את הדחייה כסימן להמשך התנגדות מצד השמרנים לרפורמות — וביחוד לשינויים הארגוניים שהישיבה היתה אמורה לאשר. השבוע היא התקיימה סוף סוף למרות שנמשכה יומיים במקום יום אחד כדרך כלל. על פי מה שפורסם על החלטותיה נראה כי גורבצ'וב נאלץ להסתפק בצעדים הרבה יותר מוגבלים מאשר קיווה.

בוועד המרכזי 307 חברים. מאז נכנס לתפקידו, הצליח גורבצ'וב להחליף כ־40% מהחברים בנציגים חדשים, נאמנים לו. תקוותו כי בקרב השאר יימצא אותו מכובד שיתמכו בו — התאמתה, כנראה, רק חלקית.

שני נושאים המתייחסים לשינויים פרסונאליים עמדו על סדר היום: "מחסור במזון בקזחסטן" ו"כשלונות כלכליים באוקראינה". מאחורי הסעיף הראשון היתה כוונה להדיח מהפוליטביורו את המזכיר בקזחסטן דינמוחמד קונייב. הרחקתו מתפקידו גרמה למהומות דמים ברפובליקה. גורבצ'וב אכן הצליח להדיח את קונייב. לעומת זאת, הרחקת ולדימיר שצ'רבינסקי, אף הוא מבני אמניו הוותיקים של ברז'נייב, לא אושרה. גם לא מונה עדיין מחליף, מנאמני גורבצ'וב, לקונייב בפוליטביורו. עובדות אלה הן סימן לכך שגורבצ'וב טרם גבר על הכוחות השמרניים במפלגתו.

יחסי הכוחות בעניינים הפרסונאליים משקפים כנראה גם את יכולתו של גורבצ'וב לבצע את השינויים הארגוניים — בחירות חשאיות של פעילי המפלגה, גיל פרישה מנדטורי וכו'. בהחלטה אמנם מדובר על "הצורך להזרים דם חדש" לשורות מנגנון המפלגה, אך על צעדים מעשיים טרם פורסם. נראה כי תהליך זה, למרות כל מאמציו של גורבצ'וב, יהיה בינתיים יותר איטי מאשר ציפה.

התקועים בע"מ

אל דאגה: גם פרשת השעון לא תפיל את הממשלה — המדינה מנוהלת על ידי אסטרונאוטים שחדלו לחשוב, חדלו ליזום והפכו את נחות הדרשוש במקום לדרך חיים

מאת יואל מרקוס

לעתים קשה להשתחרר מהרושם שהמדינה מנוהלת בידי אסטרונאוטים המרחפים בחלל. הנה בימים סוערים אלה, מרווה יו"ר ועדת הפנים רב שילנסקי — בגאווה מן הסתם — שמתוך 300 נשים העוסקות בזנות בגוף תל־אביב יש רק שמונה ערביות. ואילו — כך הוא ממשיך המרווה (בצער מדאי) — 50 אחוז מהסרסורים הם ערבים. אתה מצפה בביסוס ציונותיים שיכריז על סיור של ועדת הפנים בתל־אביב, לעודד עבודה עברית בסרסורות.

כמה מאות מטרים מהכנסת, במשרד החוץ, מתנהל מאבק דמים ברוטסקי בין ביילין לשמיר על "השלום". זה מקים "דסק שלום" וזה משיב לו מנה אחת אפים בכינון "צוות תכנון מיוחד לשלום". ואולי זו רק שאלה של זמן עד שוייצמן יקים לעצמו את "המועצה העליונה לשלום". ואילו בחוזיו של שמיר יקימו במשרד ראש הממשלה את "מטה הזורים לשלום". ובינתיים, בחלל הזיצון של אירופה הסתובב לו שר החוץ וחזר הכריז על "עשר נקודות הסכמה" עם ירדן (בעניין השלום, כמובן) שירדן לא כל כך יודעת עליהן ועל ועידה בינלאומית (לשלום) ששמיר אינו רוצה בה. חוץ מזה הכל בסדר — רק שלום אין.

אין זה התחום היחיד שיש בו רוב מהומה על מאומה. בסינגפור, באוסטרליה או אולי באיטליה הסתובב לו שר התיירות שלנו, והשמש שליטפה את ישראל שעה שקור עז פוקד את אירופה, לא הביאה למדינה אפילו תייר אחד (התיירות אותה כפי שהיתה — בלי תיירים). תבנית המחוץ הכלכלית של נסים כבר מתאחת כפי כלכלנים כחוזן העצמאות הכבשות או כתוכנית־שלוש־העצמות: עצם לרבין, עצם ללאוסמן ועצם לקיסר. המודדים מתחילים לעלות והאינפלציה מתרפקת בשער. את בנק לאומי רצו לנקות מדירקטוריון לארמיהם ומינו במקומו דירקטוריון פוליטי. כך הולכת ונשלמת הפוליטיזציה של הדירקטוריונים במדינה. הדירקטור נעשה סמל לסטאטוס החדש במדינה. אם פעם תהיה הפיכה, לא הצבא ולא מחתרת לאומנית יהיו מאחוריה אלא הדירקטרוקים" המוצבים בשיטתיות הבציניות בכל עמדות המפתח. הלביא ממשיך להיותר, בעצם בלי תקציב, בעצם בלי החלטה חדשה אם צריך להמשיך לייצרו או לא. בירושלים ובעזה ממשיכים לדקור. בדרום לבנון ממשיכים בחורינו לבלות את לילותיהם במארבים — בלי שמישהו יתן דעתו לצורך למצוא קונצפציות חדשות למצבים שנהפכו לפרמננטיים.

יש תחושה שקברניטי המדינה חדלו ליזום, חדלו לחשוב ומעיינות "התנאים האפורים" שלהם יבשו. הם מסתובבים במעגלים סביב נושאים ללא פתרון וסביב אחרים שאינם מעזים להיעצת להם. הקיפאון, המדינה ששמה יצא לה כגדולה במוטיוואציה, בצמיחה, במחשבה מקורית ובעיקר, בדינמיות שלה, לפתע היא תקועה. המתגברים בעם נהפכו לתקועים בע"מ. קשה להצביע מתי זה קרה. גם קשה להסביר מדוע זה קורה. האם התיקו הפוליטי הוא שתקע את המדינה? או שהמצב שנתקע, הסטגנציה, היא שילדה את התיקו הפוליטי? אבל אין ויכוח שאנו מרושרשים במקום בכל התחומים ובכל המישורים.

אנו תקועים קודם־כל בעניין היותר חשוב בשלום. נכון שאין עם מי לדבר בצד השני אך עוד יותר נכון לומר שאין לצד הערבי עם מי לדבר בצד השני שלו. 20 שנה אחרי מלחמת ששת הימים, ישראל תקועה עם השטחים, עם סבירות גבוהה למדי שזה יהיה מצב פרמננטי. זאת — משום שכשר החלטתה ורצונה תקועים אף הם. ועקב כך, אנו תקועים עם אוכלוסיה עוינת ונוקטת התנגדות סבילה ופעילה שרק תלך ותיגבר. ואנו תקועים עם ערביי הארץ שפחות ופחות גם הם וגם אנחנו נדע לאיזה צד הם שייכים.

אנו תקועים עם תיקו פוליטי פנימי עם משברים מרומים לבקרים (אל דאגה גם על השעון של פרס לא תיפול הממשלה כשם שלא נפלה על משבר השב"כ). תיקו עם טשטוש ערכים ונורמות המלווה [illegible] ה־דיפה אחרי ממון ועשיית כסף מהיר וקל ברמת האימפריה העותמנית. הפשות גם בשירות הציבורי והמב־לבתי אריד־המגמים שהמדינה תקועה עמו בלי יכולת לקצץ בו. אנו תקועים בבעיות לאומיות ממדרגה ראשונה שאין נותן עליהם את הדעת. למשל, עם העובדה שאנו תקועים עם אמריקה. לא רוצים לחשוב מה יהיה אם יום אחד תחליט ארה"ב שמשלם המסים האמריקאי תרם דיו להחזקתנו וכי מכאן ואילך ניאלץ להיות באמצעינו? בשנות המדינה הראשונות, הלמו אנו לפחות דיברנו על "עצמאות כלכלית". עכשיו שוב אין מדברים על כך — לא כל שכן שאיש אינו נותן דעתו אם ישראל צריכה לרצות להיות תלויה כלכלית בארצות־הברית ואיך להיערך כדי להשתחרר מתלות זו.

אנו תקועים עם הוטר־עליה ועם העובדה שהעם היהודי חדל לראות בישראל יעד שיש לשאוף להגיע אליו או לפחות להתגאות בו. נתקענו בתחום המדע — המחקר קפא והאוניברסיטאות על סף התמוטטות. נתקענו עם כפייה דתית, רוחנית ובעיקר פוליטית המבאיסה את החיים על רוב תושבי המדינה. נתקענו עם רמת חינוך נמוכה, כשהנמוכות מוצאות תלמידים צרי־אופקים בכלמם ובתמתם של כמה משרי הממשלה. נתקענו עם עתודת־מנהיגות בינונית, לא רק במישור הפוליטי אלא גם בגופים שגורל המדינה תלוי בהם. לא היתה בשנים האחרונות שום פריצת דרך בשום עניין חשוב. על השוויצים מתלוצצים שהם תרמו לאנושות את שעון הקוקייה; ומה תרמנו אנו בשנים האחרונות, חוץ מן המגדל הגבוה והמכוער ביותר במזרח התיכון, המזדקר כסימן פאלי מלב העיר העברית הראשונה זו בהחלט אחת התקופות היותר עצובות בתולדות עצמאותנו.

קשה לראות איך נצא מקיפאון זה. רק זעזוע חיצוני — מלחמה, שלום כפוי, קרע עם ארה"ב — יעור אותנו ויחזיר אותנו לדרך הדינמיקה שאיפיינה את המדינה בתקופת־חייה הראשונה. האיל הארץ הזאת באופק לא מלחמה, לא שלום כפוי ולא קרע עם ארה"ב — לא נותר לנו אלא לקנן בטרולקינו ערבי שבת ולהציג באנוה — בין פיצוחים לחמוצים — את השאלה הנצחית "מה יהיה" ולהתנחם בכך ש"לא אלמן ישראל" או "נצח ישראל לא ישקר". אבל כמה זמן יכולה אומה מתחדשת להתקיים ולהיות תקועה עם ההסתמכות על נצח ישראל?

הרהורי התקציב

התחזיות מבשרות עוד שנה של דחיית רפורמה מעמיקה במשק

מאת א. שוייצר

"התקציב המוצע לשנת 1987: הכבדת הנטל על הציבור והקפאת השכר", במילים אלו סיכמה אתמול כותרת ב"הארץ" את הצפוי על פי ההצעה שהוגשה אתמול לכנסת. ואולם, כך נאמר בהמשך הידיעה, הצריכה תגדל, לרבות הצריכה של מוצרים בר־קיימא (ב־8%) ורמת החיים המוסכמת, תוגדר כפי שתוגדר, תעלה ב־3%, בקירוב. מן הסתם, מדובר בעליה ריאלית. ואם אין די בפלא זה, המזכיר את נס חנוכה, ישתתף גם המאזן המסחרי האחרון, הדורש לגידול רב יותר ביצוא מאשר ביבוא. גולת הכותרת היא, שהדרורות לא ייפגעו ס"ה הגרעון הדיוון, בסך 5.4 מיליארד דולר, יכוסה ע"י סיוע חוץ והעברות חד־צדדיות אחרות.

אפשר שבכונה האריתמטיקה הדמונות ביסוד נתונים אלה, אך אפשר לסלוח לאורח הנבוך מן המתירות־לכאורה המתגלות במידע דלעיל והשואל את עצמו: כיצד ייראה הפרופיל הכללי של השנה המשקית שלפנינו אולם, אין המספרים — שנמסרו בסימפוזיון השנתי שערך האוצר לשליחי כלי־התקשורת ערב הגשת התקציב — מסייעים לראות התמונה הכוללת.

הניסיון במורה נבוכים

במקרים כאלה מוטב להסתמך על הניסיון של שנים, וכן על אי־אילו נתונים שבמחז. כך אפשר לטעון, באופן שרירותי, ולנסות בדרך זו להתקרב לאמת המשקית של 1987. הניסיון אומר, כי ממשלת ישראל מתקשה להיצמד לאסטרטגיה כלכלית המכבידה על תושבי המדינה, כדי שבמועד מאוחר יותר יוקל להם: מי שמחפש הוכחה לכך, ימצא אותה בתוצאות של השנה שחלפה. ואשר לנתונים, מוצע לשים לב לסיוע הנדרש לחלץ כושלים ממצבר קתם ודגמת החקלאות, שמאות מיליוני השקלים הנחוצים להוצאתה מן הבוץ אף לא נכללו בתקציב. אף שיש כעין וראות שום יימצאו ויוצאו; או לאומרן, שרמת החיים תעלה ב־3%, בקירוב.

אם לומר את הדברים בפשטות, 1986 היתה שנת הגינה: הממשלה התקרבה לאיזון תקציבה ואילו האזרחים הגדילו את צריכתם הכוללת ב־12%. בעוד שאיזון התקציב היה מיעדי המדיניות שנסתמנו בעת הנהגת הרפורמה של יולי 1985, הרי הזנקת הצריכה הפרטית ניצבה בסתירה ברורה אליהם. בחלק, היה הזינוק בצריכה פרי סטיכיה; אך בחלק, ולא חלק מבוטל, נבע הדבר מאי־עשייה ממשלתית, או, בעברית פשוטה, מנטיות קו ההכבדה שנקבע בקיץ 1985. ואם הוא נזנח ב־1986, אף על פי שאימת האינפלציה עוד היתה טריה בזיכרון, על אחת כמה וכמה שלא ידבקו בו מעתה ואילך.

המשמעות המעשית היא, כי לא יינתן למשקים החקלאיים לשאת בתוצאות קלות הדעת והמנהגים הבזבזניים שאימצו; וגם לא יינתן לתהליך הכלכלי המבריא לנפות את אלה מקרב המשקים הנ"ל, אשר אין להם זכות קיום (ובמאמר מוסגר ייאמר, כי כך עשוי להיות דינם לקולא של מפעלי תיירות ותעשיה, שקיומם מותנה בקיומה של חממה כלכלית). השחייה נגד הזרם עשויה להיות לברכה בתחומי חיים רבים ומגוונים, אך כאשר היא מתאפשרת רק הודות לעזרך יבוא בסך 5 מיליארד דולר ויותר לשנה, יש מקום לפקפק בטיבה של הברכה האמורה.

ממשלה שמיצתה עצמה

על פי האמור אפשר להשיב לשאלה התהולתית: אופיה של 1987 תהיה כאופיין של שנים רבות — רבות יתר על המידה — שבהן לא נעשה מה שצריך היה להיעשות כדי לתקן את המעוות מיסודו במשק הישראלי. התאוות לצריכה מעבר להספקם יוסיפו לצרוך. הכושלים יחולצו ממצוקותם, הפריון ידרוך במקום — למעט פריונם המופלא של שליחי ציבור, שיוסיפו גם השנה לספק את הכיסוי לגרעונות שבמאזן הלאומי הכולל של ייצור וצריכה. את כגון אלה ניתן לכנות דחיית הקץ. 1987, כפי הנראה, תהיה עוד שנה שבה דוחה ישראל את המטולת.

באמצע השבוע קבע השר עזר ויצמן — המילים הושמעו בעת דיון להם בסיעת המערך בכנסת שעסק בשעונו של מר שמעון פרס ועוד נושאים רבי־חשיבות ממין זה — כי הקואליציה הנוכחית מיצתה את עצמה. אולם עוברת המיצוי לא נחשפת במחלוקת הנלעגת כביב רווב ידו של מר דוד באלם, או יוסו הביקורתי של הליכוד להכבנת אגרש במסמכת־לב זו (בליכוד סומכים על רווב ליבם של סוחרי קרקעות בי"ש, להבדיל מספקולנטים בבורסה) אלא במציאות שתוארה לעיל. קואליציה הבגעת מקיר אל קיר, אשר נתכנסה כדי להבריא את המשק, נעצרה אחרי הצעד הראשון. מכאן נגזרת אחת משתי מסקנות: או שאין מותר ממשלה רחבה של ממשלה על בסיס צר; או שלעם ולשלטון (ואולי צריך להפך את הסדר) אין תקנה, עד אשר מציאות עתידית של "אין לי" אמיתי תבוא ותכפה אותה.

האורח ששמע אתמול את הקולות יוצאים מפיו של שר האוצר שעה שהשמיע את נאום התקציב, מן הראוי שיידע, התוצר יגדל ב־4% ורמת החיים תעלה ב־3%. אלו הן התחזיות המבריעות (מה שאינו אומר שהן יתקיימו), אשר על פיהן הוא יארגן את חייו הפרטיים ואת חיי בני משפחתו. היתר הוא מגינת רקע, בוכהאלטריה המתמצה בהעתקת מספרים מצדו האחד של הפנקס לצידו האחר. המלך רחבעם איים בר־מנו (אם נאמין לכתוב בתנ"ך) על עמו, שייסר אותם בעקרבים. שליטינו בימים נאורים אלה מסתפקים בשיעמום של קיפאון; נשאיר לקורא להחליט, איזה מהם קטלני יותר.

שנת הסכינים הארוכים

כל לכלוך קטן יהיה עכשיו זהב פוליטי. לא נעים, אבל אולי תהיה בזה גם ברכה במדינת המהר־שלל־חש־בז

מאת גדעון סאמט

השעון הזה כבר לא יעזוב אותנו. מאמץ גדול וממושך להרחיק את שמעון פרס משולי ההשמצות, שהגיעו לשיא פריחתן במערכת הבחירות של 81', נתקע על שרטון ה"כום מרטיה". יהיו הבחירות הבאות מתי שיהיו, אנחנו נשמע את ספי ריבלין נותן איזה קטע על השעון ההוא.

זה לא צודק, בלתי חשוב, אבל בפוליטיקה אין צדק, וסדרי החשיבות משתבשים בה בנקל. ידידי פרס המעדך קיבלו ממד המגוני לא רע, אך גם האוהדים צריכים לאמר לעצמם, לאור שהגיעו את האירוע בהקשר הנכון, שהיה כאן בכל זאת ליקוי־מאורות רגעי המעורר למדי שבח.

המבחן הטוב למקרים כאלה יכול להיות תמיד זה: בקרמיירון הזה לוקח במקום שלנו. צרם נקי־כפיים בהחלט כן. אלא שצפוף במדינה הקטנה הזאת. ההתחככות צמודה מדי: פוליטיקאים ופינאנסיירים; סוחרים וחברי כנסת; ראשי ממשלות ותווכים בינלאומיים; ספסרי קרקע ועת וסוכני דת יחד עם שלמי־אמוני ארץ ישראל השלמה; קבלנים וחברי מפלגות; סייעני־שפע וראשי ערים; פיקלטי־צבאות עם כולם יחד.

לא אמרנו מאומה לאחר שהסכמנו שעל זה לא תיפול הממשלה. היא לא תתפרק, כי סיבות חשובות יותר מחזיקות אותה יחד, אבל משהו אחר הולך ומתפרק. הכסף — הממון המתוק והארור — מטשטש את עיני הבריות. כאשר פוליטיקאי מהדמשרת כורת נתקל בסנמויי־העושר, לא תמיד עומד לו הרגלו אשר. בהורמניות אחרות, מוכן במלים יפות את נאמנו על טוהר מידות וערכי האומה.

הריר נוזל ושיקול הדעת משתבש. זה רגש הנחיתות המסכן, לטרובה הצער, אבל רבים שקעו להם עוצמה פוליטית, אך לא די להם בה. הם רואים את צברי הממון סביבם ועיניהם כלות, גם אם לא יודו בכך, אפילו בפני עצמם.

ואשה ודאי אומרת, תראה את פלוני, גסי־הרוח הזה, הבור, איך עשה כסף, ואני צריכה לחשוב פעמיים בסוס־המרקס. אתה לא יכול, עם כל הכשרונות שלך, לעשות משהו מהר?

הדברים האלה אינם נאמרים כלפי משפחת פרס, צנועה וישרה. אבל יש קשר, אם גם סמוי, בין שעון־הזהב ובין ההכנסות הפרטיות של חברי הכנסת; בין מתנה מגביה הזאת, תשורות אישי־עסקים עשיר לפוליטיקאי צבוע והלאומנים, ובין האווירה הישראלית של מהר־שלל־חש־בז.

הושבה, למשל, על מין עוד־אמונאי בזה הוא לא ידע שהובכת של בלאס עשויים להכניס אותו לקונפליקט עם הגרותו בתורת הכספים של הכנסת? אם לא חשב על זה, שיילך מפה. אם חשב וידע, היה צריך להזהר פעמים לפני שנטל אל צרור הנקוב.

המבט העצוב הוא, המוכר משנים קודמות, שב וניבט מעיני הריהוץ בשובו מארמונות פרס, מי שיה־השועים והעשירות והמלכים אל הרייסה הישראלית. הוא קיבל שם עיסוי־אגו וכאן נמעך לפתע בין השור בפלילים ובין זאבי הליכוד הנבאים לטרף.

ברגע קצר אחד, באותו רגע מכריע, שב לעתים, בנוסח מתוני־השעון רק שניות ספורות, בעוד המבנה האמיתי, העמוק, יכול שמעון פרס — אבן, היה חייב — לקבל את ההכרעה הנכונה. האוזרת לשעון הזהב, לזרש שנכסיו שלו עולים על אלה של איזה מגלגלמיליונים. אבל בתוך המהומה, בתוך אדי היריקבון של מלכות־הממון המפעפעים סביבנו, שוגים לעתים גם הטובים ביותר.

באיחורמה מגיעה עכשיו עונת הציד המפלגתי. עוד נהיה עדים להרבה מאותו סוג.

הרי הליכוד מלא בחיכוכים אפלים, צופיריסטכה פוליטית, לא פחות, כנראה יותר, מהמערך. בתוך הרות מתגוש בימים אלה מאבק, אשר אפילו אם באוסטן מלכה לא מכבב כן, הוא מעיקה נוספת של הודיון המביש מהשנה שעברה.

אלה ימי קץ הפסקת־האש, שנשמרה די טוב, בין הליכוד המערך. התאגרפות החדשה. היא ביטוי להבדל הטבעי הצפוי בין ממשלת האוחזות א' רב'. כל דבר ייגרר עכשיו אל המערכה, מחוש ועד שורך נעל. זה יהיה מאבק לא רק לקראת התמודדות הבחירות בבוא שעתן, אלא גם על התרבות הפוליטית שלנו. למשבנים את משאלי דעת־הקהל יש לומר שב, כי אפילו עשים הסקרים חסב, למעוך, לגמרי לא ברור כיצד תסתיים ההתמודדות הזאת. רק ריח אבק השריפה עומד בינתיים באוויר. והם ענן דק של צונה מעל הפרשיות שהיו ועוד יהיו. כל לכלוך קטן יהפוך עכשיו לזהב פוליטי.

טוהר מידות לא היה נושא חשוב במערכת בחירות אצלנו זה עשור. ייתכן שהגיע הזמן. שב ושוב, בכל שנחשף יותר, מתברר עד כמה חסר הרגישות — לעתים הביטחון חסר־השער שרבים לא יתגלו — הנכים למטעני־צד המתפרצים בפניהם של פוליטיקאים, בנקאים, דירקטורים, פקידים בכירים.

אולי נגזר על כל חברה מפתנות, בעלת משק תוסס, לעבור את המורות הללו עד אין קץ. דווקא מוסס כך העצה הנכונה ברוח הימים האלה היא עצת החזירות ושוחר־הכפייה. המלצה תמימה, אני יודע, ובכל זאת במה שנראה כראשיתה של שנת הסכינים הארוכים, איש־ציבור שלא יאמץ אותה ישים את נפשו בכפו.

לא נעים, אבל העניין שלנו איננו קודם כל בשלומם של הפוליטיקאים. התקווה היא שמהשנה הרותחת הצפויה, מהמאבקים הפרדשים לכל המוער בלכתו, תצמח גם ברכה: הפחד יביא השכון ושניהם ינקו את שורותינו.

מכתב גלוי לשר הבטחון, מר יצחק רבין

הנדון: "פיל לבן" ב־40 מיליון $

כבוד השר,

בעודך נאבק נגד קיצוצים נוספים העלולים לפגוע בבטחון המדינה, לא נוכל להשלים עם החלטה שרירותית של הנהלת רפא"ל להעברת עובדים ומיתקנים למפעל "לֶשֶׁם" — תוך בזבוז של עשרות מיליוני דולר.

מפעל זה, שניבנה בתקציב בלתי - מוגבל, על סמך תחזיות בלתי־מציאותיות, הינו כיום בגדר "פיל לבן" — שהנהלת רפא"ל מתעקשת להכניס בו "תוכן".

רפא"ל נאבקת כיום על קיומה. מאות עובדים פוטרו. מאות עובדים עומדים בסכנת פיטורין בעתיד הקרוב. תקציבי המחקר, שהם התשתית לעתידה של רפא"ל וציבור עובדיה — עלולים להצטמצם דרסטית.

תוך התעלמות מעובדות אלה מתעקשת ההנהלה לדבוק בהחלטתה חסרת ההגיון, שכתוצאה ממנה ירדו לטמיון עשרות מיליוני דולר. זהו בזבוז שיעיק בצורה קשה על עלויות הייצור ויפגע בכושר התחרות של רפא"ל בשווקי היצוא.

אנו משוכנעים כי ניתן להמשיך את הייצור והפיתוח במבנים הנוכחיים, וזאת מבלי לגרום לעיכובים והפסדים מתהליך ההעברה, שימשך חודשים רבים.

בידך, כבוד השר, למנוע את הצעד שיהיה בעל השלכות חמורות על אחת המערכות הבטחוניות החיוניות ביותר.

ועד עובדי המחקר — רפא"ל

עתיד אזור הביטחון (א')

קו בר־לב של צד"ל

בהיערכות המוצבים ובמספרם קיימים חסרונות שקשה להתגבר עליהם

מאת זאב שיף

באחד ממוצבי צד"ל המשקיפים על העיירה השיעית נאבטיה, התאספו סביבי כמה מאנשי המוצב ובראשם מפקד הפלוגה, אבו ג'בל. החלו לשטוח את טענותיהם. לפתע התברר לי, כי לא רק לאזרחי ישראל יש השגות לגבי מדיניות הביטחון של ממשלת ישראל, אלא גם לחיילי צד"ל.

"תרשמי" — אמר לי אבו ג'בל, "אחרי שנפלו המוצבים ציפינו לפעולת־תגמול גדולה של צה"ל, והיא לא באה. אחרי כל פעולה של הצד השני — צריך להגיב בחוזקה. צה"ל היה איטי מדי בעת שתקפו את המוצבים שלנו. הוא הגיע מאוחר לשטח". לאחר מכן באה שורה של תביעות: "חסרות לנו משקפות לראיית־לילה. לחיזבאללה יש כבר כלים חדישים כאלה. אנחנו צריכים נגמ"שים". כאשר העפתי מבטי לעבר אזור מכלי־הרכב הקרביים ולטנקים שבמוצב, מיהר אבו ג'בל להדגיש, והפעם בעברית: "לא זחלים. צריך נגמ"שים זה יותר חשוב". מטנקי הצד"לניקים אינם מרוצים גם מטנקי השרמן מ־51 שקיבלו מצה"ל. "מדוע שלא נקבל מרכבות?" — שואל אחד מהם, מוסלמי סוני מהבקעה. חברו מוסיף: "אם לא מרכבה, או לפחות צנטוריון, אבל עם מכשירים לראיית לילה, כמו שיש לצה"ל. כוח עם מסך גדול".

יותר חיילים

כל עוד מדובר בכלי נשק נוספים אפשר להגיע לכלל הבנה. אך הפיקוד הבכיר של צד"ל מבקש גם משהו העומד בסתירה לתפיסה של ישראל בהקשר לאזור הביטחון. הם היו רוצים לראות יותר חיילים ישראליים ברצועת הביטחון בדרום לבנון. מפקדים, נגרל לאחר, התבטא לאראות בפני קצינים ישראלים כי היה רוצה שצה"ל יתקום יותר צפונה. הסבר לו, כי הדבר נוגד את האינטרסים של ישראל. אלה הן מגמות בלתי־רציונליות, שמוטב לנו לפקוח עין לגביהן.

לצד"ל יש ודאי גם טיעונים מוצדקים. למשל, בהשתלבות צה"ל בהדיפת התקפות הקודמות של החיזבאללה, אך ברור כי הבעיה העיקרית שלהם אינה נשק. הכלים המיכניים מצויים בידם, ולאחרונה אף קיבלו נוספים כדי להגביר את עוצמת האש. לא זה מה שיכריע אם צד"ל ייחשב כמיליציה צבאית מצטיינת, המסוגלת לעמוד בהתקפות החיזבאללה על מוצביהם.

אחת הבעיות של צד"ל היא העובדה שהוא הפך למיליציה מסורבלת בשירותים, מפקדות, יחידות־עזר ומנפחים שונים, שוטרי־ראש ומשטרה צבאית ושמירת מתקנים, כאילו מדובר בצבא האמריקאי העשיר. מתוך כ־2,300—2,400 מקבלי משכורות — מקופתה של ישראל — יש בקושי כ־800—900 שניתן להגדירם כלוחמים. למרות שצד"ל נחשב כאחת המיליציות הגדולות בלבנון, מורגש בו מחסור חמור באנשים. לא מפליא, שבמוצביהם שמעתי תלונות חוזרות כי על אלה המשרתים בקו הקדמי מוטל עומס עצום.

מתברר עוד, כי צד"ל אינו רק מיליציה צבאית, אלא גם עסק כלכלי לכמה מראשי הממולות בדרום, כשם שאש"ף או אמל הוא עסק מכניס לאחרים. השכר המשולם בצד"ל נמוך (100—145 דולר), אך למגויסים כמעט שאין חלופה אחרת לפרנסה, ובנוסף לכך השירות מקנה היתר לבני משפחה לעבוד בישראל בשכר גבוה יותר. כל מה שהמגויס מתחייב לו, הוא שרות בן שנה אחת, וגם נגד אלה המחליטים לעזוב באמצע, כמעט אין נוקטים סנקציות. זאת, גם כאשר עוזבים בקבוצה, כמו במקרה שבו התפטרו רבים. מבני רמיש משום שהמג"ד שלהם פוטר, או כאשר פלוגה בת 56 איש ומפקדים, שמוצאם מחצבן, החליטו לאחרונה לחזור למקום מגוריהם הקודם (דבר המעיד על התרופפות הקשר של נוצרי חצבן עם אזור הביטחון).

השיטה המבצעית

מה שחשוב יותר היא הרמה הצבאית של הכוח והשיטה שבה הוא מופעל. בעוד שהרמה מושפעת מאימונים, יכולת הפיקוד, מנטאליות הלוחם, המוטיוואציה שלו והנשק העומד לרשותו, לא כן באשר לשיטה המבצעית. זו מוכתבת כולה על־ידי צה"ל. השיטה הנוכחית מבוססת על קו בן כמה עשרות מוצבים לאורך הגבול הצפוני של אזור הביטחון.

עם כל השוני שבדבר, מזכירה לי תפיסה זו כמה מהליקויים שהיו בקו בר־לב לאורך תעלת סואץ. ההבדלים הם דווקא לרעת קו מוצבי צד"ל. אין לפניהם מכשול טבעי או מסך מאבטח קדמי, הם חסרים גם כוחות עתודה מאחור. המוצבים הם מטרות סטאטיות, ואין פלא שהחיזבאללה השכיל לחשוף את החולשות הללו ולהכות בהפתעה. יש התולים את הכישלון בהגנה מצד הלוחמים במוצבים שנפלו. ואכן, בשני מקרים השאירו הללו את השערים פתוחים והתוקפים הדרו דרכם. במקרה אחד שבו נתפסו, היו המגינים ערים ואף הפעילו בהצלחה את הנשק שעמד לרשותם. אם נוסיף לכך שהזריזות הנהוגה בצד"ל אינו מצטיין, במקרה הטוב, בדיוק, אזי הסיכויים שמפעם לפעם ייכבשו מוצבים מידיהם הם רבים.

אין פלא ששיטת ההגנה של אזור הביטחון היא נושא לוויכוח. יש הסבורים כי החסרון נובע רק מרמת החיילים המאיישים את המוצבים, אך נראה לי, כי בתפיסה עצמה של קו המוצבים ובמספרם טבועים חסרונות שקשה להתגבר עליהם מלכתחילה.

את הרמה החיילית של לוחמי צד"ל אפשר, לעומת זאת, לשפר. למרות שכמה ממפקדי צה"ל אומרים כי אין לצפות שצד"ל יהיה אי־פעם לצבא של ממש, ברור שהאימונים שקיבלו עד כה אינם מספיקים (סידרות של 4 שבועות) — כולל למפקדים. ההחלטה שנפלה היא להעניק לצד"ל אימונים בדרג פלוגתי, כולל תרגילים משולבים של חי"ר, שריון וארטילריה. זה יבטיח שיפור הרמה, כך שצד"ל יוכל להיות כוח טוב יותר במושגים לבנוניים. — סבור מפקד יחידת הקישור לדרום לבנון, תת־אלוף דוד אגמון, שניסיונו המבצעי רב.

חרף כל החסרונות הללו, אל לנו לשכוח שיש מספר משימות שבהן צד"ל הנו טוב יותר מצה"ל. למשל, בבליעת מכוניות התופת והמבצעים דומים אחרים. בשמירה על המחסומים טובים אנשיהם יותר, משום שהם מכירים את האוכלוסיה המקומית וקל להם להבחין בזרים חשודים. בתחום זה הם ממלאים באמת חיץ המגן על הגבול הצפוני של ישראל.

אם לא נתלה ציפיות מוגזמות בצד"ל שיעשו מה שאינם מסוגלים לעשות, יש סיכוי שימלאו תפקיד בהגנת אזור הביטחון. סיכויים אלה יגדלו אם ישכילו לשלב יותר שיעים מהאזור בתוך צד"ל, והכוח יהיה כוח משולב של נוצרים, שיעים ודרוזים. גם במקרה כזה יש להניח שמפעם בפעם יעמוד צד"ל, שבעיקרו הוא כוח מגן, בפני הפתעות שיזום הצד השני.

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

עוד מאה ימים לשמיר

מאז הרוטאציה לא פנק עזר וייצמן בהזמנות אל לשכת ראש הממשלה. יחסיו עם יצחק שמיר מצטמצמים לתקשורת ההכרחית בלבד. הוא הגיע לשם איפוא השבוע אפוף סקרנות. תמה מה רוצה ממנו הפעם יצחק שמיר. נושא השיחה היה מינויו של האלוף (מיל') האיש "יהודי" מרדכי הוד לידי מועצת המנהלים של התעשיה האווירית. שר הביטחון יצחק רבין חותם זה מכבר (ובלא חדווה) על כתב המינוי, ואילו הליכוד הנחה את שר האוצר משה נסים לעכב את חתימתו. אילו תלוי הדבר רק בשמיר, אין ספק שהוד היה זוכה במינוי בלי קושי מיוחד. אולם איתרע מזלו ומשה ארנס קידש עליו מלחמה. שר הביטחון לשעבר ממאן לשכוח להוד את התנגדותו לפרויקט הלביא, ולפיכך הטיל וטו על המינוי.

ובכן, מה רצה שמיר מוייצמן? לא פחות ולא יותר, שידבר על לבו של ארנס, חברו למפלגה (ולממשלה), אחד השרים היותר מקורבים אליו והחיקים מוייצמן, שיתרצה ויניח למנות סוף סוף ידיד קרוב למפעל הגדול ביותר בישראל. וייצמן הרים גבה וגם דיבר, ארנס התעקש ושמיר נשאר עם עוד בעיה בלי הולמה.

הסיפור הקטן של הוד מאפיין את מאה הימים שמלאו השבוע לכהונתו השנייה של יצחק שמיר בראשות הממשלה. מבקריו ימצאו בו אסמכתא נוספת לטענה בדבר היעדר נחישות בקבלת החלטות. אולם אפשר לאבחן כאן, כמו בהתנהגותו בתחומים רבים, מלאכת מחשבת פוליטית: כאשר יעריך וייצמן את פרס בעניין המינוי הנצוי, יילך האחרון אצל שמיר וזה יוכל לטעון שעשה כל שביכולתו.

כך זה פועל גם בעניינו של יצחק מודעי. שמיר הבטיח לו תיק, אבל מתחמק מעימות עם המערך והמודעי נאלץ להישאר בהמתנה ארוכה. ארנס המתוסכל השתתק בעצרת חמישה־עשר עשה עורים. הרב יצחק פרץ לומד בדרך הקשה — בנסיעה באוטובוס — את נוסחת הפלא של שמיר: "לא בוער".

היטיב לבטא זאת דווקא יריבו הראשי בחירות, דוד לוי, שטען כי שמיר נוהג בבכירי התנועה כמנהג "ישחקו הנערים לפנינו". לוי היטיב להבין את כללי המשחק של שמיר גם בעניין הכלכלי, כשהאשים אותו בהפקרת הזירה לידי המערך: ראש הממשלה הפך — ואין זה משנה אם עשה זאת במודע או שנכך התבדך בריעבד — את המסיוויות שלו ליתרון.

זמן קצר לאחר ביקורו של מרפי בא השגריר האמריקאי תומס פיקרינג ללשכתו של שמיר הישר מפגישה עם פרס במשרד החוץ. השגריר שמע שאין כל תוקף לדברי פרס בעניין הוועידה הבינלאומית. מסר דומה מעבירים שמיר ויועציו לשגרירי מדינות נוספות, המגלים עניין גובר בוועידה. השבוע הסביר שמיר בפירוט לעמיתו האוסטרלי בוב הוק את התנגדותו לוועידה: "יש להניח שבשיחות הדו־צדדיות יתעוררו מחלוקות ואז תתבקש הוועידה להתערב. ברור לגמרי שכל החברות — להוציא ארה"ב — יתמכו בעלינו לוותר לערבים". הוק לא השתכנע. הוא אמר שהוסיין אמר לו שהוא רוצה מאוד בשלום, אך הוא אינו סאדאת ולכן לא ירשה לעצמו להתייצב למו"מ בלא מטרייה בינלאומית. שמיר בשלו: "יפה שהוכחת את סאדאת. פעם אמרו שהוסיין אינו יכול להיות הראשון שידבר אתנו. אחרי ביקור סאדאת בירושלים נגמר התירוץ הזה". ואולם באותו יום הפצירו אנשי שמיר בגאולה כהן להסיר את השאילתא בעניין הוועידה על מנת לחסוך עימות עם פרס.

מצד שני מבהיר מנהיג הליכוד לשדולות המתנהלים למיניהן, העולות אליו לרגל, כי לא יעדרו אותו להתגרות בשותפים מהמערך. שמיר מסתתר מאחורי קווי היסוד של הממשלה, המאפשרים לו, כפי שהשיב לגאולה כהן (וכפי שמוכיח מירון בנבנישתי) לבסס את היישוב היהודי בשטחים. הוא הדף את עסקני חירות, שתבעו ממנו למנות פוליטרוקים בלשכתו, והעדיף את צוות היועצים המקצועי שהביא עמו ממשרד החוץ (המנכ"ל יוסי בן אהרן, מזכיר הממשלה אלי רובינשטיין, יועץ התקשורת אבי פזנר והעוזר המדיני אריה מקל). הצוות הזה, יחד עם הצעירים הפוליטיים צחי הנגבי ויוסי אחימאיר, ממציא לשמיר מדי שבוע "גימיק" תקשורתי והציבור לומד להתרגל אל הסבא הסולידי במדי טייס/רופא/רוכב וכיוצא באלה תנוחות פוטוגניות. מקורביו אומרים שיש לו תוכנית עד 1992.

יצחק שמיר: סיפור מאפיין למאה הימים של הכהונה השנייה

לבן נגד לבן בירושלים

"עזוב אותי עם דרום אפריקה," נמלט מפני שר (מערך) שמימיו לא אמר "לא" למיקרופון. "זוהר לי צרות עם שמעון ויצחק". שניהם יודעו שהיצחק אינו שמיר. כאשר מדברים על יחסי ישראל עם משטר האפרטהייד בדרום אפריקה, אין אף שר שלא להיזדרש לעמדתו של שר הביטחון.

רבין ממשיך את מסורת קודמיו — מהמערך ומהליכוד — המשרתים היום לצדו בממשלה, והשוב מזה, בקבינט: שמעון פרס, עזר ויצמן, אריאל שרון, משה ארנס. לכולם יחס מיוחד לדרום אפריקה ולא רק מטעמים מעשיים: זהו יחס רגשי עמוק המעוגן במסורת ארוכה של התחכבות בשליטי פרטוריה.

מול הקואליציה הזו אין למנכ"ל יוסי ביילין שום סיכוי למצוא תמיכה לעמדתו בתוך הממשלה. בשתי המפלגות אין במצבא אף לא שר אחד המערער על מדיניות הממשלה. או למצער — מבקש לקיים דיון רציני בסוגיה סבוכה זו. אמנון רובינשטיין מ"שינוי" היה הפעם בודד לגמרי בפנייתו לראש הממשלה. להלן קטע ממכתב ארוך ששלח השבוע לשמיר תחת הכותרת "הצורך להחליט על הטלת עיצומים נגד דרום אפריקה": "מדובר כאן במשטר המבוסס בגלוי על תורת הגזע. בעבודתו, כמדינת היהודים, משטר האפרטהייד אינו סתם עוד משטר דיכוי בעולם שאינו משופע במשטרים דמוקרטיים. בעבורנו ה' אפרטהייד הוא תועבה שעלינו להתקומם נגדה באופן אינטגרקטיווי. אין גורם בעולם שיש לו חשבון היסטורי עם הגזענות כמו העם היהודי".

רובינשטיין ממשיך: "מדינת ישראל חושפת את עצמה להאשמות קשות שעה שהיא מנסה לגייס את תמיכת דעת הקהל הנאורה בעולם החופשי לטובת יהודי בריה"מ וסוריה למשל, בנימוק שפגיעה בזכויות האדם אינה יכולה להיחשב לעניין פנימי של מדינה כלשהי, ובו בזמן היא תומכת במשטרים דוגמת משטר האפרטהייד, בלי להתחשב בפשעי המשטרים האלה נגד אזרחיהם. זאת ועוד, גם בין ידידיה הכנים של ישראל בקהילייה הבינלאומית ישנם רבים אשר קשריה עם דרום אפריקה הם לצנינים בעיניהם".

רובינשטיין מציע לאמץ את העיצומים דוגמת אלה של השוק האירופי המשותף ולהימנע מכל צעד שעלול לסכך אותנו עם הקונגרס האמריקאי בעניין הקשרים הצבאיים עם דרום־אפריקה.

רובינשטיין מבהיר כי בגוף מכתבו למד היטב גם את הנימוקים כבדי המשקל המנחים את שר הביטחון. הוא אומר כי לא השתכנע מכך שישראל צריכה להישאר מחוץ למחנה המערבי.

שיחת השבוע / לילי גלילי

עם: איזבל בלאס, אשתו של דוד בלאס
על: פרשת השעון והחיים לאחר הנפילה

כל הפוליטיקאים נעלמו

בסיומה של השיחה בינינו, במהלכה דוחה בתירוצים שונים פניות של עיתונאים לוחצים, שאלה איזבל בלאס: "תגידי לי, מה זה לפתע אני כל כך מעניינת את הציבור?" השבתי לה כי לפרשה סממנים בולטים של "דאלאס": כסף גדול, כח, תככים, פוליטיקה ואישה והדרת. "כן", ענתה איזבל בלאס: "אבל ב'דאלאס' אף פעם לא רואים את הגיבורה ממתינה בתור לבתי כלא רמלה לבקר את בעלה, ולא מראים את הכלא מבפנים".

תשעה חודשים לאחר שבעלה נעצר, אומרת בלאס (35) כי גם בהמתנה שם בתור, אין היא קולטת עדיין את מה שאירע להם. המעבר, במקרה שלה, הד במיוחד. ילדה בריטית "מבית טוב", לימודים בבתי ספר יוקרתיים, "פיניש" פריסאי לידע העמוק בשפות. כסף ופינוק מלידה, כהמשכים בהמשך אחד מאז ניסאה ועלתה לישראל לפני 16 שנה. עלתה, ולא עלתה בעצם, כי חלק ממנה לא קבע כאן שורשים כערלם, והתקלה ודאי שלא היה חלק מתוכניות צמיחתה.

בבית, בריזה המפוארת (אך לא מנקרת עיניים) בשדרות חן בתל אביב, ממשיכה בלאס לתפקד כרגיל. מטופחת, מסודרת בקפידה, ושלוש הילדות, הנושאות את שמות זרים, מקבלות אותה בשובה מישיבת בית המשפט בסיפורים הרגילים שמספרים ילדים על אמם בשובם מבית הספר. בבית המשפט, שם היא מקפידה להופיע לכל ישיבה, הופכת איזבל בלאס למומחית לפרנסים, הקידות נגד ומנהגים של בית משפט. רק השבוע נטשה את תפקידה הקבוע כדמות רקע בפרשה, ונטלה על עצמה תפקיד פעיל בפרשת השעון שנתן בעלה לפרס.

אבל קצת מההוד הוריש בכל זאת הוד לפולקלור המשפחתי. לא מכבר, כשכעסה על בתה הקטנה אלברטין ואיימה: "אני ארביץ לך", אמרה לה בתה הבכירה (11.5): "אם תעשי זאת, עוד יעצרו אותך עד סוף ההליכים; אבל לפחות תוכלי לפגוש לאבא כמה תרצה".

תשעה חודשים הקפדת להישאר ברקע, בדמות "האישה שאחרי". תומכת, משיאה עצה אמונה לכל הישיבות. אך מעולם לא נוקטת עמדה עצמאית. השבוע, עדיתה הפתעה בשיבואת בתחרפה גלויה בפרשת השעון שנתן בעלך לפרס. כתבו אפילו: איזבל בלאס יוצאת למלחמה פרטית בעניין בעלה. האם החלפת תפקיד?

בכלל לא. פשוט ראיתי בפרשה הזו הזדמנות להוכיח חד משמעית שאנחנו לא משקרים. התדמית של בעלי, הרי מאד ירדה. אומרים שהוא שקרן, שהוא רמאי. עלי, אי אפשר לומר את זה. והנה, כשיכולתי להוכיח שפרס קיבל שעון מבעלי, ושעדי אמוראי קיבל ממנו כסף, ניצלתי את ההזדמנות. אולי עכשיו יאמרו: "רגע, אם זה נכון, אולי גם בדברים האחרים הם אומרים אמת?" זאת היתה המטרה האמיתית.

את מציגה זאת כאילו הסיפור של השעון עצמו לא היה משמעותי כלל. אלא אמצעי להוכיח משהו גדול יותר.

עניין השעון באמת לא נראה לי חשוב, אלא אולי כדי להראות שבעלי ופרס היו חברים טובים. הרי בשביל לתת ובשביל לקחת שעון ממישהו צריך שהם יהיו ממש חברים, נכון? צריך בשביל זה מערכת יחסים מיוחדת, מצד הנותן ומצד המקבל.

אולי מספיק לשם כך אינטרס כלשהו. לא תהית אז, לפני 5 שנים, מדוע בעלך נתן לפרס את השעון היקר שאת עצמך קנית לו במתנה?

למען האמת, לא. מאד מתאים לבעלי לעשות את זה. אם תגידי לו היום שהמכנסיים שלו יפים הוא יוריד וייתן לך אותם. זה חלק מהאופי שלו, ולכן גם לא ייחסתי לסיפור עצמו משמעות מיוחדת. אם כבר, היה יותר מעניין לשאול למה פרס לקח את השעון. אבל גם זה לא נראה לי אז מוזר במיוחד. הפתעתה שלי התחילה, כשהוא קיבל את הטלפון הראשון "אנחנו בצרה", וקנה בשבילם את "יהוד". זה כבר נראה לי באמת מוזר. התפלאתי שכך פועלים הדברים במדינה הזאת.

המחנה שלך היא לעזור לבעלך. אבל מבלי משים את עשויה להפוך לכלי שרת מדי ליפני במלחמות שבין המערך לליכוד. זה מפריע אותך?

אני לא אוהבת שזה יקרה לי. כל החיים הייתי אנטי־פוליטית, ושום דבר לא השתנה אצלי. ח"כ מיכאל איתן השתמש בי רק להוציא את האמת שלי, וגם את זה עשיתי בגלל עצתו של עורך הדין שלי, ולא בגלל שאיתן ביקש. מבחינתי, גמרתי את תפקידי, ואני מאד מקווה שיעזבו אותי בשקט: לא פוליטיקה, ולא ראיונות. מעולם לא הייתי מעורבת בענייניו שלו, וכשישתחרר, בעזרת השם, שוב לא אהיה מעורבת. אני אדם סגור מאד, ולא מסוגלת להיחשף. אפילו חברות אין לי כאן שנישאתי. אולי זה בגלל החינוך הבריטי שלי.

אפשר לומר, שיש אנשים שעוזבים אותך יותר מדי בשקט.

כל קבוצת הפוליטיקאים שהיו פעם הידידים של בעלך, נעלמה לגמרי כשהתפוצצה הפרשה.

יש פתגם שאומר: "כשאתה צוחק, כולם צוחקים אתך; כשאתה בוכה, אתה בוכה לבד". זה מה שקרה לנו. אף אחד לא התקשר. אף אחד לא בא. היה מספיק לי לו היו מצלצלים ואומרים: "אין בידי לעזור, אבל אני מאד מצטער". אלא שאפילו זה לא קרה במשך החודשים האלה. הם פשוט נעלמו לגמרי. ועכשיו הם עוד טוענים שבקושי הכירו את בעלי.

את נשמעת מאוכזבת גם מאנשים, הם מהשיטה. עלה בדעתך שאולי בעלך בכל זאת אשם במשהו, שאולי רצה להשיג יותר מדי ומהר מדי?

בשום פנים ואופן לא. יש לי אמון מוחלט בו, ובעסקיו. אני יודעת שמהעיתונים מצטיירת דמות של נוכל ומניפולטור, אבל אני יודעת שהוא אדם טוב ונדיב. באופן פיננסי שציירו לו דמות כזו בגלל שהוא ספרדי ו"סלף מייד מן". לוקחים איש עסקים כזה, ורוצים להפיל עליו את כל מה שקרה במדינה הזו בחמש השנים האחרונות, בכלכלה, בבנקאות, בהכל. אין ספק, שקל יותר להילחם בו, מאשר בתקי"ם. אבל אין לי גם ספק שהוא לא גנב ולא פשע, וכל חטאו הוא שהצליח יותר מדי. אנשים מן הסתם לא אוהבים את זה.

איך את מסתדרת עם המעבר האישי מזה שמכנים באנגלית "ליידי של מנאר", למצב שאליו נקלעת?

קשה לי, אולי אפילו יותר מאשר ללידות. כל עולמי התהפך. מעולם לא עבדתי, אבל בתקופת המשפט הפסקתי גם את כל הפעילות שאהבתי, כמו הקורסים בחינוך ובפסיכולוגיה באוניברסיטה העממית. כל יום אני מתייצבת בבית המשפט, בשבילו, וגם בשבילי. רק לפני שבוע לקחתי בפעם הראשונה את בתי הגדולה לבקר את אביה. תשעה חודשים הוא לא רצה שתראה אותו בכלא, עד שהצלחתי לשכנע אותו. כשיצאנו, היא אמרה: "אבא הפסיד שנה בחיים שלו" אבל עמדה בזה יפה מאד.

בשבילי, העבודה שמחזיקים אותו במעצר ארוך כל כך, היא הנקודה הכי לא מובנת והכי כואבת. הוא לא אנס ולא רצח, ואת המשפט הוא צריך לנהל מהבית. לא היתה כל סיבה לגרום להרס כזה של העסק שלו ושל המשפחה. אני גם לא מבינה את זה הגיונית: אם הוא רוצה להחזיר את הכסף לתקי"ם, יותר הגיוני שימשיך לעשות עסקים, ויחזיר להם את הכסף, לא?

הפרישה הטרגית של התקופה האחרונה, כמו אלמנך גיבורי, מעוררת בך הרהור?

אני מאמינה בכוחו של בעלי, ולכן גם אינני פוחדת שזה עלול להגיע לזה. הוא עקשן, מאלו שנלחמים והולכים עד הסוף. עובדה היא, שהוא לא ברח בהתחלה, כשעוד יכול היה לברוח מהארץ כמו אחרים שעשו את זה אחריו ולפניו. אני עצמי, כבר שנים לא רציתי לחיות כאן, אבל לא יכולתי לשכנע אותו לעזוב. ראית אותו בבית המשפט. כך לא נראה אדם שבור. אבל במקום לכתוב כמה בלאס נראה טוב אחרי תשעה חודשים, מפרסמים תמונה שלו כשהוא מתפרץ פעם, ומציגים אותו כמו חיה. אבל מצד שני, אני מתחילה לשמוע גם תגובות אחרות. אנשים תופסים לאט לאט, שאנו הופכים למדינת משטרה, ומה שקרה לבלאס, יכול לקרות גם להם.

סיבוב בעולם

לזכות: השגריר האמריקאי המיועד לפירוק החימוש, מקס קמפלמן, התחבק בנעימה המשולגת עם סגן שר החוץ הסובייטי, יולי וורונצוב. קמפלמן דיווח, כי נוצר קשר טוב ביניהם. הוא מפרש את מינויו של הפקיד הבכיר ברצונם של גורבצ'וב והדוברינין שמנהלי המו"מ ידעו את עמדותיהם. ואכן, וורונצוב הטיל על צוותו להגיע גישות הרשות. קמפלמן סבור, שגורבצ'וב רוצה להגיע לפסגה השנה, אך לפי שעה לא נקבע מועד אפילו למפגש שרי החוץ.

בינתיים חודשו המגעים בין שתי המעצמות בנושא התראה מוקדמת והגבלת הניסויים הגרעיניים.

אש"ף: אוסטרליה החליטה לאסור על נציג אש"ף באו"ם, לביב טרזי, להשתתף בסמינר על המזרח התיכון. השבוע הגיע טרזי לארגנטינה ואמר שם משפט מעניין: "הגיע הזמן לשים קץ למלחמה וליצור מצב של שלום". הוא דיבר בזכות ועידה בינלאומית בהשתתפות כל הצדדים, לרבות אש"ף וישראל. בלהט ההתנגדות לוועידה עצמה נשכחה העובדה החשובה, שלפני חודשים לא רבים שלל אש"ף בפומבי אפילו מו"מ עם ישראל בחסות בינלאומית. דבריו של טרזי מבטאים את הלוך־הרוחות בקרב חוגים רחבים למדי באש"ף בתקופה האחרונה.

נציג אש"ף בשוודיה, הידוע בשם מכלוף, הוזמן לראש הממשלה קרלסון. בצאתו מהפגישה אמר האורח, כי "העובדה שראש הממשלה הפציר בי לבקרו היא אישור לכך שמעמדנו לא נפגע". הוא רמז למתיחות על רקע גירושה של סגניתו, הלה סלאמה, והרמזים שנשלחו לערפאת לבל יכבד בנוכחותו את הלווייתו של אולוף פאלמה.

בירית המועצות: הביטאון הקומוניסטי "פראבדה" יצא לפני שבוע בהתקפת מוחץ נגד האיסלאם. במאמר שנשא את הכותרת "אתאיזם ותרבות" כתב העיתון, כי האיסלאם היא דת מפגרת ודו־פנים שיש להשמידה. פרשנים במערב מייחסים כאן את תגובת מוסקווה להתסיסה הגוברת בחבל קזאחסטאן ובמחוזות אחרים עתירי אוכלוסיה איסלאמית. אולם יש לקרוא את הדברים גם על רקע התירוצים בדבר הקשר הסובייטי־החומייניסטי, המתוכרים עדיין בוויכוח סביב איראנגייט. יש להניח, כי המאמר הזה ב"פראבדה" לא נעלם מעיניהם של קנאי האיסלאם בטהרן.

קנדה: בית המשפט לערעורים במחוז אונטאריו, בהרכב של חמישה שופטים, קבע שארנסט זונדל, שטען בפרסומיו כי השואה לא היתה ולא נבראה, זכאי למשפט חדש. השופטים קבעו, כי השופט בערכאה הנמוכה טעה בדרך בחירת המושבעים ומנע מהם עדויות של ספרים ושקופיות שבאמצעותם ביקש זונדל להוכיח את גירסתו. החלטת בית המשפט עוררה כעס, ועם רב בקהילה היהודית המקומית. האילו זונדל הבטיח לתקשורת להביא עדים חדשים מרחבי העולם, שיסייעו לו להכחיש את השואה.

הוותיקן: איש כמורה בכיר למדי בוותיקן שוחח השבוע עם אישיות ישראלית ברומא על ספיחי פרשת ביקורו של החשמן הניו־יורקי ג'ון אוקונור. הוא הסביר, כי אין הבדל עקרוני בין עמדתו של הכס הקדוש לבין עמדתו של אוקונור ביחס לישראל. "לכן", לא היה מקום להפוך את אוקונור לקורבן של הוואתיקן, אשר התנגד לביטול לביקורו בארץ הקודש וליחסי הידידות שלו עם ישראל. איש הכמורה הבכיר טען, כי ההבדל היחיד הוא בכך שאוקונור אינו בקי בפוליטיקה ובכללי המשחק של הוואתיקן במזרח התיכון.

בעקבות הביקורת שהוטחה כנגד הקונסול הכללי בניו־יורק, משה יגר, בפרשה זו ובעניינים אחרים, גובשה במשרד החוץ החלטה "לקדמו" לתפקיד של שגריר בדנמרק. יגר חשש פן יתקשה לשכנע את הבריות שאכן זכה לקידום ולא להדחה, ועל פי דרישתו הבטיח לו המנכ"ל המדיני, יוסי ביילין — בכתב — לפחות שנת שירות נוספת בניו־יורק.

כספת / צבי זרחיה

המרוויח והמפסיד

המרוויח והמפסיד בבחירות דירקטוריון בנק לאומי הם הח"כ מאיר זית ואריה דולצ'ין. זית זכה במינוי יו"ר דירקטוריון בנק לאומי, ואילו דולצ'ין קיבל מהלומה, עקב החלטת הכנסת שעליו להתפטר מתפקיד נגיד אוצר התיישבות היהודים.

בין השותפים ל"בישול" בחירתו של זית היו ראש הממשלה, שר האוצר, נגיד בנק ישראל, יו"ר ועדת הכספים אברהם שפירא. ראש הממשלה ושר האוצר הביעו את תמיכתם בזית בישיבת שרי הליכוד. שר האוצר שוחח בעניין עם נגיד בנק ישראל, הפרופ' מיכאל ברונו. זית נחשב למקורב במידה מסוימת לברונו ולמקובל על הבנקים בבנק ישראל גליה מאוד. לפני היכנסו לבורסה, היה זית הממונה על הבנקים בבנק ישראל.

בדיונים שהיו בצמרת הליכוד, על בחירת יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי, נשקלה גם הצעתו של ח"כ אריאל ויינשטיין, להעניק את המשרה לסגן שר האוצר לשעבר יחזקאל פלומין. עם זאת, ויינשטיין לא פסל את זית, ואמר כי מועמדותו נראית סבירה על רקע כישוריו המקצועיים ומעולותיו. ויינשטיין, הנחשב לאיש סוד של שר האוצר, נכשל בהצעתו למנות את פלומין. צמרת הליכוד לא שכחה שפלומין פרש מהמפלגה הליברלית והצטרף למפלגת המרכז הליברלי בהשתתפות אריה דולצ'ין.

ויינשטיין התנחם אולי בכך, שזהו את הסערה הציבורית שקמה עקב מינויו של מאיר זית. ויינשטיין הזהיר את ראשי הליכוד מפניה, אך הם לא שעו לדבריו.

גורמים בליכוד הסבירו כי דר' דולצ'ין הפסיד נקודות רבות בפרשת בל"ל. בליכוד טענו כי בתקופות מסוימות התקרב דולצ'ין אל המערך ופנה עורף לליכוד. הדבר נבע מהצורך להבטיח את תמיכת המערך בבחירתו מחדש ליו"ר ההנהלה הציונית. כהונתו של דולצ'ין בתפקיד זה תסתיים בסוף '87. אולם בצירי המערך, ובכללם מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים ח"כ חיים רמון, שלחו אליו חצי ביקורת, ותבעו את התפטרותו מתפקיד נגיד אוצר התיישבות היהודים.

מתחת לשולחן

הסעיף המעניין ביותר בהצעת תקציב המדינה לשנה הבאה הוא כמה ולמי ישולם "מתחת לשולחן" מקופת המדינה. ועדת הכספים של הכנסת תמשיך בשבוע הבא את הדיון בסעיפים השונים של התקציב. אולם הדרמה האמיתית תתחולל בימים האחרונים של חודש מארס '87. ה־31 במארס הוא היום שבו אמורה הכנסת לאשר את תקציב המדינה.

לפני שנה ושנתיים, הוסיפו כספים רבים ברגע האחרון למטרות שלא נכללו בהצעת התקציב המקורית. השנה, יגישו ראשי המערך והליכוד בקשות סיוע למגזרים שונים במשק בהיקף של כמיליארד שקלים. בקשות הסיוע הן לקיבוצים, לחברות ההסתדרותיות ולמושבים במצוקה. על אף שנקבעה המסגרת של הכספים הייחודיים, אין באוצר ביטחון שלא יהיה צורך בתוספת תקציב כלשהי לרצות את המפלגות הדתיות. יש להניח שלכספי יוסיפו תקציבים גם ליהודה ושומרון.

עד לשעה זו מתנצחים ראשי המערך והליכוד בשאלה איזו טקטיקה לנקוט לקראת היום המכריע של אישור התקציב. שתי המפלגות הגדולות שואפות להשיג עוד תקציבים ואולי גם עוד תמיכה מהשותפות הפוליטיות האחרות שלהן.

המערך שומר לפי שעה על פרופיל נמוך. כל מטרתו היא להשיג אישור לסייע לקיבוצים. הסיוע לקיבוצים יעניק להם מרווח נשימה למשך ארבע שנים. בקרב חברי המערך נשמעת דרישה להכשיל את הרפורמה במערכת המסים כדי להשיג תוספות תקציב למשרדי החינוך והבריאות, ולהכשיר את הקרקע לקבלת סיוע נוסף בשביל קופת חולים, סולל בונה, והמושבים.

בקרב חברי הליכוד מתגבש רעיון לתבוע משר האוצר לפרוס את כל הסיוע שיינתן לכל מגזרי המשק במסגרת תקציב '87. הליכוד מבקש לצמצם עד כמה שאפשר את סכומי הסיוע כדי שהחריגה התקציבית לא תהיה גדולה.

בליכוד אומרים שאי אפשר לנהוג בשיטת ה"סלמי" ולאשר כל פעם סיוע נוסף לסקטור זה או אחר. קודם מאשרים סיוע לקיבוצים, אחר כך למושבים, ליהודה ושומרון ולבסוף מגיע תורה של קופת החולים. יש לקבוע סדרי עדיפויות.

חרף חילוקי הדעות בין המערך לליכוד בעניין הסיוע למגזרים השונים, לא התנהלה עד כה ישיבה מסודרת בין שני השותפים הגדולים של הקואליציה.

מי יממן את הרפורמה

מי יממן את הרפורמה? זוהי השאלה הנשאלת ביותר באוצר. על פי הערכות פנימיות שגובשו באוצר, תעלה הרפורמה כ־1.1 מיליארדי שקלים. אך בהצעת תקציב המדינה לשנת 1987 מוצגת עלות הרפורמה ב־250 מיליוני שקלים בלבד. נתוני מינהל ההכנסות סותרים זה את זה. ניתוחים פנימיים שנערכו באחרונה באוצר מודים כי עלות הרפורמה עשויה להגיע ל־1.1 מיליארד שקלים. על פי חישובים אלה, יהיה הגירעון שייווצר עקב מתן הקלות במיסוי על יחידים, 600 מיליוני שקלים. אובדן ההכנסה עקב הקלות מס על חברות יסתכם ב־350 מיליוני שקלים ומוויתור הפחתת מס המעסיקים יגיע ל־200 מיליוני שקלים.

כלכלנים במשרד האוצר מתקשים להבין כיצד אפשר לממן את הרפורמה. תחילה ביקשו לממן את הרפורמה באמצעות ביטול פטורים. על פי הנחה זו יכסו הפטורים שיבוטלו את ההוצאה הצפויה עקב מתן הקלות במס. באיחור יותר גילו באוצר, שאי אפשר לבטל את הפטורים. אז הציע מינהל הכנסות המדינה לבטל פטורים בסך 250 מיליוני שקלים בתקציב. גירעון בהיקף זה נראה לאוצר סביר לחלוטין, מתוך הנחה שכל הקלה במס תגדיל את רווחיות הפירמות והפעילות הכלכלית, תקטין את הוצאות העצמאים והפירמות ותביא לגידול בהכנסות. אולם, כאשר בוחנים את הרפורמה על רקע תקציב המדינה, מתברר שמשרד האוצר חרג לחלוטין מהתכנון המקורי. בהצעת התקציב הנוכחית אין כמעט אפשרות לממן את הרפורמה.

הממונה על הכנסות המדינה באוצר ישראל ברזון לא הצליח שלשום, ביום עיון מטעם האוצר, להדוף את שאלות העיתונאים על מקורות המימון לרפורמה. שלל הנתונים שהציג לא נתנו תשובה מספקת.

על פי ספר התקציב החדש, בשנת 87־8' צפויות ההכנסות ממס ההכנסה לרדת ריאלית ב־6.2 אחוזים, לעומת אומדן המימון לשנת 86־7'. הירידה נובעת מהרפורמה המוצעת במסים ישירים ובביטול מסים דו־פעמיים. ההכנסות ממס על שכירים ירדו ריאלית ב־5.8 אחוזים, ההכנסות מהמשקול העסקי ירדו ב־0.1 אחוז. לצד ירידות אלה, מוצגים גם נתונים על עלייה בשיעורי המס. על פי חישובים באוצר, העלייה בהכנסות ממכסים אינה שווה את כל הירידה בהכנסות עקב הרפורמה.

באוצר אמנם טוענים כי בשנה הראשונה להפעלת הרפורמה יהיה ההפסד קטן, מפני שחלק מההכנסות במס הם הפרשי מס בעבור שנים קודמות. אולם אם השנה יצליח האוצר לתמרן ולחיות עם הגירעון עקב הפעלת הרפורמה, מה יהיה בשנה הבאה שהיא שנת בחירות? בשנת 88', אובדן ההכנסות עקב הקלות במס יהיה גבוה יותר. בשנה הבאה גם צפוי פידיון בהיקף של כ־7 מיליארדי שקלים של מניות הבנקים שהוסדרו.

לנוכח הנתונים הללו, נשאלת השאלה מהיכן יימצאו מקורות נוספים למימון הרפורמה. ראשי מינהל הכנסות המדינה מקווים כי בשלב הבא של הרפורמה, שיופעל בשנה הבאה, יבוטלו הפטורים. אך לאחר שהאוצר "מכר" את רוב המזבין "שבויי" כבר השנה (קרי, ההקלות במס), מה יוכל להציע בשנה הבאה תמורת ביטול הפטורים?

פגישת מודעי ונסים

באחרונה מגיעה לאוצר כמעט מדי שבוע בקשה של אח"מ, גורם פוליטי או ארגון כלשהו המבקש קיצוץ חובותיו למס ההכנסה.

בשבוע שעבר, לאחר שעיקלו את תמונותיו, הגיע ללשכת שר האוצר המלונאי חיים שיף. שיף, החייב למעלה ממיליון שקלים למס הכנסה, ביקש מראשי האוצר שרשויות המס יסירו את העיקול על רכושו.

עוד לא הספיקו באוצר ללבן את העניין עם שיף, ובראשית השבוע הגיעה ללשכת השר פנייה נוספת. מיכל מודעי, יו"ר ויצ"ו העולמית ורעייתו של שר האוצר לשעבר יצחק מודעי, באה לפגישה עם שר האוצר משה נסים. מודעי, והגזברית של ויצ"ו, ביקשה שמשרד האוצר ישווה את סכום החוב של ויצ"ו למס ההכנסה.

על פי נתוני האוצר חייבת ויצ"ו כמיליון וחצי שקלים למס ההכנסה. חילוקי הדעות בין ויצ"ו להנהלת האוצר מתמקדים בשיטת חישוב הריבית על החוב. ההפרש בין שיטות החישוב השונות מגיע ל־380–400 אלף שקלים. בויצ"ו מקווים כי האוצר יכיר בשיטת החישוב "הזולה", ויהיה אפשר להפחית מהחוב סכום זה או חלקים ממנו. בכירים באוצר תובעים מויצ"ו לשלם את מלוא החוב והריבית, ללא הקלות.

המגעים בין ויצ"ו להנהלת האוצר נמשכו חודשים, ועדיין לא הושג סיכום בין הצדדים. גם לא לאחר הפגישה שהיתה השבוע בין מיכל מודעי למשה נסים ובין גזברית ויצ"ו לראשי מס ההכנסה. באוצר קובלים על הלחצים שמופעלים עליהם מצד גורמים שונים להפחתות מס. מיכל מודעי אמרה כי אינה צריכה לדווח על מה ששוחחה עם שר האוצר. "דיברנו על ויצ"ו אך לא על החוב של ויצ"ו, שר האוצר אינו מטפל בזה", אמרה.

אשל
קרן נאמנות לחלוקת דיבידנד

הודעה
על פרסום תשקיף של אשל קרן נאמנות צמודה לחלוקת דיבידנד

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח־1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:

החל מיום 1.2.87 שעה 08:30 ועד ליום 30.11.87 שעה 09:45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו ע"י מנהל הקרן בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן

קרן המשקיעה לפחות 80% מכלל השקעותיה באגרות חוב מסוגים שונים (כולל בשטרי הון הניתנים להמרה במניות אשר גם צמודים בחלקם למדד).

בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת בגין מספר היחידות המבוקשות, ניתן להגיש למנהל הקרן באמצעות בנקאי הקרן – בנק דיסקונט לישראל בע"מ – במישרין, או ע"י בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.

עותקים מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמנים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק הפועלים בע"מ

המנהל: אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

תפוז
קרן נאמנות צמודה
100

הודעה
על פרסום תשקיף של תפוז קרן נאמנות צמודה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח-1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:

החל מיום 1.2.87 שעה 08.30 ועד ליום 31.1.88 שעה 09.45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו ע"י מנהל הקרן בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן

קרן המשקיעה את כלל השקעותיה באגרות חוב הצמודות לפחות בחלקן למדד המחירים לצרכן, (כולל בשטרי הון הניתנים להמרה במניות אשר גם צמודים בחלקם למדד) ו/או באגרות חוב הנסחרות במטבע חוץ ו/או במלוות מדינה מסוג מ.ק.מ. ובלבד שלפחות 75% מנכסי הקרן יהיו מושקעים באגרות חוב שהונפקו ע"י המדינה או בערבותה. לעניין זה יראו כהשקעה באגרות חוב כאמור גם השקעה בניירות ערך בנקאיים שרכישתם הובטחה במחיר צמוד לדולר.

בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת בגין מספר היחידות המבוקשות, ניתן להגיש למנהל הקרן באמצעות בנקאי הקרן – בנק דיסקונט לישראל בע"מ – במישרין, או ע"י בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.

עותקים מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמנים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ

מנהל הקרן: אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

מים כשמן למדורה

מי שסגר את הברזים באום־אל־פחם ראה במים נשק פוליטי יעיל. אם יצליחו מתכנני המערכה ויסלקו את ראש העיריה, עסקן חד"ש תקיף ולא מתפשר, עלול להיווצר מצב שיחסרו מים כדי לכבות את האש שיבעירו הפונדמנטליסטים המוסלמים

מאת רומן פריסטר

ח"כ תופיק טובי טלפן לשר החקלאות נחמקין: "בחייך, איך אתם לא מתביישים מזה שישה ימים אין מים בבתיהם של 25 אלף תושבי אום־אל־פחם". . . אריה נחמקין טלפן למנכ"ל "מקורות" יחזקאל זכאי . . . זכאי טלפן לראש העיריה האשם מחמיד: "נתתי הוראה לפתוח את הברזים", אמר . . . האשם מחמיד טלפן לאנשיו שהמתינו ליד בנק אוצר השלטון המקומי בתל־אביב כדי להמציא למי שצריך את צרור המסמכים המבטיחים תשלום חוב של 90 אלף שקל. הם אמרו לו "מישהו הזעיק משטרה ולפני רגע גררו את האוטו שלנו מהחניה. תבלך ניפץ את השמשות ואת מיכל הדלק. הם חשבו שהמכונית ממולכדת". . . האשם מחמיד הבין את האפיקטנות במקומה, הביט לעברי ואמר: "לפעמים נדמה לי שאני במצב מלחמה עם מדינת ישראל".

כשנפתח סבב הטלפונים הזה מורגי השעון בטרקלין ביתו של האשם מחמיד על שעת צהריים. בשעה שבע בערב שוב צלצל הטלפון: מרדכי יעקובוביץ, דובר חברת מקורות, הודיע רשמית כי בקרוב יתחילו הברזים לטפטף. נסתיימה עוד מערכה בשרה של קרטת־התשה בין חלק מהממסד השלטוני לבין ראש עיריה שהיה לו לצנינים.

האשם מחמיד: "מדוע רוצים להיפטר ממני? התשובה ברורה מאוד. הממסד, או לפחות חלק ממנו, התרגל למנהיגות ערבית שמשפילה עיניים כשמדברים אליה. אני איש הגוף — אני מישיר מבט. אני לא מאלה שיוצאים במשלחות לחו"ל לארץ ומספרים שכאן זו ארץ זבת חלב ודבש והלב העיר שלי נמצאת בתחתית הסולם בספר שנעשה על מצבם החומרי של 50 ישובים יהודיים וערביים בישראל. אני גם לא מאלה שמברכים כל בוקר 'ברוך אתה אדוני שיש לנו טלוויזיה צבעונית'. אני מודה במקצועי, ולא טייח. אינני אוהב לטייח עובדות.

בערבית אומרים שאני יודע לשים את הנקודות מעל האותיות. פירוש הדבר, שאני יודע בדיוק מה קורה סביבי — ואני דורש את קיומם במלואן. זו שפה חדשה יחסית בתקשורת בינינו לבין הממסד היהודי ויש אנשים שמעדיפים לא להבין אותה".

אכן, מיד עם היבחרו לראש עיריית אום־אל־פחם הוזהרו פקידי משרד הפנים ש"עם האשם מחמיד יהיו צרות". זמן קצר לפני שזכתה אום־אל־פחם במעמד של עיר (בנובמבר 1985) פרסם האשם כרוז בו כינה את צה"ל — "צבא הכיבוש". הכרוז שימש עילה נוחה לשר הפנים, ליושב־ראש מרכז השלטון המקומי ולאחרים להחרים את הטקס הרשמי; כמו ביקשו להעניש את האנשים שבחרו בו ברוב של 54 אחוז מכלל הקולות הכשרים. עתה, כשבית העיריה נטול כוח שלושה חודשים כי לא שולמו משכורות העובדים וכשמאות תלמידים משוטטים בסמטאות אום־אל־פחם בגלל שביתת המורים, מפרשים זאת רבים כתוצאה והמשך טבעי של הצעה הפוליטית שהתחילה ברגל שמאל.

וכשמדברים על שמאל: האשם מחמיד מרגיש ומצהיר באוזני שאינו קומוניסט. הוא מוסלמי שנשא לאשה בחורה כלהורית מרגית. הנישואים האלה גרמו לו הרבה בעיות בכפר הקרוב בני משפחתו, עד שהסכימה להתאסלם, והרוחות נרגעו. אך גם אם אין בכיסו פנקס חבר של רק"ח, קשריו הארגוניים והרעיוניים עם המפלגה הדוקים מאוד. בבחירות לכנסת ה־11 הופיע שמו ברשימת מועמדיה של החזית הדמוקרטית, ורק אלפיים קולות הפרידו בינו לבין מושב באולם המליאה. אם יצליח בתפקידו כראש עיריה, אם יוכיח להנהגת רק"ח שהוא בבחינת נכס אלקטוראלי, מובטח עתידו כשורה ראשונה של מנהיגות ערביי ישראל. את העובדה הזאת יודעים גם יריביו. האשם מחמיד משוכנע כי המערכה שמנהלים נגדו — על גבם של 25 אלף תושבי אום־אל־פחם — באה לקטוע את הקריירה הזאת בעודה באיבה.

ראש עיריית אום־אל־פחם, האשם מחמיד, (מימין) ומנהל המחוז, יוסף קוזיתי

ערבי שלילי, ערבי חיובי

האשם מחמיד נולד בסביבה זו לפני 42 שנה, למד בבית ספר עממי בעפולה ורכש השכלה גבוהה באוניברסיטת תל־אביב. את עבודת הדוקטורט בנושא פסיכו־פוליטיקה הקריב למען הקריירה הפוליטית. התיזה שהגיש לקבלת התואר השני עסקה בסטריאוטיפים. "אני מומחה לנושא הזה לא רק מבחינה האקדמית", הוא אומר. "מאז אני חי ונושם אין מתייחסים אלי כאל בן אדם אלא כאל סטריאוטיפ של עסקן ערבי 'שלילי'. גישה פשטנית כזאת מקשה כמובן על קומוניקציה בינינו. גם עכשיו, כשמנסים לסלק אותי מכהונתי בטענה של 'ניהול כושל', שקופות הכוונות: במקום סטריאוטיפ של פוליטיקאי כמותי צריך להמליך באום־אל־פחם סטריאוטיפ של 'פוליטיקאי חיובי'. אני מכיר את המונחים האלה, הם שכיחים מאוד במילון הענף העוסק ב'מגזר הערבי'".

אחרי המעידה הפוליטית בכיסוי הכרוז על צבא הכיבוש למד האשם מחמיד להיזהר בלשונו. הוא מדבר על קרבתו הרעיונית לרק"ח בגלל מלחמתה לשוויון הזכויות האזרחיות, לשוויון של בני עדות מזרח ועדות אשכנז, לשוויון בין גבר ואשה ובזכות הקמת מדינה פלשתינית בצד מדינת ישראל. "מהסיבה הזאת אני רואה פטריוט אמיתי בכל יהודי שמצטרף לחד"ש. עם זאת אני מפריד הפרדה מוחלטת בין המאבק הלאומי של כלל ערביי ישראל לבין המאבקים שלי כראש עיריה", הוא מסביר.

"מיד עם הענקת מעמד של עיר הקים שר הפנים ועדת הינגוי שאמורה היתה להציא את אום־אל־פחם מבוץ העשבות. המלצותיה: גרעון חיסול הגרעונות המצטברים והקצאת מענק פיתוח — 2.4 מיליון שקל לפי מחירים של מארס 1986, ועוד 1.2 מיליון שקלים מכיסיהם של התושבים. אם יקרה נס ואקבל סוף־סוף את הכסף המובטח, לא אקום להכריז 'אני מצטער רבותי, איני רוצה בהקצבה זו עד שלא תעודד לכל הרשויות המקומיות הערביות במדינה'".

אלא שבינתיים פוסק האשם מלעסוק במבחן הסולידריות הכלל־ערבית. הנס אינו קורה, הכסף אינו מגיע ועל כל חשבונות הבנק של עיריית אום־אל־פחם הושמו עיקולים ושפטיים. זו אחת הסיבות שלא נמצאו אפילו 90 אלף שקל כדי לסלק את חוב העיריה לחברת מקורות. האשם מחמיד: "אילו היו משאירים עיירה יהודית קטנה במשך שישה ימים בלי מים, כל המדינה היתה רועשת ורוגשת. חברי הכנסת היו מפציצים את השרים בשאילתות. אבל כשזה קורה בעיר ערבית שגדולה כגודל עפולה, לאיש לא אכפת לו. דרך אגב גם אני חיפשתי את עזרתה של הכנסת. צפיתי להועדת הפנים וביקשתי את התערבותה. הוועדה קיימה שתי ישיבות ולמיטב זכרוני השתתפו בכל אחת מהן רק שלושה מתוך 17 החברים שבה. היושב־ראש שלה, דב שילנסקי, לא כיבד אותנו בנוכחותו. נראה שהנושא לא היה חשוב דיו.

את הניהול נטל סגנו, ח"כ עוזיהו עלי שהוא, כידוע, ראש עיריית עפולה. בתום הישיבה התראיין עובדיה עלי בטלוויזיה בערבית והצהיר שאין מנוס מפיזור המועצה והקמת ועדה קרואה. אמרתי לו אז: 'קח את תקציבה השנתי של אום־אל־פחם, 4.5 מיליון שקל, תראה אותך מנהל את עפולה במשך חודש אחד'. עשינו פעם מחקר והמלמד שעירנו זקוקה ל־50 מיליון שקל כדי להגיע לרמתה של עפולה. לישיבה שניה של ועדת הפנים, ב־29 בדצמבר, הגעתי מצויד במסמכים ובליווי הגזבר, רואה החשבון ועוד פקידי עיריה בכירים. רצינו להוכיח את צדקתנו.

להפתעתי, לא הורשו עוזרי להיכנס לחדר הישיבות ואילו ממני נשללה כליל זכות הדיבור. מתחלתן הפכתי לנאשם. המצב הקפקאי הזה מעורר בי הרהורים נוספים על אופן תפקודה של הכנסת. אם במקום לבקר ולפקח על הממסד השלטוני היא הפכה למוט בו מכה אותנו השלטון, אני חייב לשאול שאלות רבות על אופיה האמיתי של הדמוקרטיה הישראלית. כבר אמרתי שרק שלושה איש השתתפו בישיבת ועדת הפנים: איך קרה, איפוא, ששישה חבריה הצביעו כדי לגנות אותי? הם לא שמעו אותי ואת הסברי. אם לא נפלתי קרבן למזימה פוליטית, על סמך מה הרימו ידיים בעת ההצבעה?"

שטח 105

ביתו של ראש העיר ניצב במעלה אחת הגבעות שמחוץ לסבך הסמטאות הצרות והעקלקלות של אום־אל־פחם. בדומה לכ־40 אחוז מבתי המקום, נבנה גם הוא ללא רישיון והסכמת הרשויות המתאימות ניתנה לו לאחר המעשה. מבעד לחלונות הבית נשקף נוף עוצר־נשימה של השדות המשתרעים לשני עברי ציר עירון. האשם מחמיד עובר לשיחה על יפי הטבע, אך במהרה מסתבר שכמו ששמשים המים בברזים שמן למדורות הפוליטיקאים כך משמשים נופי הארץ קרקע פוריה למאבק לאומי. דומה שבמצב שנוצר אין עוד נושא שנשאר מחוץ לתחום העימות.

"יודע מכנים אותנו 'לאומנים' כשאנחנו שרים שיר כמו 'בלאדי, בלאדי' ('ארצי, ארצי'). מה רע באהבת הנוף ואהבת האדמה?", שואל האשם מחמיד.

"אתה מיתמם, האשם". אני מעיר לו — והוא מחייך. שנינו יודעים במה מדובר.

חלק מהגבעות ההדורות האלה משמש את צה"ל לאימונים צבאיים. מעל שכונת אל־איברהים משתרע אזור הקרוי "שטח 105". לדברי האשם מחמיד, לתושבי אום־אל־פחם יש בתוך שטח־האש האלה כ־15 אלף דונם אדמה. כל עוד התאמן שם הצבא לא התעוררו כל בעיות. אבל בימים אלה מדברים באום־אל־פחם על כך שצה"ל יפנה בקרוב את השטחים שתפס ובמקום יוקמו שני ישובים יהודיים, עין אברהים ותל אלונים. לאור תוכניות כאלה מקבל השיר הערבי "ארצי, ארצי" משמעות שונה לחלוטין.

את פרקליטו של האשם מאפיינת ערבוביה של תרבות המזרח ותרבות דתית. ריהוט הנקרא אצלנו סקנדינאווי בצד מוניות פרושים על הרצפה. להרשנה דני ותחריט של מסגד הסלע. ועל אחד החלונות תווית: "סכנת פשיזם: כך זה מתחיל". לא בכדי מודגשת המלה "כך". יריביו טוענים שהמהומות שהקימו כאן הרב כהנא וביריוניו בנו את הקריירה של האשם מחמיד. קיצוניות אחת יוצרת את משנה. עכשיו זועק ראש העיר כי מטרתה האמיתית של "ההסתה נגדו" אינה אלא מבוא לניסיון להשתיקו כשיצא להגן על זכותם של ערביי אום־אל־פחם לאדמותיהם.

כל הסימנים מעידים שהאשם מחמיד באמת אינו נמנה עם ראשי עיריות המצטיינים בעבודתם. בצד הקשיים האובייקטיביים הקשורים במצוקה תקציבית בקל ניתן למצוא פגמים חמורים בניהול העיר. אך שאלת השאלות אינה "האם הוא ראש עיריה טוב" אלא "אם יסולק, מי יבוא במקומו?" המועצה באום־אל־פחם נשענת על רוב בנוי מרקמה לא המוגנית של רשימות משפחתיות. קל לקרוע את התגורה העדינה הזאת. מי שלוחם בהאשם מחמיד מבחוץ אינו מנתח את החזית הפנימית. דב שילנסקי ושר הפנים לשעבר פרץ מבקשים להדיח את האיש על־ידי הקמת ועדה קרואה. אך מכיוון שאין סיכוי שהמזימה אכן תצליח, מכינים גם "הפיכת חצר". לפני זמן נאספו באום־אל־פחם 2000 חתימות שדרשו את סילוקו של האיש. בעיר מתארגנת אופוזיציה תמוהה של מפ"ם, המערך והדתיים המייצגים את הפונדמנטליסטים המוסלמים. כוחם של הדתיים בתשרבה נוסח חומייני הוא בעליה מתמדת. באום־אל־פחם שאין בה כיתות ראויות לשמן בשביל 2700 תלמידים, נבנים מסגדים חדשים. בחוצות מתנהל מסע הסברה תקיף נגד "הכופרים" — הציונים נגבים, כמובן, עם הכופרים השנואים מכלם.

ייתכן כי בשלב מסוים של המאבק תהיה ידה של האופוזיציה הזאת על העליונה ובמקום איש חד"ש יישב בכסאו של ראש העיריה מוסלמי דתי קיצוני. האם לכך חתרו אלה שסגרו את ברזי המים?

הלקח לא נלמד

דומה היה שהשר דוד לוי למד שיש לחדול משיטת המינויים הפוליטיים — אך לא היא

מאת אריה לביא

לפני ימים מספר, כאשר התפוצצה פרשת ההדחות במשרד הבינוי והשיכון, ניתן היה להתרשם שסגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון, דוד לוי, למד את הלקח ויחדל משיטת המינויים הפוליטיים. במסגרת זו הודיח סגן ראש הממשלה מתפקידם את מנכ"ל משרדו, שילו ששון, את יועצו הפוליטי, יצחק רגב, את יו"ר שיכון ופיתוח, דוד מור, ואת מנכ"ל החברה, שלמה שטנר.

במשך השבוע התברר, שלוי עדיין לא למד את הלקח. בישיבת הממשלה ביום ראשון הוא יביא הצעה למנות לתפקיד מנכ"ל המשרד את עמוס אונגר, מפעילי הסניף הירושלמי של תנועת החרות. אונגר אומנם אינו עסקן מפלגתי ומאחוריו ניסיון לא מעט בתחום הבניה, שכן היה מנכ"ל הרובע היהודי. אך השאלה המרכזית היא אם יצליח להתעלם מ"חובותיו לתנועה" במסגרת המקצועית שיהיה ממונה עליה.

ליו"ר שיכון ופיתוח מוציא לוי מהנפטלין את עסקן חרות הוותיק, דב מילמן, שהיה גם חבר כנסת מטעם חרות. (ראה תיבה) נראה שהגיע למסקנה, שלא רצוי יו"ר פעיל מדי לחברה הממשלתית.

לוי לא הסתיר, שהרקע ל"ארגון מחדש", כפי שהגדיר את ההדחות, הם הסכסוכים האישיים בין ארבעת פקידיו הבכירים, אותם הדיח מתפקידם. סכסוכים אלה, שלא איפשרו עוד תפקוד תקין של המשרד ושל חברת שיכון ופיתוח, המשמשת כזרוע של המשרד, נעו בין מעגלים שלובים זה בזה.

מאז מונה שילו ששון לתפקיד מנכ"ל המשרד, היו חיכוכים בינו לבין יועצו הפוליטי של השר, יצחק רגב. שניהם ראו את עצמם כ"מספר שניים לשר". ועל רקע זה הוטחו האשמות הדדיות. הגיעו הדברים לידי כך, שמנכ"ל המשרד האשים את היועץ הפוליטי בהטרדת אחת מעובדות המשרד, על רקע מיני. עד מהרה הפכו השמועות לאשמה של אונס, כאשר העובדת של המשרד, המבטאת בהריון, אינה יודעת כיצד להיחלץ מהרשת השמועות שפשטה במשרד.

מינוי בזכות כישורים

תמונה דומה היתה גם בשיכון ופיתוח, שם נאבק היו"ר של החברה, דוד מור, בשלמה שטנר, מנכ"ל החברה. שטנר הוא היחיד מבין ארבעת המודחים, שאינו איש תנועת החרות. באווירה הפוליטית הקיימת, כאשר המינויים הפוליטיים הפכו חלק בלתי נפרד ממורשת החברה הישראלית, הוכיח דוד לוי אומץ רב כאשר החליט למנות, במארס 1985 את שטנר לתפקיד הרגיש של מנכ"ל חברת שיכון ופיתוח.

לוי מכיר את שטנר כבר תשע שנים, מהתקופה שלוי היה חבר כנסת, חבר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. שטנר שימש באותה עת סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר. לוי הכיר את כישוריו המקצועיים של שטנר, שהגיע במהרה למשנה לממונה על התקציבים. למרות חילוקי דעות אידיאולוגיים, נהג לוי להתייעץ עם שטנר לגבי צעדיו. היה זה רק טבעי, מבחינה מקצועית, להציע לשטנר את תפקיד מנכ"ל חברת שיכון ופיתוח.

אך הניצן הבריא אינו תואם את הניצן הפוליטי. למרות שלתפקיד יו"ר החברה מינה את דוד מור, אותו הכיר לוי באופן שטחי, שילם השר מחיר פוליטי כבד על מינוי איש המזוהה עם מפלגת העבודה. בתנועת החרות התרעמו על כך, שלוי ממנה איש שכזה לתפקיד מרכזי.

תחום שאין לגשרה

יותר מכולם רתח על המינוי דוד מור, שראה עצמו נפגע מהמינוי. כבר ביום הראשון לעבודתם המשותפת במשרד הבינוי, היה ברור שלא זו בלבד שאין סיכוי לעבודה בהרמוניה, אלא שאין סיכוי לעבודה משותפת. למרות שלא מונה ליו"ר פעיל בחברה, בדומה לקודמו יהושע מצא, ביקש מור לנהל את החברה. שטנר, האמון על כללי המינהל התקין, סבר לתומו שהמנכ"ל צריך לנהל את החברה, בכפוף למדיניות שמתווה הדירקטוריון. אך מור לא הסתפק במדיניות. הוא עסק בשלילת כל יוזמותיו של המנכ"ל, תוך הבעת דעות הפוכות מאלה שהביע מנכ"ל הבית.

מור מאשים את שטנר, שרצה להפוך את הדירקטוריון לחותמת גומי. "הוא רצה להיות הכול. אני לא קיבלתי את הקו הזה. כאשר לא משדרים על אותו גל, אי אפשר לעבוד", אומר מור, ובכך מסביר את שאיפתו לפטר את המנכ"ל. הרגיזה את מור במיוחד העובדה, שבענייני שיכון נהג לוי להתייעץ עם שטנר. מי שמכירים את לוי אומר, שבדרך זו ביקש לדעת "היכן הקווים האדומים". לוי לא תמיד קיבל את דעותיו של שטנר, אך הערכתו — ועצתו זו פגעה לא מעט במור, שביקש את קרבת השר הכל יכול.

אחת המטרות הראשונות שהציב לעצמו היתה לצמצם את המנגנון המנופח של החברה, שהגיע בשיאו ל־240 איש. כיום מעסיקים בחברה 170 איש. ב"הרמת כוסית" ערב ראש השנה הראשון שלו בחברה, דיבר מור נגד הצמצומים בכוח האדם, למרות שאלה היו פרי החלטת מועצת המנהלים, שבראשה עמד. בחודש היו אותה שעה הפקידים שכבר ידעו כי יפוטרו מהחברה ספורים.

אם היום מוכן מור להודות ששגה, זה בגלל פיטורי העובדים. הפיטורים היו טעות, לדעתו. ניתן היה להסתדר גם עם הצוות הקודם ולהגדיל את נפח הפעילות. בזכות זה החברה מצליחה. יודעי דבר אומרים, שהחברה איתנה למרות שעדיין אין מאזנים ל־1986 והאחרונים הם לשנת 1985. אך בגלל שיטות חשבונאיות, על בסיס שיטת עבודות גמורות, ישקפו מאזן 1986 את הפעילות בשנת 1983 ו־1984.

מכונית השרד היוקרתית

מיד בהגיעו לחברה, השתלט מור על מכונית הפג'ו 504 של קודמו, יהושע מצא, שהיה יו"ר פעיל, בניגוד לתקנות הקובעות כי יו"ר לא־פעיל לא זכאי למכונית. כמו שאינו זכאי לשכר. תגובת מור: "אם רציתי, יכולתי להיות יו"ר פעיל, אך אני לא רציתי". כדי אוכה, שקיבל את היתר הדירקטוריון, שבראשו הוא עומד, להחזיק ברכב — אך הוא מודע לכך שהדירקטוריון אינו מוסמך לתת היתר כזה. "אלמלא החלטתי לפרוש", הוא אומר, "הייתי כבונה ליו"ר פעיל".

"כן, אני אומנם עושה גם עסקים פרטיים, אך את רוב יומי אני מקדיש לשיכון ופיתוח", אומר מור. "עסקי הפרטיים הם בתל אביב. ברכב השתמשתי לצורך הנסיעות לאתרי הבניה של שיכון ופיתוח ולפגישות עם ראשי ערים". נראה שמור נסע הרבה. בשנה האחרונה הוציא מהחברה תלושי דלק בשווי של 7,500 שקל.

למור היו גם הוצאות אישיות, כמו אירוח. אלה הגיעו בשנה זו ל־18 אלף שקל. מור: "זה רק טבעי. שבתפקידי אארח אנשים שהחברה קשורה איתם". בדיקה שנעשתה באחרונה בחברת שיכון ופיתוח גילתה שהוצאות האירוח של מור הגיעו לכשני שלישים מכלל הוצאות האירוח של החברה. מור אומר, שאינו יודע את ההוצאות של האחרים.

מור התבטא לא פעם במילים קשות כלפי עובדי שיכון ופיתוח שאיתם הסתכסך. אחד מהם הוא שמעון אמיתי, איש ארגון ושיטות בחברה, חבר בוועד העובדים של החברה. במהלך דיון אמר לו מור: "אשמש — נבדך בגרון קצבים". אמיתי, ניצול השואה, השיב לו "מה שהגרמנים לא הצליחו, גם אתה לא תצליח". מור מוכן לומר על מה שהיה "אמיתי טיפש ואינו מבין את מה שמדברים אליו. אתה יכול לצטט זאת".

מרכזת הטלפון הישנה, אך המתפקדת היטב, לא סיפקה את היו"ר של שיכון ופיתוח. נראה שהתרגום מהסיסמה "מאחורי כל מנהל כגליון עומד אמרלד". הכוונה למרכזת טלפונים משוכללת. הוא התקין בלשכתו מרכזת כזו בהוצאה של כ־6,000 שקל. ארבעה קווים לכבוד זו, המשרתת את מור ואת שתי מזכירותיו. מור ועם כאשר שאלתי אותו על כך: "אינני מוכן להתיחס לכך", אמר. "בגלל אנשים כמוך, ששואלים שאלות כאלה, לא התקנתי טלפון באוטו שלי — מה שכבר קובל בכל העולם. אני צריך גם טלפון לאוטו בגלל הנסיעות המרובות שלי".

שלמה שטנר

דב מילמן חוזר לפעילות

עו"ד דב מילמן, שאמור היה להיבחר אתמול ליו"ר הבא של שיכון ופיתוח, הוא דמות מוכרת מהעבר הרחוק יותר. בן 68, איש אצ"ל, כיהן כחבר כנסת מטעם תנועת החרות.

לאחר תקופה ממושכת ש"נעלם מהמפה", הוא חוזר מלא מרץ. מילמן נמנה עם חבריה הקשישים של מועצת אוצר התיישבות היהודים, גוף שעלה לכותרות בעקבות פרשת ארנסט יפת והבנק לאומי. מקורבים להועדה אומרים, שהוא ביקש להיבחר לדירקטוריון בל"ל, אך חבריו להועדה הסבירו לו, שאין זה יאה, ובודאי באיש חרות אחר לדירקטוריון. מילמן מכחיש ואומר: אני לא רציתי להיבחר. הציעו אותי.

בזכות הפוליטיקה נבחר מילמן, בתקופה שיצחק שמיר היה שר החוץ, לתפקיד שגריר ישראל בפורטוגל. ועד עובדי משרד החוץ מחה על המינוי הפוליטי ואיים לא לשתף איתו פעולה. מילמן רגז ושלח בסוף 1982 מכתב לוועד עובדי משרד החוץ, בו איים לתבוע אותם לדין. מילמן ביקש להיבחר לשגריר בלונדון, במקום שלמה ארגוב, אך לא קיבל את המינוי. אתמול אמר לי מילמן, שלא זכה במינוי בגלל ועד עובדי משרד החוץ שהתארגן נגדו.

קשה לומר, שההצלחה האירה למילמן פנים בקריירה הדיפלומטית שלו. בנובמבר 1983 סירב נשיא פורטוגל לאשר משך יותר מחודש את מינויו של השגריר הישראלי החדש בליסבון, יואל בן רומי. הסיבה לכך היא, שלא נפגש עם השגריר היוצא, דב מילמן, שסירב לצרופאים תוכן פגישה אישית בינו לבין הנשיא, ערב חזרתו לישראל.

דועך החינוך לדו־קיום

שככה ההתלהבות הרבה שאפיינה את קידום החינוך לדו־קיום בין יהודים וערבים בבתי־הספר ● פחות במידה בולטת מספר המורים המגיעים להשתלמויות בתחום זה

נילי מנדלר

"במפגשים עם מנהלים ומורים, אני מסתובב עם את של רוזן קיזמוס. המידבק הוא בדו־כלל: 'בחייך, אין לך מה לעשות בבית־הספר, רק להתעסק בדבר הזה'. יש לי תחושה של מועקה, של ציניות סביב הנושא, של מרצאות כפי ששמע פעם סביב הנושא ציונות".

את הדברים האלה אמר השבוע ציון ברקבעון, מנהל בית־הספר המקיף פרקאות, באור־יהודה, שמאד בקש להמשיך ולקיים מפגשים בין תלמידיו ובין תלמידים ערבים, ודרך התנגדות המועצה המקומית, נסקר באחרונה בכלי־התקשורת. התגובתו של ברקבעון שופכת אור על מאבקם של קומץ מחנכים ומנהלים, משוגעים לדבר, המתמידים באמביציה לקדם את הנושא ואף מנהלים הצלחה. ואולם ההתלהבות שופכת אור גם על שלב הקומפני בתהליך החינוכי במערכת: סימנים בולטים של עייפות ודווה מתעמקות בדבר שהיה במרכז העניינים בשנתיים האחרונות.

ועכו ההתלהבות המרקיע שאחזו את אנשי החינוך, מאז נודעו תוצאות הסקרים של מוסר ואדליד לפיקוז, כמוציה מבני הנוער תומכים בעמדות כהניסטיות. אם בחופשת הקיץ השתלמו כ־12 אלף מורים בתחום זה, היום הריענות, במקרים רבים, דלה ביותר. הפניות למכון לחינוך לדו־קיום, למשל, העוסק בהשתלמויות למורים, פסקו לחלוטין. רק אחד נרשם לקורס אינטנסיבי, בבית־הספר לעובדי־הוראה בכירים, במשרד החינוך. בשנה שעברה, לעומת זאת, נאלץ בית־הספר לדחות חלק מהפונים לקורס, בשל הביקוש הרב.

לתמונה זו מצטרפים עוד נתונים. ראה עליהם בשתי ישיבות של ועדת החינוך של הכנסת, שהשתתפו בהן אישים קרובים לנושא. שניים מהמשתתפים סיפרו, כי אחרי רצח תלמיד הישיבה בירושלים המזרחית, ולאחר המהומות במגזר היהודי בעקבות הרצח, התברר שרוב בתי־הספר לא העלה הנושא לדיון, לא על־ידי המורים ולא על־ידי התלמידים. משתתף אחר סיפר כי מנהל תיכון ידוע הגיב על הצעה להחלל שינוי באקלים בית־הספר על־ידי דמוקרטיזציה: "אני מוכן להביא מרצים על דמוקרטיה. אינני מוכן לשחק בדמוקרטיה בבית הספר".

הנוער היהודי פוחד

מנהל אחר אמר כי מנהלים רבים הזמינו מרצה על דמוקרטיה ודו־קיום, והלה הרצה לפני כל תלמידי בית־הספר. כאשר פנו אליו נציגי אחד הגופים והציעו לו לערוך אצלו השתלמות מעמיקה יותר לשכבת גיל מסוימת, השיב: "כבר טיפלנו בנושא ולתלמידים נמאס לשמוע ממנו".

באחד הדיונים בוועדת החינוך, השתתף שמואל טולידנו, לשעבר יועץ ראש הממשלה לעניינים ערביים: "בשנתיים־שלוש האחרונות, אני הולך מבית־ספר אחד לשני", סיפר. "נפגשתי עם כ־25 אלף תלמידי כיתות י"א וי"ב. זה כבר לא מדגם. נפגשתי עם 5,000 מורים, עם 3,000 תלמידים ערבים, עם 10 אלפים קצינים וחיילים, ועם 3,000 קציני משטרה. התמונה בבית־הספר קשה מבשאג. היא שונה. לפעמים אני בהלם. הנער היהודי דואג, פוחד. יש לו אינפורמציה מוטעית. כל פעם שאני מסיים הרצאה, השאלה הראשונה ששואלים אותי היא: 50 אלף נשים יהודיות התחתנו עם ערבים. לפי הקצב הזה, לא יישארו נשים יהודיות".

"כבר תושב הנער היהודי האין מי שיוציא לו את זה מהראש. המורה לא יודע את האינפורמציה. כשאני אומר למורים שזה לא 50 אלף, אלא 700 נשים יהודיות, שהתחתנו עם ערבים מאז קום המדינה, ושעל כל 1500 מקרי נישואין של יהודיות ליהודים, יש מקרה אחד של נישואין לערבי, הם אינם יודעים את זה. קחו את המורים לידיים. תנו להם אינפורמציה בסיסית, כדי להפיג את פחדיו של הנער היהודי".

משרד החינוך, מנגנון מסורבל מאוד, פעל לקידום הנושא. אם כי באיטיות רבה. בהשראת שר החינוך, הוקמה באחרונה יחידה חדשה לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום, במזכירות הפדגוגית. היחידה מרכזת ומכוונת את הטיפול בתוך המשרד ובתוך המערכת, והיא כתובת לעשרות הגופים ההתנדבותיים הפועלים בשטח האחרונות בבתי־הספר. מפעלותם מפוזרות, לא־רציפה לא מתואמת. לעתים היא נעשית תוך כדי יריבות. בימים אלה יהיה על שר החינוך להוכיח אם יש כיסוי להצהרותיו, כי העניין הוא אחד הפרויקטים העיקריים במערכת החינוך.

נבון יצטרך להכריע אם לאשר את הבקשה שהגישה לו היחידה. בבקשה זו, תקציב הדרוש להמשך פעילותה של היחידה ולהעמקתה, מסתכם ב־1.3 מיליון דולר, ועוד תקציב לשעות תקן ולימי הדרכה. סכום זה יימצא בתקופה קשה זו של קיצוצים בתקציב החינוך — רק אם במשרד ייעוד סדרי־עדיפויות חדש. אם לא יינתן ליחידה התקציב שהיא מבקשת, היא תישאר במסגרת בעיקר בקיפאון.

[illegible]

לראש היחידה לחינוך לדמוקרטיה, מונה אחד הבולטים בקרב אנשי החינוך בארץ: יצחק שפירא (בן 40). הוא הושאל לתפקיד זה ממלאכה אחרת: ניהול התיכון המקיף אורט בכרמיאל. שפירא זכה בפרס סילברסטון לשלום, מטעם המרכז לתרבות עמים ונוער בירושלים, על פרויקט היכרות שעשה בין תלמידיו ובין תלמידי התיכון של מג'דל כרום. הפרויקט נמשך שנתיים באופן מעמיק ותועד בכתובים. ואף שעלה יפה, לא הסתיים בישאי תקורות, כעדות מן שיום אותו.

יצחק שפירא: "הרוב המכריע של תלמידי מדינת ישראל מסיימים את חטיבת הביניים, בלי שום ידע על האוכלוסיה הערבית במדינה. קשה לומר שהערבים אינם יודעים שום דבר על היהודים. אבל הרוב המכריע של בוגרי י"ב בבתי־הספר העבריים נשארים ללא ידע על האוכלוסיה הערבית. בכל התחום הזה צריך להשקיע מאמצים אדירים, כדי לזוז סנטימטר".

הוא מודה כי לא רק הידע של התלמידים בתחום הדמוקרטיה לוקה בחסר, אלא גם הידע של חלק מהמורים. הוא מונה לתפקידו בסמוך לתחילת הנסיגה הדעיכה בפתיחות המערכת. "במשך שנתיים, היה שלב עלייה. תיפסון להציל. זה התחיל בכהנא והתאפיין בכמות אדירה של דיבור ודרדרות. בוריכת מנהלים ומורים להשתלמויות. בזיהוי מוחלט של כהנא עם החינוך לדמוקרטיה. בגלל הכמות הגדולה והדרדרה, יש תחושה של רוויה. נגמר המאגר של מורים ומנהלים שרצו להתמודד עם הנושא. התחילה הבריחה הגלויה של ציבור לאימשובצע, המבטה להוסל להלוסין כל התייחסות לדו־קיום ולדמוקרטיה. זה מחייב אסטרטגיה חדשה".

האיש שעתים יותר מאורים להעלאת מודעות הציבור לבעיה ולהאדרת הטיפול בה למערכת החינוך, הוא אלוף הראובן, איש מוסד ואקליר. "על ידי כך שלימדת תלמידים מה היא כנסת ואיך בוחרים, עוד לא עשית אותם דמוקרטים. אמר על כך המנכ"ל הקודם של המשרד: תלמיד יכול לקבל 10 בבחינה על הפרדת רשויות ואחר־כך להצביע בעד כהנא. חלק ניכר מהחינוך לדמוקרטיה מנוהל על־ידי בית־הספר, בדרך עשייתם של דתיים — ולא־כל־כך על־ידי תכנית לימודים זו או אחרת. זה בא לביטוי באווירה שבין מורים למורים ובין מורים לתלמידים. מורה שמעודד תלמיד לשאול שאלות, עודד אותו להיות דמוקרט. מורה שמעודד ביקורת, חינך לדמוקרטיה. בלי להשקיע שעת חינוך מיוחדת לנושא, צריך לתת מידע בסיסי על הבחירות, חוקים ומבנה רשויות, אבל בעיקר, צריך לעבוד על דמוקרטיה כאורח חיים".

הראובן אומר כי הוא מרוצה ולא־מרוצה בעת ובעונה אחת, מתוצאות העבודה שהושקעה בתחום זה במערכת, בשנים האחרונות. "הנושא נכנס לסדר היום, בצורה שאין ממנה חזרה. אבל הוא חדר הרבה יותר בחינוך העיוני ופחות בחינוך המקצועי ובחינוך הממלכתי־דתי. מהסקרים ראינו, שהתמיכה בדיעות כהנא גבוהה ביותר במקצועיים ועוד יותר במגזר הממלכתי־דתי".

השמן והרזה

בתגובה על אי־קיום מפגשים בין תלמידים יהודים וערבים, במגזר הממלכתי־דתי, אומרת חנה גריוס, נציגת מגזר זה ביחידה לדמוקרטיה במשרד החינוך: "ובבתי־הספר הממלכתיים יש מפגשים? היום יש בכלל בריחה מהנושא במערכת. אין קושי בחינוך לדמוקרטיה במגזר הממלכתי־דתי, יותר מאשר בממלכתי. מה זה בכלל המלה 'מפגשים' בתוך כלל החינוך לדמוקרטיה על־פי היהדות. אנחנו בונים את החינוך לדמוקרטיה, בין השאר, על השונות בין בני־האדם. אנחנו מחנכים לקבלת השונות. השמן בחברה. הרזה בחברה. דתיים ולא־דתיים. בני עדות שונות. האמונה מידה, אנחנו מחפשים הלכות שמצביעות על היחס שצריך לתת לנוכרים. הרי היהדות היא אנטי־גזענית".

המורים הערבים פוחדים

במקביל להתמודדות עם עייפות הנוער במגזר היהודי, נעשה השנה ניסיון ראשון מסוגו, להחדיר למגזר הערבי את החינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום. המלאכה העיקרית מתמקדת בניטרול הפחדים והחששות של המחנכים הערבים.

מנהל המכון לחינוך לדו־קיום יהודי־ערבי, גרשון בסקין: "המורים אומרים: 'אנחנו לא יכולים לדבר על פוליטיקה. לא עם התלמידים ולא בחדר המורים. אנחנו פוחדים משירותי הביטחון'. כל מורה ערבי שדן בנושא פוליטי בבית־הספר — ואי־אפשר להוציא את הפוליטיקה מהחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום — מסכן את עתידו. המדיניות הרשמית של משרד החינוך היא לעודד את המורים הערבים. אבל המורה הערבי עומד במערכה לבדו ומעדיף שלא לסכן את עצמו. לכן החינוך הדמוקרטי של התלמידים הערבים עקר מכל תוכן.

"מנהל האגף לחינוך לערבים, עמנואל קופלביץ, אישר תכנית השתלמות למורים הערבים שקיבלנו. הוא גם שלח חוזר בעניין ההשתלמויות שלנו, לכל המגזר הערבי, והיוזם על כך למפקחים. איש לא פנה. אבל כשאנחנו ניגשים למנהלים, הם מסכימים.

"אחד התרגילים בתוכנית שכתבנו למורים הערבים אומר: 'עומד מולך יהודי שמגדיר את עצמו ציוני. מה תגובתך?' חלק מהמורים הערבים, ביישוב מסוים, השיבו: 'אם הוא ציוני, אני לא בא במגע אתו'".

בסקין: "כשהמורים הגיבו כך, אני הייתי בזרה. קמתי ואמרתי להם: 'אני ציוני. אתם לא רוצים לדבר אתי?' וכל המורים ביישוב הזה מכירים אותי שנים. הם אמרו לי: 'לא, אתה לא ציוני'. אמרתי להם: 'אני ציוני אמיתי. אני עליתי לארץ מארה"ב, כדי לחיות במדינת היהודים'. רבתי אתם שיש הגדרות שונות לציונות, שיש גם ציונים שאינם רוצים לנשל את הערבים ואינם רוצים לפגוע בזכויותיהם".

ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות

רכילות מהדורה־המיטות של תעשיין־ביגוד יהודי־אנגלי נועדה אולי לפגוע בעסקיו — אך מניותיו עולות בבורסה ● יש אומרים שפרשה זו אומרת דרשני

מאת שאול צדקא

לונדון

דבר מה מתרחש בימים אלה ב"סיטי" של לונדון. מאז נודע כי תמונתה של העלמה פיונה רייט הדפשלד על ידי סר ראלף הלפרן, המריאו מניותיו בבורסה המקומית באותו יום. סקטור־כלכלנים מתקשים להסביר את התעלומה. הנה מדליפות הלשונות הרעות לצהובוני המדינה מידע "מפליל" על טייקון בגדים, כדי להבאיש את ריחו ולהזיק לעסקיו, אבל — הוי והיפוך — האיש יוצא מן הג'אקוזי יבש לגמרי.

למרות היום שהולכים הולכי הרכיל סיפורי צבע נוספים על תצרוכת המין של הטוסא. הוא ניהל רומן נוסף, הם מלחשים, עם אחת ג'ני סינגלטון, ועוד חלציו נסיים. הנ"ל, בת 24, נפגשה עמו במשך 5 שנים, הכל התרחש ללא ידיעתה של אשתו שופטת השלום, אף לאוזנים שכך שמועות.

וראו זה פלא, גם גילוי זה לא מטט את "ברטון", "דבנהאמס", "דורותי פארקינס", "פרינסיפלס" ושאר בתי אופנה השייכים לאימפריה של השוכב. כאילו להכעיס, מצא לנכון אחד מחברי הנהלה לומר: "הוא יישפט על פי כישרו להפיק רווחים ולא על פי דבר אחר, ובינתיים אנו מרוצים מביצועיו".

תרגיל האמנו

האם ביקשו המלעיזים לקלל ונימצאו מברכים? האם פעולת הולכת־הרכיל המתוכננת־היטב הפכה לבומראנג בידיהם? האם שירות רוב עשו לעצמם ולאינטרסים הכלכליים שלום, יהיו אשר יהיו בחודיה של פיונה רייט, בת ה־18, ניתן למצוא אולי מפתח לתעלומה זו. הלפרן זה, מסתבר, לא היה קונובו של מה בכך. הוא תבע את שלו, על פי עדותה המסתכמת, 5 פעמים בלילה, מדי לילה: הוא שילב במשחקי עיסה מפירות שבכבת המינים: הוא נהג להכות על עכבותיה במקלות, אך מעל הכל אהב אותה ורעות ליד הראי עם המתוכים התוותנים שקנתה בתוויתוי. לא זו בלבד, אלא שנוהל בעית ה"פנטהאוס" שפר עליה בגלל שנהגה לקנות קומבלי־זונים ושאר יוקרתתורה מדי יום ביומו באמצעות כרטיס האשראי שלו והנזה שנתן לה מאז שכבתה אתו בחמוקית.

איני יודע מה נפל באחרונה בחלקן של מחלקות הלבנים בבתי האופנה של הלפרן, אבל אני משוכנע כי על פתוחן צבאו רבות, סובות ומצוצגות, כשם ששעו לאחר שהסיבה רייטה הציגה לראווה גרביוני משי שחורים ועליהן רקום פרפר. לא אתפלא אם גם על הציוויות המוכרות מגן לתכים הטילו מצור גברים נואשים, כאשר התברר שפיצוה גרעינים הוא אשר איפשר למיליונר הרעבתן לרוקן את סוללותיה של הצעירה הצעירה ממנו ב־50 שנה, מדי לילה בלילה.

בשוק המניות, על כל פנים, לא נפלה שלהבת, ועסקיו — היגעים משהו — של מיסטר "ברטון", הולי עולות דווקא לאחר שנודעו פרטים הרשים על אישיותו, כשרו המיני ותעלוליו. ב"סיטי" השמרני נפל דבר. ביצועי מיטה הפכו תופסים בעיני הקהילה הפיננסית לביצועי עבודה, והכל גמרו את ההלל על יכולתו של סר ראלף לעשות נפלאות בשני התחומים גם יחד. כמליץ מובן, כי אין מנוס מן המחשבה שהודויה של פיונה לא נעשה אלא בכוונה תחילה על ידי הלפרן עצמו, אשר ביקש להלץ את עצמו מצרות אחרות שאליהן נקלע בשבועות האחרונים. גירסה זו השמעה לא אחת גם על ידי מסגן אחר שניתן לעיתון אחר על ידי אדם אחר וכעניין אחד: מרדכי ואנונו.

העובדה כי מתחרו של הלפרן באקספרס סטרים ביקש לפגוע במלכתו על ידי פירסום סודות מחדר מיטתו, אומרת דרשני, כמובן. העומדים מאחורי מסע השמצה קיוו באמת ובתמים להזיק לאיש. בתחילה הופרחה השמועה, כי המשטרה בודקת אם בפעולת השתלטות של הלפרן לפני שנה על פי הדיבות, עזרו בעלי הון ל"ברטון" לבצע את משיכת הרכישה בת 560 מיליון הליש"ט, ובתמורה קיבלו ממנו "צ'ופארים" כבדים, שערכם יסולה רק בפז. המשטרה ומשרד המסחר והתעשיה הכחישו את ההאשמות והחזו את מסע ההתלחשויות, אולם סוף הכספים הגיע בדרכו שלו וכל בניה ומניה איבדה 38 פני מערכה, כבעט בן לילה. להרשת השמועות היתה מטרה נוספת: להזיק להלפרן ימים ספורים לפני עריכת אסיפתם השנתית של בעלי המניות, בפניהם הוא הביא אתמול תוכנית חדשה להחלוקת שלל, אשר תעניק לו ולעמיתיו רווחים אישיים כפולים ומשולשים. כלומר, גם בתוך החברה שררה תסיסה, והנפגעים חברו יחד עם המתחרים כדי לתזמן את וידויה של העלמה רייט, אשר אמרה ל"סאנדי פיפל": "עשינו אהבה גם במשרד, וכאשר הייתי נאנקת־צועקת, הוא היה סותם את פי בידו".

אור(גזמה) של גויים

יש הסבורים, מקוראי וחופסה בסמרטוטונים הפופולאריים, כי אנגליה שטופת זימה, מניוקאסל ועד בריטון, וכי תחת כל פנסדוויזב בלונדון מתרחשים סיפורי עגבים בין לורדים לבין נערות־טלפון. התפוצצותן של פרשיות המין מעוררת לעיתים את הרושם, שהבירה האנגלית היא התגלמותה של עמורה המודרנית, וכי כל דבר בה מתע לא בכוח הגבריה אלא בכוח האורגזמה. האיים הבריטיים, אפשר להאמין, מורכבים מ־60 מיליון מיוחמים.

האמת, העגומה כמובן, היא שבריטניה אינה אומה של רב־שגלים וניפשניות. בריטניה מורכבת מעמד רב של מציצים, אשר את עינם מחור המנעול הם אינם גודעים אף לרגע, הודות לשירותיהם הטובים של ה"סאן", ה"מירור" וה"סטאר". הצהובונים, הנמכרים כאן במיליוני עותקים, הם המספקים את עמודי הכרוניקה המינית, עליהם מאתן ביקר נוקר ציבור שלם של תאודנניזר. בעבור קוראים אלה, אבד גדלו על מורשת ערכי המשפחה הוויקטוריאניים, אשר הזהרו מפני הבגידה וגילוי הערוה, גולה הצוחך לקרוא את סיפורי הדיבה בין הבייקון והחביתה המקורקשת.

בעבור הבריטים, שלא הצהירו במסבך האקהוביבציונים של סבי סל הליבודים, הצבא לנגעה בהגת למשימותם של הפצירובים ברוחה גם באפאסטוסית מיניות הזוכות בדי פעם להדאות כהוראות. בהולכות מין לאוטומטים וכהאה לא מעטה. יש בעניין הזה כדי להצביע מחדש על מנטאליות־הבחידונית. בה ניתנים כלי־כך הרבה מיליונים כאן. החיטוט הפתוחרסי בתהרדס על יצועיו של הזולת, כמוה בהתעניינות החולנית בחייהם של בני משפחת המלוכה, סייקונים, שרים ובכבני פפ איתם ממם בשר ודם בעיניהם של ההמונות, וכאשר הם נתפסים עם מכנסיים מופשלים, הם מעניקים סיבה טובה לכל הקוראים לעלות על ראשי הגגות ולזעוק כי המלך הוא עירום ויש לו, הפלא ופלא, מה שלכולנו יש. בעוד במקומות "מהר קינס" האקט הביני, כך הוא נעשה במיטה או על קיש־הגיזוק, וכך שהוא מבוצע בחברת תבונת־אבטע זו או אחרת, נחשב להתפצה רגילה בחולם, באנגליה הוא בצרך גודר.

על כן משתבבת כאן העיתונות במונח "שערורית מין". וכי יעלה על הדעת במקום אחר, שבני אדם הכין אינם מהורים מבצניה, כי "בגידה", תעלול זימה, או אפילו אורגיה, ייחשבו לשערוריה? והלא אחרי ככלות הכל, אין המדובר בעבירה על החוק, בפגיעה תועבה בפרהסיה, או בהשחתת ביזוהיו המוסריות של הנוער?

* * *

בכל זאת, כתנגבת ללב התקווה, שלפחות חלק מן הציבור הבריטי את קוראי עיתוני הפיכבות, יתגבר על עכבותיו ויגיע סוף סוף אל המנוחה ואל ההתגברות. הא ראיה, מניותיו של ראלף הלפרן, הן ביהוב הון בבורסה. לא נפגעו בעקבות סיפור העגבים של פיונה רייט. האם יש לייחס זאת לפיצוה הגרעינית?

רשת "דבנהאם" היו מעשים לא המהלכת עתה איומים על חברת
כשרים, נוסח השערוריה הנוכחית המשקאות של "גינס".

פיונה רייט: כל מלחמה והחיילים שלה

هكذا من الاصل

صكذا من الاهل

אוסטרליה: האם תוכל החגיגה להימשך

מאת טוני קליפמן

שרות Newsweek מיוחד ל"הארץ"

לפני 200 שנה יצא צי של 11 אניות מפורטסמות והחל את המסע הארוך והמסוכן למדינה הרחוקה והנידחת ביותר בעולם של אז, המושבה הבריטית שהתגלתה לאחרונה — אוסטרליה. במעט מחצית האנשים בספינות היו אסירים שהורשעו. הגיל מילד בן 11 וכלה באשה בת 84. האסירים "הוגלו" — כמה מהם על עבירות שוד דרכים, אך רובם על עבירות קלות כגניבה של קופסת טבק הרחה. אוסטרליה החלה את ההיסטוריה המודרנית שלה כאן של אכזריות, קשיים ואימה. כיום אוסטרליה שוב איננה מקום גדול המסוגל לקבל את העולם אלא מדינה של כסף גדול, עסקים גדולים ותיירות גדולה. אחד המבקרים שבאו אליה השנה היה כתב "ניוזוויק", טוני קליפמן, אוסטרלי במוצאו שהיה רוצה להאמין כי הוא אחד מצאצאי האסירים שהוגלו בזמנו לאוסטרליה. להלן דיווחו.

אני מניח שאני נמנה על הדור האחרון של האוסטרלים שיש להם מושג איך נראתה המדינה בתקופה הקולוניאלית. כאשר נולדתי ב־1937 היינו מדינה עצמאית 36 שנים בלבד. מבחינות רבות, חיי כילד לא היו שונים מחייהם של ילדים בתקופה הוויקטוריאנית. גדלתי בבירגורה, שאוכלוסייתה מנתה כ־400 איש. בבית לא היו מים זורמים, ביוב או חשמל. היינו עדיין בריטים מהרבה בחינות. במפת בית הספר היתה אוסטרליה צבועה באדום, כמו יתר המושבות הבריטיות. מדי בוקר יום שני נשבענו שבועת אמונים למלך. כאשר הגיעו שנות החמישים וגל חדש של מהגרים הציף את היבשת, הם ראו בנו — אם לשאול מטבע לשון מההיסטוריון הראשון במעלה של אוסטרליה, מאנינג קלארק — "פרוטסטנים ללא אמונה או דת". הפאבים נסגרו בשש בערב. המזון היה מזון בריטי קולוניאלי אמיתי: בשר מבושל יותר מדי, תפוחי אדמה, ואולי גזר וכמה אפונים קשים. קסטרד היה במעט בגדר חובה בכל מנה.

עיסוקים אינטלקטואליים, ובכן, לנו הצעירים היה ידע נרחב למדי ביצירות קלאסיות, אך בגלל חוקי צנזורה נוקשים, היכרותנו את הספרות המודרנית לקתה מאוד בחוסר. אני זוכר את הזמנים שבהם נאסר על פרסום הרומן של מרי מקארתי "הקבוצה", מכיון שאחת הנערות שם — הנפקנית שבהן — התכוונה להשתמש בדיאפרגמה. הבוחרים לא כל כך הבינו את העניין, מכיוון שלא תפסנו כיצד אדם יכול לנשום בלי סרעפת (המלה דיאפרגמה פירושה גם־שבשא־הגג־סרעפת).

המדינה בת המזל

כל זה הוא כיום נחלת העבר. המדינה בת המזל, כפי שהגדיר אותה הסופר דונאלד הורן באירוניה בספרו שנכתב כבר ב־1964, מבליחה היטב. אולי יותר מדי, כפי שהזכיר לי נהג המונית שלי, אפגני, כאשר נסענו בפרברי סידני. הוא הצביע על קבוצת נערים ששיחקה בפארק: נערים שריריים, נערות יפות, כולם שזופים ולבושים מעט מאוד. "הסתכל עליהם", אמר מבטו עלי. "האנשים האלה הם בני המזל ביותר בעולם. הם אפילו לא יודעים את זה". עלי להודות שבהשוואה ליתר מדינות העולם, אוסטרליה אכן אינה יודעת מהי בעיה, וזו אולי הבעיה הגדולה ביותר שלה.

כדאי אולי להתחיל במסופר עלי עצמו, מכיוון שהוא חלק ממה שנראה לי כהישגה הגדול ביותר של אוסטרליה בימינו: הקליטה השלווה והסרת הכאבים של יותר משלושה מיליוני מהגרים, קרוב לשליש מכלל האוכלוסיה מאז מלחמת העולם השנייה. באוסטרליה יש כיום למעלה ממיליון בריטים וכ־300 אלף איטלקים, וכן יוגוסלאווים, יוונים, טורקים ופולנים במספרים קטנים יותר. וייטנאמים הם הקבוצה הגדולה ביותר מבין המהגרים החדשים. מאז נפילת דרום וייטנאם ב־1975 התיישבו כ־80 אלף וייטנאמים באוסטרליה.

פגשתי את עלי מכיוון שהוא לקח אותי לסייר בקאבראמאטה, פרבר מחוץ לדרום סידני המכונה ויי־טנאמטה בגלל מספרם הרב של תושבי הודו סין לשעבר, שהתיישבו שם בחמש השנים האחרונות. קאבראמאטה מדהימה כל מי שאי פעם שהה בווייטנאם כמוני. לפתע שוב אינך רואה אוסטרלים־אירופים, רק ילדים שחורי שיער במכנסיים קצרים וחולצות טי, נשים בחולצות פרחוניות ומכנסי סאטן שחורים מבהיקים, וזקנים בעלי זקנקנים דלילים ומכנסי שק. האוויר הזה מלא ריחות של מאכלים וייטנאמיים. מבחינה מסוימת קאבראמאטה היא גטו וייטנאמי. אך על אף התכתשויות הדדיות מדי פעם בין גזעים, זרים משתלבים כאן בבדידות, מתקבלים ונקלטים בבדידות, ואם להודות על האמת, המדינה כה עשירה וכה שופעת עד כי אפילו המהגר החדש העני ביותר אינו חייב להילחם כדי לשרוד. אין שום תחושה שהחדשים גוזלים מקורות עבודה, מזון, נשים או אדמה מהתושבים המקומיים.

יחס זה למהגרים מקשה מאד על הבנת היחס לשתי קבוצות של ילידים אוסטרלים. ה"אבוריג'ינים", תושביה הקדומים של המדינה. מנת חלקם של האבוריג'ינים היא ללא ספק וללא השוואה הגרועה ביותר. רוב האוסטרלים ניגשים לעניין האוכלוסיה האבוריג'ינית שלהם, המונה 160 אלף איש (רק אחוז מכלל האוכלוסיה) מנקודת מוצא של בורות מוחלטת. הייתי בחוץ המזרחי של אוסטרליה 23 שנים, ואני חוזר הביתה לעתים מזומנות. אך מעולם לא פגשתי אחד מתושביה המקוריים של אוסטרליה בנסיבות חברתיות, ואיני מכיר שום אדם חוץ בעיר גדולה שיש לו ידיד אבוריג'יני.

נפגשתי, עם זאת, עם אבוריג'ינים במסגרת עבודתי כעיתונאי. הגעתי למסקנה הלא־נוחה, ש"הבעיה" אתם היא שהאוסטרלים אינם בדיוק רואים אותם כבני אנוש לכל דבר, כמו שהווייטנאמים או היוונים או אפילו האנקים ה"פומים" — כפי שאוסטרלים מכנים את הבריטים — הם בני אנוש. בגלל תערובת של רגשות אשמה ובורות אנו משייכים לאבוריג'ינים תכונות מיסטיות המציבות אותם אי שם במיקום בין שרון אגרי לחיות־כיס נדירות כמו הזאב הטסמני.

בוז ויראת כבוד

בצפון, שבו הלבנים והאבוריג'ינים מתחככים זה בזה בבארים ולפעמים במוטל, בקר "מתייחסים אליהם הלבנים בתערובת של בוז ויראת כבוד". לבנים יכולים לדבר שעות על יכולתם המיסטית של ה"בלאק־פאלאס" (הברנשים השחורים) לחיות בסביבה קשה ביותר ועל יכולתם לטפל בסוסים ובבעלי חיים אחרים. לבנים יאמרו לך שאבוריג'ינים לא השתלבו בחברה לבנה רגילה, מכיוון שאין להם תחושת תברותיות "לבנה". כלומר, הם לא תופסים את הצורך לעבוד שעות קבועות ולהתרחק ממשקאות אלכוהוליים.

אך את הבוז המוחלט שלהם שומרים הלבנים בצפון ל"יפי נפש" לבנים, שלדבריהם הורסים את האבוריג'ינים ואת תרבותם, מכיוון שהם נותנים להם קרקע וקצבאות סעד, הגורמות להם לבלות ימים ולילות בפאבים. "יפי הנפש" עונים, שעד שהם הגיעו, עבדו אבוריג'ינים בתנאי עבדות לכל דבר, וכי תרבותם נהרסה מכיון שחוואים תאבי־קרקע וחברות מכרות גירשו אותם משטחי אבותיהם. חלק גדול מהקרקע הוחזר להם כעת. אך הממשלה טועה אם היא יוצאת מתוך הנחה שאפשר לכלוא קבוצה של בני אדם בשמורות מוגנות ולהציץ ביניהם לאוכלוסיה הלבנה. אולי כדאי היה לראות את האבוריג'ינים כפליטים קאמבודים או קנדים, וכך נוכל לפחות לגשת לאבוריג'ינים ללא הדעות הקדומות והאשמה שתמיד השפיעו על יחסנו אליהם.

אם האבוריג'ינים מצטיירים בעינינו כזרים, אין שום סיבה שגם לילדינו נתייחס באותה דרך. שכן במקרים רבים מתייחסים האוסטרלים לילדיהם באותה מידה של סנטימנטליות של תנינים הנוטים לאכול את צאצאיהם כשאינם ממהרים לבקוע מביצתם. איננו אוכלים אמנם את ילדנו. אנחנו מניחים להם ליהפך לשיכורים בגיל 14. אנחנו מניחים להם לעזוב את בית הספר לפני שהם מקבלים השכלה ראויה ואנחנו צופים בהתקלקלותם במה שאמור להיות אחד המתחרים העיקריים על התואר מרכז המין והסמים הקלוקל ביותר בחברה המערבית.

כאשר הגעתי לכאן לקראת סוף השנה, הודיעו המשטרה והשלטונות המקומיים אלו חופים סגרו כדי למנוע בני נוער שיכורים מלטנף אותם בערב השנה החדשה. העיתונים היו מלאים למחרת בצילומי החוגגים, חלקם בני 12 — שהובלו למרכזי התפכחות. שני שלישים מכלל הילדים אינם ממשיכים ללמוד בשום מסגרת לאחר גיל 16 ושיעור האלכוהוליזם בקרבם גבוה. בין בני הנוער ש"עבדו" ערב השנה החדשה נמנו הילדות הזונות באזור קינגס קרוס בסידני. מדי לילה אתה יכול למצוא שם זונות ממין זכר ונקבה, בני תשחורת המשולים לקרזות. רבים מהם מתנודדים משכרות ורובצים בפתחי הבתים מסוממים מהירואין וחשיש. ילדים מצולקים, חרושי כתובות קעקע, שקועי עיניים, פרועי שיער, ירוקי פנים.

העובדה המדהימה ביותר היא, שהשפלה הזו של הילדים נחשבת לבידור משעשע ביותר בעיני אוסטרלים טובים מהמעמד הבינוני. נופשים באים לקרוס בקיץ כדי לבקר במופעי המין החיים ובבתי הבושת. הם מתבוננים ברחובות, מלגלגים וצוחקים על השיכורים שותתי הדם ועל הילדים המציעים את גופם.

קשה להבין מדוע איש אינו מזדעזע מקינגס קרוס או מהילדים השיכורים המסוממים או מהעובדה שהכלכלה נמצאת בצלילה אבודה. כפי שניסח זאת באחרונה הכלכלן דייוויד הייל מקמפר פיננשל סרוויסס בשיקאגו: "אוסטרליה היא ארץ שבה כל הטעויות הכלכליות של שנות ה־80 מתלכדות יחד". ג'רמן גריר, הסופרת הפמיניסטית האוסטרלית, אמרה לי באחרונה במלבורן "עד כמה שאני יכולה לראות, לאף אחד לא איכפת שום דבר. נראה שהמוטו הלאומי הוא 'קח את זה בקלות' ואלה המלים שאתה שומע כל פעם שאתה מנסה לתהות על משהו שמתרחש כאן".

גריר, החיה בלונדון, חזרה לאוסטרליה לצורך מחקר. היא סיפרה שלאחר חודש "התגעגעתי לאנגליה בפעם הראשונה בחיי". לבסוף הגיעה למסקנה ש"כל אחד במדינה הזאת משועמם עד מוות. אני חושבת שצריך להיות מתח מסוים במדינה כדי להיות דברים. אך אין שום מתח כאן. אנשים גולשים על המים, הם שותים, הם משחקים טניס, הם הולכים לשיעורי התעמלות. אם אתה נכנס כאן לוויכוח ולא מסכים עם מישהו, אומרים עליך שאתה 'מוציא משיווי משקל' את בן שיחך. הם אומרים 'קח את זה בקלות' כל אימת שאתה מעלה טיעון בלהט כלשהו".

רק דרך סבל

מאנינג קלארק אומר: "אני תוהה אם בכלל חיינו. ככל שאני מזדקן אני חושב יותר ויותר שאפשר לרכוש חכמה והבנה רק דרך סבל. לא סבלנו כאן ואני תוהה אם מישהו מאתנו היה יכול לעמוד בכך לוא היינו צריכים לסבול". אני מפקפק בכך שאכן נצטרך.

בעל הטור הפוליטי מקסימיליאן וולש אומר: "כמעט של דבר יש רק 16 מיליון אוסטרלים היושבים על ערימה גדולה מאוד ויקרה מאוד של עפר". והעפר הזה שומר על עושרה של אוסטרליה, בהגנת בעלי החיים המספקים את הבשר ואת הצמר, כמספקת הפחם, הברזל, הבוקסיט ושאר המחצבים המהווים את הייצוא העיקרי של אוסטרליה. האדמה כה גדולה כי רק קומץ של אוסטרלים נדרש כדי לבצע את המשימה המפרכת לעבד אותה ולהפיק ממנה מחצבים".

אוסטרלים רבים יותר ויותר מוטרדים מחלום ביעותים חוזר ונשנה, שלפיו תיהפך המדינה למעין פארק טבע ענק שאליו יבואו מיליוני זרים מאושרים כדי לטייל, ללטף את דובי הקואלה ולומר לילדינו או לנכדינו שיביאו כבר את ההמבורגר שהזמינו. אחד מידידי היפניים יותר אומר לי שאחד החששות שלו הוא שיבוא יום, שבו נהגי ריקשה אוסטרלים יסיעו תיירים יפאניים ברחובות הערים הגדולות. עדיין לא מצאתי בלבי את העוז לומר לו שזה מה שקורה במלבורן, שבה ילדים כבר מסיעים תיירים באופני עגלה.

אנו צריכים להיות קשוחים יותר. האמריקאים פוגעים בייצוא התבואה שלנו על ידי סבסוד מכירות התבואה של הוואיהם למדינות כמו ברית המועצות. היפאנים מנסים לאלץ אותנו להוריד את מחירי הפחם מכיוון שהיאן שלהם גבוה מדי. הצרפתים זועמים על שאנו תומכים במתן עצמאות למושבה שלהם בקאלדוניה החדשה, עד שהפסיקו ביקורי אישים צרפתיים רשמיים. ואפשר שלחץ זה אכן משפיע.

דו"ח שחובר על ידי פסיכולוגים באוניברסיטת קווינסלאנד, מגלה שאחד מכל 20 אוסטרלים סובל ממשבר עמוק שדבר מה איום עומד לקרות לו. בעבר היה הפחד הגדול ביותר שקבוצת הכדורגל קולינגווד אוסטרליאן רולס תפסיד לקארלטון או משהו ברוח זו. כיום הסיבה לדאגה היא האיידס, הכובש כותרות בעיתונים. לא הייתי רוצה שמישהו מבני עמי יחלה באיידס, אך איני מצטער על כך שלפחות 18 אלף אוסטרלים נוטים לתחושת פחד מסויימת. ארצי המופלאה זקוקה לקצת אי ודאות, לקצת ספק שיגרום לאנשים לתהות אם החיים הטובים יימשכו לנצח ואם עליהם להתמכר כל כך להנאות הגוף. "תחשוב, ילדי", נהג לצעוק מורי הזקן לגיאוגרפיה בבית הספר במלבורן כאשר הבטתי דרך החלון בגגר שטוף השמש ובקושי יכולתי לחכות שבית הספר ייגמר ואפשר יהיה ללכת לשחות. מישהו צריך להפנות את הצעקה הזאת לכולנו.

אוסטרליה: חלום ביעותים לפיו תיהפך המדינה למעין פארק טבע אליו יבואו מכל העולם

"אם לא ייעשה דבר בזירה הבין־לאומית יכולה מלחמת איראן־עיראק להימשך גם חמש שנים"

טאלעת מוסאלאם, לשעבר חבר המטה הכללי של צבא מצרים ומחברם של מחקרים אסטרטגים רבים, משוחח על מצב המלחמה בין איראן לעיראק

שרות DER SPIEGEL מיוחד ל"הארץ"

שאלה: אדוני הגנרל, האם הגיעה עכשיו מלחמת איראן־עיראק לנקודת מפנה?

תשובה: יש נקודת מפנה אחת. איראן השליכה למתקפתה על בצרה כמות גדולה מהרגיל של ציוד ונשק, בלי שהדבר הביא לה רווח רב, שלא לדבר על כך שלא הושגה פריצת דרך משמעותית. האבידות האיראניות במהלך מבצע "קארבאלה 5" גבוהות מאוד. האיראנים מיצו כמעט את כל שכבת הצבא המתקפה הנוכחי שלהם.

אך בהשוואה לעיראק יש לאיראן מאגר לא גדול של כוח אדם.

איראן הכניסה הפעם לפעולה חיילים במספר כפול מאשר בעבר, כלומר עשר דיוויזיות. בהשוואה לכוח, התוצאות הן דלות.

האם ראשי הגשר האיראנים על הגדה העיראקית של שאט אל ערב הם, לדעתך, הצלחה?

אלו עדיין אינם ראשי גשר במובן הצבאי של המלה. כמו בעבר, הגשרים האלה הם בטווח התותחים העיראקים בקוטר 122 מילימטרים, כך שהאיראנים לא יכלו להקים ראשי גשר אמיתיים.

אפילו עיראק מודה, שהאיראנים בבשר רצועה שאורכה עשרה קילומטרים ורוחבה שני קילומטרים.

נכון, אבל ברצועה הזו אין האיראנים יכולים לעשות שימוש. אין הם יכולים להעביר יחידות מהירות דרך שאט אל ערב בלי שייפגעו באש העיראקית, שכבר השמידה יחידות שלמות.

לפני שנה הצליחו האיראנים להקים ראש גשר אמיתי על חצי האי פאו.

כן, שם כבשו האיראנים איזור גדול יותר. ראש הגשר הגיע לעומק 15 ק"מ והיה מחוץ לטווח התותחנים העיראקיים. בנוסף על כך, פאו מוקפת ביצות ואדמה־טובענית. [illegible] על מתקפת־נגד עיראקית.

היוזמה נמצאת זה שנים בידי האיראנים. [illegible] שעיראק נמצאת במצב צבאי גרוע?

לא. אבל עיראק עדיין חזקה דיה להחליש את האויב על ידי מהלומת נגד.

אך מהלומת נגד זו ברשעת לבוא.

זו טעות של העיראקים לדבוק במלחמת חפירות בריגא. האם זו טעותם היחידה?

עיראק עדיין לא ניצלה את חיל האוויר שלה במלואו.

אך אולי סבלה אבידות גבוהות, מאז הגבירה איראן הודיעה על הפלתם של 47 ממטוסי קרב עיראקיים.

המספר הזה נראה לי כוזב. עובדה היא שחיל האוויר העיראקי היכול להפעיל 500 מטוסים, אינו מנתח, כמיבות [illegible] קילומטרים, שאינן ידועות לי, בעוצמה מספקת בקרבות. אני סבור גם, שטעות היא מצד חיל האוויר העיראקי להפציץ ערים איראניות בשעה שנערכים מבצעים צבאיים גדולים של כוחות הקרקע.

האם אתה מאמין שבצרה תיפול?

כרגע איני רואה סכנה כזו.

האם עיראק תזדקק לסיוע נוסף, רב יותר, מצידה הער־בית?

בהחלט, כדי שהאיראנים לא יוכלו לטפח תקוות לניצחון.

האם מצרים תשתתף בקרבות?

בעיותיה הכלכליות מונעות בעד מצרים מלהיות מעורבת מעורבות צבאית. עם זאת, איני פוסל אפשרות עקרונית את האפשרות שמצרים תראה עצמה נאלצת להשתתף במלחמת המפרץ.

כמה זמן יכולה עוד להימשך מלחמה זו, בת שש השנים?

אם לא ייעשה דבר בזירה הבין־לאומית, אם מדינות ערביות האיסלאמיות לא יבואו לעזרת עיראק, והמעצמות העולמיות לא יביאו את קצה של המלחמה, יכולה המלחמה להימשך עוד חמש שנים.

למה?

זה הזמן שיזקקה איראן כדי להשתוות לעיראק, העולה עליה כעת בעיקר בחיל האוויר שלה, בכוח כסוקי הקרב ובטנקים.

מה יקרה אז?

אז תוכל איראן לנצח את עיראק.

המשחק הכפול של אוליוור טאמבו

אוליוור טאמבו, מנהיג הארגון הלוחם השחור החזק ביותר בדרום־אפריקה, החליט להמר יותר ויותר על הדרך הדיפלומטית להשגת מטרותיו. ההימור מסוכן: אם ייכשל, הוא ינציח את התסיסה והדיכוי של השחורים

שרות Newsweek מיוחד ל"הארץ"

מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקאי אוליוור טאמבו, איש קטן־קומה בעל פני ינשוף, היה למבוקש ברשימת האורחים הפוליטיים בעולם. רגע אחד הוא משיק כוסות עם מיכאיל גורבצ'וב בקרמלין, ובמשנהו הוא סועד עם בנקאים בריטיים בחדר אוכל מהודר ברובע הפיננסי של לונדון. כאשר דיבר בכנסיית ריוורסייד בניו־יורק בשבוע שעבר, מיהרו להתחכך בו אוהדים ואופורטוניסטים כאחד. בעוד קהל לבן בן 3000 איש האזין למוזמרים אפריקאים מרגשים, מיהרו אישים שחורים כג'סי ג'קסון ואמרגן האיגרוף דון קינג לחלוק עמו את אור הזרקורים.

השבוע נועדה לטאמבו פגישה עם שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, המפגש רם־הדרג ביותר שנערך עד כה בין נציג של ממשל רייגן לנציג הארגון הלוחם השחור החזק ביותר בדרום אפריקה. עצם הצטלמותם יחד תביא הן לטאמבו והן לשולץ רווחים מידיים. שולץ יראה שארצות הברית התחייבה לשיחות עם כל הצדדים בסכסוך בדרום אפריקה, כולל שחורים מיליטנטים. טאמבו יראה לעולם שוואשינגטון מכירה בכוחו של האי־אן־סי בקרב השחורים בדרום אפריקה, וכי היא אינה מקבלת את האופן שבו תיאר בותה את הארגון כ"קליקה טרוריסטית" בשליטת מוסקווה, המחויבת ל"מתקפה מהפכנית מחולות ומתואמת" על השלטון הלבן.

אך ספק אם הדרשות יחרגו מסמלים ומהרמוניות להצטלם. לרגל יום השנה ה־75 להקמת אי־אן־סי השמיע טאמבו נאום מתון ומעניין. הסברה היתה ששולץ, בתגובה לנאום, יקרא לאי־אן־סי לוותר על כל שימוש באלימות, לצמצם את קשרי הארגון עם הגוש הסובייטי, להתפייס עם קבוצות שחורות אחרות ולהציע ערובות לדמוקרטיה וליוזמה הפרטית בדרום אפריקה שתהיה בשלטון השחורים. מטאמבו מצפים כי יקרא לוואשינגטון לתמוך בעיצומים נוקשים יותר על פרטוריה, וברור ששולץ ישיב בשלילה. הוא כנראה גם יגיב בקרירות על בקשת טאמבו כי ארצות הברית תספק סיוע רב יותר למדינות החזית השחורות, הנתונות למתקפה כלכלית של ממשלת האפרטהייד. מעבר לחילוקי דעות מידיים אלו קיימים מכשולים גדולים יותר בפני השגת התקדמות מהירה לקראת יחסים חדשים בין אי־אן־סי לוואשינגטון. להלן סקירת אבני הנגף.

* סתירות במדיניות האמריקאית. הממשל החל בבדיקה מחדש של גישתו לדרום אפריקה. אך הוא עושה זאת בלב ולב. פקיד אמריקאי בוואשינגטון תיאר את המדיניות הנוכחית כלפי דרום אפריקה כניסיון "לעזור ליצור דיאלוג" על ידי הקמת גשרים ללבנים, לאי־אן־סי ולקבוצות שחורות נוספות. אך בהמשך התנגדותו לעיצומים הרחיק הממשל מעליו רבים מהשחורים שאוהדיהם הוא מבקש להיות. הממשל גם קומם אותם נגדו על סירובו לנטוש את שפת "המעורבות הקונסטרוקטיבית", שם נרדף למדיניותו הראשונית של הממשל להפעיל לחץ מינימלי על לבנים, בתקווה שיסכימו מרצונם לרפורמות. במסעו האחרון באפריקה דבק שולץ במלות המפתח המרגיעות, וכבר בכך ניסה לטשטש את משמעותן. "מדיניותנו היא להיות מעורבים, ולהיות מעורבים עם כל אחד, ואנחנו מקווים שפעולותינו יהיו קונסטרוקטיביות".

אין זה סביר שהממשל יאפשר לטאמבו להיפגש עם רונאלד רייגן. תומכיו הימניים של הנשיא מתנגדים מאוד למפגש שולץ־טאמבו. בשבוע שעבר קראו לו שמרנים, החל מג'סי הלמס וכלה בג'ין קירקפטריק, לבטל את הפגישה. פקידי הבית הלבן אמרו שרייגן לא ייכנע ללחץ הזה. אך נראה שהם נחושים להגן עליו מפני השפעת־בומרנג ימנית — ואולי גם להגן על כל מועמד שרייגן עשוי לתמוך בו בבחירות לנשיאות ב־1988 — על ידי סירובם להודות שהנשיא אישר אישית את הפגישה (מקורות בסטייט דפרטמנט אישרו שאכן עשה זאת). היוזרתנותו של רייגן מחוץ לדיאלוג יש לה היגיון פוליטי משלה, אך היא לא תעודד את אי־אן־סי להאמין שהמדיניות האמריקאית עוברת תמורות.

אין זה ברור אם טאמבו רשאי לדבר בשם הארגון כולו או כל השחורים בקרב דרום אפריקה. בקרב 30 חברי הוועד הפועל של אי־אן־סי בזאמביה קיימים חילוקי דעות חריפים. לפני שבועיים שיגר הסטייט דפרטמנט דו"ח חסוי לקונגרס, וטען שכמחצית מחברי הוועד הם חברים "ידועים או חשודים בחברות" במפלגה הקומוניסטית הדרום־אפריקאית התומכת בקו של מוסקווה. אף כי הדו"ח לא אמר בבירור שחברי המפלגה הקומוניסטית שולטים באי־אן־סי — טאמבו מכחיש זאת — המנהיגות אכן עלולה להתפצל אם תעלה על הפרק הצעה הולכת להתקרב למערב. טאמבו גם רמז כי יפרוש מהמנהיגות אם ישוחרר מנהיגה הכלוא של אי־אן־סי, נלסון מאנדלה.

סיכוי זה, קלוש ככל שיהיה, עורר ספקות נוספים בשאלה כמה זמן יוכל טאמבו להחזיק בתפקידו. בדרום אפריקה עצמה, ה"קומרידים" (החברים) בערי השחורים יכולים כבר להיות מחוץ לשליטת אי־אן־סי. טאמבו אמר שהתסיסה בערי השחורים בתקופה האחרונה באה בתגובה ישירה על קריאת הארגון להפוך את המדינה על פיה. אך הוא גם הודה שחלק מהאלימות הוא ספונטני ומומחים לארגונים מאמינים שרבות מההפגנות והמהומות באו מלמטה. שלטונות דרום אפריקה פירסמו מסמך של אי־אן־סי שהגיע לידיהם, שמו: "1987: מה צריך לעשות", והוא מביע מורת רוח מעצמאותם של הרדיקאלים הצעירים. מומחים בסטייט דפרטמנט מאמינים שהשחורים הצעירים נוטים פחות מהמבוגרים מהם לקבל פקודות מחברי המפלגה הקומוניסטית בוועד הפועל. אך ביחד עם סכנה לנתום של ה"קומרידים" פוקעת מאנשים כטאמבו הם פחות ופחות מוכנים לציית להם.

האי־אן־סי אינו תנועת השחרור הראשונה בעולם השלישי הנלחמת ולוחמת בו בזמן. אך במקרה שלה הגישה הכפולה הזו מסוכנת מכיוון שהקלפים הצבאיים כולם נמצאים בידי פרטוריה. האי־אן־סי, היכולים לתמוך בפרטוריה על מאבק בנשק, ולכוח מאוד. הזרוע הצבאית של הארגון, "אומקונטו וה סיזווה" (חנית האומה) מונה על פי ההערכה בין 8000 ל־10 אלפים לוחמי גרילה, רובם במחנות באנגולה וטנזניה. במקרה הטוב הם מסוגלים מדי פעם לערוך פשיטות פגע וברח בדרום אפריקה. בתוך רבך ערי השחורים והערים הגדולות במדינה יש תאים קטנים של הארגון, המצוידים במחבואי נשק, בתים בטוחים וקווי קשר לזאמביה. אך מולם ניצבים 400 אלף חיילים, אנשי מילואים ושוטרים של משטר האפרטהייד, ועד כה הצליחו כוחות הביטחון להגביל את הנזק שמסב הארגון לפרקים.

* התרופפות נקשותם של הלבנים. לנוכח מצב דברים זה יש לאי־אן־סי סיכוי מועט להפיל את המשטר בכוח. הסיכוי הטוב ביותר שלו הוא להפעיל לחץ על לבנים עד שיתכבנעו לשאת ולתת בדבר ציבות על העברת השלטון לרוב השחור. "לאי־אן־סי יש אסטרטגיה שתוכננה בקפדנות רבה", אומר קרייג וויליאמסון, מרגל משטרתי לשעבר שהסתנן לקבוצות נגד האפרטהייד הקשורות לאי־אן־סי. "בעבורם המאבק המהפכני הוא בראש ובראשונה מאבק פוליטי, הדיכוט הצבאי אינו רק משני אלא פחות חשוב".

אך הסכנה היא שאי־אן־סי לא יידע מתי להניח את נשקו ולבוא לשולחן הדיונים או להימנע מרגע האמת, בחשש כי יאבד תומכים רדיקאליים. לפני שנים ספורות בלבד רק מעטים היו מוכנים לדבר עם אי־אן־סי. כיום כולם, החל בעוזריו הבכירים של רייגן וכלה באילי התעשייה הדרום־אפריקאית ואפילו היד־יד של "אפריקנר ברודרבונד", הארגון הבורי הימני, קיצוני הזמאיל־מתחת, רצים לשוחח עם טאמבו על עתידה של דרום אפריקה. אך בהגבירו את השיחה הדיפלומטי נכנס אי־אן־סי למשחק מסוכן: עם ציוניטיקאים בפרטוריה וואשינגטון, המפולגים במידה רבה אך אינם בטוחים מה ברצונם להשיג.

אם יכשל ההימור הדיפלומטי, קרוב לוודאי שימשך מחזור התסיסה והדיכוי. כל עוד הוא יימשך, יהיו המפסידים האמיתיים מיליוני השחורים בדרום אפריקה התומכים באבנות באי־אן־סי אך שאינם מעצבים את מדיניותו.

אוליוור טאמבו: מבוקש ברשימת האורחים בעולם

ערמון
קרן נאמנות לחלוקת דיבידנד

הודעה

על פרסום תשקיף של ערמון קרן נאמנות לחלוקת דיבידנד

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח-1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:
החל מיום 1.2.87 שעה 08.30 ועד ליום 30.11.87 שעה 09.45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו ע"י מנהל הקרן בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן
קרן המשקיעה את כלל השקעותיה באגרות חוב מכל סוג לרבות באגרות חוב ובשטרי הון הניתנים להמרה במניות ושמדיניות חלוקת הרווחים שלה היא כי אם הכנסותיה תרשה זאת, לפי שיקול דעתו הבלעדי של מנהל הקרן, לחלק מדי חודש בחודשו בכל 5 לחודש, דיבידנד בשיעור של לפחות 2% מהערך הנקוב של היחידה לבעלי היחידות בקרן.

בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשתלמת בגין מספר היחידות המבוקשות, ניתן להגיש למנהל הקרן באמצעות בנקאי הקרן — בנק דיסקונט לישראל בע"מ — במישרין, או ע"י בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.
עותקים מהתשקיף ומהחיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.
הנאמנים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ

המנהל: אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

מרכז "תנובה" אגף המשק
מעמיד למכירה רכב פרטי ומסחרי משומש כדלקמן:

מספר סידורי	מספר רישוי	שנת ייצור	תאור הרכב: סוג	תאור הרכב: תאור דגם	דלק	תוקף הרשיון	הערות
.1	33-189-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	12-87	
.2	33-255-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	1-88	
.3	34-262-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	4-87	
.4	34-672-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	6-87	
.5	34-825-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	2-87	
.6	35-556-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	5-87	
.7	44-039-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	5-87	
.8	44-061-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	5-87	
.9	52-862-81	1981	פרטי דו שימושי	סובארו אבבק 1300	בנזין	9-87	לאחר תאונה
.10	17-305-81	1981	פרטי דו שימושי	פיאסטה 1100	בנזין	4-87	
.11	39-530-81	1981	מסחרי סגור	סרנזיט 100	בנזין	6-87	
.12	177-860	1979	טנדר + ארגז	פג'ו 404	בנזין	9-87	

לתשומת לב המעוניינים בקניה
המעוניינים יוכלו לראות את הרכב בחניון "המגדל" בבית־דיסקו ברחוב 3 ברחוב דניאל פריש מס' 3 פינת דובנוב תל־אביב מתאריך 1.2.87 עד 8.2.87 משעה 09.00 עד 14.00 פרט ליום שישי 6.2.87 הסגורים והחניון יהיו סגורים.
פרטים אפשר לקבל במרכז "תנובה" מחלקת התובלה קומה ד' חדר 521 אצל רפי ת. בן אמוץ.
[illegible]
מרכז "תנובה" אגף המשק

סונול
סונול ישראל בע"מ SONOL ISRAEL LTD.
מכירת רכב מס. ר/87/1
החברה מעמידה למכירה את הרכב המשומש הנזכר מטה:

כלי רכב פרטיים		מספר רישוי	שנת ייצור
סיטרואן פלאס	1222 סמ"ק	817-312	1979
סובארו	1298 סמ"ק	73-449-80	1980
סובארו	1298 סמ"ק	73-452-80	1980
סובארו – אוטומטי	1595 סמ"ק	73-098-81	1981
קרייזלר סימקה	1294 סמ"ק	813-456	1979

למעוניינים תינתן האפשרות לקבל פרטים נוספים על מצב הרכב במתקני סונול, חיפה, באיזור הנמל בימים: א'-ו' בין השעות 08.00-12.00, החל ביום ראשון 1.2.1987.
כא לפנות אל מר אהרון שניאור - בטלפון מספר 04-671141.
את ההצעות יש לשלוח בכתב, במעטפה סגורה ולציין על גבי המעטפה: "מכירת רכב". לא יאוחר מיום שלישי 17.2.1987 לפי הכתובת: סונול ישראל בע"מ
רח' הבנקים 8, חיפה
ת.ד. 214, חיפה 31001
בהצעה נא לפרט את המחיר בעד כל יחידה בנפרד ולצרף המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.
מודעה זו אינה מהווה מכרז ואין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
רוכש הרכב הכלל יהיה חייב להעביר רישום הבעלות ברכב שיירכש על־ידו על שמו מסם סונול ישראל בע"מ, לאחר תשלום מלוא המחיר ולפני קבלת החזקה ברכב.
סונול ישראל בע"מ

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה להנדסה
המרכז למידע ענף רישום וקבלה
רישום לתכנית לימודים מיוחדת להנדסאי אלקטרוניקה לקראת התואר B.Sc. בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה לשנה"ל תשמ"ח
מטרת התכנית – להכשיר הנדסאי אלקטרוניקה, במהנדסים במשך תקופה של שנתיים (6 סמסטרים רצופים), כולל לימודי קיץ.
זכאים להרשם – בעלי תעודות בגרות שהינם בעלי תעודת הנדסאי באלקטרוניקה, העונים על דרישות הרישום המפורטות בחוברת המידע למועמדים בעמ' 2-1 ועל הדרישות הכלליות המפורטות בתחילת חוברת זו.
הרישום יסתיים ב־26.2.87
בחינות הכניסה הפסיכומטריות – כל המועמדים חייבים בבחינת הכניסה הפסיכומטרית הנערכת ע"י המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, לא יאוחר מיום 12.4.87. המועד האחרון לרישום לבחינה זו הוא 27.2.87 (עד מועד זה חייב להגיע הרישום לבחינה למרכז הארצי).
תהליך הקבלה – מבוסס על תוצאות בחינת הכניסה הפסיכומטרית ועל הציונים בתעודת הבגרות ובתעודת ההנדסאי. תנאי סף לקבלה הוא שממוצע הציונים במקצועות הגמר המקצועיים (לא כולל פרויקט) הוא 80 לפחות. מועמד שממוצע ציוניו נמוך מ־80 יוכל להתקבל ע"י לימודים במסגרת מיוחדת בבוגר להנדסאים של אוניברסיטת תל־אביב.
לימודים אלה מתקיימים פעמיים בשנה: בסמסטר א' ובסמסטר ב'. הליבדים בסמסטר ב' יחלו בחודש אפריל.
פרטים במזכירות ביה"ס להנדסאים. טל. 420021
חוברות מידע וטופס רישום לאוניברסיטה וכן בנפרד טופס הרשמה לבחינת הכניסה הפסיכומטרית – ניתן לרכוש בדיונקר (חנות הספרים שבבנין האקדמיה לנוסיקה שבקריית האוניברסיטה) בימים: א'-ה' בין השעות: 09.00-17.00, ביום ו' בין השעות 09.00-13.00.

ג'ודי דימס: מאוכזבת ממדינת היהודים

האמנה: מספר 2, מספר 3

הגיבורים החדשים

ג'ודי דימס מאוכזבת ממדינת היהודים. היא לבדה לה את החבר שמאשם בבגידה וריגול. מדינה אכזרית. היא אינה נדיבה כלפיו. גם מרדכי ואנונו מאוכזב. נוהגים בו — הוא מתלונן ואיני יודע אם לצחוק או לבכות — כאילו היה האויב מספר 1 של מדינת ישראל. האיזה אויב הוא לדעתו, לדעת דימס ולדעת האמנה אשר האנונו מספר 2? מספר 3?

ואנו מציגים ומפרסמים וקוראים את זה ועוד מעט יבצבצו שמותיהם של ואנונו ואת דימס בטורי הפופולאריות של החברה הישראלית, שהולכת ומאבדת את שיקול דעתה. איך התבטא פעם היועץ המשפטי לממשלה חיים כהן בסכסוך בפני השופט את טיעוניו "האם השתגעת, אדוני, האם השתגעת?"

טשרניחובסקי: שיר נשכח שצונזר על־ידי הבריטים

גנזי טשרניחובסקי

ב"יד בן צבי" טורחים בהצלחה היסטורית, הרבה היסטוריה ארץ־ישראלית. בין השאר מוציאים לאור את החוברת "עידן" בעריכת ד"ר מרדכי נאור, שתוקדש במלואה למפעל "חומה ומגדל", לרגל מלאת עתה 50 שנים. מה משמעותו כתב האלוף־במילואים ד"ר יוסף אבידר: "אפשר אולי להשוות את פיתוח הרעיון של "חומה ומגדל" להמצאת כלי נשק חדש, למשל הטנק במלחמת העולם הראשונה."

יוסף שם על סדרת ישובים שתוקמו את היישוב העברי לנוכח התקפה הערבית הגדולה והתנמרדות על חלוקת הארץ למדינות ריבוניות. בעריכת "עידן" שבו להטט בארכיונים ישנים ובמסמכים נשכחים, ומארישם העלתה הביבה יגאל מהחוג לספרות באוניברסיטת תל־אביב שיר מאת שאול טשרניחובסקי — כתב אידיליות בשנים אחרות — שצונזר בידי הממשל הבריטי. היה זה לאחר שהערבים דחו את הצעת ועדת־פיל לחלוקת הארץ בין יהודים לערבים. את טשרניחובסקי העסיקו האמירות של המלך עבדאללה, סבו של חוסיין הנוכחי. הבריטים לא הירשו לפרסם את תחזיתו בתחרים שניבאה בטעות את נסיגת המשטר האשמי.

ב"עידן" יודפס שירו של טשרניחובסקי בראשונה במלואה: שלום לך הירדן העבראללי/, שלום לך ציון האגבלית/ ־רשלים תהלה־תהלי/ אלפים שנה כבר תילית. יש יום — לא רחוק הוא — תשאל כל פמליה/ "איזהו ומי האמירה"/ אפסה ממפה ואמירות עבראליה/ וחדרוס בציפורן שמיר.

ירדן, שבטים העולים בהר כנען/ גבול מנשה וגבול גד/ ולירושלים — תבל כלה תען/ זן של יהודה, זו בלבד. והוד יצוף את ליבו ברוב צער/ בגב בנה, בגולן/ האם ידעם הדעם ויסער הסער/ ושבו עדים לגבר לו.

גולה מגלות אל גלות מה תגליה/ גלות ארץ ישראלית?/ שלום לך, הירדן העבראללי/, שלום לך. ציון האגבלית."

חיפש לו יריבים

בזוהאנה אלשניבסקי הוא נשיא ארגון האמריקאים הוד־אנים לזכויות האוקראינים. הם כל כך דואגים להם שהנשיא הזה שיגר מכתב אל חברי הכנסת בו הביע חשש שמא לא יזכה ג'ון דמיאניוק למשפט הוגן בישראל. "אנו גם מודאגים בקשר למשרד המשפטים הישראלי הממשיך להחזיק במעצר את דמיאניוק מאז חודש פברואר. . ."

סגן יושב ראש הכנסת דב בן מאיר (מערך) לא התבונן להגיב. שכן מימי הפרעות של בוגדן חמלניצקי "יש לעם היהודי חשבון ארוך ליישב עם העם האוקראיני." אך הוא, כבאמר בתשובתו, עשה חשבים והגיע כי "בכל שנות הכיבוש הנאצי באוקראינה מספר רב של בני עמכם שיתפו פעולה עם המשטר הנאצי, במיוחד בהשמדת רבבות יהודים. אחרי תבוסת הגרמנים חלק ממשתפי הפעולה נמלטו למערב, גם לארצות הברית. במשך ארבע עשרות בשנים אפילו מלה אחת לא נשמעה מארגונכם בזכות זכויות האזרח של היהודים האוקראינים שנורו, נשרפו, הומתו בגז על ידי בני ארצכם."

הרמז היה ברור. קמה מהומה. האוקראינים השרו, אולי, שבן מאיר מאשים ברמז את כולם באנטישמיות או בסיוע לפושעי מלחמה להמתנד באמריקה. ה ארגונים האוקראינים הציפו את הח"כים בגל מכתבי־נגד. "אנו מוצאים כי מכתבך מבזה את משרתך, וללא ספק גם פוגע בעם היהודי אותו אתה מייצג ושאבותיו סבלו מאות בשנים בגלל מחשבה כמחשבתך."

בן־מאיר עמד על דעתו. הנציגויות הדיפלומטיות של ישראל ביקשו לדעת על מה קמה הסערה. הקהילות היהודיות החוששות כבראה מהיכסך עם האוקראינים באמריקה.

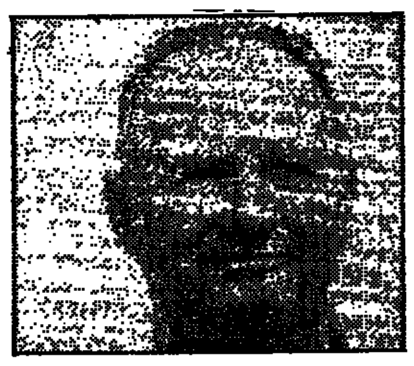

עוזי נרקיס: גם תרומה לא תזיק

למה מערך?

על נייר המכתבים הרשמי של מדינת ישראל כתב שמעון פרס אל היהודים בתפוצות כי מי שרצה את כל הדברים הטובים מתבקש להתפקד במתנות הפרליטי לקראת הקונגרס הציוני. ניחא.

לכך הוסיף הגנרל (מיל.) עוזי נרקיס כי על יהודי התפוצות לדעת שהוא עומד לצדו של פרס. והוא לא אחר סתם. בראש מכתבו נאמר כי "ב־7 ביוני 1967, צה"ל תחת פיקודי להם הבקיע דרך בשער האריות לעיר העתיקה של ירושלים." בגלל כל הסיבות האלה ביחד ראוי שהיהודי בתפוצות יצטרף למפלגת העבודה. גם כן ניחא.

אם היהודי בתפוצות גם מאמין בזה — הוסיף נרקיס — הרי תרומה של 25$־500 דולרים לא תזיק, אפילו יכולה להועיל. שוב ניחא.

ואז שיאו של השכנוע ליהודי אמריקה: "בכל דור קומץ מנהיגים העניק מבישרונותיו ברדיבות להנהיג את העם היהודי ליעדו. תנועת העבודה בישראל גאה מאד שמשורותינו מוסיפים לצאת מנהיגים דגולים. איננו יכולים שלכל אחד תהיה העוצמה של גולדה מאיר או אלברט איינשטיין. אך כל אחד מאיתנו יכול בדרכו להשפיע. עתידה של ישראל מתחיל בנו. לכן אנו מבקשים אותך להצטרף לידידי הלייבור בישראל."

אם היהודי האמריקאי איננו חושב שהם מתכוונים ברצינות או לצד הדברים האלה מופיעים תצלומי גולדה, איינשטיין, לואי ברנדייס, דוד בן גוריון, הנרייטה סולד, שמעון פרס, תדי קולק, אבא אבן — ומשבצת אחת ריקה. המצטרף יכול להוסיף את תצלומו האישי תחת כל אלה.

אבל לאיזו מפלגה הסתדרותית הצטרפו ברנדייס או איינשטיין או הנרייטה סולד? למפא"י? או לאחדות העבודה? או להפועל הצעיר?

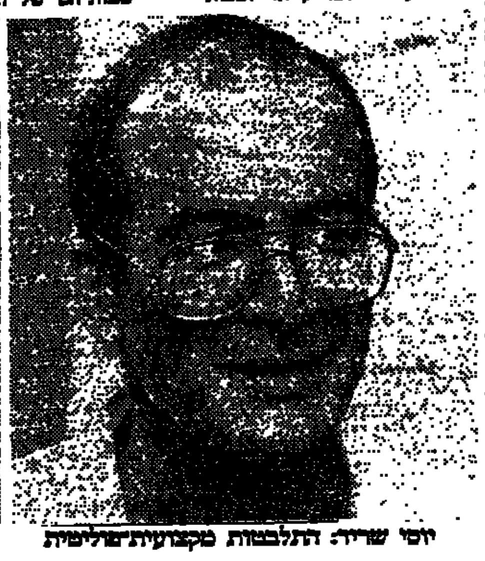

יוסי שריד: התלבטות מקצועית־פוליטית

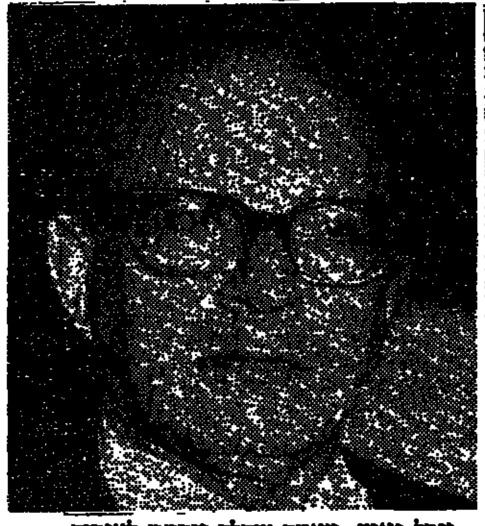

יובל נאמן: מאמר שהלך ונכתב לאיבוד

פוליטיקה ב"פוליטיקה"

יוסי שריד מרצ התלבט בין עיסוקו כפוליטיקאי לבין תפקידו כעורך. כתב העת "פוליטיקה". כחבר־כנסת הוא מסוייג מן לשון־הרע (?) מפרופסור יובל נאמן מהתחיה. אך כעיתונאי הבין שגיליון שלם המוקדש לבעיית העוצמה הגרעינית של ישראל ראוי לכלול גם מאמר מאת הפיסיקאי בעל השם העולמי. הוא התגבר על היסוסיו הכבדים והזמין מנאמן מאמר.

למרבה ההפתעה נענה לו יושב ראש התחיה. במסורתיות הכנסת השתבחו בכך. אמנם באולם־המליאה השתמש שריד בכינוי חריף כנגד נאמן, אבל גופו של עניין הוא משהו אחר. שניהם כמו נתנו מן המצב הזה.

מאמרו של נאמן הלך ונכתב ונכתב, אבל לא הגיע למערכת פוליטיקה. בירור קצר העלה מה אירע לו בדרך. הלב נשאלה כזו, שחרם הוברו עליה מטעם סיעת רצ המפ"ם, העירה לנאמן כי אין זה נאה לפרסם מאמר בחתימת ידו אצל שריד הפוסלה מכל שיג ושיח. לנאמן יש מספיק צרות במפלגת התחיה, אין לו חשק להוסיף עליהן. הוא ויתר על המאמר בכתב־העת המקורב לרצ.

"פוליטיקה" יעסוק בעוצמה הגרעינית של ישראל בלי מאמר בחתימת נאמן.

שניהם הפסידו.

רדיו אחר

כולם עם ג"ל לאו דווקא. יש גם מאזינים לגלים אחרים. מה שמוזהים הוא שיקול ישראלי הפך, כנראה, למטלכה תקשורתית בקנה מידה עולמי. שלושם ביקורתי עם מנהל הרדיו ברעון לבארי במרכז הורש התקשורתי להאמין.

רצף מודרני של אולפנים ואמצעי פיקוח ושידור, ובאילו דבר איננו חסר. היזון, בלתי נפרין במפעלים ומוסדות ישראלים הנאבקים בקשיים כספיים כרוניים.

תהיהי מצין באוסף הכספים למבצע כזה. מי הסכים למממן השקעה כזאת בתקופה של קיצוצים?

הסיפור המרתק שמאחרי הקצאת התקציבים מעורר תשואות הפתעה. מקורן איננו דווקא במקור כספי אלא במחלוקת מסוג אחר שהניבה את הפירות הדרושים למימון מבצע כה מורכב ומודרני. אך האחראים שומרים את הסוד לעצמם, לא לפרסום.

לטייל לאורך הנעמן

שנים רבות נחשב הנעמן לנחל מת, לאחר שרוב מימיו החיים נגזלו ממנו לטובת השפכים. למרבה השמחה, עדיין נותר לחלק מהנעמן סיכוי כלשהו, אם יתפכחו פרנסי הישובים הגובלים בנחל, לעשותו ריאה ירוקה לאוכלוסיהם

מאת אלי אלעד

בשבת האחרונה השכימו מאות ציפורים בכל רחבי הארץ בשעת בוקר מוקדמת, להשתתף באירוע השנתי המקודש שאין להחמיצו: הספירה השנתית המסורתית של אוכלוסיות עופות המים. אנו הקדמנו לבוא בשעת בוקר מאוחרת יותר. כך צירפנו יחדיו את הזכות לצפות בערפת מים רבים, בהם מינים נדירים כאווזים לבנים־מצח ואחרנים, עם ההנאה שבטיול בשבת חורפית שטופת־שמש לאורך אחד מנחלי הארץ; זה הנעמן ששנים רבות סברנו כי שבק חיים.

גדולה היתה ההפתעה שזימן לנו פקח רשות שמורות הטבע בגליל המערבי, חיים שגיר (בן 43), שהוליכנו לטיול לאורך הנעמן הנאבק על חייו. פה ושם יש על מה להאבק.

הנעמן שבצפון מפרץ חיפה ובשולי עמק עכו, נחשב עד לשנות השלושים לאחד מגדולי החוף הנחלים מבחינת כמות המים החיים שורמו באפיקו. באותה תקופה החל הברסום בייחודו זה של הנעמן. בתי־הזקוק החלו למשוך ממנו כמויות גדולות של מים, לקירור מתקניהם.

לפני שנים חדלו בתי־הזקוק משאיבת המים לצורכיהם מהנעמן, אולם התהליך לא זו בלבד שלא האט אלא אף האיץ, עקב התיישבות הפיתוח החקלאי האינטנסיבי של עמק זבולון. באגן הניקוז של הנעמן התרחש תהליך שמכמה בחינות אין לו אח ורע במקומות אחרים בארץ.

מקור המים העיקרי של הנעמן, מקורות דנא, הם מעיינות אפק. המעיינות נובעים ליד שכונת צור שלום, השוכנת ליד קיבוץ אפק ובתוך בתחום השיפוט של קריית ביאליק.

עד שנות השלושים, עמדה השפיעה השנתית של מעיינות אפק על כ־50 מיליון מטרים מעוקבים מים בשנה, והיא שהזינה בעיקר את השפיעות האיתנות של הנעמן. הקידוחים השאיבה שבעשו אותן שנים ונמשכים עד היום, וכיומם הכללי היה צמדמורות, חוללו תהליך הדרגתי של ירידה דרסטית בשפיעת מעיינות אפק. המעיינות דללו עד כדי כמות שנתית של כשלושה מיליוני מ"ק מים בשנים האחרונות. ירידה זו גרמה בשל לכידת המים בשכבה המוזינה של מעיינות אפק, בטרם יגיעו לתואגם הטבעי במעיינות אפק. בשנים האחרונות הגיעו הדברים לידי כך שמעיינות אפק, לפנים מן המעיינות הגדולים בארץ, הרבים בחודשי הקיץ, ושריד הטבע המסומים עליהם נתונים בסכנת הכחדה.

במקביל למניעת הזרימה של מים חיים בנעמן — כמי שקרה לרוב נחלי החוף של ארצנו — התרחש תהליך מקביל של הזרמת מי שפכים לאפיקם. שפכים אלה, חלקם איכות גרועה מאד, כמו השפכים התעשייתיים של תשלובת מילואות מבעלות משקי האזור. חלקם שפכים ביתיים לא־מטופלים של קיבוץ אפק והלקם באיכות פחות גרועה, כשפכי התוריות שליד הכפר עיבלין, ויש שפכים מטופלים, חלקם של צורי שלום, כרמיאל ושל קיבוצים כמו יסעור, כפר מסריק ועין המפרץ. אף אלה תורמים לא במעט לזיהומו המתמשך של הנעמן.

שמורת עין־נימפית

חלק מהערוץ העכשווי של הנעמן ומעורתי היובלים הנשפכים אליו הם למעשה תעלות רחבות ומוסדרות, שראשיתן בתקופת המנדט. תעלות אלו נחפרו לשפר את ניקוזן של אדמות עמק זבולון ולמנוע הצפות בעת עיבודת שטפוניות. בסך הכל, מתמשך עורצו של הנעמן לאורך כתשעה קילומטרים ממעיינות אפק, בכיוון צפון, עד להישפכו מערבה לים, מדרום לעכו.

לאורך עורצו של הנעמן שרדו לבו שתי שמורות־טבע נקודתיות, שהצליחה רשות שמורות הטבע להציל כמעט ברגע האחרון: שמורת עין אפק ושמורת עין נימפית.

שמורת עין אפק, שנפתחה לקהל לפני כארבע שנים, נעשתה תוך זמן קצר מוקד בילוי בטבע לחלקים ניכרים מאוכלוסיית הישובים במפרץ חיפה, הסובלים קשה מבעיות של זיהום־אויר. אל השמורה עולים לרגל כיתות וקבוצות של נוער ומבוגרים, מכל הסביבה.

שמורת עין נימפית היא פנינת טבע יחודית. יש בה בריכה גדולה של מים חיים, עטורה צמחייה אופיינית, כמו שיחי פטל, קנה, אשלים, סמרים ומיני צומח אחר. השמורה אינה מוכרת דיה לציבור הרחב. עד שמגיעים אליה, קשה להאמין כי אכן שרדה בעיבורו של מפרץ חיפה המוזהם, פנינה כה יחודית של צומח מים, שגם באזורים אחרים בארץ לא נותרו רבות כמוה. שמורת עין נימפית קרויה על שם הנימפאה התכולה, שפיארה את הבריכה עד שנות השבעים, ואז נעלמה מסבה עקב הימלחות מימיה והתעברותם. אפשר להגיע אל השמורה ברכב, בדרך כורכר טובה, המתפצלת אליה מכביש השירות המקביל לכביש חיפה־עכו (במזרח), מצפון למפעלי מילואות ומדרום לכפר מסריק, משמאל.

סכנה לפני השתייה

ניצלנו את השבת האחרונה, באדיבותו של פקח רשות שמורות הטבע בגליל המערבי, לטייל לאורכו של עורץ הנעמן. תוך כדי הטיול, פגשנו ליד עין־נימפית את הצפר, חבר קיבוץ מצובה, גדעון סיגליס (28) שהתייצב לספירת עופות המים על ג'יפ של המשק. הוא תהה בהתלהבות אם גם אנו צפינו באווז לבן־המצח בעין נימפית.

המשכנו לאורך עורץ הנעמן, הנחל זורם בשוליים הקרובים לאזורים העירוניים של מפרץ חיפה; למעשה, בחצר האחורית ועל סף ביתם של כ־200 אלף תושבים, מקריית אתא בדרום ועד עכו בצפון. יש לעצור את הידרדרותו של הנחל ולפתוח שיהיה לריאה הירוקה של מפרץ חיפה.

לכך שואפים הדוחפים בעיקר רשות שמורות הטבע והקרן הקיימת לישראל, ואחרונה הצטרף אליהם איגוד הערים לאיכות הסביבה של הגליל המערבי. גופים אלה מנהלים מה שנראה לעתים כקרב מאסף שיש לו סיכויים מסוימים להצלחה. הם נאבקים בכל הרשויות האחרות הפועלות באזור ומעורבות בו. "אני מנהל את הקרב לא רק בשל ההכרה בפוטנציאל הטבעי שעדיין קיים לאורך עורץ הנעמן. העומד לרשות התושבים שכה נזקקים לו אלא גם בשל הסיכונים הכרוכים בהזלכת מים כה מזוהמים על פני שטחים נרחבים שמחלקם נעשות שאיבות של מי שתייה. בעטיים של המים המזוהמים, נשקפת כאן סכנה לזיהום מאגרי מי־התהום של האזור", אומר שגיר.

מוצאת הקמה באתר הנביעות של נחל נעמן

מי יעצור את ההרס

רוב הציבור מכיר זה שנים רבות את רגליו מהנעמן, שרבקה בו תדמית של אחד המזוהמים בנחלי ישראל. כדאי לחזור לעמק זבולון, בעיקר בחורף ובראשית האביב, כדי להיווכח כי שרדו כאן נופים טבעיים ומעניינים שאפשר בהחלט ליהנות מהם. לצורך זה, מוצע כאן מסלול־טיול משפחתי, מתאים לכל גיל, ואורכו כ־4.5 קילומטרים, ממעיינות אפק לעין נימפית (או להיפך).

רצוי להגיע בשני כלי־רכב, אולם אפשר גם להלך במסלול הלוך ושוב. כאשר מגוונים זאת בטיול לכל צד בעבר הנגדי של הנעמן. לצד אחר, יארך הטיול הנינוח עד שלוש שעות ואילו המסלול הארוך יארך כחמש שעות. לאורך עורץ הנעמן יפגוש המטייל נופי מים וביצה יפים ומעניינים, משובצת־לינה ואזורי־מחיה של עופות מים ונופים פתוחים של עמק זבולון ומפרץ עכו יתחשפו לעיניו. כן אפשר לטייל באזור שפך הנעמן שמדרום לעכו, מעבר עברי הגשר. נמליץ במיוחד על "הנביאית" ועיר הנתון בין הנעמן לתעלת המים הגדולה המתמשכת במקביל לגדה הצפונית של קבוץ עין המפרץ. "הנביאית" זה מוליך אל נקודת המפגש של שני הערוצים. ודייגים רבים פורשים משני העברים את רשתותיהם. בין חורש האשלים הנפוץ הנמוך מלוחה אופיינית, כמו עורבי הביצות, בן המלח המכחיל, כיים של מלוחית הבודית הצומח מעניין אחר.

על החוף עצמו, בשפך הנעמן, בולט אזור הדיונות ששרד כאן. נראה קטע מנומנם של גבעות ועמקים ועיירים שיוצרים הגולות ודידוות ואוהדים בצבעיית חולות. בחלק הדרומי של אזור הדיונות שרדה "פיינבוגר" שהיא בעיקרה מתושף של מי תהום מלוחים. סביבה מתקיימת אוכלוסיה מגוונת של עופות מים. במקף לה "חורשת" פרוהות, אתר קינון מועדף לעופות המים, ביניהם מגלנים, אנפות לילה, לבניות ואנפיות בקר.

בשבת ה־21 בפברואר, במסגרת אירוע שבוע שמירת הטבע, יתנהלו שלושה סיורים מודרכים לאורך הנעמן, מעין אפק לעין נימפית, החל מתשע בבוקר. המפגש — בשמורת הטבע עין־אפק.

יש ישראלים שעבורם הדמוקרטיה היא שאלה של

חיים או מוות

אם את/ה נמנה/ת בין אלה, הקרן החדשה לישראל היא הכתובת!!

לאור הפניות הרבות אלינו בעקבות פירסום בעתון "הארץ" אנו מפרסמים פרטים על ארגוננו

הקרן החדשה לישראל
ת.ד. 4156 טל' 02-634830
מיקוד 91041

גזור ושלח..

☐ אני מעונין/ת באינפורמציה נוספת
☐ הגיע הזמן להפגש
אני מעונין/ת לתרום כסף
שיק .... סך ....

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי שברחוב לוחמי הגיטאות 10 עכו הופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 3219 שינוי לתכנית מתאר מס' 194 הגלילית — שינוי יעוד למגורים בכפר דיר אל אסד ביחד עם תשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 18813 חלקות 72, 73.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח מאזור חקלאי לאזור מגורים.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. תאריך: ג' טבת התשמ"א 10.12.1980

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

מודעה

לפי תקנה 2 ב (ד) לתקנות התכנון והבניה (בקשר להיתר תנאים ואגרות), תש"ל 1970

הרינו מודיעים בזאת כי הגשנו בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, תיקון קווים וסככה ברחוב המטיש מס' 8 גוש 7061 חלקה 137.

כל מי שיש לו זכויות בנכס האמור לעיל ומתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בכתב בצירוף הנמקה, לועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.

"תעל"
תעשית עץ לבוד
קבוצת משמרות בע"מ

ספר־משפטים חדש

משפט מינהלי

מאת ד"ר ברוך ברכה

הספר עוסק בסמכויות המינהל הציבורי ובהליכי החקיקה המינהלית, ובתוך את סמכויות החקיקה והשפיטה, סמכויות רשות וחובה וסמכויות עזר. בנושא החקיקה המינהלית: חיוב הרשות להתקין תקנות, ההליכים הפנים משרדיים, חקירה ופרסום מוקדם, הפיקוח הפרלמנטרי, פרסום התקנות ותחילת תוקפן.
מחבר הספר הוא מרצה בכיר למשפט מינהלי ולמשפט חוקתי בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב.

ש

הוצאת שוקן/ירושלים ותל־אביב

גלריה "מבט",
רח' גורדון 31 ת"א
מודיעה על
מכירה פומבית
— חיסול אוספים

תצוגה מוקדמת: ביום ראשון 1.2.87 בגלריה.
מכירה ראשונה: רישומים וגרפיקה — ביום ב' 2.2.87 בשעה 17.30
מכירה שניה: ציורי שמן ואקוורלים — ביום ב' 2.2.87 בשעה 20.30
מכירה שלישית: השלמות ותוספות — ביום ג' 3.2.87 בשעה 20.00
מנהל: יעקב בר־הרצל — המכירה תערך באולם הגלריה.
הזמנת מקומות ישיבה בטלפון 236868, 234366

חדש!!
כריסטיאן ברנארד
לחיות טוב - למות טוב

הוצאת "תבל"
מפיץ ראשי חברת "ברונפמן"
להשיג בכל חנויות ברונפמן
בחנויות "המשביר לצרכן"
ובחנויות הספרים המובחרות

האוניברסיטה הפתוחה

יום עיון בנושא:

"יהדות ארצות הברית — ממהגרים לאמריקאים"

15.00 ההגירה היהודית לארצות הברית
יו"ר: פרופ' מרטין פיינשטיין
הרצאות פתיחה:
"ההגירה היהודית לארה"ב: השלכות והשפעות" — פרופ' יונתן סרנה
"דפוסי קהילה של יהדות ארה"ב בתהוותם" — פרופ' אריה גורן
"המפגש עם הדמוקרטיה והמשטר החדש" — פרופ' אריה גרטנר
17.00 הפסקה
17.30 ממהגרים לאמריקאים
יו"ר: פרופ' יונתן סרנה
"מקומה של יהדות אמריקה בכלכלה ובפוליטיקה בארה"ב" — פרופ' מרטין פיינשטיין
"האמריקניזציה של הדת היהודית" — ד"ר רפאל ישפה
"הפרובלמטיקה של הזהות האמריקאית" — פרופ' יוסף גורני

יום העיון יתקיים ביום ב', ג' בשבט תשמ"ז 2 בפברואר 1987, בבית התפוצות, תל־אביב

יום העיון ייערך במסגרת הקורס "פרקים בתולדות יהודי ארצות הברית 1820-1914" של האוניברסיטה הפתוחה. הציבור מוזמן

המכללה לעיצוב
של הדסה־ויצו קנדה ע"ש נרי בלומפילד

ביה"ס לחינוך והכשרת מורים
משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

הרשמה לשנה"ל תשמ"ח
15.1.87 — 31.3.87 למגמות:

- עיצוב גרפי
- עיצוב אדריכלי
- צילום
- עיצוב אופנה
- קרמיקה
- תכשיטנות

משך הלימודים — 4 שנים

מינהל, מזכירות וחשבונאות
משך הלימודים - 3 שנים

פרטים והרשמה:
במשרדי המכללה, רח' חנה סנש 12, חיפה
רשות הגנים הלאומיים — מצדה — רכבת כבלים בע"מ

לרגל שיפוצים
לא יפעל הרכבל במצדה

במשך שבוע החל מיום חמישי 5.2.87 שעה 16.00
הרכבל יפעל מחודש
מיום ששי 13.2.87 שעה 08.00

ניתן לעלות לאתר דרך שביל הנחש או דרך הסוללה (הגישה מצד ערד), השביל נוח וזמן העליה כ־10–15 דקות.

هكذا عن الأصل

هكذا من الاجل

תרבות וספרות

מסע עברי בארץ קרטיליה

מה אני שח/עיונים בלשון הארם
מאת משה אזר
הוצאת דביר, 383 עמ'

מאת יורם ברונובסקי

הדיון בדבר הקשר המהותי שבין החפץ ובין המלה המציינת אותו — בין ה"מסמן" ל"מסומן" בלשון הבלשנות המודרנית — מהלך קסם על דמיונם של בני־אדם מזה מאות שנים, מאז תחילת העיון בלשון בכלל. מאות שנים היה העיון הזה — עם השאלות המסתעפות ממנו בדבר מקורה של הלשון וכיו"ב — עיקר עיסוקה של ההגות בטיבה של לשון. הקדמונים נטו לקבל את דבר קיומו של הקשר הזה, בין בעל־החיים סוס והמלה "סוס", כמובן מאליו, ומתוך כך לבחור את מקורותיהם של המלים השונות מתוך תופעות, התרחשויות ודברים ש"בטבע". רק מאוחר יותר מופיעה, במחשבה היוונית, האפשרות שאין כל קשר מהותי בין החפץ ושמו, בין בעל־החיים המסוים ובין המלה המציינת אותו. אריסטו הוא אבי החשיבה המדעית גם בתחום זה. הוא שהעלה, בחיבורו "על הפרשנות", את ההבחנה בין המלים שנוצרו "מתוך הטבע" ובין אלה שנוצרו "מתוך הסכם", ונראה (הטקסט הזה הגיע אלינו בצורה משובשת למדי) שהוא התייצב לצד הדעה שהלשון היא עניין של הסכם בין בריאים, והיא לא מוצר מן הטבע. נראה גם שבעניין זה, כמו בתחומים אחרים אחרים, אריסטו ניסה לקרוא תיגר על מחשבת מורו אפלטון. שהרי אפלטון הוא שהעלה, באחד הדיאלוגים היותר מוקשים שחיבר, ושמו "קרטילוס", את תורת הזיקה המהותית בין השם לחפץ, בין המסמן למסומן. וכמובן, בשאלה זו כרוכות אצלו השאלות בדבר מוצא הלשון, האנושי או האלוהי, ובדבר פירושן "האמיתי" של המלים.

כליו של קרטילוס הצעיר, המשוחח עם סוקרטס, והמייצג בחיבורו את הדעה בדבר הזיקה המהותית בין הלשון למציאות, הם הכלים המסורתיים של בעלי הלכות הללו: כלי האטימולוגיה הדימיונית, המזקיקה מלה אחת לאחרת על פי צליליה. כה רב הקסם שבחי־פוש מקורותיה ומובנה ה"אמיתי" של המלה בדרך זו של מה שאנו מכנים "מדרש", עד שגם סוקרטס הזוכם נתפס לה לזמנה במהלך הדיאלוג, והוא מתחיל לדרוש מדרשים על שמותיהם של האלים (הם "תאוי" הקודים כך, כמובן, משום שהם "תאאנטוי", כלומר רצים מהר, כלומר גרמי־השמיים וכו'). למען האמת לא לגמרי ברור, וכי הפלמוס על כך, אם אפלטון ניצב לצד קרטילוס, לצד טועני הטענה בדבר מקור הלשון "מן הטבע" (אק פיסאי) או למתנגדיהם. גם עמדתו של סוקרטס אינה חד־משמעית. אף על פי ש... אבל עוד אחזור לעמדה זו בסיום הרשימה הזאת.

המעניין הוא שפולמוס עתיק זה לא הניח לחוגים בכל המאות הרבות, עד לפתח זמננו ממש. אכן, יש בו בכל הנראה קסם שלא קל להשתחרר ממנו, קסם הפיוט, קסם התעלומה הגדולה, קסם היופי הטמון באוצר האנושי הגדול מכולם, הלשון. לא קשה להבחין שהקרטיליזם (כך קרויה העמדה הגורסת את מקורה הטבעי או האלוהי של הלשון, על שמו של גיבור הדיאלוג האפלטוני) קוסם יותר, "יפה" יותר, מן הגיבוש האריסטוטלי, מן השכלתנות הרואה בלשון תוצאה של הסכם חברתי בעלמא. וכך התגוששו הפלמוסים הללו מדור לדור, ומדור לדור נמצאו חסידים לטענון הפיוטי, הקרטיליסטי, ומתנגדיהם, גורסי המקור "אק תֶאסאי" ("מן ההנחה, מן ההסכם"). הפולמוס לבש פנים ופשט פנים בימי־הביניים, פנים אחרות בתקופת הרנסאנס וכו'. הרי כל בני־האדם, לימדנו המשורר ההוגה קולרידג', מתחלקים לחסידי־אפלטון ולחסידי־אריסטו, אף כשאין הם מכירים את שמות ההוגים הללו או את הגותם.

ועל סיפה של תקופתנו ממש, במאות השבע־עשרה והשמונה־עשרה, פרץ הוויכוח הנושן הזה ביתר עוז. משה אזר מזכיר לנו באחד העמודים האחרונים של ספרו: "בל נשכח, כי מאה שנה אחרי שפינוזה נסב הוויכוח בין הרדר לזיסמילך בדיוק על אותה שאלה שהעלתה כבר ב'מסה התאולוגית־מדינית': אם מקורה של הלשון אלוהי או אנושי" (עמ' 349 ובהמשך). וכי' אמור: השאלה הועלתה כבר על דפיהם של ההוגים היוונים הקדומים.

במאה השמונה־עשרה ניכרת ביותר, כבמדומה, פעי־לותם של הקרטיליסטים, וביחוד בצרפת. שם צצות עשרות תאוריות מאלפות היודעות לקשור כל מלה במלה אחרת, ומשפחות שלמות של מלים לתופעות טבעיות שונות ומשונות. הדימיון האטימולוגיסטי מש־תולל ממש בכתביהם של אותם מלומדים שנשכחים (עד לפני זמן מה): הרזון דה בוס, הארזן דה פיס, האציל הכפרי קור דה ג'בלן (שתורתו היא במיוחד המזכירה את התאוריה שמעלה משה אזר בספרו המונח לפנינו). משכילים פנטאסטים אלה, על פי רוב אצילים עניים שעתותיהם בידיהם ולהם גישה לספרים שונים ומשונים, השאירו אחריהם ספריה עצומה של טרקטאטים נשכחים, הקשים כיום לקריאה, אך המלאים אוצרות של תעוזה פיוטית — וגם של אינ־טואיציות "מדעיות" בתכלית, המבשרות את הישגי הב־לשנות המודרנית המתוחכמת ביותר. לא ייפלא שחוק־רים הצרפתיים בני הדורות האחרונים גילו מחדש את

משה אזר: פולמוס עתיק

הספריה המאובקת הזאת של הקרטיליסטים בני המאה השמונה־עשרה והשבע־עשרה. אחד המוהדים שבין היסטוריוני הבלשנות והספרות בדור האחרון, ז'ראר ז'נט, הקדיש לתאוריות עתיקות־חדשות־לנצח אלה סידרה של ספרים, החל ב"מימולוגיות" בשנת 1976. האיבר המרכזי בסידרה זו הוא הספר "מסעות בקרטי־ליה": מסעותיהם של מגלי עולמות נעלמים אלה באותה ארץ אוטופית אדירה, ארץ האטימולוגיות הפנטאסטיות והמקורות הטבעיים של המלה האנושית, חולמי תור הזהב הלשוני, הרומאנטיקנים הלשוניים לעשרותיהם. וכאמור: זה כבר למדנו שלא לזלזל באותם הרפתקנים נועזים, משוגעים לדבר־אחד, שלכאורה נדמה היה שהושמו ללעג וקלס על־ידי "המדע". אלא שהמדע האותנטי פנים רבות לו, ובשורתו תימצא לעתים דווקא בטרקטאט הדו־הטור של האלכימאי הלשוני ולא בהכרח במחברתו של המלומד האקדמי היובשני, השקול המתון והמושא לאורך כל הקו.

ואולי המפליא מכל הוא שהבלשן המודרני הראשון באמת, פרדינאן דהסוסיר, שהוא אשר הדם (במעט) את הוויכוח הקדמון ושם לו קץ בדבריו השקולים, המשר־טים והסופיים בדבר "שרירותו" המוחלטת של "הסימן הלשוני" — המפליא הוא שהוא עצמו, דהסוסיר, היה שבוי בשבי הקרטיליזם במשך שנים לא מעטות, והיה נתון הוא עצמו לאותה אשלייה פיוטית מקסימה בדבר מקורה הטבעי של הלשון; פנייתו לשיקול הדעת המדעי, המתבטא בתורתו בדבר היות הסימן הלשוני שרירותי בתכלית, היתה יותר בבחינת הדחקת הקרטי־ליזם מדעתו או דמיונו שלו מאשר מעין דייקטאט יובשני של איש "השכל הישר" הנחרץ. ודומה שאת גדולת המפעל של דהסוסיר, את עוצמת העיקרון שלו בדבר הסכמיותה של המערכת הלשונית (ומה שמסתבר ממנה), צריך להבין דווקא על רקע המאבק הקרטי־ליסטי שדהסוסיר היה אחוז בו קודם שהגיע אל תורת ה"שרירות של הסימן" בהרצאות הקורס לבלשנות המפורסמות שלו. כאן אינני יכול להרחיב בנושא זה של נעוריו הקרטיליסטיים של דהסוסיר: רבים עסקו בנושא זה מאז פירסומו של ז'אן סטארובינסקי (בעיקר בספרו של סטארובינסקי "מלים על אודות מלים" העוסק בתאוריה ה"אנאגראמית" של הלשון שהעלה דהסוסיר המוקדם).

אבל, כאמור וכידוע, הטקסט העקרוני, שממנו מוכרחה לצאת כל בלשנות בתר־סוסירית, הוא זה שבפרק ב' של "הקורס בבלשנות כללית" של דהסו־סיר (ספר שזכה לתרגמו לעברית, ולפלא שאיש לא יום עיין את תרגומו, ככל הידוע לי). כיוון שבין המובאות הרבות מכתבי הבלשנים המצויות בספרו של משה אזר, הצרכה לצטט גם מדהסוסיר, נעדרת דווקא הפיסקה הזאת (ולא בכדי), ראוי להביאה כאן: "אין חברה, למעשה, שמכירה או שהכירה אי־פעם את הלשון בתור משהו אחר מאשר תוצר שהורישוהו הדורות הקודמים ויש לקבלו בתור שכזה. לפיכך השאלה בדבר מוצאה של הלשון אינה כה חשובה כפי שמדמים בדרך־כלל. השאלה אף אינה כראוית שתשאל: המטרה האמיתית האחת של הבלשנות הם חייה הנורמ־ליים־הרגילים של השפה הקיימת. מצב לשוני מסוים הוא תמיד תוצר של כוחות היסטוריים, וכוחות אלה מסבירים מדוע הסימן הוא בלתי־משתנה, כלומר: מדוע אין להחליפו שרירותית".

כאן, קודם שנעבור לנסיונו ההרואי של משה אזר למרוד בעקרונו של דהסוסיר (אף שבעצם עסקתי כל הזמן בנסיון הזה לעיל), צריך להעיר שבתורת "השרירות של הסימן" מבית־מדרשו של דהסוסיר נמצאו כמה ליקויים חמורים. את אלה ניסו לתקן, בחיבורים מפורסמים, שני בלשנים בני־מינו: אמיל בנוניסט, שכתב מסה המתקנת באורח מוזהר את שיטתו של דה־סוסיר בדבר השרירות הגמורה של הסימן הלשוני, וגם רומן יאקובסון בספרו הצרפתי "שישה שעורים על צליל ועל משמעות". הכל שמשה אזר, הנזקק לעבו־דות שונות של שני הבלשנים הגדולים הללו, לא נידרש דווקא לחיבורים אלה, ביחוד חיבורו של בנוניסט (המופיע בספרו בשם בנבנישתי, ואולי באמת מותר כך) אינו רחוק מכמה עמדות שהיו יכולות לסייע לו במאבקו העז כאנשי "השכל הישר" ומי שמכונים בספרו בשם "הבלשנים", כשלעיתים קרובות הם מרשי־מים אצלו, ה"בלשנים" הללו, ללעג וקלס, כמי ש"אינם יודעים להבחין...", "לא הצליחו להבין" וכו'.

אבל קודם שאנו מתלוננים על החסר, הבה נברך על היש. ספרו של משה אזר, "מה אני שח", הוא ספר מרתק, מלא־הרגש, רב דעת ועשיר באינטואיציות מפרות. עמל עצום, ואף דמיון פיוטי רב הושקעו בחיבור גדול־מידות זה. מעל לכל, כאמור, מתבלטת העזתו של אזר, המתריס בספרו תאוריה קדומה ו"אבודה" בתכלית ומבקש להפיח בה רוח חיים גדולה.

משה אזר הוא קרטיליסט, חסיד־אפלטון (כלומר, קרטילוס, אבל אני מכוון לאמרת קולרידג') הגורס זיקה בין המלים לחפצים ולתופעות, גורס את מקור הלשון "מן הטבע". אף יתר על כן: הוא מודע היטב לחזות התאוריה האונומאטופאית של הלשון אנאכרוניזם מוחלט, והוא מבקש להלחם באלה שהציגו אותה כך. הוא מודע לעירעורים ומנסה לערער אותם, תוך הפגנת "ריע־חוב" (אם גם כאוטודידקט) בכתבי הב־לשנות העתיקה והחדשה. הוא קרא גם קרא את דה־סוסיר (הוא מקדיש לו תת־פרק בספרו), אף שכבודו לא נתן לבו לטיבה של עמדתו ולדיוקה. אם הקרטי־ליזם המשיך לאחוז במשה אזר גם אחרי שקרא את כל אלה וכה העמיק להשגב בעיניי לשון — הלא עדות היא לא רק לקסמו הכובש שאין להמלט ממנו, אלא גם לגרעין האותנטי, ליופי הגדול, הצפון בתורה הפיוטית־הקוסמית־המסתורית הזאת. ובאמת, אין כלל לדחות את הצעותיו של משה אזר בדבר מקורה של הלשון באונומטופיאה, מה שהוא מכנה ה"שמקוליות" של הלשון. הוא גם מצביע על ההבדלים בין התאוריה הקרטילית שלו לבין הקרטיליזם העתיק, או הקודם, שאותו הוא מכנה ה"נאיווי".

באמת אין הוא גורס שהמלים באות במישרין "מן הטבע" ושכל המלים הן בעצם מלים "שמקוליות" (כלומר, אונומאטופיאות). הוא מצביע רק על גרעין "שמקולי" במלים, "בכל המלים", של השפות (כל השר־פות זה לא נאמר, אזר עוסק בעיקר בעברית, בגר־מנית וברוסית, אך נדמה שהשערה קרטיליסטית אופיינית כזאת בדבר "כל השפות" מבצבצת פה ושם מבין השיטין). ליסוד השמקולי הזה, המתגלגל במשמ־רות של מלים ומזקיק אותן זו לזו, הוא קורא "שור". יש למשל "שור" המזקיק את המלה "זהב" למלה "צהוב" (ואזר המשכיל מביא גם את התאוריה הפסי־כואנליטית המזקיקה את מה שמציינות שתי המלים הללו) ואת שתיהן לאחד הרחשים הקמאיים של האדם, לאותו "רחש בוסי" שהוא מקורה של כל לשון לפי תורת אזר. שכן התאוריה שלו נבדלת מן התאוריות הקרטיליות הנאיוויות בכך שאצלו האדם מחקה לא את קולות הטבע אלא את קולותיו שלו עצמו. בהתאם לכך ניתוחו מתחיל בהבאת המלים שנוצרו מ"קול הבכי" ועובר הלאה אל הקולות האחרים.

יש, כאמור, הרבה דמיון ויופי, ואף אמת, בכל התאוריה הזאת. דומני שאין כלל לדחותה, כשם שבכלל קשה או לא־אפשרי לדחות תאוריות קרטיליס־טיות, שעיקרן באמונה בהן. כך גם אין "לדחות" את שירתו של מאלרמה (אשר יצר גם הוא תאוריה אונומ־אטופאית של מוצא הלשון) או את שירתו של חלבניקוב, הסמן המטורף של השירה הרוסית, אשר לו תאוריה לשונית הקרובה מאוד לזו של אזר (חלבניקוב גרס, למשל, שהתגה "צ" בא תמיד בראש מלים המציינות כיסוי: צ'אשה, גביע, צ'אראם, גולגולת, צר־לוק, גרב וכיו"ב — בעברית התגה המציין כיסוי הוא, ככל הנראה "ג"...). אגב, גם חלבניקוב גם מאלרמה מוזכרים בספרו של אזר. אכן, אזר עומד על כוחה של הלשון הפיוטית לרמז לנו על המקור השמקולי של הלשון. לכאן, אגב, יכול היה להסמיך כמה טיעונים המצויים במסתו של בנימין הרושובסקי "רחש לצליל משמעות" שנדפסה באחת מחוברות כתב־העת "הספרות".

שאבתי, כאמור, הרבה דעת והנאה מהמראות ודמיונו המלומד של משה אזר. אני ממליץ על הספר גם בפני אלה שלא יוכלו לקבל את הנחותיו, פשוט מחמת היותם חסידי־אריסטו מבטן ומלידה (אני רומז שוב לאמרת קולרידג' ולאו דווקא ל"אריסטו" האמיתי שדואי אנאכרוניזם הוא להימנות כיום עם חסידיו הנמרצים: המורסר, כמובן, במנטליות), אף הבלשנים המתמידים ימצאו משהו לעצמם בספר גדול־המידות הזה, ואף הקורא המשכיל הרגיל (אף שקורא כזה צפוי לסכנה שלא יכיר את הצד השני של המטבע...). כל זה על אף כמה פגמים חיצוניים המתגלים בתכנה של קריאת הספר הזה: החזרות הרבות שבו וביחוד הלשון הטהרנית (הפוריסטית) שלו, המאלצת את המחבר להשתמש בצר־ופים נוראים כמו "הושרידי" ובמלים כמו "נבחרי" ו"דידי" במקום המלים העבריות הפשוטות "אובי־קטיבי" ו"סובייקטיבי". גם המלה "תתראי" נראית לי הרבה פחות עברית מן המלאה "אבאלי". אגב, אילו העותי הייתי בא חשבון עם משה אזר גם על שם התודה שלה השמקוליות. מה פסול ראה במלה הפשוטה ויפת־הצליל "אונומאטופיאה" — זאת לא אבין. למנה הפרודכס, מבוזית מגונו עשה הספר הזה, הכתוב בעברית "טהורה", רושם כזה, כאילו תורגם מאיזו שפה זרה, מגרמנית, למשל. אבל זה הפרודכס הצפון בטהרנות (פוריזם) הלשונית בכלל.

נשאר לי עוד לומר כמה מילים, כמובטח, בעניין עמדתו של סוקרטס בשיחתו עם קרטילוס. כאמור, ברגע מסוים נתפס סוקרטס הזכם גם הוא למדרשי־כלים ולתאוריות בדבר שמות האלים ומוצאם. אלא שברגע לפני שהפליג לגמרי לעולם הדמיון, הוא התעשת וקבע שאל לנו, לבני־התמותה, להתיימר לדעת כשמו של האלים וביחוד על שמותיהם. עלינו לעסוק בזה שאנו מסוגלים לדעת — אמר מבשרו זה של דהסוסיר האיך זיל גמור.

הציפור השחורה

כלי אטרוסקי, מוצג־החודש במוזיאון גן־השלושה לארכיאולוגיה אזורית וים־תיכונית, ניר דוד.

מאת נסים מבורך

מוצאם של האטרוסקים, שלישי מרכזו של המגף האיטלקי לפני הרומאים, אינו ידוע, וקשה לעמוד עליו, בין השאר מפני שלשונם, שאינה הודו־אירופית, טרם פוענחה, חרף העובדה שאת הכתב שלהם קיבלו האטרוסקים מן היוונים. ברם, בין אם הגיעו מאסיה הקטנה, או מאיי הים האגאי, ובין אם ישבו באיטליה מקדמת דנא, הרי שתרבותם, עד כמה שהיא מוכרת דרך ביטוייה הארכיטקטוניים והאמנותיים, היתה חלק בלתי נפרד ממערכת השפעות־הגומלין שהרכיבו את התרבות הים־תיכונית. לפסליהם, למשל, יש דמיון ברור לפיסול היווני הקדום, כמו ביציבה הקפואה האופיינית של הדמויות, ואפילו אותו מעין חיוך כאילו־כפוי, הטבוע על פניהן והמוכר בשם "חיוך ארכאי".

במאה השישית לפני הספירה התפשט שלטונם של האטרוסקים משפלת הפו שבצפון איטליה, ועד לגבעות קמפאניה שבדרומה. על כן הכלי הנידון, שנוצר במאה השביעית, הוא מן התקופה שבה היה תחום שלטונם מוגבל לאטרוריה לבדה.

זהו כלי זואומורפי, בדמות ציפור, אשר מקורה וקרקפתה משמשים כמכסה לו. קווי האציליים והמס־גנגים של הכלי כיורו בגוש שחור. גם כלשהו, ועליו חריטות גיאומטריות ושאריות של זיפוי לבן שנשחק. הכלי הזה הוא אחד מפריטי אוסף האמנות האטרוסקית המצוי במוזיאון גן־השלושה, בקיבוץ ניר דוד, ליד הסוכנת, והוא משמש עתה כמוצג החודש.

מוזיאון גן־השלושה, הממוקם בתוך סביבה פאסטור־אלית קסומה, מכיל חומר מעניין, המוצג בצורה נאה ומאלפת, הממחישה היטב את תחום התמחותו של המוסד, והעשוייה לספק זווית תרבותית ואמנותית לפוקדיו. על כן הביקור במוזיאון זה, שאינו גדול לרבים, מומלץ בזה יותר בזכות אוספיו, המוצגים היטב ושנכללת בהם גם אותה ציפור אטרוסקית שחורה, אשר הוד קדומים וקסם סודו של העם, שאחד מבניו יצר אותה, מרחפים עליה.

שלושה תרגילים בבגידה

מעשה מגונה
מאת אהרן מגד
הוצאת "עם עובד", 165 עמ'

מאת יונה בחור

בספרו החדש של אהרן מגד שלושה סיפורים: "מעשה מגונה", "ביקור הגברת הילדה הזאר" ו"המקרה העצוב של מיכה שתוק". לשלושה סיפורים אלה משותף מוטיב הבגידה. לא מדובר כאן בכשלון אלא בבגידה דווקא, למרות שאף לא אחד מן הגיבורים המרכזיים, הנבגדים, הוא אדם חלש. אי אפשר לומר על המורה הוותיק מן הי"ב־52 מן המושבה, גיבור "מעשה מגונה" ומי שהעלילו עליו עלילה של רצח אופי, שהוא אדם חלש; אי אפשר לומר כזאת על המטרונה הגרמניה־נוצריה, המשתוקקת לקרב לבבות יהודים וגרמנים זה לזה: גיבורת הסיפור השני. ובוודאי שאי אפשר לומר זאת על גיבור הסיפור השלישי, הפלמ"חניק התמהוני שנפגע בראשו בקרב על כפר דרום בעת מלחמת השחרור. אף על פי כן, ייעד הגורל את שלושתם להתנסות בבגידה, איש ואשה על פי דרכם, בלא שיהיה לאל ידם להשיב כלהמה סערה. נקודת־המבט בסיפורים אינה הבוגד אלא הנבגד, שהוא הבבואה של עולמנו האביתי.

ההיסטוריה האנושית ידעה בגידות עקובות מדם. הספרות מציגה לפניהן את סימן השאלה, תוך שהיא מנסה לרדת לעומקו של המצב האנושי ותוהה עליו. כך יוליוס קיסר. המלט. מקבת. אותלו. המלך ליר. מו־טיב הבגידה עובר כחוט השני ביצירת שייקספיר. מו־טיב הבגידה אינו זר לתנ"ך, אף לא לברית החדשה. בדורנו התוודענו אל בגידות הוותיקן שלא נקף אצבע בתקופת מלחמת העולם השניה, ואל בגידות מהפכת אוקטובר בשומרי בניה. ניתן היה לראות ביקרוב שככל שהבוגד והנבגד קרובים זה לזה, כן הופכת הבגידה אכזרית יותר.

ספרות המתח והריגול עוסקת בנושא זה לעתים מתוך רצון לשקף את מצבו האמיתי של האדם בעולם זה, חשוף, פגיע וכושל תקווה.

דברים אלה אין פירושם שאהרן מגד ביקש בסיפורי "מעשה מגונה" לחבר תיזה על הבגידה. הסיפורים חיים את חייהם בטבעיות, המוענקת להם מכוח העיצוב האמנותי. הם אינם מגמתיים בשום פנים ואופן. אבל מגמות מסויימות עשויות להתגלות כשכבות בתוכם

אהרן מגד: מסר על־ספרותי

כשכון הנפשות בגופים. מגד אינו מטיף, אינו כותב בשער ואינו עוסק בפוליטיקה. אף על פי כן עולה מסיפורים אלה מסר המתייחס אל חיינו כאן ועכשיו. הם מאפשרים לקורא בהם להתבונן בעצמנו מנקודה מוסרית, מבלי לשפוט ומבלי לגנות את הבוגדים.

הסיפור הראשון, "מעשה מגונה", נסב על מורה בגיל העמידה במושבה ותיקה בשרון, שתהום נפערה לרגליו בשל עלילה, שקר שטפלו עליו בדבר מעשה מגונה, כביכול, שביצע בעצה־תלמידה, כאשר התייחד עמה בתום הלימודים בשעה שעבדו יחד על שירים שכתבה. המראה העיקרי לבצואתם זה היה לא אחר מאשר ידידו הצעיר ממנו ובן המושבה כמה שנים רבות בבית הספר שבמושבה.

זהו סיפור על פגיעתו של התום ועל שברונו של הנבגד, סיפור התחזר כבוד להיי אדם, לביגלוגיות, להיותו חשוף ומוחך לאסונות. אין זה סיפור העוסק באימונים פסיכולוגיים או סוציולוגיים, אלא חוזר אל מהויות אנושיות, אוניברסליות. המורה שבו מוכר, מעורה היטב בסביבתו. הוא ותיק במושבה, מן הראשונים.

[illegible] הוא חביב על תלמידיו ושכניו, מתמסר בחרדת קודש להוראה, הוא גם תלמיד־חכם ובעל שורשים עמוקים בתרבות עמנו ובספרות העברית. הוא אדם בעל מולדת ויש בו איזו שלמות פנימית, איש תם.

התהום הנפערת לרגליו, הבגידה מצד ידידו הטופל עליו עלילת שקר, אינה נובעת מתוך עולמם המשותף או מתוך ערכיהם המשותפים. דומה שהיא נעוצה בכוח־תאליות שמחוץ להם, איזה אייטר אפל שמאחורי הקלעים. המספר אינו מנסה לתרץ את מעשה הבגידה במניעים פסיכולוגיים או אחרים. הבגידה, המעשה הנוגע ומהירב, נותרת בלתי מוסברת, אלא אם כן מדובר בהתמוטטות הסדר הטוב. המעלילים את העלילה, אין להם הסיבות כמו עצמם, הם בעיקרו של דבר נציגים של כוחות ההרס הגדולים, העיוורים.

עקב העלילה נוצרת סביב המורה שתיקה כללית. ידידיו הטובים ושכניו אינם מוכנים לעמוד בפרץ ולתמוך בו. החשד הוא הנכון, הם מפקירים אותו לנפשו. כלום אין מצב זה מעלה על הדעת סיטואציה מוכרת במקום אחר ובזמן אחר, כשהיהודי הנשאר הוא בין העליונים עיוור?

עולמו של הנבגד ב"מעשה מגונה" הוא אמנם כיותר חוץ־פעמי. וגם ארץ־ישראלי כאן. אבל יש בו כדי לייצג מצב קיומי של האדם באשר הוא אדם. היסוד בסיפור זה נעוץ בכך שעולמו של המורה בן המושבה הוא עולם שלם, עשוי מקשה אחת, וכמו כלי יקר הנסדק לעומק, לעתים אין לו עוד תקנה. בביה וביה, נעשה שולבר־עולמנו, והוא — על בהוו והולידו הנאבים במקום אחד — לחלק מהותו: נופו — נוף הנרכשה שהולפה מן העולם — חלק מנופנו האבוד. ובאופן כזה הוא מתעלה לדרגת כלל.

כך גם מיכה מבוגר מן הסיפור השלישי בקובץ, "המקרה העצוב של מיכה שתוק", אשר כגיבור לסיפור יש לו שם, אבל אין לו גיל והוא כמו חי בשולי הזמן. עקב פציעה קשה בראשו מרסיס פגז, בהיותו לוחם בחטיבת הנגב, בהגנה על כפר דרום, נפסק גידולו הגו־פני והשכלי של מיכה. הזמן הפנימי שלו כמו בנותק מן הזמן החיצוני: "תאטרי לה". שעון שהמחוג הקטן שלו נעצר. או נשר. השעון שהוא מכוון וגלגליו פועלים, לא נעצר. הוא ממשיך ללכת. גם אין לומר שהוא "מתגר"... הוא סובב הולך, רק את הרגעים הוא יודע" (עמ' 115) אומר הפסיכולוג לאביו של מיכה. הזוי בפיסורים שונים בעת ובעונה אחת, גם במישור הזוי־אליה גם בתוצה לו.

מיכה שתוק אינו קריקטורה ואינו מסודר. הוא יצור ספרותי־עגולי, דמות מלאה מן החיים. ורף בלשונה, וחף היותו כשלון מבודעת הוי היובים וההתנהלות אליהם, תוף שרצי העם התוקפים אותו מפעם לפעם. אין הוא בנותק מן המציאות ניתוק גמור. גם בהיותו מאושפז בבית החולים לאפילפטים, לאחר שהרג את הקבלן אברהם אליה. יש לו נסיונות ברישמה וגם אז אינו מנותק כליל מן המציאות. אכסם, מיכה שתוק אינו מעוצב כמשל, אבל הוויתו מייצגת את הנפחון המוסרי של סביבתו.

לצד מיכה שתוק יש בסיפור דמויות ריאליסטיות הזויות. את זמנן ומקומן ברורך שטריות, נוירליות. העלילה גם היא מוריה בעלילה ריאליסטית, אבל הפואנטה הסיפורית מפוקחת בפאוטוריאליות ומחידה דווקא לרמות המבולבלת הראויה ככודה בר־נבואת בכל מה שנוגע לבגידות הזמן באידיאלים של בני הדור, בכל מה שנוגע לפסיכת הרגל של החברה הישראלית והתנערותה מן הערכים שעמדו לנגד עיניה עם יסוד המדינה ולפני כן. מעשה הרצח של מיכה שתוק אינו מעשה טירוף ואר כניע, זהו מעשה של מחאה נגד עוול ושחיתות.

שורש הבגידה הוא כאמור, הוא השתי של הספר. חוט העובר שונה ומשתנה מסיפור לסיפור. כך אופי הדמויות, גיאה הסיפור ורקעו. לא הדי הבגדת והאוילי בקווי־הסיפור בבגי מיכה שתוק הכשיר, ואין נוף הנרקבה דומה לנוף התל־אביבי של שנות ה־50 וה־60. ושני אלה בודאי אינם דומים לציבורות הסיפור האמצעי, הגרמניה, הלילה המה הבאה לביקור בישראל. נראה לי, שהסיפורים הראשון והשלישי חסרים את כינור האירוניה האופיינית לשיהיות מגד. ואילו סיפורו של הלילה המוד בכל ניקוח אירונית, המתנתורות בגרעין הפואנטה הסיפורית והביבקעת את של הסיפור.

תכונה נוספת המשתופפת לסיפורי הקובץ היא הזיקה שבה עומדים גיבורי הסיפורים — זיקה ברורה וחד־משמעית — למציאות הישראלית, דרך הכדיוור בהם כמו על־ספרותי. הסיפורים, בעיקר הראשון והשלישי, הם לדעתי תרומה חשובה לסאטירה החברתית. ואף שגבר דובר בספר צנוע, נראה לי שהוא מרחיב את המאגר התרבותי שלנו.

בין שתי פלאנטות

בלאנש,
מאת יצחק גורמזאנו גורן,
הוצ' עם עובד, הספריה לעם, ת"א,
תשמ"ז, 212 ע"מ.

מאת אהוד בן עזר

המעט שאפשר לומר על "בלאנש", החלק השני בטרילוגיה או בקוארטט האלכסנדרוני שרוקם לנו מזה שנים אחדות יצחק גורמזאנו גורן, הוא שזה ספר מקסים ביופיו, בחושניותו ובצבעוניותו, ואינו מכזיב את הציפיות שעורר קודמו, "קיץ אלכסנדרוני" (1978). וכי הקריאה בו היא מעין חגיגה קטנה של מראות מתחלפים, מסקרנים ואינם מניחים לך לרגע עד שאתה מסיים את הספר כולו כמעט בבליעה אחת. הוא כתוב בקצב נבון, 69 פרקים קצרים, ואפילוג. הפורשים יר־יעת חיים שתחילתה באלכסנדריה בשנת 1946, וסיומה, המתרחש כמו בקצב־מואץ, באפילוג, כשלושים שנה לאחר מכן, באולם חתונות ישראלי בחיפה, בו אנו פו־גשים, בפעם האחרונה, את בלאנש ורפאל ויטל, גרושים ומרוחקים זה מזה, בחתונת בנם הבכור משה.

אך עיקרו של הרומאן המרהיב הזה הוא בהמשך פריסת יריעת חיים גדושת טעמים, ריחות ויצרים, מחייהם של יהודי אלכסנדריה, ליתר דיוק, הפעם, צעירי היהודים, בשנים שבין תום מלחמת העולם השנייה להקמתה של מדינת ישראל. במרכז הסיפור עומדות דמויותיהם של בלאנש ורפאל בצעירותם. בלאנש, בת עניים שהוריה מתו בנסיבות מפוקפקות והיא הגיעה עם סבתה מקהיר לאלכסנדריה, ורפאל ויטל, קרובו של רובי, הנער, שהוא כבן־דמותו של המספר מילדותו, ושאותו פגשנו כבר ב"קיץ אלכסנדרוני". רפאל אף הוא ממשפחה עניה, אך שאיפותיו גדו־לות. בלאנש, שמוצאה או מומה, כנימפומאנית, מתגלים בהמשך העלילה, מופיעה תחילה כנערה מצודדת, חושנית, תאבת־חיים וכסף, היודעת לנצל את השפעתה על גברים ולפלס לה דרך בחיים. רפאל מוצג כדמות בעלת שאיפות נעלות יותר, תחילה היה קומוניסט, אחר־כך נתפס לרעיון התמיכה בציונות ואף נעשה מעין "מנהיג" לתא מחתרתי־פאנטזי זעיר בחוג ידידיו הצעירים באלכסנדריה. אלא שיש משהו משותף לאו־פיים של בלאנש ורפאל והוא שמניע לכסף, מעירים, להגשים עצמם בכל תחום שהוא: המשחה, מצעוריהם, הוא גישה קלילה, לארציות, לחיים. איזו שאיפת גדו־לות, המרבית והערצה לכסף, אולי גם מעין שכבה של "לוואנטיניות" חגיבה, מבשת־לב בצבעוניותה, אך חסרה לחלוטין אותה שאפתנות בכתי־ראש, אידיאולו־גית, מזרח־אירופית, שבה צריך להצטייד כל מי שמבקש להצליח בארץ־ישראל של אז, ולימים במדינת ישראל. אף שחיי היישוב העברי בארץ נראים לרפאל, בביקוריו בה אצל אביו החי בגפו בירושלים, כתוססים יותר מן החיים המדוגגים ועמוסי הגינונים של המשפ־חות היהודיות באלכסנדריה, הנה האמת היא שבמובן עמוק יותר, היישוב היהודי בארץ אופייני שמרני יותר, סולד מהתהנתנות־לשמה ומחיים קלים כאידיאל לגיטימי, בעוד אשר מירקם החיים היהודי האלכסנדרוני מתואר בצורה אפלולית למדי, נרדש יצרים השקים, מצע, ללא כחול ושרק, על ידי שתי התאוות העמוקות הה־אמיתיות־כביכול של המין האנושי, המין והכסף.

ספרו של גורמזאנו גורן אינו עוסק באידיאולוגיות ובניתוח התהליכים ההיסטוריים אלא באנשים חיים, חד־פעמיים, בעלי רקמה לשונית, מבוגית ונוצאגאפית שלא תחזור על עצמה לעולם. ואולם, מתוך גורלם של הפרטים, ובמקס ללא שום אבירה שכלתנית מפורשת, עולה תמונת־חיים שיש בה גם משום גישה היסטורית חד־משמעית לתהליכים שהם חלק מן החברה המתהווה בישראל, עד היום. והכוונה כאן בעיקר לבסקה, הבוגבת בפירוש, אך גם בהמשאה קלה, בקבע המסכם את חייהם של זוג העולים, בלאנש ורפאל, בבאר־שבע, בשנות השישים.

"בלאנש ורפאל, זוג רומאנטי ויפה לעיניים. אני רואה אותם יושבים בל'אטבר' בלה' של וביזוזעות. אבל אני יודע שאין בהם מן הסיפור הבאר־שבעי. לא ארץ־ישראל דווקא היא שהיתה להם מדרון להידרדר בו. הכל כבר התחיל שם, באלכם, אבל שם היה התולי מר־מזה. על כל פנים מעיני ילד כמו רובי שלנו, שהסתתר מכנו כל דבר לא נקים. אבל תחת שמש הנגב קשה היה להסתיר דבר אפילו מעיני ילד." (שם, עמ' 207)

מאחורי הפאסאדה של ההתנהגות, של הפאר־אידר פיות הים־תיכונית, האלכסנדרונית, נטולת־הדאגות, שבה ריחפו כפרפרים רוב גיבורי "בלאנש" ובמרכזם בלאנש ורפאל עצמם. מאחורי כל אלה היה התולי מר־מזה כבר אז. המעבר מן הפלאנטה האלכסנדרונית ההיא, שאפילו לאיזה אל־עלמיין התכווסה בשעתה, המעבר לפלאנטה האחרת, החדשה, של ישראל בת־קופת העלייה ההמונית של שנות החמישים, היה מעבר משבר. אולם המעבר שבר את הטובים. היהודיות היתה באה מביתה ומבחינה זו נעשו חייהם של בלאנש ורפאל לבין פרק היסטורי, החורג מעבר למקרה הפרטי של זוג צעירים יהודים מאלכסנדריה. הם לא היו פר־כים לרציונות התהמית, לחיים חסרי הקלילות, לחיים שנבנים כאילו מפנה לים התיכון, כמו תל־אביב, שאינה עוגבת על הים כמו שאלכסנדריה עוגבת עליו. תל־אביב שמפנה גבה לים, שאינה נפתחת אליו. ואולם, גם אלכסנדריה שמכבה גלה, שמבנה עלה, לא נותר בה דבר מן ההמוה הרב־לאומית, הצבעונית, המרותקת, שמר־תוארת בספריו של גורמזאנו גורן, והדבר כבר המומש במלוא עצמתו בספרו הקודם, "קיץ אלכסנדרוני".

לכן חשיבותו הרבה של "בלאנש", ושל קודמו — לא רק שהם מעשירים את הספרות העברית ואת התרבות הישראלית במירקם חיים חד־פעמי של קהילה יהודית באלכסנדריה. אלא שהם ממשיכים את הסטריאוטיפ העדתי־הדימוגי כאילו תהליך "שבירתם" ו"התפוררותם" של ערכים ומסגרות בקרב בני עדות המזרח בארץ, בשנות העלייה ההמונית, הוא פרי פעולתם המכוונת, או חסרת־ההתחשבות, של אשכנזים־פא"י־קיים־ולונים וכדומה. כאילו כאן הגיעו אנשים מגבעין, כאילו היו מסגרותיהם שלמות כלפני התוצא הקרמני, ורק אנו, בני היישוב הוותיק, בעוצמתנו וזה־נשאתנו, הרסנו אותם, רידרדו אותם. לא. "לא ארץ ישראל דווקא היא שהיתה להם מדרון להידרדר בו. הכל כבר התחיל שם... אבל שם היה התולי מסומה..."

— כמבעתנו החזה, הקלפה, של גורמזאנו גורן. הפרואגי, כמובן, הוא שגם בירידה אותה לא היתה. בישראל נתגלה התולי. באלכסנדריה, ובקהילות ישראל אחרות במזרח ובמערב, לא היה אפשר להמשיך לחיות חיים יהודיים, אפילו שבורים, אפילו כשהאלי בוסוה. ולא רק בגלל המאבק הקודרה הציונות על עצמה עם רוב הפריטת הערביות, אלא בגלל עצם התעוררות הלאומית־תרבותית שהולה מך והבהבידה להדדיון שאין להם מקום בה, כפי שתואר, לבסלל, כפי מיכאל את התהליך רוזומה, שחל בבאבגרה, בספרו "חופן של ערפל".

יצחק גורמזאנו גורן הוא כיום מטובי הסופרים כו־תבי העברית בארץ, ויש לקוות שימשיך את סדרת הרומנים הזו באותה רמה. והיא אופע גם לסכנה הפאדרבת לשתוח. שכאשר העלילה עוברת לארץ־ישראל ולישראל, נפגע הקסם.

טוהר הדיבור

חיבוקים, שירים
מאת אריה סיון
הוצ' עם עובד. 1986

מאת אריה זקס

תפקיד השירה הוא לשמר את טוהר הדיבור, והסכ־נה העיקרית האורבת לשירה חיה היא הספרותיות. ספ־רותיות־יתר מרחיקה את הכותב מן הקורא ומזמינה זיו־פים. שפת־שירה שהיא ברוח מטים טבעית, הופכת עם התמסרותה הספרותית בדור הבא אחריה, למבכרת.

כדי לשמר את ראשוניות הדיבור, חוצבים לעצמם משוררים גדולים שפה אישית משלהם. וויטמן במאה התשע־עשרה כתב בניגון משלו שאינו ניתן לחיקוי. ג'ון ברימן במאה העשרים כתב בשפה ברימנית שהיא המצאתו הבלעדית. בעברית בולטים מבחינה זו יונתן רטוש וגם (ייבדל לחיים ארוכים) אבות ישורון, שהמ־ציא עברית ישורונית רעננה המאפשרת לו לכתוב שי־רה אשר מתוכה משתמע בחוזקה קולו החי והייחודי, על כל מגוון נימותיו: קינה, לגלוג, תינוי־אהבים, תלו־נה, כעס, התפעלות.

שיריו של אריה סיון הצטיינו תמיד בקלות מגע לשוני ובטבעיות כל שטף המלים. אך הצלחתו אינה משולה לאותן הבקעות אישיות קשות של המשוררים שהוזכרו. את שליטתו המרשימה בחומרי השירה ניתן לייחס למהפכה של דור שלם, המכונה לפעמים "דור המדינה", אשר ניקה את השפה הכתובה מן העיגון המ־אוליץ, המלאכותיות הספרותית והמליציות הנבובה שד־דבקו בה בדורות קודמים. ניסיונו המודע של סיון להקנות, לפעמים, לשיריו סגנון ייחודי באמצעות עי־רוב רבדי־לשון חוביים, משנאיים ומקראיים, אינו מבד־דיל אותו בהכרח ממשוררים אחרים. עם זאת, חובה להזכיר שסיון התבלט כאחד המוכשרים בדורו כבר לפ־ני שלושים שנה, בקובץ "שירי שירין".

השיר שהפעים אותי במיוחד בקובץ החדש שלו הוא הפואמה "אמריקה אמריקה". במסגרת אפית־באלאדית הוא מצליח כאן ללכוד גם את הילת הזוהר הרומאנטי של אמריקה העכשווית וגם את הבדידות והמצוקה הד־נוראה שעליה כמובן מרוהתת אותה הרומאנטיקה. נקו־דת המבט של "העין הפרטית" בסיפורי בלשים מאת דשיאל האמט וריימונד צ'אנדלר, בהלת הזהב של המ־אה התשע־עשרה, המיתוס המודרני של מרילין מונרו, מתאחדים בשיר הזה ויוצרים תמונת נוף אנושי שהוא איכשהו מיסתורי ולבן נוגע ללב:

"כל הלילה נאנח צופר הערפל של אלקטרז//
לא כמרילין מונרו, בשום פנים ואופן לא/כמו מרי־לין מונרו, שהלא/פתחיה שיהיו גם ספרטאים, גם מחוצים, גם נקיאים/כמו אינגראטים נועים נוסו כהוויה־/בגיותה, גיות זהב, עשו בה את/דרכם, עטה הוכה, היא, משנותרה רווכה/החלה מבקשת מנוחה באלוהות. וכו'//דיין רייקות, יתצא הזין ה־פרטית אל הררכים,/מסעדות מקורגלה, בודור־קיגג. /סרם נע של מלצרים מגים, ואיש/אין דע־תו ופיו פגויים לשאלותיה/לעומת זאת, בפתחי מד־כלים מוכים מקדי־הקבלה/למסור, תמונת מוות־נים, מרות מחורים... /מי שוכב עם מי בדרך סדום ומי בדרך עבודה/המתחוש בתוך נפשנו של הנפ־שות העשלולות/אין בו, כמובן, עניין לחקירה.//כל הלילה נאנח צופר הערפל של אלקטרז..." (עמ' 29)

קטעים מרגשים כאלה אינם נדירים בספר. ניתן לו־מר שבכל פעם שסיון מכוון את עדשת מצלמתו המי־לולית למצבים המדגימים את זוועות הזקנה והבדידות המתמשכת, את המסכנות האנטיזורטאלית של הקיום האנושי ואת הזמן החולף על־פני כולנו ללא תכלית, הוא מצליח ללכוד תבונות הסעודרות חמלה אותנטית:

"... זקנים וזקנות/משחקים בירושלים, אבל לא ברחובות/כמו ילדים, אלא בבית או מוסד/עבור זק־נים חסרי אונים: הסניטר/זורק להם כדור והם תופ־

אריה סיון: קלות של מגע

סים/אם הם מסוגלים לכך..." ("אלול בירושלים", עמ' 41), או השיר התמציתי המכונה "חדר שאשה": "חדר שאשה בודדת גרה בו/אתה נכנס ונחנק מן הריחות/שרבבות פרחים הדיפו בו/במשך חמשים שנה./כלי המיטה מוקשים מעמילן/גע בהם/הם ירעישו עולמות כמו/שעונים מעוררים שנדרכו/ מסיבות לא נכונות, בזמן/לא אכתי" (עמ' 38).

כל שירה אמת היא בכך הכול מלים המבורשות זו לזו ביד (או בפיו) של אמן־מלים. שטף המלים של סיון, שהוא, כאמור, דיבורי־פרוזאי, רצוף צירופים המספקים הפתעות ומעוררים התפעלות בדיוקם החזותי. כאלה הם "תענוג מתוק" או "השמש לא תלבש את הפיג'מה הוורודה" בשיר זכרונות־ילדות המכונה "במחצית שנות השלושים": "... אכלנו תענוג מתוק שכעבור שנים/נודע לי כגלידת שמנת אמתית... רציתי שנמשיך לשבת שם, על שפת הים/אמי תרקוד,

(המשך בעמוד ב' 7)

העורך: אברהם רמון

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

תרגום

רעיונותיה של קלרה הקדושה, רומאן
מאת פאול קוהוט
מצ'כית: דב קוסטלר
ספריית פועלים, 1986, 180 ע'

המאה העשרים אינה מאמינה בנסים. הנס, כמו הדת, הוא אפיום להמונים ולכן אסור באמונה על הבריות במשטרים שמארכסיזם הוא נר לרגליהם. אך גם במשטרים ליברליים נס פירושו סוג של רמיה, שלי־סניות, הפרעת־הסדר בעולם, שהטבע הוא הכוח העליון בו. בספרות העולם, שלל הפארודיות על סיפורה של ז'אן ד'ארק, למשל, הבתולה מאורליאן, מלמדות דיין על תפיסה הזאת לספקנות בחלק זה של העולם הקרוי נאור. ויש ספרו של פרנץ ורפל על ברנדט, הנערה מלורד, שהממסד הכנסייתי מנצל את תמימותה הנהפכת בנוסף של הב' לשורש של הנס שחוותה. פאוול קוהוט, הסופר הצ'כי הגולה, מרחיק לכת עוד יותר כשהוא מדמיין סיפור משותף בנוסטרדמוס, המתרחש לא פחות ולא יותר אלא בלב ליבו של המשטר הקומוניסטי מהעוקשים באירופה — בצ'כיה.

לכאורה, מקרה של לא כלום: כל תלמידי כיתה ט' בבית־הספר התיכון של העיירה הצ'כית, השוכנת על גדות הנהר ס. עוברים את המבחן במתימטיקה בציון "מעולה". החשד במעשה רמייה מפעיל את המנגנונים המגוחכים של הסדר הטוטליטארי. התלמידים מוזמנים לחקירה צולבת ואותה התלמידה, בתו של השוטר המקומי, מלשינה כי ידה של התלמידה קלרה בדבר. קלרה, שאינה מודעת לכוחה העל־טבעי, חוזרת ואומרת שהיה לה רעיון שאלה ואלה יהיו השאלות שיישאלו במבחן. באותה תמימות היא מנבאת לתושבי העיירה מה יהיו המספרים שיזכו בהגרלת הפיס, והופכת לאוראקל, לגיבורה ספונטאנית של הכנסייה המקומית. המחוז כמרקחה. הסדר הקומוניסטי ה"נאור" אינו יכול לקלרה הקטנה. מבקש לתת לה טיפול פסיכיאטרי, אך נבואותיה מקיימות את המאמינה: מבול, רעידת אדמה. העיירה נחרבת, בפארודיה על קטנות־המוחין של הביורוקראטים, שאינם מסוגלים לעמוד מול כוחה של האמת.

הספר מצחיק, ומן הסתם מצחיק יותר אנשים שבאו ממשטר קומוניסטי או כאלה הדים בו. קלרה מסמלת, על דרך ההיתול, גם אנשים כשצ'רנסקי או נודל, וכל אלה התקועים כעצם בגרונם של משטרים קומוניס־טיים (ואף לא־קומוניסטיים, אם לשפוט על פי תגובות־הידיים כבכנסת בעניין אותם אסירי ציון), שכל כך מתקשים אנו כאן, בתוך שפע החופש, להאמין בי־כולתם העל־טבעית להוציא פנים הנבר הטו־טליטאריות.

בתרגום עבר לפעמים קוסטלר את גבול הטעם הטוב, בניסיונו לשוות אוירה של סלנג לדיאלוגים הד־כים לפי הגיבורים מלים כמו "קלבאש", שאינם מתיישבים בשום מקרה עם עיירות צ'כיות.

שירה

אברהם חלפי / שירים, כרך א'
מבוא מאת דן מירון
הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1986, 351 ע'

לספרות העברית יש דרכים רבות להתעלל במשורריה. האכזרית שבהן היא דרך מתק־השפתיים. משורר שכותבים עליו תמיד טובות ותשבחות, פירושו של דבר שלא מחשיבים את שירתו, שמתייחסים אליה כאל תחביב. אברהם חלפי המנוח, שחקן ומשורר, היה מאותם האומללים שנרצחו לאטם בידי משבחי שירתם: שיבחו את שירתו, מפני שחשבוה לבלתי־מסוכנת ממילא, לדילטאנטית, לעיסוק אגבותי משפי מהסוג הקרוי בידי הצרפתים Le violon d'Ingres. חלפי, שכמה שיכתבו עליו רעות ולא פעם אחת, חש, כדברי דן מירון "במהותה הפסטורלית־הלולנית של ביקורת השבחים מן הסוג הנוח". ההתעלמות־למחצה נמשכת גם לאחר מותו.

לדחיקתו של חלפי לצל יש סיבות רבות, המשמנות בקונסטלאציות הספרותיות "שנתיין" בתנועת העל־אביבית של משוררי שנות הארבעים. בין שלונסקי לאלתרמן ושירתם "המשוחררת" "המבליקה" העברית, נראה חלפי בצניעות שלו, חרישי, חולש, נשרשמה. היתה בו אהבה ל"אנדרסטייטמנט", ומבחינה זו הוא מקדים את זמנו ומבשר את שירת שנות החמישים ואילך, שסלדה ממחוות פאתטיות. על פני האמירה השירה, הוא מעדיף את האיטאו הטרמו על מבבנפש (לעומת שירי מלחמת השחרור הידועים, מתבלט בטר־ישותו שיר "נעליים", המתמקד בתמונת הנעליים הריקות, ליצירת אווירה של מוות). על פני האקספרסיוויות הרטורית של שלונסקי הוא מעדיף את השורה הלארמוחוית, את הרגשנות הגובלת לפעמים בקיטש, ואת הפתוח של הבוהמיין, של הולך הנודד שהיתה לסימן־היכר לא מתמיא של רבים מהמשוררים המינוריים של התקופה. מירון טוען שחלפי בחר במינוריות מתוך מרד בשירת ה"אקספקטיבית", המחויקת למה של בני דורו, ניסה לכבוש את לב הולה בדרך הפנייה האינטימית־יותר, המהוססת.

בספר, שיריו של חלפי מראשיתם, מהקובץ "זוית אל זוית", הכתוב עדיין בהשפעת צחי הסימבוליזם הרוסי, עם הקפדה על החרוז. ב"שירי האני העני" המכנס את שירי שנות הארבעים של חלפי, ניכרת כבר שנותו הבסיסית. כלפי חוץ, יש בעין דלות של ביטוי לעומת עמיתים כשלונסקי ואלתרמן, שיותר ויותר נתברר כי זו דלות־מתוך בחירה, ובקובץ "כאלמנים בגשמי", משנות החמישים, מתגלה חלפי האינטימי, הסובייקטיבי, היומיומי, בלי מורא. הכרך מסתיים בשלב זה של חיפושיו הפואטים. חלפי ה"מעוצב" הבשל שייך לכרך הבא של כתביו.

מחוגה, שירים
מאת דן לוי
ספריית פועלים, 1986, 52 ע'

דן לוי (נ. 1958) הוא מצעירי־הצעירים של השירה התל־אביבית, איש המדעים המדויקים ששירתו אינה קרדום לחפור בו אלא סוג אחר של מחקר — בגבבי עצמו, מקומו וזמנו. המחוגה שבה פותח המשורר, בשיר הראשון, עיגול סביב עצמו מוכיחה את אגדת חוני המעגל, גם מבחינת תפיסת השירה כהסתגרות־ברצון בתחום של התבוננות עצמית בתוך הזמן, כמעט שינה.

השירים בחלקו הראשון של הספר הם אבוקאציות של תמונות ילדות. האב־הילד המכה בכדור, המעיף פטוס מהמרפסת וכך הלאה, הן תמונות של תמימות. המבוגר המביט עליהן בדטרוספקטיווה מנסה להשיב להן את משמעותן האבודה, תוך הדהאה מראש בכישלון, שכן בקצה תמונת האידיליה מאיים הגוף הזר הזה מאיים של ראיית הדברים לאמתם, של אבדן האמונה באידיאוסופיה של הנבואה התמימה. ההתפכחות באה לאטה, ודן לוי בנה את הספר בהדרגתיות ביוגראפית מסוימת, כמסע אל התפכחות ההתעוררות הגמורה מחלומו של חוני המעגל. בשיר האחרון הקרוי "דרך מפקד משמר" מסופר על אליעזר ש"בגיל שבע־עשרה הרג מן הפרבולה שלו ונפל לתוך זפת חמה" — הד־זה סוף הדרך, והיציאה האירונית מהמעגל לתוך השוחר והזוהמה של החיים.

שירי "מחוגה" הם פחות מכל שירים בוסריים, וניכר בהם שמחברם הוסיף וגיבשם זמן רב בטרם הוציאם מרשותו. התמצות והצמצום, בלי טיפה של חרשניות ר־רגשנות קלה, עושים אותם לביטויים מחושבים מאוד של נפש המסרבת להיכבע לפיתויים של מלים גדולות, והמשוחקות, להכביעים, בסיסמאות של אהבה, למשל, כדי להצביע על חידלון האהבה.

מסה

לאומיות ומראנסי־חילוניות בספרות הישראלית
מאת איתמר יעוז קסט
"ספירה", במת־יחיד מס' 3, 1986, 47 ע'

יותר ויותר מפליג המשורר איתמר יעוז־קסט מהמציאות אל תחום האוטופי, המתוח, הזרקישותי. מי שהיה אבי ה"דרי־שורשיות". סיפה משוררים שבהם ראה ניצוץ כלשהו של מרי כנגד מה שהגדיר כשהצגותה של השירה הישראלית הילידית של שנות החמישים, תוקף עתה את אותו האובייקט השנוא מזווית אחרת: עכשיו הוא מאשים את השירה של שנות החמישים "אירבלוק" בנתק שגרמה בין הלשון העברית לבין הערכים היהודיים. את שיאו של התהליך הוא רואה בספרו של אנטון שמאס "ערבסקות". לדבריו, בעובדה שלספרות העברית "מסתנן" ערבי ומגיע להישגים של ביטוי ספרותי, צריך לראות אות אזהרה לאומי (האין זה דומה להפליא לסימון הונגריאני על תרומת היהודים למוסיקה הגרמנית?)

האשמה, לדברי יעוז־קסט, אינה בשמאס אלא במי שהכשירו את הקרקע לכך, הלא הם המשוררים הילי־דיים, שגרמו את חילונה הגמור של השפה העברית, והביאו לכך שהיא נהפכה לשפה שטוחה, נעדרת כל מטמורין וזיקה למקורותיה. לעומת המתול, קסה לשירה ישועה מידי והנבניו של משוררים שהוא מכנה "טראנס־חילוניים", כלומר: לאדמתם באותה הייתם אך הנושים את שירתם לכלי של המראה מן היומיומי אל מה שמעבר לנגלה, אל הטרנסצנדנטלי. מודלים של שירה טרנסצנדנטאלית כזאת הוא מוצא בספרות העולם, אצל בלייק, רילקה, קלודל (תמיהה: האין כל שירה שהיא חותרת אל מה שמעבר למלים ולתחושים), מקבילותם בשירה העברית בזמננו, הם טניה הדר, רבקה מרים, עודד פלד, מ. כרמי, משה דור, שלום רצבי, עזריאל אוכמני, שהמכנה המשותף השירותי המורבק להם הוא ה"דלגיווזיות".

באפילוג של המסה המחודה הזאת, תיאור של גילוי מיסטי שהיה ליעוז־קסט במסעו בהונגריה מול קבר של בן משפחתו הרב ישעיהו זילברשטיין. האם מותר לייעץ לקסט להודיל מהמסאות הפרוגרמטיות המסודר מיסטיקאית הזאת ולחזור אל תחומי השירה־נכונה

שואה

אשר קראתי למתים, שירי גטו ורשה
מאת ולדיסלב שלנגל
מפולנית: הלינה בירנבאום
הוצאת מורקין, 1986, 142 ע'

איך להגדיר את שיריו של ולדיסלב שלנגל (1943–1914)? כשירי קברט (היו אלה אכן שירי קברט סטירי) הם עגומים מדי, וכשירה צרופה הם אקטואליים וקלילים מדי. אך ככל מה שנכתב בשואה ועליה, התקדש בגלל עצם הישרדותו מתופתה. אי אפשר לשפוט את שיריו של שלנגל בקריטריונים המק־אטיים הרגילים, שכן עצם כתיבתם — והשמעתם הפומבית — כלבג ניסו וארשה רצוף האוקציות, מעוררות צמרמורת של התעלות. שלנגל כתב את המצוקה של היהודי הקטן, הנרדף, הנרצח, בהומור העוקצני המ־פייני לכתבי סאטירות של בתי־קפה. כתיבתו נועדה מן הסתם להפיח בלב שומעיו את הרצון לחיות ולהת־גבר, התעוררות הזאת של מרקאום ותקווה היא עיקר חשיבותו של "אשר קראתי למתים".

שלנגל, שהיה סטיריקן ידוע לפני בווארשה שלפני המלחמה, המשיך לכתוב ולהקריא את כתביו בגטו, במועדון הספרותי "שטוקה" שברחוב לשנו ובבתים פרטיים, והיה, למעשה, ל"משורר הלאומי" של הגטו. המתרגמת, הלינה בירנבאום, מספרת בעדות אישית, עד כמה היתה פופולארית שירתו ונישאה בפי כל, בשעות הקשות ביותר. בשם הסובלים, הוא מלגלג על אלוהים שהכזיב (המופיע ברמות יהודי שמצליח להשיג לו אזרחות של פאראגוואי ולהימלט מהתופת), על המשוררים והאמנים היהודים המובילים רגמעות תבין מאמריקה על גודלם של יהודי פולין, ועל הגעגועים הגיכור מווארשה שבעבר השני של הגדר.

השירים מלאי־רכות. כמה מהם היו לקלאסיקה בטובגם (כגון השיר על יאנוש קורצ'אק הצועד עם יתומיו לרכבת המוות). קשה להאמין שיש עוד מישהו, מלבד שהיה בו הכוח לשמור על מרחק של אפטימיות מבציאות מזויעה כזו של ימי גטו ווארשה האחרונים.

בירנבאום מצאה לנכון לתרגם את שלנגל לעברית במלואו מתוך חובה אישית עמוקה. התרגום שופע כוונות טובות, אך מלא פגמים, ובראש וראשונה הוי־תור המהולס על חרוז ומשקל, הנוצצים כל כך בשירה כזאת. כשמשווים את עבודתה, למשל בשיר על יאנוש קורצ'אק, לתרגומו הרהוט של בנימין טנא לאותו שיר (בקובץ "מחווה לקורצ'אק", בהוצאת הקיבוץ המאוחד) יוצאת לאור חולשתו של התרגום שלה.

צילום

עד סוף הקיץ האינדיאני, רשומים אמריקאיים
צילם מרדכי חרש
כתב נתן יונתן
עריכה ועיצוב: אריה ולמן
הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1986, אין מיספור עמודים

מרדכי חרש מקיבוץ יראון ונתן יונתן מקיבוץ שריד היו שליחים בארצות הברית. כשחזרו, משם, עם רשמים וצילומים חילקו את חוויותיהם עם בני קיבוצים בהרצאות אורקוליות נודדות. הביקוש העציין להקרנות הצמיחו את הרעיון להוציא את תמצית התר־בית האורקולית תחילה בתערוכת צילומים ואחר כך בספר־אלבום. מי שזוכר את ספרו הישן של חנוך בר־טוב "ארבעה ישראלים וכל אמריקה", ימצא כאן מבעד לעין המצלמה, את עקבותיו של אותו תימהון של בן הפרובינציה התמים מול הכרך הגדול, שבסופו המסקנה המתבקשת ש"אין כמו בבית". ניו־יורק, על גורדי־שחקיה, יפהפיה במבט ארכיטקטוני מגבוה, אך כשמשפל המבט, נגלה צדם האפל של חיי הכרך הגדול: מכלי האשפה המפלצתיים, נהרות האדם, הזקנים והקבצנים, בשר החזיר הנמכר ברחוב, שגב השירים ודלות האדם. מלות הקישור של נתן יונתן אינן מבקשות להשתלט על התמונה החזותית ולפרשה יותר מדי, אלא לשמש במלות קישור ותו לא.

יומן מסע מלבב, בלי יומרות, להנאתם של מי שעוד לא היו שם או למתגעגעים לחזור.

טוהר הדיבור

(המשך מעמוד ב' 6)

"אני אוכל גלידה/השמש לא תלבש את הפיג'מה הוורודה/לא תשכב לישון בזמן/הלילה לא יזרח, היום עוד יעמוד/ויאפשר לי להיות אוטומובילים בשמות/ולהבדיל בין אולדסמוביל לפורד" (עמ' 10–11). למקרא שורות אלה חשתי כאילו סיון שר מתוך מין זיכרון מוסאלי לא רק את שכוחי ילדותו, אלא גם את שכוחי ילדותי.

אין ספק שספרו של סיון מלא דברים כאלה, קלי־הגוונות, אך יש בו גם פגמים חמורים. השיר שצוטטתי לעיל, למשל, המתאר בנוסח כה נוגע ללב את חוסר־אונים של הזקנים והזקנות המשווקים בכרזה בירושלים, מסתיים בשורה "אל תשליכנו כברוך לעת זקנה": שורה שהיא בסופו של דבר התחכמות זולה למדי. הדבר מה דומה יש בשיר "אבק הארץ", שעיקרו מריטאפיזה מטאפיסית על ירבש אבק הקיץ (המסמל את כוח הגוזית) לעומת לחלוחית הגשם הראשון (המסמלת חיוניות מחודשת) המסתיימת בשורות "אבל האבק כבר בי־מבו/אף הגיע עד כליות/שם נתגבש עד שהיה לגרגר פיפיות". שוב, אותו דימוי של האבק הארצישראלי שהיה בתחילת השיר כה משכנע, מתגלה עם סיומו כאמירת־עינים, כשהוא משמש עילה לדימוי המתחכם של האבן בכליות.

גם ההזדהות עם גורל "העם היהודי", האמורה בשירים אלה, אם הבנתי נכון, לייצג בעייתיות של אשמה כלל־ישראלית קולקטיווית, היא מאולצת. בשיר "מפגש קפקאי בביליה" (עמ' 23), אחרי ההעלאה־באוב של "טרגקומדיה הגורל", מזמין אליו המשורר באורח שירותי־אינטלקטואלי גם את "יוסף ק. מפראג", ופונה אליו בזו הלשון: "יוסף, מכיון שיש בינינו... איך לומר... קרבה. שמע אותי הביני, שמע... אתה מבין אחי יוסף ק.?" התימה הכביכול־משתעשעת של הפארודיה הלא־מוצלחת הזו גולשת בשירים אחרים לדיבורים בנון "נו, פרנסה לא היתה לאבא ברחובות האלה..." (עמ' 35), או "נג, הקדרונות נחוים ובעימים" (עמ' 37). ניסוחים המקנים לשירים נימת קול בלתי־נעימה שהיא תערובת של הבהלמביות עם יהגאיות. אומר את הדבר בצורה בוטה, טון הדיבור הזה דוחה אותי. מתעורר הספק: אם הוא מרשה לעצמו לכתוב כך, מדוע אני קורא אותו ברצינות?

אך את ההכרעה הספרותית הסופית, בין מעלות לשונו הטבעית של סיון לבין מגרעות ההתחכמות המרתיבת והאידישקייט, נשאיר לקוראי הדורות הבאים. בינתיים נשתבח באותן תמונות קולנועיות חזקות הפזורות בשפע בספרו, ונאחל לו מיון פיוטי מתמשך.

מעולם הספרות והאמנות

ויקטור גולאנץ: איש ההפכים

גולנץ: להם־שלום מהורהר־ב

ויקטור גולאנץ, המו"ל האנגלי, היה התגלמותו של פאראדוכס: פאצי־פיסט לוחם, אגנוסטיקאי בגוע, סוציאליסט סנובי, בנדני אהוב־אישות, לוחם שוויון בעל גוף, קמצן־פזרן, דון־קישוט שמנמן, יהודי־נוצרי. כלום היה להם־שלום מהורהר־ב יותר מכוון — שאל פרדריק רפאל, הכותב ב"סאנדיי טיימס" על ספרה של רות דאדלי־אדוארדס "ויקטור גולאנץ" שיצא, כמובן, בהוצאת "גולאנץ". זאת ועוד: היה עוד לוחם בכוחו לפייסנות שהיה כה חסר סובלנות, לדעתם של זולתו: אדם משולל טאקט היה שתבע הערצה האלוהה מפי קורבנותיו. כמו"ל באמן הוא יצר את וביההסבר המודרני. שיטות הפרסום שלו היו הסכביות ויעלות, העטיפות הצהובות של הספרים, שהוציא פרסמו את מרכולתו. תעודתו היותה לאגדה. הוא פרסם ברחבי עולם את א. ג'יי. קרונין, דפנה די מוריאה, קולין וילסון, וקינגסלי איימיס.

בשנות ה־30 עודדו שיטותיו שעודיה בתחום מקצועי שבו היגיעש ג'נטלמנים בנות. הרכב האר פרטוניות והאידיאליזם שלו בא לידי ביטוי מבריק ביצירת "מועדון הספר השמאלי". המחירים הנמוכים הביאו לכלל מימוש מעין אוניברסיטה פתוחה, שבה כמעט כל ואולי כל הדרכים הוליכו למוסקווה — תרומה לעליית הלייבור לשלטון (1945).

קונטרסיו של גולאנץ עצמו הטיש לסוציאליזם אנושי שהיה בו כדי להביא את הנטייה הפייסנית לכלל כביצה ויצרו אוירה של התחוררת שממנה לא הצליחו השמאל עוד להתנער. אנשים פותחים ממנו היו זוכים לתאר אצולה משקיבל אטלי את ראשות הממשלה. אבל ויקטור גולאנץ היה עד מהרה למצליף של הממשלה שסייע להביאה לשלטון. בהעזה מעוררת הערצה לא חסך שבטו מחבריו הישנים שנתפכחו מן הקומוניזם, כדרך שיתפכח אף הוא בבוא הזמן. בודד היה במאבקו למען השבת גרמניה לקהילה האירופית. אין ספק שגולאנץ רשם איזה דף בהיסטוריה המדינית של ארצו.

רות דאדלי־אדוארדס כותבה על גולאנץ ספר מרתק, עב כרס. חלקו הראשון, העוסק בילדותו ומציג לפני הקורא את אביו הנוקשה ובני משפחה אחרים, כתוב כרומאן אדוארדי על המעמד הבורגני הגבוה, כשאת הקן הבורגני הקטן של משפחת גולאנץ מזעזעים קונפליקטים כאלה ואחרים. בשלבים המאוחרים של מלחמת העולם הראשונה מוצא אותו קורא הספר כשהוא מלמד ברפטון, שם גילה את מחוזותיו כמחנך ומפרסם. הוא סייע לתלמידיו להוציא לאור עיתון פוליטי עד שמנהל בית הספר (הארכיבישוף של קנטרברי בעתיד) חש שהוא מרחיק לכת ופיטר אותו.

בשלב זה חלם על קריירה פוליטית, אבל תחילה החליט להבטיח את עצמאותו ולהתבסס כמו"ל. הוא הלך לעבוד אצל ארנסט בן ואחר־כך, כשבא הזיב הצפוי, יסד את החברה שלו ב־1927.

בשנות חייו האחרונות הגיעה יהדותו למצבים מפלצתיים. כשאלברט שווייצר הזקן הגיע לביקור בלונדון, סירב גולאנץ לסעוד עמו בחברת מעריצים אחרים. הוא נעלב על שום ששווייצר לא הציע פגישה פרטית. כך לא בזבז זמנו גם על ויטגנשטיין ששיגר אליו מכתב ארוך ב־1945 בתמיכה בעמדתו ביחס לגרמניה, אך בהצעה לשנות את הטקטיקה. על מכתב זה השיב בקצרה ומתוך בורות גמורה לגבי השולח.

לין גרוס (עורך ט.ל.ס. לשעבר) כתב בסיכום דבריו ב"אובזרור": "כשעבדתי אצלו היתה לי לפעמים הרייה בקשר אליו, ובהזייתי הוא לקח עמו את ויליאם בלייק לסעוד צהריים במסעדת הגריל של מלון סבוי (ואולי מתנים אותו). אדם מסובך וחסר עקביות — אבל לטווח ארוך הוא יכול רק להרוויח מכך שיש לו ביוגראפית שעשתה צדק עם הפכפכותו."

Victor Gollanz – by Ruth Dudley Edwards. Gollanz 20

הבלה"ר: רות אלמוג

תערוכות

מסע אל מחוזות החלום

פנחס אברמוביץ', גלריה גבעון, גורדון 35, תל־אביב
מאת נסים מבורך

ריקון עצמי בשמן מקבל את פני הנכנס לתערוכה זו. זוהי עבודה אכספרסיוניסטית באופיה, המעוררת סקרנות בשאלת הזיקה בין האכספרסיוניזם לבין חלק מיוצרי זרם "המופשט הלירי", אשר אברמוביץ השתייך אליו, לפחות בחלק מדרכו, ובעיקר כחבר בקבוצת "אופקים חדשים".

האמן, שנפטר לפני כשנה, תופס מקום וודאי בכותלי־המורה של האמנות הישראלית, ולא קשה לקבוע את הגורמים לערכיותו הגבהה בעוצמת מתצוגה של תערוכה זו. האיש שלט היטב במיומנות הרישומית, ויתרה מזו — הוא הישיג לבטא דקויות של רגש באמצעותה. מכיוון שכך, בלתי־מנותב על־ידי מיגבלות בתחום הבסיסי של אמנות הציור, שהרי ללא הרישום אין לה קיום כלל, יכול היה אברמוביץ לצאת למסעות אל מחוזות חלומותיו המופשטים, ולהגיע בהם להישגים הבעתיים מורכבים ומופלגים בעדינותם.

פנחס אברמוביץ היה צנוע, כמעט נחבא אל הכלים, אמן שאינו משתמש במרפקיו. הוא מעולם לא דחף את עצמו למרכזה של ההתעניינות הציבורית. הצל הגדול של זריצקי רבץ על כל המיגזר האמנותי שאליו הוא השתייך, וצללים מישניים של זולתו נוספו עליו. מרחק של כלום בלבד הפריד בינו לבין מנהיגה, שיתכן ולא שמע אליה כלל. מרחק זה לא היה טעון גישור על־ידי הישגים מיקצועיים נוספים — שכן מבחינה זו הוא בהחלט עמד בדרישות — אלא על־ידי דפוסי התנהגות שמחוץ לכתלי־הסדנא שלו.

הדיוקן העצמי הנזכר של אברמוביץ צויר בשנת חייו האחרונה. עבודה מעולה זו מלמדת, אולי, על תחילתה של נסיגה שלו מן המופשט, וזה בדומה לרישומים עדיני קו, אף הם דיוקנאות עצמיים. רישומים אלה הם בבחינת מסמך הנוגע ללב, שכן הם נוצרו בעצם היום בו הלך פנחס אברמוביץ לעולמו.

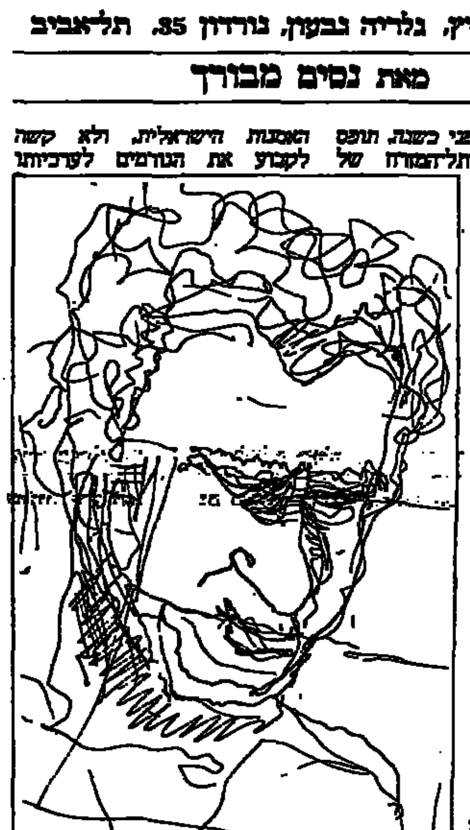
פנחס אברמוביץ': דקויות של רגש

פריצה מן המבוך

"הקידות לוך נס", תערוכת דגנית ברסט, גלרית "בצלאל", רחוב ירמיהו 68, ירושלים.
מאת ניצה מליניאק

המימד האינטלקטואלי בולט תמיד ביצירתה של דגנית ברסט (ילידת 1949 ובוגרת בצלאל) כמו היסשכותה לעולמה של ספרות, ובמיוחד בהיותה אחר דמות נשית מרכזית בחוג בלומסברי — בהיה שמצאה ביטוי בכמה מעבודותיה היותר ידועות של ברסט משנות השבעים.

היסוד הזה שהוא, ככל הנראה, דד מינגטי בעולם חיי הרגש של ברסט, מהווה את תשתית הרוחנית ואת נקודת המוצא גם לסידרת העבודות המוצגת כאן, המכונה משום מה "הקידות לוך נס", ויש בה אולי משום הרצון להצביע על תורות מיסטיות מסויימות הכרוכות בהילה שנקשרה סביב האגם הסקוטי אפוף התעלומה. האם גם אפשר למצוא כאן הקשרים כלשהם לעשייתה הקודמת (משחקי לשון, הרמזה לדמות של בעל חיה, הרי גם ציורי, במובן שהיינו מצפים לו, לא מתרחש במכלול המבבב סביב לוך נס.

הציורים שלפנינו מסמנים בוודאי את שלב המעבר, המודסס עדיין מאד, של דגנית ברסט לעיון הפוסט־מודרניסטי, המעמיד לפני האמן אתגרים שונים בתכלית מאלה שהורגל להם בתקופה המושגית.

ימים יגידו לאן יובילו חיפושי הדרך הללו את דגנית ברסט, וגם אם האכזבה רבה (במיוחד מן הציורים שהוא עושה בהם שימוש בצורות המתקרבות לדגם של פיטסם) ואפילו התיהום היחיד שניתן לגלות (וגם זה בקושי רב בגלל העירותן של האותיות) בעבודות אלה מצוי בכותרות, היינו בשמות כמו "המשקיף, השוויון הצולל" או "פירמידה טבועה" שהודבקו להן — הרי הציור הגדול התלוי מול הכניסה, שבו היא עושה שימוש מעניין הן בשילובם של אלמנטים צורתיים נקיים (שבלונות של משר לשים) שהן שירה, טוב במקרה זה, של עשייתה הקודמת, והן במעוך הציבעי הכללי המתבסס על סקלה מצומצמת של שחור, לבן, כחול ואפור, מסמן פריצה כלשהי מתוך המבוך.

★

כנס בנושא "משא ומתן עם המדיום באמנויות המאה העשרים" ייערך במכון ון ליר בימים י"ג בשבט, (9–12 בפברואר). בכנס יתקיימו דיונים בתחום המוסיקה, הספרות, התיאטרון, המחול, הקולנוע והאמנות החזותית. את הרצאת המבוא ישא מנחם ברינקר בנושא "מילה ושמן בתורת הספרות החדישה". הכנס ילווה בהשמעת קטעי מוסיקה וישתתפו בו בין השאר המשוררים דוד אביגן, מאיה בז'רנו והאריה זקס, הסופרים דוד שיץ ואהרן אפלפלד, הציירים מוטי מזרחי, משה גרשוני, צבי גולדשטיין וכן פרופסורים ומוסיקאים. בנושא הספרות תרצה אורה מגל על שבירת היצירה היאיד זותה ויהודית בראל על יהודה המבבלותיה של לשון השירה.

הלבי־רוח משתנים

עודד לדר, גלריה תירוש, גורדון 25, תל־אביב

איזו תנויות נסערת מרטיטה חלק מן המוצגים האלה. זהו חומר אכספרסיוני, קונטראסטי ובעל תנופה אורי־ליפשיצית, אלא אם כן תנופתו של ליפשיץ היא עודד לדר. הנה, לצידם של ציורים כמעט פרועים, המוצגים שם, מעמיד לדר, אולי כדי להרגיע את עצמו ואת קהל־צופיו, נופים כמעט אימפרסיוניסטיים. אלה מצטיינים בצבעוניות שאסטראלית, ואפילו מצוירים בגוונים בנוסח האקדם, אשר האש הזרה הבוקעת מהם עשוייה להתפקד כחולית־קשר אל העבודות מן הסוג האחר.

לדר מציג, איפוא, שני סוגים של עבודות, אשר עשויים בסגנונות שונים כמעט. עניין זה עלול לעורר מבור אחד, ביקורתיות אצל דורשי אחידות־הדרך. ברם, מצד שני ניתן לראות במצב זה גילוי חיובי של אמנות הנותנת ביטוי להלבי־רוח משתנים של בעליה.

ספרים טובים

סטפן צווייג

מרי אנטואנט
ביד אמן מצייר צווייג את חייה המרתקים והטראגיים של מלכת צרפת הנקלעת בתהפוכות הגורל מן הפאר, ההוללות והעוצמה אל הגיליוטינה.

במבוכת הרגשות
נסיון לבחון את המניעים של אלה הנרדפים על־ידי תאוותיהם אל מצבים של אזלת־יד ומבוכה עמוקה. בכשרון חדירה פסיכולוגי עומד צווייג על ההתרחשויות הנפשיות הקובעות את מסלול חייהם של בני־אדם.

שעות הדרת גורל
מסות שנונות על נקודות מיפנה בתולדות האנושות ועל הדמויות שמאחוריהן. מסכת של מיניאטורות היסטוריות מבריקות והצצה אל מאחורי הקלעים של ארועים שעיצבו את פני העולם.

קוצר רוחו של הלב
כוחם ההרסני של הרחמים ותוצאותיהם על רקע שקיעת הקיסרות האוסטרו־הונגרית ערב מלחמת העולם הראשונה. מן הרומנים הנודעים והנפלאים, שבהם מצליח צווייג להקים לתחיה את עולם האתמול.

לילה מופלא
קובץ הנובלות הקלאסיות והיותר מפורסמות במאה זו: מכתבה של אלמונית, משחק המלכים, עשרים וארבע שעות בחייה של אשה, אמוק. בכל נובלה ׳דגם מוקטן של העולם, חד־פעמי ומיוחד במינו׳.

אנשים וגורלות
אמריגו וספוצי • לורד ביירון • חייו הטראגיים של מרסל פרוסט • טולסטוי • ניטשה והידיד • ויא דולורוזה • חיי פול ורלן • המנצח גוסטב מהלר • תודה לרומן רולן • יום אחד אצל אלברט שוויצר • זכרון על תיאודור הרצל • ליד ארונו של זיגמונד פרויד

העולם של אתמול
׳מן הספרים המופלאים׳. תיאור מרתק של תקופה שחרבה. התום, להט הרומנטיקה, ההומאניזם והזעזוע של המלחמה. אירופה ששקעה ואיננה וקשת האישים שגילמו את חיי התרבות והרוח שלה.

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

ספרים חדשים לנוער בהוצאת שוקן

כמעט אבוד
מאת **גלילה רון פדר**

רומן לבני הנעורים, ואף למבוגרים יותר, המביא את סיפורו של נער בן שש־עשרה, שהידרדר לעבריינות והסתחרר מן הכות, הכסף והחירות המדומה שמעניקים לו השחרור מן הבית הבעייתי ומן המסגרת החינוכית שאליה השתייך.
זהו סיפור אהבה בין נער ונערה מיואשים, שנפגשו מול דלת משרדה של קצינת המבחן, על רקע עולמם של פושעים צעירים, המציייתים לחוקים הנוקשים שנקבעו על־ידי מנהיגם.
ספר יוצא דופן בכתיבתה של גלילה רון־פדר, שלמה בעבודת תחקיר ובהדרכה מקצועית של אנשי מחלק הנוער במשטרה ושל קצינת מבחן, ובו הצליחה הסופרת לתאר נושא בעל חשיבות רבה באמצעות סיפור הנקרא בנשימה עצורה.

קיץ עצוב, קיץ מאושר
מאת **רבקה קרן**
איורים: **אורה איתן**

נובלה אמינה אך מרתקת על אהבתם של אביגיל ויונתן בצל מאורעות קשים הפוקדים משפחה וחברים. העלילה מתרחשת במושבה נידחת, בעבר הלא רחוק, כאשר ניחוחות המקום ותופעת הקיץ הגדושה באירועים משלבים יחדיו זכרונות מן העבר עם סערות בהווה, אהבה ושמחת חיים עם קנאה וכאב המוות.
הסופרת, שזכתה למוניטין על ספרה קטי – יומנה של נערה, מצרפת טביעת עין דקה וכשרון סיפורי לתיאור בני המושבה במשך קיץ אחד: קיץ עצוב, קיץ מאושר.

ש

הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

יד ל.א. מאיר, מוזיאון לאמנות האסלאם

זה עתה יצאה לאור המהדורה האנגלית של. קטלוג השטיחים הקווקזיים

בקטלוג תצלומי צבע של כ־50 שטיחים מרהיבים, כפי שהוצגו בתערוכה בלווית דברי הסבר מפורטים.

נותרו למכירה מספר עותקים מן המהדורה העברית.

ניתן לרכוש במוזיאון האסלאם

רח' הפלמ"ח 2, ירושלים
טל' 661291/2, אוטובוס מס' 15.

יד ושם, רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

זה עתה הופיעו:

א. כרוניקה של גטו לודז' – כרך א'
ינואר 1941 – מאי 1942
תרגמו והוסיפו ביאורים:
אריה בן־מנחם, יוסף רב
מבואות:
לוציאן דוברושיצקי, ישראל גוטמן
מסמך היסטורי אותנטי ורב חשיבות לליכוד תקופת השואה, המתפרסם במלואו זו הפעם ראשונה
המען להזמנות: יד ושם, מחלקת ההפצה, ת.ד. 3477, ירושלים. או: ארגון יוצאי לודז', רח' גאולה 42, ת"א 63304

ב. פנקס קהילות גרמניה – כרך ב'
וירטמברג – הוהנצולרן – באדן
אנציקלופדיה של היישובים היהודיים
למן היווסדם ועד לאחר השואה
הזמנות: יד ושם, מחלקת ההפצה, ת.ד. 3477, ירושלים

ג. למכירה גם כרך א' של: פנקס קהילות גרמניה/בוואריה

ד. "עדות" – ציורים מן השואה
מהדורה חדשה ומורחבת של קטלוג המוזיאון לאמנות של יד ושם: סקירה על 93 אמנים שציירו בזמן השואה ולאחריה על נושא השואה
כל ערך כולל ביוגראפיה של האמן ואחת מתמונותיו
הקטלוג מכיל 80 עמודים, ובהם 93 צילומים בשחור־לבן ו־8 תמונות צבעוניות
הזמנות: יד ושם, מחלקת ההפצה, ת.ד. 3477, ירושלים

גלריה גורדון
מכירה פומבית
אביב 1987

המכירה הפומבית הבאה שתיערך על ידי גלריה גורדון תתקיים באביב 1987. אספנים וסוחרים אשר ברשותם יצירות בעלות איכות ומעוניינים למכרן יוכלו לצרף אותן למכירה זו. לשם כך יש לפנות לגלריה גורדון החל מיום 23 בינואר לקביעת פגישה. עבודות לא תתקבלנה לאחר 25 בפברואר 1987.

הגלריה פתוחה בימים:
ב'־ה' 20־17, 13־10: ו' 13־10 (בשבת וראשון סגור).

גלריה גורדון, בן יהודה 95 ת"א, 63401 טל. 240323, 244862

هكذا عن الاصل

صكذا من الاجل

הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

הציונות זה אני

"כניסה חופשית", (יום א'), אמנם היתה הפעם תכנית מבימתית חד־צדדית, אבל גם לטלוויזיה הממלכתית יש רשות לנקוט עמדה כלפי הסוכנות היהודית. אף היא רשאית לשאול את השאלה הפרובוקטיווית: "מי את הסוכנות היהודית?"

התשובות אינן מאורות לבוא. חלקן הגדול קשות וקטלניות, ביקורתיות ומאשימות.

"הגיע הזמן", אומר ח"כ שריד, "שהסוכנות תכיר במדינת ישראל".

אבל ברור על־פי טיבם של הדברים כי ברגע שהסוכנות תכיר במדינה, תיאלץ לוותר על קיומה — כלומר, על מנגנון ביורוקראטי מנופח, שלמעשה אין עליו פיקוח; על מערכת שלמה של כפילויות, שאין בה שום צורך, והיא עולה הון עתק; על מחלקות בלי ראש, ועל ראשים בלי מחלקות; על היותה סוכנות־נסיעות לשליחים למיניהם, על אוסף של פקידים המתפרנסים מקופת העם היהודי.

והנה מתברר שלציונות היתה ערוגה. אף יש לה קיסר, בדמותו של אריה דולצין. הלה הגיע לאולפן התאן, מהודר כדרכו. וכדברי יוסי שריד, מר דולצין אינו נרתע ומפגין גם עכשיו חזיונות־ דעת מרגיזה.

דולצין, כמו המוסד שהוא עומד בראשו, נראה מנותק מן המציאות הישראלית. לדברי לפי ח"כ שריד, הוא רואה מציאות זו ממסוסים ומסוריסות מפוארות בבתי־מלון בחו"ל. דד מה שלמרות כל הביקורת וההאשמות שהוטחו בו בפרשת יפת, עדיין הוא מתענג על אחד הורקוקים שהופנו אליו.

הוא נוקט שיטה ברוקה של התגוננות אגרסיווית. מגדיר כל ביקורת עליו ועל הסוכנות היהודית, כחרם הציונות הוושלה. לשיטתו: "הציונות היא אני". כל מי שבפיו ביקורת על דולצין הוא בהכרח אנטי־ציוני מובהק. כל השגה ביקורתית, כל תיאור תיאור של תמונת־מצב עגומה, כל הגדרה של הסוכנות כגופה המזינה את עצמה — הם בפיו עלילת־דם והסתה פרועה נגד הציונות. אין טעם להזכיר לו כי ציוני ואיש־רוח כאחד הרצברג כינה את דולצין וחבורת־ האינטרסנטים סביבו — "חבורה של לארכלומביקים".

אין הוא מסוגל להתייחס לביקורת כפי אנשים שעד לא־ כבר עבדו במחיצתו, כמו הח"ד כפיר, המכנה את ההסתדרות הציונית "מספר דוכסיות, שכל אחת בתן עשתה שבת לעצמה". וכן הביקורת של הד"ר אברהם אביחי, שהתפטר לאחרונה מהנהלת קרן היסוד, במחאה על התנהגותו של דולצין. אביחי אינו משתתף בדיון ומסתפק בשיחה טלפונית.

מנשה רז נוספי בקצב ר בסתרור של התוצגה הטלוויזיונית, שהוא מנחה בהצלחה ובדמטיות. גדעון אלון, חבר מערכת "הארץ", חושף במספרים ובעובדות את הבובה המחולים, אחד לאחר. ח"כ אהוד אולמרט משמיע דברי ביקורת מנומקים ועניניים, וקובע שהסוכנות היא מוצר של ההנהגה הפוליטית הישראלית. הוא מאשים אותה שמאז 48 לא בדקה את ענייני הסוכנות. לפנינו מצב לא נורמאלי, של גוף שהוקם לפני המדינה, למטרות וייעודים מסוימים, וממשיך להתקיים גם היום, לאחר שאותם יעדים הוגשמו.

תפקידה היחיד של הסוכנות מסתכם בהעברת כספים מחו"ל. חלק ניכר מכספים אלה מופנה למימון החיים הטובים של דד לצין וחבורתו. אלה פורצים לפרקים בתשואות באולם התאן, לעודד את קיסרם היושב על כס הנאשמים. שתיי בלעדיו, אנה הם באים?

נשאלת שאלת מפתח: מה היא הפרוגרמה הציונית? אך לא איש כדולצין יוכל לענות על שאלות שכאלו. כל עניינו להשיב מנה אחת אפיים לחברי־הכנסת שבאולם. הוא דורש את ראשי־ הריבוי, אלא שמנשה רז אינו נכנע. אני מסתכלת בו ותוהה: מה היו אבות הציונות אומרים על אביר זה שקם לה לציונות. הנוהג כאילו יש לו מונופולין לא רק על כספיו של העם היהודי, אלא גם על רוחה ונשמתה של הציונות.

הסוכנות היהודית זכתה לתפילת אשכבה סוערת מאד. אני חוששת שזה אירוע חד־פעמי. במבנה הפוליטי הקיים בישראל, דולצין ימשיך לטפל בגוויה זו ולהיזון ממנה.

אריה דולצין: קיסר לציונות?

תמרור אזהרה

הפונדמנטליזם האיסלאמי קרוב אלינו הרבה יותר מכפי ששיערנו. אין הוא רעיון באיים, שאימצו האיראנים. השיעים בלבנון, והאחים המוסלמים במצרים: הוא כאן, לידינו, קנה לו השפעה בכפרי הערבים בתחומי הקו הירוק — באום־אל־פחם ובכפר קאסם. כפי נוער שחוזר בתשובה, מהם שחקני קבוצת הכדורגל המקומית, נושאים פניהם לעבר מכה, ובפיהם תפילה לאל.

ויקטור נחמיאס, בדרכו השקטה והלא־דראמתית — חוקר דורש ומגיע למקומות שכוחי־ אל, מבוהות הטלוויזיה, ולאנשים שאינם עדיין בכותרות. הוא חושף תמונת־מצב. בכתבה מעולה — שהיינו צריכים לראות כמוה בהזדמנויות תדירות פי כמה — נחמיאס פורש על גל ההתעוררות הדתית בכפרי המשולש. תמונת־מצב מאלפת ומבשרת־רע: לצד ערבים־ישראלים, שהם ישראלים לכל דבר, העברית בפיהם רהוטה ומעורות קואה הם משתוקקים להיות חלק מישראל, עומדים המטיפים לחזרה לאיסלאם. בין החוזרים בתשובה רבים הצעירים. הם הפיחו רוח חדשה בתנועת החוזרים בתשובה. עכשיו, לאחר התהיות וההתלבטויות, הם משכנעים כי יש בפיהם תשובות ופתרונות. לא עוד נסיעה למלאבס (פתח־תקווה) לשתק למראה חתיכות יהודיות. עכשיו יש לחייהם משמעות ומטרה עליונה.

נחמיאס מנסה לברר את הסיבות למהפך זה. מתברר שבקרב הערבים יש כמיהה לחזור לשורשים. בגמרת מים התנגדות לחוקי ולהשפעה מערבית, שהכזיבו. אצלם כאצל חוששים מאבדן הזהות; ומודפשים זהות דתית־לאומית. חוקה גם השפעתם של תושבי השטחים. בתוך כך, התבשרנו בוד דשות שכאום־אל־פחם, היישוב הערבי העירוני הגדול ביותר בתחומי הקו הירוק, סגרה חברת מקורות את אספקת המים, בגלל חוב של אלף שקל. משכורות אינן משולמות שם. חסרים התנאים הבסיסיים לעיר.

לתוך חלל זה השתחלה העמותה האיסלאמית. הקימה מרפאות משפחתיות, מעבדות לריפוי שיניים, חנויות־ספרים מסובסדות. הלהיטים הם כתבי האחים המוסלמים וקלטות של דרשנים מצרים. אכן, בתחום זה הם ממלאים צרכים חיוניים. שחלקם ממשלת ישראל מזניחה מתוך אטימות טיפשית. אין ספק שאחד מסימניה של החזרה בתשובה היא הקיצוניות, שאינה רק דתית אלא גם לאומנית. היא עלולה להיות נכס פוליטי בידי גורמים קיצוניים.

מכל מקום, לפי־שעה המתונות שלטת בכיפה. המטיף הראשי, עבדאללה נמרי דרוויש, אמנם מדבר על ג'יהאד. אבל לא ג'יהאד מזוין. טענותיהם של המתנגדים לפונדמנטליזם נשמעות לא־משכנעות. אין ספק שהן נופלות שם על אוזניים ערלות. זו תמונת־מצב שממשלת ישראל חייבת לתת עליה על הדעת. בעניין ערביי ישראל, יש מעין קצר במחשבה. אני מפקפקת אם כתבתו של נחמיאס, שהיא מעין תמרור אזהרה, תעורר את האחראים.

למה צוחק טרומפלדור?

תודה לאל, ליוסף טרומפלדור יש מצב רוח מרומם. הוא אינו חדל לצחוק, והוא שומע מוסיקה בקול רעש גדול, ובידו שרביט מנצחים. מידע חיוני זה, מגיע לאולפן "זה הזמן", ישר מעולם שכולו טוב — עולם הרוחות הרפאים. העלו אותו באוב שניים שהגיעו אלינו מאנגליה ומסורת הופעות ב"הומאס".

השניים, גברת הגיבה שכבוד יצאה מאות מסורות־מפורסמת האנגליות, וגבר מצטמק, תיאוד את נתוניו החיצוניים של טרד ממלדור. מתברר שהוא צעיר לנצח. בעניין המוסיקה והניצחת, מתברר שפיתח כשרונות חבויים בעולם הרוחות. לקראת הסיום, חש אחד מן השניים כי היה לו משהו בגב. עברון שמח לבשר להם שאבן היה קטוע־יד. את מלותיו האמורות, השנויות במחלוקת, לא העביר טרומפלדור הצוהל והשמח לשניים אלה. ההיסטוריה לא יצאה נשכרת. ואולם השאלה עדיין תלויה ועומדת: על מה צוחק טרומפלדור?

זה מזכיר לי את הסיפור על מרגוט קלאוזנר ז"ל, שעשתה ערב אחד סיאנס ספיריטואליסטי בביתה. הטלפון צילצל: "מדבר טשרניחובסקי", אברה הרות, "האם ביאליק בביתו?"

הפנים הפרטיות של משה שחל

השר משה שחל חושף פנים פרטית מאוד ב"זה הזמן". אין הוא מופיע הפעם כמוציא ומביא, כאחד המאניפולטורים המעולים של המערך ושל ממשלת האחדות הלאומית, אלא כילד שעלה לישראל מעירק, לפני שלושים וחמש שנים, עם שמונה אחיו ואחותיו. השר המהודר והאלגנטי תמיד, שיצא לו שם בזכות לבושו ורכבו היקרים, והאבזרים המהודרים שהוא מקיף עצמו בהם, מתגלה כמי שמפצה עצמו על חיים קשים, על בגדים מרופטים של ימי ילדות ונעורות.

שחל מספר את סיפור משפחתו — משפחה עשירה ומכובדת מאד מבגדד, שנאלצה לעבור בישראל את הדרך המוכרת, האפופה דידסי. דרך של מעברות וחוד־עוני.

שחל מספר על דמות־האב הסמכותית שאיבדה מסמכותה, ועל האם, האשה החזקה, הדומיננטית, שלשה במשפחתה ולא נשברה. במידה רבה ובוואריאציות קלות, זה סיפורן של משפחות רבות שעלו לישראל מגולת בבל.

שחל אינו מתלונן, אינו מאשים ואינו מדבר על צלקות ומרירות. אדרבא: הוא מדבר על הגשמת חלומות. למרות המעבר הקשה והחד מארץ־ישראל של חלומות וקדושה, למציאות ארכורית, לא שמע מעודו בבית מלה בגנותה של ישראל. תמיד נמצאו צידוקים ותירוצים למצבם. בעניין זה, יהדות עירק אכן שונה מעליות אחרות. סיפור השתלבותה והתערותה בחברה הישראלית הוא סיפור הצלחה במלוא מובן המלה.

אירוני הדבר שיוצאי עירק מצאו את מקומם במפלגת העבודה ולא בליכוד, שאליו הלכו המזרחיים. שחל הגשים את משאלות לבם של הוריו. הוא הגשים את השאיפה שהיתה בו מימי ילדותו — להגיע ולהיות בין הראשונים. ובנימה קלה יותר: מתברר שלא רק אשכנזים מביטים בעין לא־טובה על נישואים עם בני עדות המזרח. גם משפחתו של שחל לא השלימה בקלות עם נישואיו לאשה אשכנזיה. בעיני יהודי בבל, הרואים עצמם כיהודים האמיתיים, האשכנזים — אומר שחל — הם בחזקת לא־יהודים. כך אמרה לו דודה שלה "איש לא יודע מי הם בכלל".

דיוקן

הפטרונות מטעם אלוהים

"מוסף המוספים" מביא לנו בערב־שבת את הרבנית החסודה, אילה גליקסברג. הרבנית גליקסברג, כולה נופת־צופים, אינה מראיינת, אלא מחלקת ציונים כגננת אלוהית המסיבה עם מרואייניה. במתק שפתיים, בנענועי ראש ובמצמוצי עיניים משמעותיים, נותנת לנו הרבנית גליקסברג להבין שהיא מרוצה מגיזרת כאותה פורח ומבטה המאומצת ליכל.

אין ספק שהרבנית גליקסברג רואה עצמה כנציגתו הישירה של אלוהים עלי אדמות — ובאולפן הטלוויזיה. אבל לא הכל זוכים למריחה דביקה כזאת של אהבת אלוהים ואדם. הנה אורי (מחמוד) אבו זאני, בחור צעיר ואינטליגנטי, בן לאב מצרי ואם עבריה, שהתחנך בדימונה והוא מדבר עברית רהוטה. בעקבות משבר זהות חצייה, ולמרות הקשיים, הוא עובר עכשיו הליכי גיור. אבל אין הוא מוצא חן בעיני הרבנית. עכשיו מתחדדות הציפורניים.

אילה גליקסברג

ומבעד ללאכה הארוכה, נשלפות ציפורניים יהודיות טובות. המבטים המחונכים נעשים מזריאימה. נימת הפטרונות שסיגלה לה הרבנית הבבבה, נהפכת לנימת איום.

הרבנית תוקפת את הצעיר מכל האגפים האפשריים. ראשית, אין היא מוכנה לשמוע טענות מפיו. הטאטת, אילו טענות יכולות להיות לערבי שלא הרגו אותו לאחר־מכן, היא פונה אליו בתוקפנות, מבקשת לדעת מדוע הוא נדחף ל"דברים שגדולים עליו" — כלומר להדרכת עולים חדשים. היא ממש מחסלת אותו בהבל פיה הענוג. עד שרון מרגלית, שכמעט תהפך לידה לסוכריה על מקל, פונה אליה, שלא כהרגלו, ושואל אותה מדוע מתקבל הרושם שהיא מגוכרת ומסויגת.

בשלב זה מתברר שהרבנית גליקסברג אינה מכירה במושג הליכי־גיור, כדבריה: "במחצית הדרך". או יהודי או ערבי — וזהו זה. הרבנית גליקסברג רואה עצמה מוסמכת להכשיר יצורי אנוש כפי שהיא מכשירה בשר לשבת. מתחת למעטה המתיקות הסכרינית, נחשפים הפטרונות הקדושה, תחושת העליונות, הזיוף שבמתק־השפתיים והקנאות המבועתת.

אוי לנו מיהדות טובה ומתוקה כמוה.

ועד ראשי האוניברסיטאות

האוניברסיטאות בישראל מודיעות
על

המשך ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח

לכל התארים והתכניות

ההרשמה תסתיים ביום ה', כ"ז בשבט תשמ"ז 26.2.87

טפסי הרשמה, הכוללים חוברות הדרכה ומידע, אפשר לקנות בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות, או באמצעות הדואר, כפי שיפורט להלן.

האוניברסיטאות ממליצות למועמדים להקדים הרשמתם, על מנת להבטיח טיפול מהיר ויעיל.

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

מזכירות הרשמה
מדרשת פיינברג, מכון ויצמן למדע, רחובות, בימים א'-ה' בשעות 16.00-8.00 וביום ו' בשעות 13.00-8.00, טל' 08-483158.

חוברות הדרכה וטופסי הרשמה:
במזכירות מדרשת פיינברג במכון ויצמן.

בדואר: משלוח מכתב בקשה ל: מדרשת פיינברג, ת.ד. 26, רחובות 76100.

הערות:
• קיימים מסלולי לימודים לתואר "מוסמך" (M.Sc), לתואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D) ומסלול לימודים ישיר לבעלי תואר "בוגר" לקראת התואר Ph.D. • ההרשמה ללימודים לתואר "מוסמך" ולמסלול הישיר תסתיים ביום 15.7.87 • ההרשמה ללימודים לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) נמשכת לאורך כל שנת הלימודים.

אוניברסיטת תל-אביב

מזכירות הרשמה:
ענף רישום וקבלה, רח' קלצ'קין 25, רמת-אביב, חדר 3, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 12.00-9.00, ביום ג' בשעות 15.00-9.00, טל' 420152, 420317, 03-420531.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
ב"דיונון" בחנות שבמרתף בניין האקדמיה למוסיקה, בקרית האוניברסיטה רמת-אביב וב"דיונון" באוניברסיטת בר-אילן. בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח בדואר רשום ל"דיונון", בית הוצאה, ת.ד. 39288, רמת-אביב, תל-אביב 61392.

הערות:
• תלמידים המבקשים להוסיף ו/או להחליף חוג ירשמו אף הם במועד זה • תלמידי כתה י"ב (למעט עתודאים) אינם רשאים להרשם במועד זה, אך הינם זכאים להבחן בבחינות כניסה. פרטים בחוברת המידע • המועמדים למשפטים, הנדסה, רפואה, הפרעות בתקשורת, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, חברה, ניהול - חייבים להבחן בבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל. ההרשמה ללימודי תואר שני ולימודי המשך, למעט החוג לפסיכולוגיה תסתיים בתאריך מאוחר יותר.

רשימת חוגים מפורטת ראה בחוברת המידע למועמדים.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מזכירות הרשמה:
בדור רישום, הקריה ע"ש ד. טוביהו, חדר מס' 10, בימים א',ב',ד',ה' בשעות 13.00-11.00, ביום ג' בשעות 15.00-11.00 טל' 057-661210/208 מדור רישום לא יענה לטלפונים בשעות קבלת קהל.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
בחנויות "מכלול" באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, בטכניון, ובאוניברסיטת חיפה. בחנויות "אקדמון", ירושלים: בגבעת רם, בהר הצופים, בעין כרם, וברחובות. בחנות "דיונון" באוניברסיטת תל-אביב ובאוניברסיטת בר-אילן.

בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצרוף המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת "מכלול" אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ת.ד. 653, באר-שבע 84105. בבקשה יש לציין את תחום הלימודים ותואר "ראשון" או "מוסמכים".

הערות:
• מועמדים לביה"ס לרפואה, ביה"ס ע"ש רקנאטי במגמות פיזיותרפיה וסיעוד - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל 1987 • ההרשמה ללימודי "מוסמכים" בפקולטה למדעי הרוח והחברה תסתיים ב-26.2.87.

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

בחינת כניסה פסיכומטרית בינאוניברסיטאית

ההרשמה למועד פברואר 1987 הסתיימה.
הבחינה הבאה תתקיים ב-20.3.87 בשפות זרות בלבד (ערבית, אנגלית, צרפתית, ספרדית ורוסית), וב-12.4.87 בשפה העברית.
טפסי הרשמה בלווית חוברות הסברים ודוגמאות לבחינה ניתן להשיג בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות וברשת "סטימצקי", או ע"י פניה בכתב בצירוף 2.- ש' אל: המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, ת.ד. 26015 ירושלים 91260.
על טפסי ההרשמה לבחינות מרץ-אפריל להגיע למרכז הארצי לבחינות ולהערכה עד 27.2.87.

בחינות חו"ל

למועמדים שלא ימצאו בארץ בחודשים הקרובים יתקיימו בחינות כניסה פסיכומטריות בחודשים מרץ-יוני 1987 באירופה, צפון אמריקה, מרכז ודרום אמריקה ובדרום אפריקה.
פרטים והרשמה: במרכז הארצי לבחינות ולהערכה, בחינות חו"ל, ת.ד. 26015 ירושלים 91260, טל' 02-663161, או בנציגויות ישראל בחו"ל.
ההרשמה לארה"ב ולאירופה מסתיימת ב-15.2.87.

האוניברסיטה העברית בירושלים

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
באוניברסיטה העברית בירושלים: בחנויות "אקדמון" בגבעת-רם, בהר-הצופים ובעין-כרם; ברחובות - ב"אקדמון" בפקולטה לחקלאות; בתל-אביב - ב"דיונון" באוניברסיטת תל-אביב; בחנויות "ברונפמן": ברחוב דיזנגוף 214, ברחוב אלנבי 109 וב"משביר לצרכן" בדיזנגוף סנטר; ברמת-גן - ב"דיונון" באוניברסיטת בר-אילן; בחיפה - בחנויות "מכלול": בטכניון, באוניברסיטת חיפה ובביה"ס לרפואה בביה"ח רמב"ם; בטבריה - "המשביר לצרכן" במחלקת הספרים; נתניה - "ברונפמן" בתחנה המרכזית; באר שבע - "מכלול" באוניברסיטת הנגב; אילת - "ברונפמן תולעת הספרים" במרכז רכסר.

בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת: אקדמון, ת.ד. 41 ירושלים, 91000.

מזכירויות הרשמה:
משרד לקבלת תלמידים (לבעלי תעודת בגרות ישראלית או תעודת בגרות ממדינה ערבית): בניין פרנק סינטרה, קומה ב', הר-הצופים, בימים א'-ה', בשעות 13.00-11.00, טל' 882888; 02-882882.

משרד לקבלת תלמידים מחו"ל (לבעלי תעודת בגרות מחו"ל הנרשמים לשנה א' ולבעלי תעודה אקדמית מחו"ל הנרשמים להמשך לימודים): בניין גולדשמידט, קומה ג', הר-הצופים, בימים א'-ה', בשעות 13.00-11.00, טל' 02-882608/9.

הערות:
• מועמדים הנרשמים באמצעות המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל ירכשו טפסים מיוחדים בשפות: אנגלית, צרפתית וספרדית, ישירות או באמצעות הדואר, בחנויות "אקדמון" בלבד.
• מועמדים לפקולטה למשפטים, ביה"ס לרפואה, ביה"ס לרוקחות, ביה"ס לריפוי בעיסוק, הפקולטה לרפואת שיניים, ביה"ס לרפואה וטרינרית, מגמה למדעי המחשב ומסלול ללא הגדרת מגמה בפקולטה למדעי הטבע - חייבים להיבחן בבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל.
• ההרשמה למכינה הקדם-אקדמית תיפתח ב-1 במרץ. הודעה תפורסם בנפרד.

רשימת חוגים מפורטת - ראה ב"מדריך לנרשם".
חוגים חדשים שנפתחו: ביוטכנולוגיה, בוטניקה חקלאית.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

לימודי הסמכה (תואר ראשון):
ידיעון למועמדים וטפסי הרשמה: ב"מכלול", קרית הטכניון, חיפה טל' 04-223854 וכן ב"מכלול" באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת בן גוריון בנגב; או בלימודי חוץ של הטכניון בת"א, רח' ליסין 14 (פינת הלסינקי) טל' 03-262134; וכן בחנויות "סטימצקי" בערים הגדולות.
בדואר: משלוח שובר תשלום ע"ס 16.50 ש"ח לזכות חשבון בנק הדואר מס' 4187919 ל"מכלול" ק. הטכניון חיפה 32000. פרטים נוספים:
במזכירות לימודי הסמכה, מדור מיון וקבלה, חדר 414, בנין אולמן, ק. הטכניון, בימים א'-ה' בשעות 13.00-9.00, או בטל' 04-292529, כל שעות היממה.

★ ההרשמה לרפואה, ארכיטקטורה ואדריכלות נוף - תסתיים ב-13.3.87.
★ ההרשמה ליתר הפקולטאות - תימשך עד 31.5.87.
★ למועמדים ע"ס רקע אקדמאי - עד 14.8.87.
★ מועד אחרון לבקשת שינוי ביחידות ההרשמה הוא 30.6.87.

הערה:
מועמדים לרפואה, ארכיטקטורה ואדריכלות נוף - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל.

לימודי מוסמכים (תואר שני ושלישי)
טפסים ופרטים - מזכירות ביה"ס ללימודי מוסמכים, בנין צ'רצ'יל, קרית הטכניון, או בטל' 04-292739. ההרשמה עד 31.7.87.

ב"ה

אוניברסיטת בר-אילן

מזכירות הרשמה:
המשרד לקבלת תלמידים, תואר ראשון, בנין המגדל, קומת קרקע, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 12.00-9.00 וביום ג' בשעות 14.00-11.00, טל' 03-718520/6. קוי אוטובוס: מתל-אביב - 70,69,68,64,45; מרחובות וראשל"צ - 165,164; מחולון ובת-ים - 43; מפתח תקוה - 164,87; מירושלים - 400.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
לתואר ראשון ושני: בחנות דיונון בבנין אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בקומת קרקע ובחנות דיונון באוניברסיטת תל-אביב.
לתואר שלישי: במזכירות הועדה לתואר שלישי, בנין המגדל, קומה ב', טל' 03-718458.

בדואר: משלוח המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת "דיונון", אל: "דיונון", עבור טפסי הרשמה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן 52100.

הערות
• מועד סיום הרישום לתארים מתקדמים יפורסם בנפרד • התאריכי ונהלי ההרשמה המצויינים לעיל חלים גם על סטודנטים ותיקים המבקשים להחליף את מחלקות הלמוד שלהם. הטיפול בבקשותיהם יעשה במשרד לקבלת תלמידים • מועמדי הפקולטה למשפטים, ביה"ס לעבודה סוציאלית, ביה"ס לחינוך במגמות ייעוץ וחינוך מיוחד ומועמדי מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל • המעוניינים בהרשמה לאחר (26.2.87) מתבקשים לפנות אישית למזכירות ההרשמה.

אוניברסיטת חיפה

מזכירות הרשמה
בנין ראשי, חדר 776, בימים א'-ה' בשעות 13.00-11.00 טל' 04-240324-5-6.
קוי אוטובוס: 24, 36, 37, 38, 91.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה
בחנות מכלול באוניברסיטה; ובחנויות "סטימצקי" בחיפה ובערים הגדולות.

בדואר: באמצעות מכתב בקשה ומשלוח המחאה ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת: "מכלול", אוניברסיטת חיפה 31999.

הערה:
תלמידי אוניברסיטת חיפה המבקשים לשנות חוגי לימוד ירכשו טפסי הרשמה כנ"ל.

הועדה הבינאוניברסיטאית למדיניות קבלה

דרישות קבלה כלליות לשנה"ל תשמ"ח

א. בחינה פסיכומטרית הנערכת ע"י המרכז הארצי לבחינות ולהערכה.

ב. תעודת בגרות בהיקף של 25-20 יחידות או יותר (בבחינות חיצוניות) שתכלול את מקצועות החובה של משרד החינוך ובתנאי שיהיו בה:
1. בחינה באנגלית ברמה של 4 או 5 יחידות.
2. בחינה במקצוע נוסף לאנגלית ברמה של 4 יחידות לפחות (מתוך מקצועות החובה או הבחירה, כולל מתמטיקה והמקצועות הכלליים המפורטים בסעיף 4).
3. בחינה במתמטיקה ברמה של 3 יחידות או יותר.
4. בחינה אחת לפחות (או עבודה) במקצוע כללי (2 יחידות או יותר): אמנות (כולל תולדות האמנות, תולדות התאטרון, ספרות התאטרון, תאטרון), אלקטרוניקה, ביולוגיה (כולל ביולוגיה חקלאית, מדעי החיים והחקלאות), גיאוגרפיה, היסטוריה (ברמה של 4 יחידות או יותר, אשר 2 מהן לפחות הן בהיסטוריה כללית), חקלאות, חשמל, כימיה (כולל כימיה טכנולוגית), כלכלה, מדעי החברה, מוסיקה, מחשבים (כולל יסודות תורת המחשב), מיכשור ובקרה, מכניקה, מכשירים ופיקוד, ניהול, פרקי מכונות והנדסת חומרים, סוציולוגיה ומדע המדינה, ספרות (ברמה של 4 יחידות או יותר, אשר 2 מהן לפחות הן בספרות כללית), עיבוד נתונים אוטומטי, פילוסופיה, פיסיקה, שפה זרה נוספת בתכנית מורחבת (4 יחידות או יותר), תכנון ותבנות מערכות, תרמודינמיקה.

תלמיד אשר ייבחן (או יגיש עבודת־גמר) במקצועות ברמה של 4 ושל 5 יחידות יקבל תוספת לציון:

הבחינה או העבודה ברמה של 4 יחידות - ייתוסף ציון אחד ול־5 יחידות - 2 ציונים; במקצועות המתמטיקה והאנגלית התוספת תהיה: ברמה של 4 יחידות - 1.25 וברמה של 5 יחידות - 2.5 ציונים. לא תינתן תוספת על צירוף של מקצועות או על ציון שהוא נמוך מ־60. בטכניון ובפקולטה להנדסה של אוניברסיטת תל־אביב התוספת לציון היא שונה.

בפקולטות ובחוגים מסויימים ישנן דרישות נוספות אותן ניתן יהיה לקבל ע"י פניה בכתב למשרדי המרשם־מנהל תלמידים במוסדות השונים להשכלה גבוהה או אל הועדה הבינאוניברסיטאית למדיניות קבלה, הבנין לגיאולוגיה חדר 214, האוניברסיטה העברית, גבעת רם, ירושלים 91904.

מכתבים למערכת הארץ

בין הקריה לפיקוד צפון

ראובן פרהבר כותב במאמרו "שאלו שלום צה"ל" ("הארץ", 19.1) כי מתקבל הרושם שבמשרדים בקריה בתל־אביב מתייחסים לא פעם לדיווחים הזורמים מן הצפון באי־אמון מסוים. אין זה מכונה כלל. די בכך שגורמים צבאיים בכירים חשים שמישהו בצפון מנסה לצייר תמונה לא מדוייקת. הנתק בין תל־אביב לגליל, חייב להדאיג ולהדליק נורות אדומות, במיוחד כאשר עוסקים בלבנון.

לדברים האלה אין שחר. למטה הכללי יש אמון בדיווח המגיע מפיקוד צפון בכל הנושאים, ובוודאי בתחום המבצעי.

פיקוד צפון ממלא בהצלחה את משימותיו, בגיבוי מלא של הרמטכ"ל והפיקוד העליון.

רשימתו של פרהבר פורסמה יום לאחר שהכתבים הצבאיים נפגשו עם הרמטכ"ל לתדרוך מקיף על הקורה בדרום לבנון.

בפגישה נדרש הרמטכ"ל לשמועה בעניין בעיות בדיווח בין פיקוד הצפון למטכ"ל והשיב חד־משמעית, כי לשמועה אין שחר והוא עצמו עודכן מפי אלוף פיקוד הצפון על הפרטים המדויקים כמה דקות לאחר האירוע.

תא"ל אפרים לפיד
דובר צה"ל
צה"ל

ראובן פרהבר מעיר: כוונת המאמר היתה להתריע על כך, שמפקדים בכירים מנסים להטיל דופי בדיווחי פיקוד הצפון עקב מלחמת גנרלים. המאמר התבסס על שיחות עם המפקדים הבכירים, ועל נכונותה של תופעה זו אני ממשיך לעמוד.

רצונותיה ובריאותה של האשה

דן סגיר מצטט ("הארץ" 23.1) את הפרופ' יוסף שנקר, מנהל מחלקת נשים ויולדות בבית החולים הדסה עין כרם, האומר: "אין כל סיבה לאף אשה במדינת ישראל לעשות הפלה פרטית בבית. החוק בישראל בנושא הפלות הוא אחד החוקים הליברליים ביותר".

נכון שיש חוק, אך הוא אינו מיושם כהלכה. דוגמה, יש בתי חולים בירושלים שאין מבצעים בהם הפלות, בעקבות לחצים מצד חוגים דתיים, כגון בבית החולים משגב לדך.

בשביל נשים לאתשואות על מערכת הבריאות להיערך לכך, שתתאפשר שמירת סודיות ההפלה ביישובים ובמקומות קטנים, כמו צפת, ולשלוח את האשה למקום אחר לביצוע ההפלה. סגיר הביא מפי הד"ר שטרק, כי יש טעם לפגם בביצוע הפלות באותן מחלקות בבתי החולים בהן שוכבות נשים אחרי לידה, או בשמירת הריון, משום שזה סותר את המסורות הרפואיות של בית חולים. ולא היא. המסורה הראשונה והמרכזית של מערכת הבריאות היא לשרת את רצונותיה ובריאותה של כל אישה בצורה שוויונית.

אגוסטמין זיבר
שדולת הנשים בישראל
ירושלים

הסוכנות במערומיה

"כניסה חופשית" היתה חיזיון מאלף, קודם כל מפני שגילתה את אופיו והתנהגותו של יושב ראש ההסתדרות הציונית, אריה דולצין.

היושב־ראש, שכמעמדו הבכיר בהנהלה הקודמת של בנק לאומי לא הקרין דווקא מעורבות וסמכותיות מיוחדות, הפגין בשידור טלוויזיוני זה יצר בלתי־מרוסן של השתלטות מילולית מחד גיסא, ואי־השלמה מוחלטת עם כל דברי־ביקורת עניינית מאידך גיסא. בכך לא רק הדגים את אפסותה הרעיונית והמעשית של ההסתדרות הציונית העולמית בתכונתה הנוכחית, אלא חשף באופן משכנע את המהות המנופחת של חלק גדול מאנשי ההנהלה הציונית הקיימת.

על רקע אקטואלי אומלל זה נזכרתי במלוא־משקלם של דברי דוד בן־גוריון בשנות־חייו האחרונות: "אם אלה פני־הציונות בימינו — אני חדלתי להיות ציוני".

יהודה בן־משה
ירושלים

*

חוויתי את חוויית הקולוסיאום בספסלי התאן. הטלוויזיה רצתה שיישפך דם והצליחה אולי מעבר למצופה. המתכון היה מושלם: שליחים חוזרים, איש איש ותסכוליו. איש איש וחשבונותיו. ח"כים ששים אלי חשיפה וחיסול חשבונות. וראש המערכת, שהיה צריך להשיב אם יש בכלל זכות קיום לאותה מערכת. אריה במילכוד.

מי שטרח בעשייה בתפוצות, יודע עד כמה משמעותית עבודת הסוכנות לעצם קיומנו, ועד כמה הוא שולי בעיני בהדיוו ורוב הציבור. בקולוסיאום נשמעות זעקות הכאב אך לא נשמע קול ההיגיון. זו היתה זירה לחיסול חשבונות, רובם אישיים. כמדומני, כך שכל המפעל הגדול ששמו הסוכנות נתגמד ונשכח בקלחת הארס שהפכה עיקר.

גדעון גולדווין
בעבר שליח הנוער והחלוץ
ירושלים